INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB 200006

(wersja 10.11.2014)

Opracowano w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-277/10 „*Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska*”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Spis treści:

1. Etap wstępny pracy nad Planem 5

1.1. Informacje ogólne 5
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem 6
1.3. Mapa obszaru Natura 2000 8
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu 9
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem 14
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu 25
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności 26
1.8. Zespól Lokalnej Współpracy 33

2. Etap II Opracowanie projektu Planu 42

Moduł A 42

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony 42
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru 47
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów 49
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka 51
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego 53
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane 60
2.6.1 Przedmioty ochrony – część tabelaryczna 60
2.6.2 Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru – część opisowa 65
2.6.3 Mapy występowania siedlisk przedmiotów ochrony 141

Moduł B **142**

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem **142**

4. Analiza zagrożeń **192**

5. Cele działań ochronnych **219**

Moduł C **225**

6. Ustalenie działań ochronnych **225**

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony **277**

8. Wskazania do dokumentów planistycznych **288**

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony **292**

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic **292**

11. Zestawienie uwag i wniosków **303**

12. Literatura **303**

13. Spis załączników **314**

14. Indeks skrotów **315**

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1 Informacje ogólne

Nazwa obszaru	***Ostoja Biebrzańska***
Kod obszaru	**PLB200006**
Opis granic obszaru	Załącznik nr 1
SDF	Załącznik nr 2
Położenie	województwo Podlaskie, powiat augustowski: gminy Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, powiat białostocki: gminy: Tykocin, Zawady, powiat grajewski: gminy: Grajewo, Radziłów, Rajgród, powiat łomżyński: gminy: Jedwabne, Wizna, powiat moniecki: gminy Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, powiat sokólski: gminy Nowy Dwór, Dąbrowa Białostocka, Suchowola
Powierzchnia obszaru (w ha)	148 509,33 ha (powierzchnia wg aktualnego SDF)
Status prawny	Obszar wyznaczony na mocy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.L 020 z 26/01/2010, 0007-0025). Zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U Nr 25 poz. 133)
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	23-02-2011
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Andrzej Weigle Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, a.weigle@nfos.org.pl, tel. 22 877 23 59; fax 22 877 23 59
Planista Regionalny	Iwona Naliwajek, inaliwajek@rdos.gov.pl, tel.: 85 740 69 81 wew. 47, fax: 85 740 69 82
Sprawujący nadzór	Biebrzański Park Narodowy, Osowiec Twierdza 8; 19-110 Goniądz

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1	2	3	4	5
1.	Biebrzański Park Narodowy	Brak obowiązującego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	59 223,0
2.	Rezerwat przyrody Szelągówka	Plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem nr 9/07 wojewody podlaskiego z dnia 3.08.2007 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	62,04
3.	Rezerwat przyrody Czapliniec Bełda	Plan ochrony ustanowiony zarządzeniem nr23/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18.06.2010 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	11,58
4.	Nadleśnictwo Augustów	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Augustów okres 01.01.2005 – 31.12.2014	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Augustów w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	25 474,95
5.	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czarna Białostocka na okres 01.01.2006 – 31.12.2015	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Czarna Białostocka w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	10 415,12

6.	Nadleśnictwo Knyszyn	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Knyszyn na okres 01.01.2008 – 31.12.2017	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Knyszyn w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	20 955,70
7.	Nadleśnictwo Łomża	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 – 31.12.2019	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łomża w 2009 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	2 171,71
8.	Nadleśnictwo Płaska	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Płaska na okres 01.01.2005 – 31.12.2014	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Płaska w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	1 696,64
9.	Nadleśnictwo Rajgród	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Rajgród na okres 01.01.2010 – 31.12.2019	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Rajgród w 2009 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	28 318,23

1.3 Mapa obszaru Natura 2000

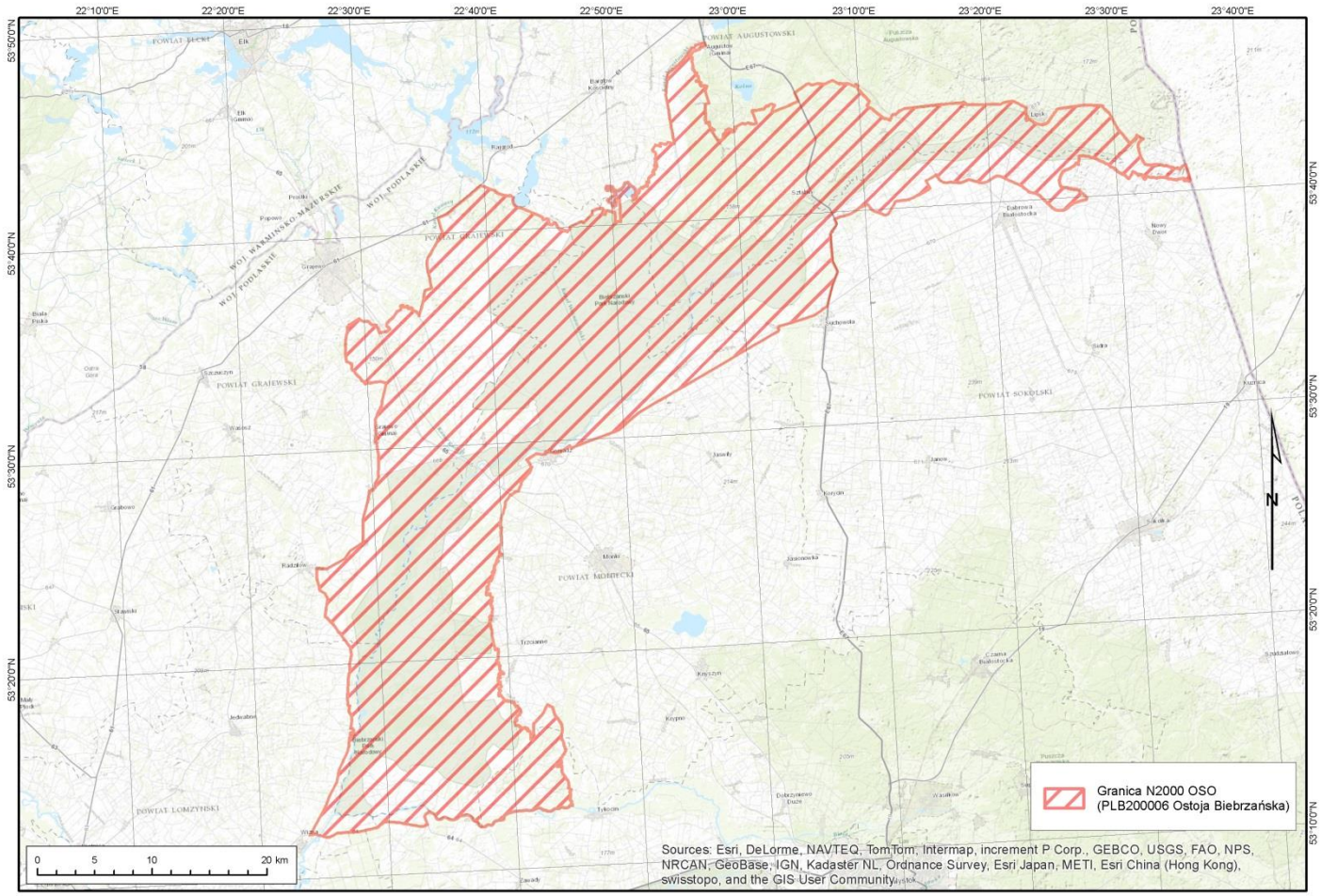

1.4 Opis założeń do sporządzenia Planu

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych (PZO) jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. W przypadku obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska, przedmiotami ochrony są wyłącznie gatunki ptaków. PZO tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Projekt PZO sporządza się na bazie wiedzy o obszarze Natura 2000 jaka jest dostępna i jaką uda się uzyskać podczas procesu planowania. W ramach tego procesu przeprowadza się prace terenowe w takim zakresie, jaki jest potrzebny do pilnego zaplanowania ochrony. Jeżeli zostanie zidentyfikowane, że potrzebne jest bardziej gruntowne uzupełnienie wiedzy, która w najbliższej przyszłości będzie potrzebna do ochrony obszaru, może to być jednym z planowanych działań. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczna jest identyfikacja zagrożeń, postawienie celów operacyjnych i znalezienie sposobów ich realizacji, wyrażonego listą konkretnych zadań do wykonania.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220, ze zm.). Wyżej wymieniony Plan, ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, właściwy terytorialnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska na okres 10 lat. W przypadku przedmiotowego obszaru Natura 2000, zgodnie z dyspozycją art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, za ustanowienie PZO odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Projekt planu zadań ochronnych, sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera: opis granic obszaru, ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony, identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków, dla których wyznaczono obszar, cele działań ochronnych – konieczność zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, wykaz działań ochronnych wraz z podaniem obszarów ich wdrażania oraz określeniem podmiotu odpowiedzialnego za ich wykonanie, wskazania do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Propozycja włączenia doliny Biebrzy do sieci Natura 2000 pojawiła się od początku prac nad tym systemem w Polsce (2001) i znalazła się w grupie pierwszych obszarów zgłoszonych przez rząd RP do akceptacji przez Komisję Europejską w kwietniu 2004 r.

Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska wg danych z obowiązującego Standardowego Formularza Danych (aktualność maj 2014) obejmuje grunty o powierzchni 148509,33 ha położone w województwie podlaskim, powiat augustowski, gminy Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, powiat białostocki, gminy: Tykocin, Zawady, powiat grajewski, gminy: Grajewo, Radziłów, Rajgród, powiat łomżyński, gminy: Jedwabne, Wizna, powiat moniecki, gminy: Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, powiat sokólski, gminy: Nowy Dwór, Dąbrowa Białostocka, Suchowola (rys. 1).

Obszar ten obejmuje grunty wchodzące w skład nadleśnictw:, Augustów, Czarna Białostocka, Knyszyn, Łomża, Płaska i Rajgród (rys. 2).

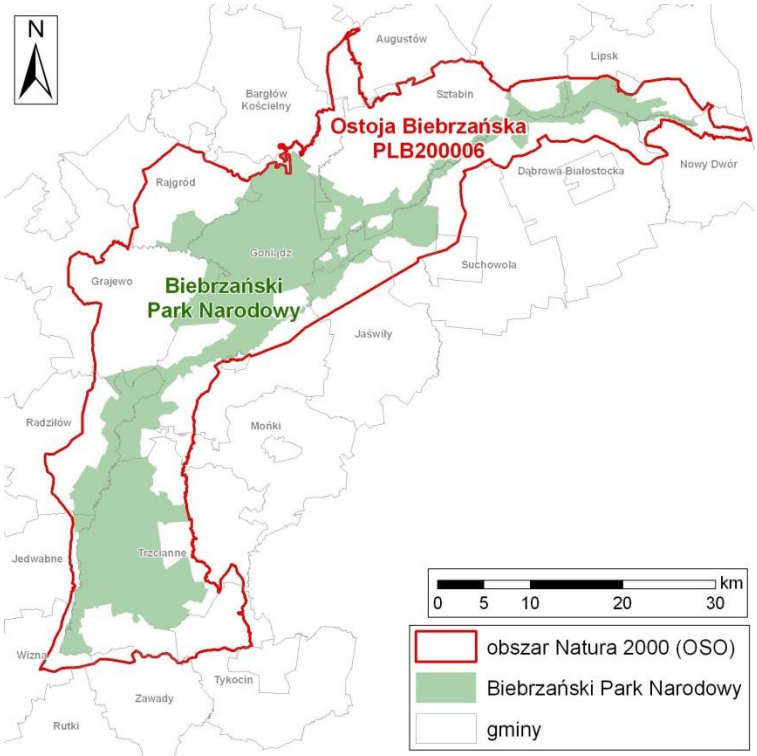

Rys. 1 Położenie obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy na tle podziału administracyjnego

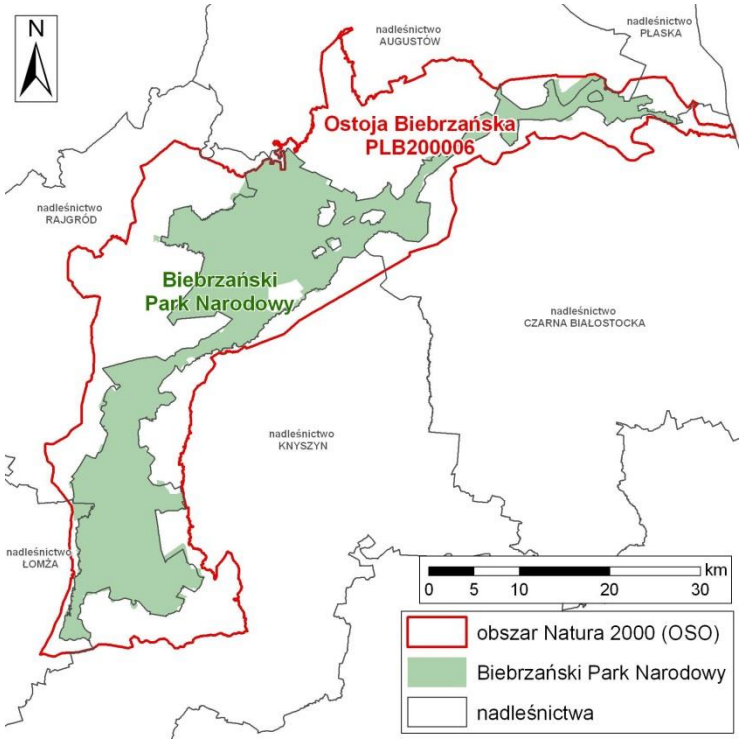

Rys. 2 Położenie obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy na tle nadleśnictw

Znaczącą część obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 znajduje się w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego. W południowej części znajdują się rezerwat Szelągówka, a w środkowej rezerwat Czapliniec Bełda. Znacząca część obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska pokrywa się z obszarem specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 (rys. 3).

Część obszaru Natura 2000 pokrywa się także z obszarami chronionego krajobrazu (OChK): Dolina Biebrzy, OChK Pojezierza Rajgrodzkiego oraz Dolina Narwi.

Wg obowiązującego SDF (aktualizacja maj 2014) istnieje 41 przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 (40 gatunków ptaków, ponieważ przedmiotem ochrony jest populacja lęgowa oraz odrębnie wędrowna (migrująca, przelotna) żurawia *Grus grus*) mających ocenę A,B lub C. Ponadto 16 gatunków ma ocenę D (w tym populacja lęgowa bataliona *Philomachus pugnax*, którego populacja wędrowna jest przedmiotem ochrony).

Należy zwrócić uwagę, że liczba przedmiotów ochrony zmieniła się dwukrotnie w trakcie prac nad PZO. W porównaniu z danymi z SDF z 2011 roku, w październiku 2013 r. przedmiotem ochrony przestały być błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (zmiana z oceny A na D*)* i batalion *Philomachus pugnax* - populacja lęgowa (zmiana z oceny C na D).

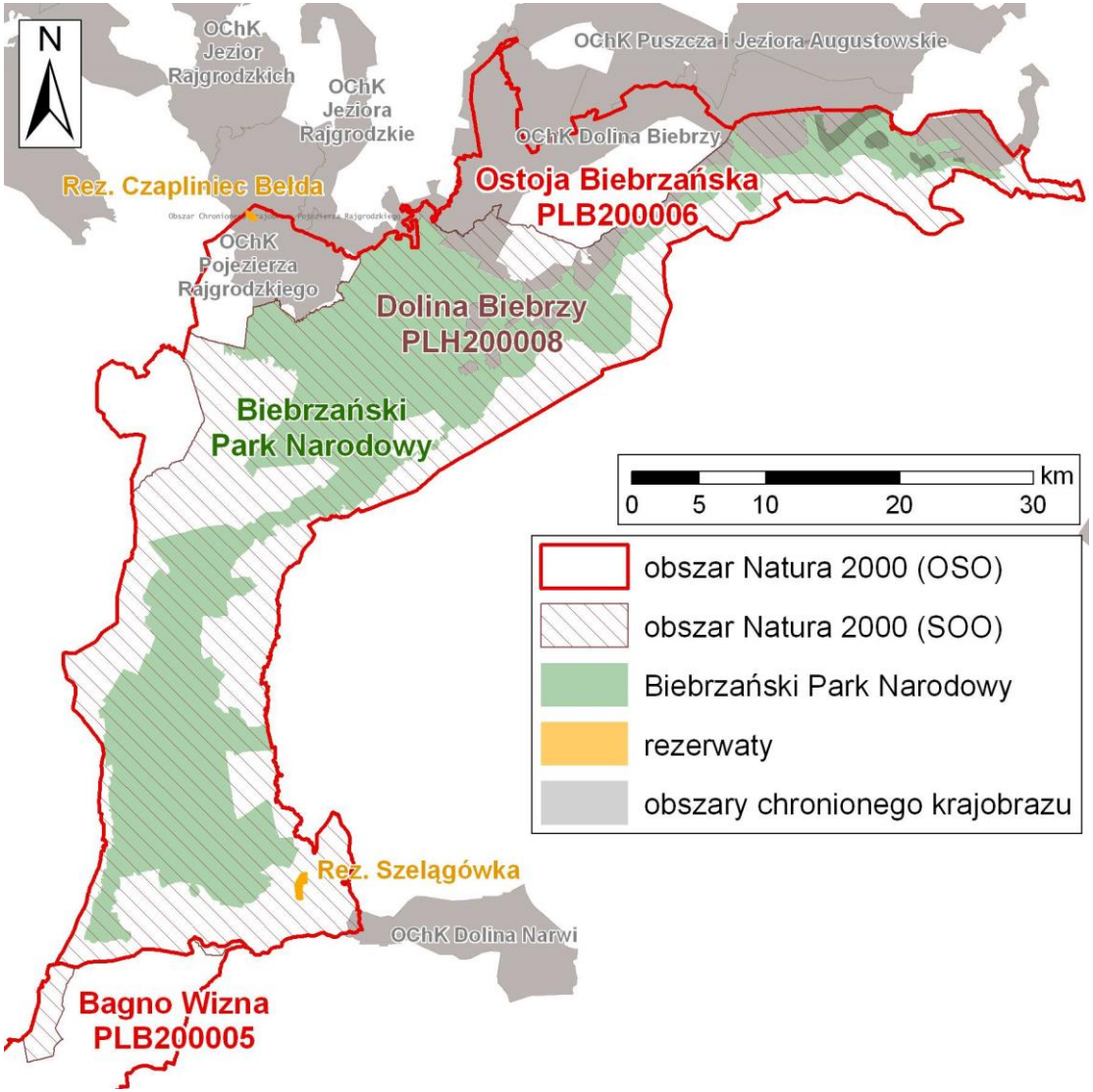

Jednocześnie, przeprowadzenie inwentaryzacji w ramach prac nad PZO pozwoliło na przygotowanie kolejnej propozycji aktualizacji przedmiotów ochrony, poprzez dodanie nowych gatunków: lelka *Caprimulgus europaeus* oraz rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* oraz poprzez podniesienie dotychczasowej oceny D dla dzięcioła średniego *Dendrocopos medius.* Zmiany te zostały zaakceptowane przez GDOŚ i uwzględnione w obowiązującej wersji SDF (aktualizacja maj 2014). W ramach prac nad Planem Zadań Ochronnych opracowanych zostało 41 przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 .

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 (PZO) został przygotowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-277/10 pt. „*Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska*", współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach działania 5.3 priorytetu V, przez konsorcjum: Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska (NFOŚ) i Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku (BULiGL), na zlecenie dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego (BbPN). Przedmiot zamówienia i zakres prac określony został w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), natomiast ramy prawne opracowania określają Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U 2004 Nr 92 poz. 880 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U 2010 r. Nr 34 poz. 186). Prace nad PZO dla obszaru „ptasiego" Natura 2000 Ostoja Biebrzańska prowadzone były równolegle z pracami nad PZO dla obszaru „siedliskowego" Natura 2000 Dolina Biebrzy.

Realizacja projektu rozpoczęła się latem 2011 r.

Rys. 3 Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska na tle innych obszarów chronionych.

Zgodnie z wymogami SIWZ, proces planistyczny prowadzący do sporządzenia projektu PZO składał się z następujących etapów:

- Etap I. Wstępny
- Etap II. Przeprowadzenie inwentaryzacji przedmiotów ochrony
- Etap III. Opracowanie projektów Planów
- Etap IV. Konsultacje społeczne

Etap I (jesień 2011 – wiosna 2012) poświęcony był na przygotowanie organizacyjne i merytoryczne całości projektu, w tym m.in.:

1) Opracowanie raportu metodycznego określającego metodykę zakres i harmonogram prac terenowych niezbędnych do oceny bądź weryfikacji stanu ochrony przedmiotów ochrony (Załącznik nr 3). Metodyka ta została zatwierdzona przez Zamawiającego i stała się podstawą dalszych prac;
2) Zgromadzenie dostępnych informacji o obszarach i przedmiotach ochrony;
3) Weryfikacja granic obszaru;

Etap II, najdłuższy (wiosna 2012 – lato 2013) i wymagający największego zaangażowania wykonawców PZO, obejmował następujące działania:

4) Weryfikacja i uzupełnienie zgromadzonej informacji;
5) Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony;
6) Identyfikacja i analiza zagrożeń;

Etap III (jesień 2013- wiosna 2014) obejmował prace kameralne mające na celu:

7) Ustalenie celów działań ochronnych;
8) Ustalenie działań ochronnych;
9) Ustalenie potrzeby sporządzenia planu/planów ochrony;
10) Ustalenie niezbędnych wskazań do studiów i planów;
11) Sporządzenie redakcyjne dokumentacji PZO;
12) Sporządzenie projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych;
13) Weryfikację SDF;

Etap IV de facto prowadzony był w trakcie całego okresu opracowywania projektu Planu Zadań Ochronnych i obejmował:

14) Udział w konsultacjach społecznych (w różnych formach).

Zgodnie z zapisami SIWZ, przedmiotem inwentaryzacji terenowej w ramach prac na PZO miały być następujące przedmioty ochrony (razem 17 gatunków):

bączek *Ixobrychus minutus,* bąk *Botaurus stellaris,* błotniak łąkowy *Circus pygargus,* błotniak stawowy *Circus aeruginosus,* błotniak zbożowy *Circus cyaneus,* derkacz *Crex crex,* dubelt *Gallinago media,* dzięcioł białogrzbiety *D. leucototos,* dzięcioł zielonosiwy *Picus canus,* kropiatka *Porzana porzana,* muchołówka mała *Ficedula parva,* rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida,* rybitwa czarna *Chlidonias niger,* rybitwa rzeczna *Sterna hirundo,* uszatka błotna *Asio flammeus,* zielonka *Porzana parva,* żuraw *Grus grus,*

oraz następujące potencjalne przedmioty ochrony (razem 5 gatunków):

dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius,* lelek *Caprimulgus europaeus,* lerka *Lullula arborea,* podróżniczek *Luscinia svecica.*

Inwentaryzacji wymagały także zgrupowania migrujących (wędrownych) ptaków wodno-błotnych *Non-passeriformes.*

Ostatecznie przedmiotem inwentaryzacji terenowej były następujące gatunki:

batalion *Philomachus pugnax*, bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, derkacz *Crex crex*, dubelt *Gallinago media*, dzięcioł białogrzebiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, gęś białoczelna *Anser albifrons*, kropiatka *Porzana porzana*, krwawodziób *Tringa tetanus,* kszyk *Gallinago gallinago*, kulik wielki *Numenius arquata*, lelek *Caprimulgus europaeus*, łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus*), muchołówka mała *Ficedula parva,* podróżniczek *Luscinia svecica*, rożeniec *Anas acuta*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hi rundo*, rycyk *Limosa limosa*, świstun *Anas penelope*, uszatka błotna *Asio flammeus*, zielonka *Porzana parva*, żuraw *Grus grus* – których liczebności pozwoliły ostatecznie na uznanie za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.

Nie potwierdzono obecności w obszarze błotniaka zbożowego *Circus cyaneus* jako gatunku lęgowego.

Wyniki obserwacji terenowych zapisywane były na kartach obserwacyjnych, których zapisy przeniesione zostały do bazy danych. Komplet kart terenowych przekazano do BbPN.

W trakcie inwentaryzacji terenowej, obejmującej oprócz inwentaryzacji nakierowanej na poszczególne gatunki (zgodnie z przyjętą metodyką) także jednokrotną kontrolę całego obszaru, notowano wszystkie inne średnioliczne i nieliczne gatunki lęgowe obserwowane na terenie obszaru Natura 2000, a wyniki te dołączono do bazy danych GIS.

Dane dla następujących przedmiotów ochrony przekazane zostały przez Biebrzański Park Narodowy:

cietrzew *Tetrao tetrix,* bocian czarny *Ciconia nigra,* bocian biały *Ciconia ciconia,* trzmielojad *Pernis apivorus,* bielik *Haliaeetus albicilla,* gadożer *Circaetus gallicus,* orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, orlik grubodzioby *Aquila clanga*, puchacz *Bubo bubo,* wodniczka *Acrocephalus paludicola*, czapla biała *Egretta alba.*

Kierownikiem projektu z ramienia konsorcjum Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska i Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej był Andrzej Weigle – wiceprezes Zarządu NFOŚ, a koordynatorem PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska – dr Grzegorz Grzywaczewski. Zespół wykonawców PZO liczył prawie 50 osób zaangażowanych w różnego rodzaju prace (inwentaryzacja terenowa, opracowanie kameralne wyników, przygotowanie bazy danych GIS). Recenzentem opracowania ze strony Zamawiającego (BbPN) był dr hab. Przemysław Chylarecki.

Wyniki projektu zestawione zostały w postaci niniejszej dokumentacji Planu Zadań Ochronnych, projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 wraz z uzasadnieniem (Załącznik nr 9), map siedlisk występowania przedmiotów ochrony w skali 1:10 000 (Załącznik nr 10), map działań ochronnych w skali 1:10 000 (Załącznik nr 11) oraz bazy danych GIS (Załącznik nr 13), przygotowanej zgodnie z obowiązującym standardem.

1.5 Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Dane w tabeli 1.5 są zgodne z SDF wg stanu aktualizacji na maj 2014. Przed przystąpieniem do sporządzania PZO brak było materiałów, umożliwiających ich wiarygodną weryfikacje.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z1	A294	wodniczka	*Acrocephalus paludicola*			2528-2742 śpiewających samców			A	A	A	**A**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez OTOP.
Z2	A229	zimorodek	*Alcedo atthis*			10 par			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z3	A054	rożeniec	*Anas acuta*				10000-10000 osobników		C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO. Gatunek inwetaryzowany w ramach PZO.
Z4	A050	świstun	*Anas pene-lope*				25000-25000 osobników		C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO. Gatunek inwetaryzowany w ramach PZO.
Z5	A041	gęś biało-czelna	*Anser albi-frons*				50000-50000 osobników		C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													ramach prac nad PZO. Gatunek inwetaryzowany w ramach PZO.
Z6	A255	świergotek polny	*Anthus campestris*			40-100 par			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z7	A091	orzeł przedni	*Aquila chrysaetos*			1 para			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z8	A090	orlik grubodzioby	*Aquila clanga*			21-23 par			A	A	A	**A**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN, KOO, Ptaki Polskie i G.Maciorowski (niepublikowane).
Z9	A089	orlik krzykliwy	*Aquila pomarina*			34-35 par			B	A	C	**B**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN, KOO, Ptaki Polskie i G.Maciorowski (niepublikowane).
Z10	A222	uszatka błotna	*Asio flammeus*			4 pary			A	A	C	**A**	Dane z SDF wymagały

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z11	A021	bąk	*Botaurus stellaris*			27-120 sam-ców			B	A	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z12	A215	puchacz	*Bubo bubo*			34-35 par			B	A	C	**B**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN
Z13	A153	biegus zmienny	*Calidris alpi-na*						D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z14	A224	lelek	*Caprimulgus europaeus*			138-138 par			B	B	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z15	A196	rybitwa bia-łowąsa	*Chlidonias hybrida*			1-150 par			B	A	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z16	A198	rybitwa bia-łoskrzydła	*Chlidonias leucopterus*			300-4700 par			A	B	B	**B**	Dane z SDF wymagały

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z17	A197	rybitwa czar-na	*Chlidonias niger*			200-700 par			A	A	C	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z18	A031	bocian biały	*Ciconia cico-nia*			300-400 par			B	B	C	**B**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.
Z19	A030	bocian czarny	*Ciconia nigra*			24-26 par			B	A	C	**B**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.
Z20	A080	gadożer	*Circaetus gallicus*			1 para			A	B	B	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z21	A081	błotniak stawowy	*Circus aeru-ginosus*			170-296 par			A	A	C	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z22	A082	błotniak zbożowy	*Circus cyaneus*						D				Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z23	A084	błotniak łąkowy	*Circus pygargus*			97-97 par			A	A	C	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z24	A231	kraska	*Coracias garrulus*			3 pary			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z25	A122	derkacz	*Crex crex*			700-2000 samców			A	A	C	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z26	A037	łabędź czarnodzioby	*Cygnus bewickii (Cygnus columbianus*)				300-300 osobników		C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z27	A038	łabędź krzykliwy	*Cygnus cygnus*			1 para			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z28	A239	dzięcioł bia-łogrzbiety	*Dendrocopos leucotos*			80-110 par			A	A	A	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z29	A238	dzięcioł średni	*Dendrocopos medius*			130-340 par			C	B	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z30	A236	dzięcioł czar-ny	*Dryocopus martius*			150-200 par			D				Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z31	A027	czapla biała	*Egretta alba*			10 par			C	C	C	**C**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.
Z32	A379	ortolan	*Emberiza hortulana*			50-100 par			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z33	A320	muchołówka mała	*Ficedula parva*			250-350 par			B	B	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z34	A153	kszyk	*Gallinago gallinago*			2500-2500 par			A	C	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z35	A154	dubelt	*Gallinago media*			400-480 samców			A	A	B	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z36	A127	żuraw	*Grus grus*			600-600 par			B	A	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z37	A127	żuraw	*Grus grus*				1900-1900 osobników		B	A	C	**B**	Populacja migrująca nie inwetaryzowana w ramach PZO. Dane uzyskane w ramach PMŚ.
Z38	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*			12-13 par			C	C	C	**C**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN, KOO, G.Maciorowski (niepublikowane).

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z39	A092	orzełek	*Hieraaetus pennatus*			2 pary			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z40	A022	bączek	*Ixobrychus minutus*			7-7 par			C	A	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z41	A177	mewa mała	*Larus minu-tus*			3 pary			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z42	A156	rycyk	*Limosa limo-sa*			200-200 par			B	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z43	A246	lerka	*Lullula arbo-rea*			150-300 par			D				Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z44	A272	podróżniczek	*Luscinia svecica*			100-100 par			B	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z45	A073	kania czarna	*Milvus mi-grans*			1 para			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z46	A074	kania ruda	*Milvus mi-lvus*			3 pary			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z47	A160	kulik wielki	*Numenius arquata*			50-50 par			B	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z48	A072	trzmielojad	*Pernis apivo-rus*			28-35 par			B	A	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z49	A151	batalion	*Philomachus pugnax*						D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z50	A151	batalion	*Philomachus pugnax*				20000-20000 osobników		C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z51	A241	dzięcioł trój-palczasty	*Picoides tridactylus*			3 pary			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z52	A234	dzięcioł zie-lonosiwy	*Picus canus*			70-80 par			B	A	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z53	A120	zielonka	*Porzana parva*			27-80 sam-ców			B	A	C	**B**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z54	A119	kropiatka	*Porzana porzana*			300-1500 samców			A	A	C	**A**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z55	A195	rybitwa bia-łoczelna	*Sternula albifrons*			8-8 par			D				Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO*.
Z56	A193	rybitwa rzeczna	*Sterna hi-rundo*			42-50 par			C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z57	A409	cietrzew	*Tetrao tetrix tetrix*		107-107 samców				B	B	C	**B**	Gatunek nie inwetaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadła	Pop. Lęgowa	Pop. Migrująca	Pop. Zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocen a st. Zach.	Ocena izol. / Pow. Względna	Ocena ogólna	Opina dot. Wpisu
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**
Z58	A162	krwawodziób	*Tringa tota-nus*			195-195 par			C	C	C	**C**	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Gdzie symbol: oznacza Z – zwierzęta (w tym ptaki).

** Gatunki nie przewidziane przez Zamawiającego (BbPN) do inwentaryzacji w ramach PZO.*

1.6 Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

Obwieszczenie Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego (BbPN) o przystąpieniu do opracowania projektu Planu Zadań Ochronnych zostało opublikowane w prasie lokalnej (publikacja w dn. 23.02.2011 r.). Ponadto, obwieszczenie to zostało umieszczone na tablicach ogłoszeń urzędów gmin i starostw właściwych ze względu na miejsce i przedmiot postępowania oraz na stronie internetowej BbPN.

Utworzony został Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) będący grupą roboczą skupiającą przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Zaplanowano osiem spotkań Zespołu. Przedstawiciele ZLW byli każdorazowo informowani o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych. Informacja o spotkaniach zamieszczona była każdorazowo także na internetowej stronie BbPN. Przed pierwszym spotkaniem, w dniach 12-16.09.2011 r., w 38 miejscowościach (Klimaszewnica, Mścichy, Okrasin, Radziłów, Łoje-Awissa, Brzostowo, Mocarze, Burzyn, Sieburczyn, Sambory, Grądy-Woniecko, Góra Strękowa, Strękowa Góra, Laskowiec, Kołodzieje, Zajki, Łazy Małe, Łaziuki, Wyszowate, Krynica, Szorce, Trzcianne, Wilamówka, Kulesze, Downary, Koszarówka, Szymany, Koty Rybno, Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo, Ciszewo, Kuligi, Orzechówka, Wroceń, Dolistowo, Zwierzyniec Wielki, Szuszalewo) na tablicach ogłoszeń umieszczono zaproszenie mieszkańców do uczestnictwa w spotkaniach.

Terminy i tematy spotkań:

1. 12.10.2011 – *Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska – wprowadzenie*;
2. 19.12.2012 – *Wstępne wyniki przeprowadzonej w 2012 roku inwentaryzacji przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
3. 06.06.2013 – *Badania naukowe i monitoring przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
4. 19.06.2013 – *Turystyka, rekreacja i edukacja w kontekście potrzeb zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
5. 05-06.09.2013 – *Gospodarka rolna i ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych w kontekście potrzeb zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków Natura 2000;*
6. 20.09.2013 – *Gospodarka wodna w kontekście potrzeb zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
7. 27-28.03.2014 – *Ustalenia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy i Ostoja Biebrzańska w aspekcie dokumentów i zamierzeń planistycznych gmin* oraz *Propozycje ustaleń planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy i Ostoja Biebrzańska;*
8. Ostatnie, podsumowujące spotkanie planowane jest na III kwartał 2014 r.

W trakcie tworzenia projektu Planu Zadań Ochronnych wszystkie informacje związane z PZO były umieszczane na stronie internetowej: *http://www.pzonatura2000.biebrza.org.pl/.* Dotyczy to również zamieszczenia poszczególnych części dokumentu Planu Zadań Ochronnych obszaru PLB200006 w miarę postępu prac.

Wszelki pytania i wątpliwości związane z PZO można było kierować w trakcie trwającego procesu tworzenia dokumentu PZO do Planisty regionalnego: Iwony Naliwajek tel. (85) 7406981 wew. 47; inaliwajek@rdos.gov.pl i Koordynatora PZO: Andrzeja Weigle Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, a.weigle@nfos.org.pl, tel. 22 877 23 59; fax 22 877 23 59.

Istniała również możliwość składania przez wszystkich zainteresowanych uwag i wniosków w trakcie powstawania projektu Planu Zadań Ochronnych w formie pisemnej lub ustnej do protokołu w siedzibie Biebrzańskiego Parku Narodowego Osowiec-Twierdza 8, 19-110 Goniądz, tel. +48 857380620, 857383000 wew. 233, fax +48 857383021, e-mail: sekretariat@biebrza.org.pl.

Konsultacje społeczne Projektu Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB200006 przeprowadzone zostaną poprzez wyłożenie dokumentu w siedzibie Biebrzańskiego Parku Narodowego: Osowiec-Twierdza 8, 19-110 Goniądz oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, a także poprzez stronę internetową RDOŚ *http://www.bialystok.rdos.gov.pl/natura2000pzo* i BbPN *http://www.pzonatura2000.biebrza.org.pl/*.

1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze kraju, decyzje administracyjne na poziomie krajowym, nadzór nad wszystkimi formami ochrony przyrody, w tym obszarami sieci Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa	22 57-92-900 kancelaria@gdos.gov.pl
2.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	Realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze województwa, nadzór nad obszarami sieci Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Dojlidy Fabryczne 23 15–554 Białystok	85 74 06 981 biuro@rdos.eu
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Decyzje administracyjne władz wojewódzkich, polityka regionalna, planowanie przestrzenne, promocja regionu województwa podlaskiego, udostępnianie	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1 15–888 Białystok	85 74 85 101 kancelaria@umwp-podlasie
4.	Urząd Gminy Augustów	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Wojska Polskiego 5116-300 Augustów	87 643 30 56
5.	Urząd Gminy Grajewo	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Komunalna 6, 19-200 Grajewo	86 2723000
6.	Urząd Gminy Jaświły	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Jaświły 7, 19-124 Jaświły	85 7168001

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
7.	Urząd Gminy Łomża	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. M. Curie-Skłodowskiej 1a 18-400 Łomża	86 216 52 63 sekretariat@gminalomza.pl
8.	Urząd Gminy Radziłów	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Plac 500-lecia 14, 19-213 Radziłów	86 2737110
9.	Urząd Gminy Trzcianne	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Wojska Polskiego 10, 19-104 Trzcianne	85 7385056
10.	Urząd Gminy Wizna	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	pl. Raginisa 35 18-430 Wizna	86 219 60 18 wizna@wizna.pl
11.	Urząd Gminy Zawady	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Plac Wolności 12 16-075 Zawady	85 714 00 28 sekretariat@gminazawady.pl
12.	Urząd Miasta i Gminy Dąbrowa Białostocka	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Solidarności 1, 16-200 Dąbrowa Białostocka	85 7121100
13.	Urząd Miejski w Goniądzu	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Plac 11 Listopada 38, 19-110 Goniądz	85 7380039
14.	Urząd Miejski w Lipsku	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne,	ul. Żłobikowskiego 4/2,	87 6422705

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
		realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	16-315 Lipsk	
15.	Urząd Miejski w Mońkach	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Słowackiego 5a, 19-100 Mońki	85 7162587
16.	Urząd Miejski w Suchowoli	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Plac Kościuszki 5, 16-150 Suchowola	85 7229400
17.	Starostwo Powiatowe w Augustowie	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. 3 Maja 29, 16-300 Augustów	87 6439650
18.	Starostwo Powiatowe w Białymstoku	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Borsucza 2 15-569 Białystok	85 740 39 51 starosta@powiatbialostocki.pl
19.	Starostwo Powiatowe w Grajewie	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Strażacka 6b, 19-200 Grajewo	86 2738463
20.	Starostwo Powiatowe w Łomży	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Szosa Zambrowska 1/27 18-400 Łomża	86 215 69 00 starosta.blm@powiatypolskie.pl
21.	Starostwo Powiatowe w Mońkach	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Słowackiego 5a, 19-100 Mońki	85 7278822
22.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Nadzór nad gospodarką leśną, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze Lasów Państwowych	ul. Lipowa 51 15–424 Białystok	85 74 818 00 rdlp@bialystok.lasy.gov.pl

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
23.	Nadleśnictwo Augustów	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Turystyczna 19 16-300 Augustów	87 643 99 00, augustow@bialystok.lasy.gov.pl
24.	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Marszałkowska 27 16-020 Czarna Białostocka	85 710 33 80 czarnabialostocka@bialystok.lasy.gov.pl
25.	Nadleśnictwo Knyszyn	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Al. Niepodległości 31 19-101 Mońki	85 727 82 11 29amocki@bialystok.lasy.gov.pl
26.	Nadleśnictwo Łomża	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Nowogrodzka 60 18-400 Łomża	86 216 54 94 lomza@bialystok.lasy.gov.pl
27.	Nadleśnictwo Płaska	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Sucha Rzeczka 60 16-326 Płaska	87 641 87 23 plaska@bialystok.lasy.gov.pl
28.	Nadleśnictwo Rajgród	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Tama 12 19-206 Rajgród	86 273 33 10 rajgrod.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
29.	Biebrzański Park Narodowy	Realizacja ochrony przyrody na terenie parku, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie, edukacja przyrodnicza społeczeństwa	Osowiec-Twierdza 8 19-110 Goniądz	85 738 06 20
30.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Nadzór nad infrastrukturą urządzeń, obiektów wodnych i melioracyjnych wszystkie obowiązki Państwa w stosunku do zarządzanych wód	ul. Handlowa 6 15-399 Białystok	85 74 81 200 sekretariat.wzmiuw@wzmiuw.wrotapodlasia.pl

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
31.	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku	Planowanie w gospodarce leśnej, ochrona przyrody	ul. Lipowa 51 15–424 Białystok	85 652 21 08 sekretariat@bialystok.buligl.pl
32.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Planowanie w gospodarowaniu wodami	ul. Zarzecze 13B 03-194 Warszawa	22 587 02 00 sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl
33.	Związek Komunalny Biebrza	Podjęcie i kontynuowanie działań w zakresie ochrony środowiska na terenie gmin wschodzących w skład Związku	Dolistowo Stare I 144, 19-124 Jaświły	609 900 160, zkb@op.pl
34.	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	Prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz programów rolno-środowiskowych	18-210 Szepietowo	86 275 89 00 wpodr@zetobi.com.pl
35.	Podlaska Izba Rolnicza	Prowadzenie doradztwa w zakresie produkcji rolnej i eko-żywności, fundusze UE, SAPARD, PHARE, kwoty mleczne, dopłaty do produkcji rolnej	Porosły 36D 16-070 Choroszcz	85 676 08 62 bialystok@pirol.pl
36.	Bioserwis	Dzierżawca, ochrona czynna	Aleja Solidarności 9, 15-751 Białystok	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
37.	Polski Związek Łowiecki – Zarząd Okręgowy w Białymstoku	Gospodarka łowiecka	ul. Jurowiecka 33 15-101 Białystok	085 675-24-35 zo.bialystok@pzlow.pl
38.	Polski Związek Łowiecki – Zarząd Okręgowy w Łomży	Gospodarka łowiecka	ul Kaktusowa 8 18-400 Łomża	86-216-41-42
39.	Gminna Spółka Wodna w Trzciannem	Gospodarka wodna w ramach sieci melioracji szczegółowej	ul. Wojska Polskiego 10, 19-104 Trzcianne	85 7385056
40.	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie	Gospodarowanie nieruchomościami wojskowymi	ul. Saperska 1, 10-073 Olsztyn	54 21600, rziolsztyn@wp.mil.pl
41.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w	Wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez wdrażanie instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz	ul. Nowa 2 18-400 Łomża	86 215 63 11-12

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
	Łomży	udzielanie pomocy ze środków krajowych, zgodnie z Ustawą z dnia 9 maja 2008r o ARMiR (Dz.U. Nr 98 poz. 634, z późn. Zm.)		
42.	Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku	Wykonywanie czynności z zakresu gospodarki przestrzennej, zadań obronnych i obrony cywilnej	ul. Młynowa 21 15-404 Białystok	85 7443507 bialystok@pbpp.bialystok.pl
43.	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku	Zadania planistyczne i inwestycyjne związane z infrastrukturą drogową	ul. Elewatorska 6 15-620 Białystok	85 67 67 130 sekretariat@pzdw. Wrotapodlasia.pl
44.	Instytut Badawczy Leśnictwa	Monitoring i badania	Sękocin Stary, ul. Braci Leśnej 3, 05-090 Raszyn	22 7150300, ibl@ibles.waw.pl
45.	Instytut Biologii Ssaków PAN	Monitoring i badania	ul. Waszkiewicza 1, 17-230 Białowieża	85 6827750
46.	Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku	Monitoring i badania	ul. Świerkowa 20 B, 15-950 Białystok	85 7457300, biologia@uwb.edu.pl
47.	Instytut Rybactwa Śródlądowego	Monitoring i badania	ul. Oczapowskiego 10, 10-719 Olsztyn	89 5240171
48.	Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Białostockiej	Monitoring i badania	ul. Wiejska 45A, 15-351 Białystok	8 57469653, wb.koiks@pb.edu.pl
49.	Zakład Hydrologii i Zasobów Wodnych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego	Monitoring i badania	ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa	22 5935300, t.okruszko@levis.sggw.pl
50.	Komitet Ochrony Orłów	Ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Niepodległości 53/55 10-044 Olsztyn	89 5353254 kontakt@koo.org.pl
51.	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Odrowąża 24 05-270 Marki k. Warszawy	48 22 761 82 05 biuro@otop.org.pl
52.	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Ciepła 17 15-471 Białystok	85 664 22 55 sekretariat@ptop.org.pl

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
53.	Klub Przyrodników	Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna społeczeństwa	ul. 1 maja 22 66-200 Świebodzin	48 683828236 kp@kp.org.pl
54.	Stowarzyszenie Ptaki Polskie	Organizacja pozarządowa, ochrona ptaków i ich siedlisk	ul. Dolistowska 21, 19-110 Goniądz	85 8710332, ptakipolskie@ptakipolskie.pl
55.	ProHabitat	Organizacja pozarządowa, ochrona siedlisk przyrodniczych	ul. Wołodyjowskiego 8A/1 15-309 Białystok	32amocki@prohabitat.pl
56.	Agroturystyka "Na uboczu"	Organizacja turystyki	Dolistowo Stare 114, 19-124 Jaświły	85 7161575, t.danilko@gmail.com
57.	Biebrza Eco-Travel	Organizacja turystyki	ul. Kościuszki 26 /11 19-110 Goniądz	85 7380785
58.	Ekoturystyka „Na Karczaku"	Organizacja turystyki	Nowa Wieś 133, 19-104 Trzcianne	605 0700001, karczak@karczak.pl
59.	Natura International Polska	Realizacja projektu Life+ ochrony dubelta	ul. Tartaczna 3/4, 82-300 Elbląg	58 7356529, info@natura-international.org.pl
60.	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Olsztynie Filia w Suwałkach	Realizacja zadań z zakresu struktury obszarowej gospodarstw, restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia, administrowania i zabezpieczenia zasobów majątkowych Skarbu Państwa	ul. Sportowa 22 16-400 Suwałki	87 5663591 suwalki@anr.gov.pl
61.	Park Dzikich Zwierząt Kadzidłowo	Reintrodukcja cietrzewi w Polsce	Kadzidłowo, 12-220 Ruciane Nida	87 4257365, park@kadzidlowo.pl
62.	Polski Związek Wędkarski Okręg w Białymstoku	Użytkowanie obwodów rybackich	ul. Jurowiecka 33 15-101 Białystok	85 675 25 26 pzwzobial@wp.pl
63.	Anna Mydlińska	Przewodnik biebrzański	dane nieudostępnione	annamyd@interia.pl

1.8 Zespól Lokalnej Współpracy

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
1.	Roman Skąpski	Organ sprawujący nadzór nad obszarami N2000: Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, biebrza@biebrza.org.pl
2.	Iwona Naliwajek	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	85 740 69 81 wew. 47, inaliwajek@rdos.gov.pl
3.	Andrzej Weigle	Wykonawca, kierownik projektu	Wykonawca, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	22 877 23 59 62, a.weigle@nfos.org.pl
4.	Grzegorz Grzywaczewski	Wykonawca, koordynator PZO dla obszaru Ostoja Biebrzańska PLB200006	Wykonawca	698864099, grzegorz.grzywaczewski@up.lublin.pl
5.	Jerzy Solon	Wykonawca, koordynator PZO dla obszaru N2000 Dolina Biebrzy PLH200008	Wykonawca	22 665 65 41, j.solon@twarda.pan.pl
6.	Adam Hermaniuk	Wykonawca, ekspert ds. płazów	Wykonawca	adamher@uwb.edu.pl
7.	Aleksander Rachwald	Wykonawca, ekspert ds. nietoperzy	Wykonawca	a.rachwald@hi-fi.com.pl
8.	Edyta Alicja Karpierz	Wykonawca, ekspert ds. lasów	Wykonawca	85 652 21 08, sekretariat@bialystok.buligl.pl
9.	Emilia Brzosko	Wykonawca, ekspert ds. flory	Wykonawca	85 745 73 12, emilka@uwb.edu.pl
10.	Ewa Jabłońska	Wykonawca, ekspert ds. szaty roślinnej i flory	Wykonawca	e.jablonska@uw.edu.pl
11.	Grzegorz Lesiński	Wykonawca, ekspert ds. nietoperzy	Wykonawca	glesinski@wp.pl
12.	Jacek Ksepko	Wykonawca, ekspert ds. GIS	Wykonawca	jacek.ksepko@bialystok.buligl.pl
13.	Jan Taylor	Wykonawca, ekspert ds. ważek	Wykonawca	taylor@uwb.edu.pl
14.	Krzysztof Gajko	Wykonawca, ekspert ds. GIS	Wykonawca	Krzysztof.gajko@bialystok.buligl.pl
15.	Marcin Sielezniew	Wykonawca, ekspert ds. motyli	Wykonawca	marcins@uwb.edu.pl
16.	Paweł Janiszewski	Wykonawca, ekspert ds. bobra i wydry	Wykonawca	janisz@uwm.edu.pl
17.	Roman Kujawa	Wykonawca, ekspert ds. ichtiofauny	Wykonawca	reofish@uwm.edu.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
18.	Szymon Cios	Wykonawca, ekspert ds. awifauny	Wykonawca	szymoncios@interia.pl
19.	Tomasz Borowik	Wykonawca, ekspert ds. wilka	Wykonawca	85 682 77 86, borowik@ibs.bialowieza.pl
20.	Wojciech Misiu-kiewicz	Wykonawca, ekspert ds. bobra i wydry	Wykonawca	castor_f@poczta.wp.pl
21.	Wojciech Nowicki	Wykonawca, moderator spotkań	Wykonawca, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	w.nowicki@nfos.org.pl
22.	Beata Bezubik	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i PLB Ostoja Biebrzańska poza granicami Parku Narodowego	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	85 740 69 81 wew. 32, bbezubik@rdos.gov.pl
23.	Grzegorz Piekarski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i PLB Ostoja Biebrzańska poza granicami Parku Narodowego	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	85 740 69 81, gpiekarski@rdos.gov.pl
24.	Andrzej Grygoruk	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 02, Andrzej.Grygoruk@biebrza.org.pl
25.	Bogusław Zieliński	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 02, Boguslaw.Zielinski@biebrza.org.pl
26.	Cezary Werpa-chowski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, cwerpachowski@biebrza.org.pl
27.	Helena Bartoszuk	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i PLB Ostoja Biebrzańska w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 12, Helena.Bartoszuk@biebrza.org.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
28.	Iwona Wroceńska	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 50, Iwona.Wrocenska@biebrza.org.pl
29.	Joanna Zawadzka	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 20, Joanna.Zawadzka@biebrza.org.pl
30.	Krzysztof Frąckiel	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 18, Krzysztof.Frackiel@biebrza.org.pl
31.	Łukasz Krajewski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 12, lkrajewski@biebrza.org.pl
32.	Magdalena Maliszewska	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000: Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, mmaliszewska@biebrza.org.pl
33.	Robert Kowalewski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 02, Robert.Kowalewski@biebrza.org.pl
34.	Urszula Biereżnoj-Bazille	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, urszula.biereznoj@biebrza.org.pl
35.	Anna Czarnecka-Orpik	Przedstawiciel gminy	Gmina Lipsk	87 642 27 00, gmina@lipsk.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
36.	Bernard Zaniewski	Przedstawiciel gminy	Gmina Suchowola	85 722 94 00, um@suchowola.com.pl
37.	Bożena Kuczyńska	Przedstawiciel gminy	Gmina Grajewo	86 272 30 00, uggrajewo@onet.pl
38.	Dariusz Lipski	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
39.	Edmund Zaniewski	Przedstawiciel gminy	Gmina Goniądz	85 738 00 39, um@goniadz.pl
40.	Jadwiga Cendrow-ska	Przedstawiciel gminy	Gmina Radziłów	86 273 71 10, gminaradzilow1@poczta.onet.pl
41.	Justyna Jarmołow-ska	Przedstawiciel gminy	Gmina Goniądz	85 738 00 39, um@goniadz.pl
42.	Kazimierz Marci-szel	Przedstawiciel gminy	Burmistrz Suchowoli	85 722 94 00, um@suchowola.com.pl
43.	Marek Gierasimiuk	Przedstawiciel gminy	Gmina Trzcianne	85 738 50 56, trzcianne@ug.pl
44.	Marzena Zam-brzycka	Przedstawiciel gminy	Gmina Rutki	86 276 31 61, ug.rutki@wp.pl
45.	Michał Mikłosz	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
46.	Ryszard Prolan	Przedstawiciel gminy	Gmina Jaświły	85 716 80 01, gmina@jaswily.iap.pl
47.	Tadeusz Ciszkowski	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
48.	Tadeusz Zelero-wicz	Przedstawiciel gminy	Gmina Rutki	86 276 31 61, ug.rutki@wp.pl
49.	Władysław Kalejnik	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
50.	Zbigniew Karwow-ski	Przedstawiciel gminy	Gmina Mońki	85 716 25 87, monki@um.pl
51.	Zdzisław Dąbrow-ski	Przedstawiciel gminy	Wójt gminy Trzcianne	85 738 50 56, trzcianne@ug.pl
52.	Zofia Jarmoszko	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
53.	Alicja Rutkowska	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
54.	Grzegorz Dadura	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Augusto-	87 643 96 50, powiat.augustowski@home.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
			wie	
55.	Janusz Korsak	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
56.	Joanna Kulikowska	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Mońkach	85 727 88 00, starostwo@monki.pl
57.	Krystyna Kulesza	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Mońkach	85 727 88 00, starostwo@monki.pl
58.	Marek Siuchno	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Mońkach	85 727 88 00, starostwo@monki.pl
59.	Mariola Grużewska	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
60.	Stanisław Krajewski	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Zambrowie	86 271 24 18, starosta@powiatzambrowski.com
61.	Sylwia Chomicz	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
62.	Wacław Sierbiński	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Łomży	86 215 69 19, wacław.sierbinski@powiatlomzynski.pl
63.	Anna Radziejewska	Przedstawiciel urzędu marszałkowskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	85 66 54 120, kancelaria@umwp-podlasie.pl
64.	Adam Kwiatkowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	85 748 18 00, rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
65.	Alina Kuc	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Knyszyn	85 727 82 11, knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
66.	Andrzej Gołębiewski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Knyszyn	85 727 82 11, knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
67.	Edmund Sarnowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	85 710 33 80, czarnabialostocka@bialystok.lasy.gov.pl
68.	Ewa Drabek	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Rajgród	86 273 33 10, rajgrod.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
69.	Grzegorz Androsiuk	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Augustów	87 643 99 00, augustow@bialystok.lasy.gov.pl
70.	Jakub Kacprzak	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	85 710 33 80, czarnabialostocka@bialystok.lasy.gov.pl
71.	Karol Chodkiewicz	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Rajgród	86 273 33 10,

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
				rajgrod.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
72.	Kazimierz Trzaskowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Augustów	87 643 99 00, augustow@bialystok.lasy.gov.pl
73.	Robert Cierech	Przedstawiciel Lasów Państwowych	RDLP Białystok	85 748 18 00, rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
74.	Tomasz Gajewski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Knyszyn	85 727 82 11, knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
75.	Dariusz Kalicki	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Bioserwis	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
76.	Katarzyna Ramotowska	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Biebrza Eco-Travel	85 738 07 85, eco-travel@biebrza.com
77.	Mariusz Grunwald	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Bioserwis	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
78.	Monika Kurzawa	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Biebrza Eco-Travel	85 738 07 85, eco-travel@biebrza.com
79.	Piotr Ślepowroński	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Bioserwis	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
80.	Bogdan Jaroszewicz	Przedstawiciel nauki	Członek Rady Naukowej BbPN, Stacja Geobotaniczna UW	b.jaroszewicz@uw.edu.pl
81.	Cezary Bystrowski	Przedstawiciel nauki	Instytut Badawczy Leśnictwa	22 715 03 00, ibl@ibles.waw.pl
82.	Paweł Prus	Przedstawiciel nauki	Instytut Rybactwa Śródlądowego	89 524 01 71
83.	Piotr Banaszuk	Przedstawiciel nauki	Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Białostockiej	85 746 96 53, wb.koiks@pb.edu.pl
84.	Tomasz Kłosowski	Przedstawiciel nauki	Członek Rady Naukowej BbPN	tklosowski1@tlen.pl
85.	Tomasz Okruszko	Przedstawiciel nauki	Przewodniczący Rady Naukowej BbPN, SGGW	t.okruszko@levis.sggw.pl
86.	Adam Zbyryt	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	azbyryt@ptop.org.pl
87.	Andrzej Kamocki	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	ProHabitat	504288448, kamocki@prohabitat.pl
88.	Andrzej Lićwinko	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Związek Komunalny Biebrza	85 712 05 05, zkb@op.pl
89.	Anna Mydlińska	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Towarzystwo Biebrzańskie	85 745 73 12

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
90.	Dariusz Gatkowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
91.	Grzegorz Maciorowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Komitet Ochrony Orłów	kontakt@koo.org.pl
92.	Ireneusz Mirowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
93.	Krzysztof Jurczak	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie Ptaki Polskie	85 871 03 32, krzysztof.jurczak@ptakipolskie.pl
94.	Lars Lachmann	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
95.	Łukasz Mucha	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
96.	Michał Korniluk	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Fundacja Natura International Polska	michal.korniluk@natura-international.org.pl
97.	Paweł Mirski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Komitet Ochrony Orłów	604234306, mirski.pawel@gmail.com
98.	Paweł Sidło	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie Ptaki Polskie	85 871 03 32, pawel.sidlo@ptakipolskie.pl
99.	Piotr Marczakiewicz	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Towarzystwo Biebrzańskie	85 745 73 12
100.	Piotr Świętochowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Społeczny opiekun obszaru Ostoja Biebrzańska	spoza@buziaczek.pl
101.	Józef Hiero	Przedstawiciel rolników	Rolnik	
102.	Łukasz Kaczyński	Przedstawiciel rolników	Rolnik	posejdontango@gmail.com
103.	Monika Malinowska	Przedstawiciel rolników	Rolnik	
104.	Tadeusz Daniłko	Przedstawiciel rolników	Rolnik, przewodnik turystyczny po dolinie Biebrzy	t.danilko@gmail.com
105.	Wojciech Zalewski	Przedstawiciel rolników	Rolnik	691401332
106.	Zenon Sawicki	Przedstawiciel rolników	Rolnik	

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
107.	Luiza Giełczyńska-Wierzba	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	86 275 89 00, dyrwpodr@zetobi.com.pl
108.	Małgorzata Czarkowska	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Powiatowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Mońkach	monodr@zetobi.com.pl
109.	Marek Marciszewski	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	86 275 89 00, dyrwpodr@zetobi.com.pl
110.	Mariusz Cylwik	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	86 275 89 00, dyrepodr@zetobi.com.pl
111.	Armin Kobus	Inne	Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie	87 425 73 65, park@kadzidlowo.pl
112.	Benon Waśniewski	Inne	Gminna Spółka Wodna Trzcianne	85 738 50 56
113.	Cezary Wiszniewski	Inne	Nadzór Wodny Augustów	augustow@warszawa.rzgw.gov.pl
114.	Ireneusz Olszewski	Inne	Podlaska Izba Rolnicza	białystok@pirol.pl
115.	Jerzy Łucki	Inne	Polski Związek Wędkarski o. Białystok	85 675 25 26, pzwzobial@wp.pl
116.	Krzysztof Czarnecki	Inne	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	22 587 02 11, sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl
117.	Krzysztof Szaciło	Inne	Podlaska Izba Rolnicza	białystok@pirol.pl
118.	Marek Jadeszko	Inne	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	85 748 12 00, sekretariat.wzmiuw@wzmiuw.wrotapodlsia.pl
119.	Marian Magnuszewski	Inne, przedstawiciel Powiatowego Biura ARiMR	Rolnik, ARiMR w Mońkach	marian.magnuszewski@doplaty.gov.pl
120.	Marianna Danuta Sak	Inne	Gminna Spółka Wodna Trzcianne	85 738 50 56
121.	Stanisław Rogulski	Inne	Podlaska Izba Rolnicza	białystok@pirol.pl
122.	Wioleta Lipińska	Inne	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie	895 423 258, sos_rziolsztyn@wp.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
123.	Przemysław Chylarecki	Recenzent planu zadań ochronnych dla obszaru N2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006	Recenzent	604555862, pch@miiz.waw.pl
124.	Wiktor Kotowski	Recenzent planu zadań ochronnych dla obszaru N2000 Dolina Biebrzy PLH200008	Recenzent	22 553 05 70, w.kotowski@uw.edu.pl

Zespół Lokalnej Współpracy został powołany w ramach projektu dotyczącego łącznie Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 i Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i zbierał się na spotkaniach dotyczących obu obszarów.

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
1.	*Materiały publikowane*	Brodecki Z., Koncewicz T., Kupczyk M., Pchałek M. 2010. Ochrona przyrody przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości: Komentarz. OTOP, Marki.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
2.		Chmielewski S. 2009. Metoda inwentaryzacji. W: Chmielewski S., Stelmach R. (red.). 2009. Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji, część I.: s. 14 – 29. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.	Charakterystyka ostoi, dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
3.		Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa.	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
4.		Dyrcz A., Werpachowski C. (red.) 2005. Przyroda Biebrzańskiego Parku Narodowego. Monografia. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Opis terenu	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
5.		EC (=European Commission) 2000. Managing Natura 2000. The provisions of Article 6 of the 'Habitats' Directive (92/43/CEE). Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg. [polskie tłumaczenie: Komisja Europejska 2007. Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia artykułu 6 dyrektywy "siedliskowej" 92/43/EWG. WWF Polska, Warszawa].	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
6.		EC (=European Commission) 2007. Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC. On-line document.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
7.		GDOŚ. 2012. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie wprowadzania zmian do bazy danych o obszarach Natura 2000 z dnia 02 października 2012. Dokument on-line.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
8.		Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
9.		Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. Birdlife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 8).	Charakterystyka ostoi	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
10.		Jones S.L., Geupel G.R. (eds.) 2007. Beyond Mayfield: measurements of nest-survival data. Studies in Avian Biology 34: 1-159.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
11.		Komisja Faunistyczna. 1998. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1997. Not. Orn. 39: 151- 174	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
12.		Komisja Faunistyczna. 1993. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1991. Not. Orn. 34: 347- 358	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
13.		Korniluk M., Świętochowski P., Tumiel T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozmieszczenie rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* w dolnym basenie Biebrzy w roku 2010. Dubelt 2: 90-93.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
14.		Lewartowski Z. 1996. Inwazja rybitw białoskrzydłej i białowąsej (*Chlidonias leucopterus, Ch. hybridus*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Orlik 14: 8-10	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
15.		Polak M., Kasprzykowski Z. 2009. Bąk *Botaurus stellaris*. s. 96-108 W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.) Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa.	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
16.		Polakowski M. 2011. Wysokie zagęszczenie wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Dolinie Biebrzy wiosną 2010 roku. Ornis Polonica, 52: 67-69	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
17.		Polakowski M., Broniszewska M., Jankowiak Ł., Ławicki Ł., Siuchno M. 2011. Liczebność i dynamika wiosennego przelotu gęsi w Kotlinie Biebrzańskiej. Ornis Polonica 52: 169-180.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
					(publikacja)
18.		Pugacewicz E. 1994. Populacja orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Not. Orn. 35: 139-156	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
19.		Pugacewicz E. 1994. Stan populacji bociana czarnego (*Ciconia nigra*) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1985-1994. Not. Orn. 35: 297-308	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
20.		Pugacewicz E. 1995. Stan populacji orlika grubodziobego (*Aquila clanga*) w Kotlinie Biebrzańskiej w latach 1989-1994. Not. Orn. 36: 311-322	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
21.		Pugacewicz E. 1995. Stan populacji puchacza (*Bubo bubo*) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. Not. Orn. 36: 119-134	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
22.		Pugacewicz E. 1998. Aktualna sytuacja populacji cietrzewia (*Tetrao tetrix*) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 39: 77-90	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
23.		Pugacewicz E. 1999. Stan populacji żurawia (*Grus grus*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 4: 20-31	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
24.		Pugacewicz E. 2002. Liczebność i rozmieszczenie dubelta *Gallinago media*. Not. Orn. 43: 1-7	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
25.		Pugacewicz E. 2002. Stan populacji dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1803) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1984-2000. Chrońmy Przyr. Ojcz. 58: 5-24	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
26.		Pugacewicz E., Kowalski J. 1997. Pierwsze w 20-tym wieku lęgi czapli białej (*Egretta alba*) w Polsce. Not. Orn. 38: 323-325	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
27.		Pugacewicz E., Zub K. 1999. Liczebność, rozród oraz pokarm sowy błotnej (*Asio flammeus*) w	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
		Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 40: 69-77			ogólnodostępny (publikacja)
28.		Sidło P.O., Błaszkowska B. i Chylarecki P.(red.). 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa	Charakterystyka ostoi, dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
29.		Sikora A. 2009. Metodyka liczenia żurawi *Grus grus* na zlotowiskach - propozycja monitoringu w Polsce. Not. Orn. 50: 29-41	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
30.		Sikora A., Chylarecki P., Meissner W., Neubauer G. (red.). 2011. Monitoring ptaków wodnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
31.		Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
32.		Świętochowski P., Korniluk M., Tumie T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozród czapli białej *Egretta alba* na Bagnach Biebrzańskich w roku 2010. Dubelt 2: 97-99	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
33.		Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTTP "proNatura", Wrocław	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
34.		Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki	Charakterystyka ostoi, dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
35.		Włodarczyk A. 1999. Rozmieszczenie i liczebność Polskiej populacji biegusa zmiennego *Calidris alpina* schinzii. Not. Orn. 40: 45-49	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
36.		Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
37.	*Materiały niepublikowane*	Grzywaczewski G., P. Marczakiewicz. 2009. Raport z badań wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2009 roku. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
38.		Chylarecki P. 2014. Wyniki inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce w roku 2013. Opracowanie na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". T.P. „Bocian" (http://ochronakulika.pl/attachments/article/100/RaportKulik_v45.pdf)	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
39.		Chylarecki P. 2013. Założenia metodyczne do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Niepublikowany maszynopis opracowany w ramach projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce"; TP "Bocian", Warszawa.	Opis metod badawczych	Wysoka	Biblioteka BbPN
40.		Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
41.		Grzywaczewski G., Cios Sz. Kus K., Szczepaniak P., Szczech R. 2011. Inwentaryzacja i waloryzacja awifauny z określeniem wskazań ochronnych na obszarze realizacji projektu LIFE09 NAT/PL/000258 „Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I". Maszynopis. Stowarzyszenie Ochrony Sów, Bodzentyn. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
42.		Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2007. Sprawozdanie z badań wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2007 roku. Maszynopis, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
43.		Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2007. Sprawozdanie z badań wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2007 roku. Maszynopis, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
44.		Grzywaczewski G., P. Marczakiewicz. 2009. Raport z badań wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2009 roku. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
45.		Krogulec J. Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (Acrocephalus paludicola) w Polsce w 1997 roku. Raport Końcowy OTOP. OTOP, Gdańsk (mat. niepubl.)	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
46.		Krogulec J., Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (*Acrocephalus paludicola)* w Polsce w 1997 roku. Raport niepublikowany, OTOP, Lublin.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
47.		Kuczyński L., Krupiński D. 2013. Krajowy cenzus błotniaka łąkowego. Raport roczny. TP Bocian	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
48.		Sidor T. 2000. Waloryzacja zgrupowań ptaków z terenu objętego projektem. Renaturyzacja sieci hydrograficznej w basenie środkowym Doliny Biebrzy. Maszynopis, Grajewo (http://renaturyzacja.biebrza.org.pl/aktualizacja/data/pliki/819_ Waloryzacja_zgrupowan_ptakow.pdf - dostęp 20.12.2011 r.).	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
49.		Świętochowski P. 2012. Monitoring parametrów rozrodu wybranych gatunków siewkowych *Charadriiformes* na niektórych obszarach Biebrzańskiego Parku Narodowego - raport z prac w roku 2012. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 PLB20006 Ostoja Biebrzańska

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski Kondrackiego (1988) obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy położony jest w znaczącej większości w mezoregionie Kotlina Biebrzańska należącym do makroregionu Nizina Północnopodlaska w obrębie podprowincji Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie i prowincji Niżu Wschodniobałtycko-Białoruskiego. Jedynie niewielki fragment górnego odcinka doliny Biebrzy jest położony w północnej części mezoregionu Wzgórz Sokólskich. Od zachodu Kotlinę Biebrzańską ogranicza Wysoczyzna Kolneńska, od południa Wysoczyzna Wysokomazowiecka, od wschodu Wysoczyzna Białostocka i Wzgórza Sokólskie, od północy Pojezierze Ełckie i Równina Augustowska.

Zgodnie z regionalizacją biogeograficzną Jana Marka Matuszkiewicza (1993) obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy położony jest głównie w Okręgu Bagien Biebrzańsko-Narwiańskich, Podkrainy Biebrzańskiej, Krainy Północnopodlaskiej, Działu Północnego Mazursko-Białoruskiego, Podprowincji Środowoeuropejskiej Właściwej, Prowincji Środkowoeuropejskiej. W obrębie Okręgu Bagien Biebrzańsko-Narwiańskich wydzielone zostały następujące podokręgi: Podokręg Bagna Wizna, Podokręg Laskowiecki, Podokręg Bagien “Ławki”, “Podlaskiego” i “Biebrzańskiego”, Podokręg Gugneński, Podokręg Ciemnoszyjski, Podokręg Czerwonego Bagna, Podokręg Sztabiński, Podokręg Górnej Biebrzy.

Według regionalizacji klimatycznej Okołowicza (1978) obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy położony jest w strefie klimatu o przewadze wpływów kontynentalnych charakteryzujących się w odniesieniu do Polski centralnej większą roczną amplitudą temperatury powietrza, dość późną i krótką wiosną oraz długą i stosunkowo chłodną zimą.

Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski obszar Natura 2000 Dolina Biebrzy leży w dorzeczu Biebrzy wchodzącej w skład dorzecza Narwi, a następnie Wisły i zlewiska Morza Bałtyckiego. Długość rzeki wynosi ok. 165 km, a powierzchnia dorzecza 7051,2 km2. Przeciętny spadek Biebrzy wynosi 0,36‰, natomiast na obszarze Pradoliny jest o połowę mniejszy i wynosi 0,19‰. Średni przepływ roczny (na wysokości Burzyna) wynosi 27,5 m3/s. Cechuje go duża nierównomierność. Charakterystyczne są wysokie wezbrania wiosenne pochodzenia roztopowego i głębokie niżówki letnio-jesienne. Pradolina Biebrzy cechuje się największą w Polsce pojemnością retencyjną - porównywalną do pojemności największych w kraju

zbiorników wodnych. W XIX w. przeprowadzono na obszarze Kotliny Biebrzy wielkie prace hydrotechniczne (zbudowano m.in. Kanał Augustowski łączący dorzecze Biebrzy z Niemnem). Spowodowały one zmiany zarówno w sieci wodnej jak i w układzie poziomu wód gruntowych. Torfowiska Doliny Biebrzy są zasilane ciekami, a także wodami podziemnymi i wysiękowymi. Występują one przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny, zwłaszcza w basenie północnym i południowym.

Z geomorfologicznego punktu widzenia obszar Natura 2000 zajmuje dolinę Biebrzy będącej szerokim, płaskim obniżeniem terenu, położonym od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów poniżej sąsiadujących wysoczyzn. Dolinę otaczają wysoczyzny morenowe, z wyjątkiem północy i północnego wschodu, gdzie wchodzą do niej sandry: Augustowski, Rajgrodzki i Ełcki. Wyróżnia się w niej trzy niższe jednostki geomorfologiczne zwane basenami: północny - obejmujący dolinę na wschód od Sztabina, środkowy – od Sztabina do Osowca i trzeci, południowy - od Osowca do ujścia Biebrzy do Narwi. Baseny rozdzielone są przewężeniami doliny o szerokości ok. 1 km. Obszar obejmuje także Basen Wizny.

Basen Północny zwany też Basenem Górnym Biebrzy obejmuje 40 - kilometrowy odcinek doliny o szerokości 1-3 km. Złoża torfu osiągają tu miąższość 3-6 m i miejscami są podścielone gytią. Jest to tzw. odcinek torfowy pradoliny Biebrzy, gdyż koryto rzeki wycięte jest całkowicie w torfie, a cała powierzchnia doliny jest stosunkowo równa, lekko opadająca od brzegów ku rzece, która płynie najczęściej środkiem doliny. Brzegi koryta są słabo wyodrębnione, a szuwary lub trzęsawiska turzycowe wchodzą bezpośrednio do wody. Cechą charakterystyczną rzeźby terenu Basenu Górnego jest obecność ostańców morenowych.

Basen Środkowy ma kształt zbliżony do trapezu o wymiarach 20 x 40 km. Jest to kompleks torfowisk o powierzchni ok. 45000 ha i miąższości torfu 1-3 m. W północnej jego części pod złożami torfu zalega piasek i żwir, a w południowej osady wodne i glina. Basen Środkowy wyróżniają otoczone torfowiskami rozległe piaszczyste wydmy, ukształtowane w wyniku procesów eolicznych. Jednak ważniejszą rolę w krajobrazie Basenu Środkowego odgrywają liczne, aczkolwiek niewielkie wyniesienia (2-4 m nad poziomem torfowisk), będące widocznymi pozostałościami tarasu pradolinnego. Powierzchnie takich wysp są płaskie i bardzo łagodnie zapadają pod osady tarasu zalewowego. Kilka wysp tarasowych grupuje się we wschodniej części Basenu Środkowego. Mają one zróżnicowany charakter: Kopytkowo, Jasionowo i Dębowo zbudowane są z piaszczystej gliny morenowej, Jagłowo i Polkowo z piasków i żwirów.

Basen Południowy, najbardziej naturalny w dolinie Biebrzy, zwany też Basenem Dolnym, ma kształt rynny o długości 30 km i szerokości 12-15 km. Torfowiska o miąższości torfu 1-2 m zajmują tu powierzchnię ok. 21000 ha. Charakteryzuje się obecnością pasa wydm w części północno-wschodniej oraz niewielkich wyniesień mineralnych (wydm, grądzików). Wzdłuż koryta rzeki rozciąga się strefa mułowa szerokości 1-2 km z licznymi starorzeczami i zakolami.Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska leży w dorzeczu Biebrzy wchodzącej w skład dorzecza Narwi, a następnie Wisły i zlewiska Morza Bałtyckiego. Długość rzeki wynosi ok. 165 km, a powierzchnia dorzecza 7051,2 km^2. Przeciętny spadek Biebrzy wynosi 0,36‰, natomiast na obszarze Pradoliny jest o połowę mniejszy i wynosi 0,19‰. Średni przepływ roczny (na wysokości Burzyna) wynosi 27,5 m^3/s. Cechuje go duża nierównomierność. Charakterystyczne są wysokie wezbrania wiosenne pochodzenia roztopowego i głębokie niżówki letnio-jesienne. Pradolina Biebrzy cechuje się największą w Polsce pojemnością retencyjną - porównywalną do pojemności największych w kraju zbiorników wodnych. W XIX w przeprowadzono na obszarze Kotliny Biebrzy wielkie prace hydrotechniczne (zbudowano m.in. Kanał Augustowski łączący dorzecze Biebrzy z Niemnem). Spowodowały one zmiany zarówno w sieci wodnej jak i w układzie poziomu wód gruntowych. Torfowiska Doliny Biebrzy są zasilane ciekami, a także wodami podziemnymi i wysiękowymi. Występują one przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny, zwłaszcza w basenie północnym i południowym.

Dominującymi siedliskami na Obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzecznymi lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowo-mszystymi, corocznie zalewane wodami rzecznymi mułowiska i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi.

Torfowiska doliny Biebrzy są największym, prawie nie zmienionym kompleksem torfowisk dolinowych w Europie Środkowej i Zachodniej. Koryto rzeki Biebrzy z licznymi meandrami i starorzeczami w różnym stadium zarastania ma naturalny charakter. Rezultatem naturalnego charakteru rzeki są rozległe, coroczne zalewy. Długo utrzymujące się zalewy, jak też zasilanie wodami podziemnymi sprawia, że duże obszary torfowisk objęte są czynnym procesem torfotwórczym, a zbiorowiska torfowiskowe zajmują wielkie przestrzenie. Z powodu silnego uwilgotnienia, a tym samym trudnego dostępu, były one przez stulecia użytkowane w sposób bardzo ekstensywny.

W Ostoi Biebrzańskiej stwierdzono 271 gatunków ptaków, tj. ok. 60 % gatunków ptaków stwierdzonych w Polsce (100%=453 gatunki) i ok.30% gatunków ptaków Europy (100%=902 gatunki). Poza tym, na terenie ostoi stwierdzono 180 gatunków lęgowych, tj. ok. 70% gatunków lęgowych Polski (100%=247 gatunków lęgowych) i ok. 35% gatunków lęgowych Europy

(100%=514 gatunków lęgowych). W ostoi stwierdzono występowanie 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I „Dyrektywy Ptasiej", tj. ok. 24% wszystkich gatunków z dyrektywy (100%=182 gatunki z Dyrektywy). 25 gatunków zostało umieszczonych w *Polskiej czerwonej księdze zwierząt*. W Ostoi Biebrzańskiej występuje ponad 20% światowej populacji wodniczki i około 50% populacji Unii Europejskiej orlika grubodziobego. Orlik grubodzioby na terenie ostoi osiąga zachodni kraniec światowego zasięgu występowania. Najwyższą liczebność w Polsce i jedna z największych w Unii Europejskiej, osiągają: dubelt, błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła.

W otoczeniu Obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska zostało ustanowionych szereg obszarów chronionych. Od strony północnej sąsiaduje on ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Augustowska i obszarem specjalnej ochrony ptaków Puszcza Augustowska. W bliskim sąsiedztwie położone są również specjalne obszary ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska i Narwiańskie Bagna oraz obszary specjalnej ochrony ptaków Bagienna Dolina Narwi i Puszcza Knyszyńska, a na południu Bagno Wizna. Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska pokrywa się w znaczącej części ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (rys. 3). W otoczeniu obszaru funkcjonują ponadto dwa parki narodowe (Wigierski PN i Narwiański PN) oraz Łomżyński Park Krajobrazowy Dolnej Narwi i Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej.

Układ zróżnicowanej struktury przyrodniczej regionu oraz istnienie gęstej sieci obszarów chronionych zadecydował o uznaniu za szczególnie ważne zachowanie roli korytarza ekologicznego przebiegającego od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, poprzez dolinę Biebrzy, Wigierski Park Narodowy do Suwalskiego Parku Krajobrazowego, a następnie na terytorium Republiki Litewskiej. Potwierdzeniem jego ekologicznego znaczenia było nadanie mu statusu międzynarodowego obszaru węzłowego w Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET (26 M).

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
1	2	3	4
Lasy	Skarb Państwa	29204,27	19,67
	Komunalna	93,13	0,06
	Prywatna	13137,97	8,85
	Inna	232,92	0,16
Grunty orne	Skarb Państwa	404,21	0,27
	Komunalna	55,14	0,04
	Prywatna	20158,47	13,57
	Inna	85,00	0,06
Łąki trwałe	Skarb Państwa	2882,84	1,94
	Komunalna	60,92	0,04
	Prywatna	33463,76	22,53
	Inna	475,24	0,32
Pastwiska trwałe	Skarb Państwa	671,27	0,45

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
1	2	3	4
	Komunalna	32,13	0,02
	Prywatna	10645,69	7,17
	Inna	134,42	0,09
Sady	Skarb Państwa	1,72	0,00
	Komunalna	0,14	0,00
	Prywatna	121,81	0,08
	Inna	0,22	0,00
Grunty pod stawami	Skarb Państwa	0,00	0,00
	Komunalna	0,00	0,00
	Prywatna	0,00	0,00
	Inna	0,00	0,00
Nieużytki	Skarb Państwa	16649,41	11,21
	Komunalna	53,95	0,04
	Prywatna	11291,98	7,60
	Inna	434,44	0,29
Wody stojące	Skarb Państwa	28,78	0,02
	Komunalna	0,93	0,00
	Prywatna	7,97	0,01
	Inna	0,09	0,00
Wody płynące	Skarb Państwa	1719,49	1,16
	Komunalna	1,30	0,00
	Prywatna	16,40	0,01
	Inna	0,29	0,00
Grunty zabudowane	Skarb Państwa	111,13	0,07
	Komunalna	35,75	0,02
	Prywatna	1125,75	0,76

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
1	2	3	4
	Inna	27,81	0,02
Inne	Skarb Państwa	1304,44	0,88
	Komunalna	1982,74	1,34
	Prywatna	1805,31	1,22
	Inna	50,10	0,03
	RAZEM	**148509,33**	**100,00**

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE (w ha) / Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu		
		Dopłaty bezpośrednie*	ONW*	Programy rolno-środowiskowe**
1	2	3	4	5
Lasy	wszystkie	93004	79215	58 208,57
Sady	wszystkie			
Trwałe użytki zielone	wszystkie			
Wody	wszystkie			
Tereny zadrzewione lub zakrzewione	wszystkie			
Inne	wszystkie			

* - Podana powierzchnia jest sumą powierzchni ewidencyjnej działek objętych odpowiednimi dopłatami - bez uwzględniania form użytkowania.
** - Powierzchnia wdrażania programów rolno-środowiskowych (wg stanu na 2013):

Numer pakietu i wariantu	Nazwa wariantu	Powierzchnia
1	2	3
Pakiet 1	**Rolnictwo zrównoważone**	
Wariant 1.1	Zrównoważony system gospodarowania	1 190,85
Pakiet 2	**Rolnictwo ekologiczne**	

Numer pakietu i wariantu	Nazwa wariantu	Powierzchnia
1	2	3
Wariant 2.1	Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania)	1 015,63
Wariant 2.2	Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)	326,39
Wariant 2.3	Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania)	13 845,77
Wariant 2.4	Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	410,26
Wariant 2.5	Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania)	33,28
Wariant 2.6	Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)	7,42
Wariant 2.9	Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	5,17
Wariant 2.10	Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	6,38
Wariant 2.11 Wariant 2.11.1	Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	28,20
Pakiet 3	**Ekstensywne trwałe użytki zielone**	
Wariant 3.1 Wariant 3.1.1	Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach	0,64
Wariant 3.1 Wariant 3.1.2		12 180,88
Pakiet 4	**Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000**	
Wariant 4.1	Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	0,78
Pakiet 5	**Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000**	
Wariant 5.1	Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	26 308,43
Wariant 5.2	Mechowiska	377,18
Wariant 5.3	Szuwary wielkoturzycowe	229,84
Wariant 5.4	Łąki trzęślicowe i selernicowe	589,92
Wariant 5.5	Murawy ciepłolubne	7,40
Wariant 5.6	Półnaturalne łąki wilgotne	516,72
Wariant 5.7	Półnaturalne łąki świeże	9,76
Wariant 5.10	Użytki przyrodnicze	37,50
Pakiet 6	**Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie**	
Wariant 6.4	Sady tradycyjne	1,34
Pakiet 8	**Ochrona gleb i wód**	

Numer pakietu i wariantu	Nazwa wariantu	Powierzchnia
1	2	3
Wariant 8.2 Wariant 8.2.1	Międzyplon ozimy	460,35
Wariant 8.3 Wariant 8.3.1	Międzyplon ścierniskowy	618,48
	Razem	58 208,57

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
1.	Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Podlaskiego. Uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów. Uchwała Rady Gminy Augustów Nr 13/87/2000 z 22.02.2000 r.	Gmina Augustów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bargłów Kościelny. Uchwała Nr XV/165/01 Rady Gminy Bargłów Kościelny z dnia 26 kwietnia 2001 r., zmienione Uchwałą Nr V/40/07 z dnia 20 lipca 2007 r.	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Bargłów Kościelny, w Gminie Bargłów Kościelny. Uchwała nr V/41/07 Rady Gminy Bargłów z dnia 20 lipca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podl.	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	Nr 190, poz. 1929)				
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów letniskowych we wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/31/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 58)	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/32/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 59)	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Barszcze-Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/30/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 57)	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
8.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Dąbrowa Białostocka. Uchwała Nr XXXVIII/206/98 Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej z dnia 18 czerwca 1998 r.	Gmina Dąbrowa Białostocka	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
9.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr 94/XIX/2000 z dnia 30 marca 2000 r., zmienione Uchwałą Nr 27/161/08 z dnia 12 listopada 2008 r. oraz Uchwałą 7/46/11 z dnia 11 czerwca 2011 r.	Gmina Goniądz	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIX/75/04 z dnia 28 kwietnia 2004 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1089)	Gmina Goniądz	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIII/60/03 z dnia 21 grudnia 2003 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 2, poz. 39)	Gmina Goniądz	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
12.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo. Uchwała Nr 179/XXXV/09 Rady Gminy Grajewo z dnia 28 października 2009 r., zmienione Uchwałą Nr 105/XIX/12 Rady Gminy Grajewo z dnia 30 października 2012 r.	Gmina Grajewo	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
13.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły, Uchwała Nr XII/77/00 z dnia 30 marca 2000 r., zmienione Uchwałą Nr XV/69/08 Rady Gminy Jaświły z dnia 27 czerwca 2008 r. oraz Uchwałę XXVI/123/09 30 czerwca 2009 r.	Gmina Jaświły	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły. Uchwała Nr XVIII/86/08 Rady Gminy Jaświły z dnia 4 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 289, poz. 2899)	Gmina Jaświły	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
15.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Jedwabne. Uchwała Nr VIII/57/03 Rady Miejskiej w	Gmina Jedwabne	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	Jedwabnem z dnia 16 lipca 2003 r.			przedmioty ochrony.	kompensujących
16.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Lipsk nad Biebrzą. Uchwała Nr XXII/206/02 z dnia 26 marca 2002 r.	Gmina Lipsk	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
17.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mońki. Uchwała Nr XXIV/199/12 Rady Miejskiej w Mońkach z dnia 30 października 2012 r.	Gmina Mońki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mońki. Uchwała Nr IX/64/03 Rady Miejskiej w Mońkach (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 122, poz. 2247)	Gmina Mońki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
19.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziłów. Uchwała Nr XVII/78/2000 Rady Gminy Radziłów z dnia 24 lutego 2000 r., zmienione Uchwałą XXXV/225/13 z dnia 31 maja 2013 r.	Gmina Radziłów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Radziłów. Uchwała Nr XXXVIII/189/02 Rady Gminy Radziłów z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 59, poz. 1328)	Gmina Radziłów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
21.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród. Uchwałą Rady Miejskiej w Rajgrodzie Nr XXV/184/01 z dnia 26 października 2001 r., zmienione Uchwałą Nr XXVII/176/09 z dnia 31	Gmina Rajgród	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	sierpnia 2009 r.				
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów wsi: Czarna Wieś, Pieńczykowo, Woźnawieś i w mieście Rajgrodzie. Uchwała Nr VIII/53/03 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 14 sierpnia 2003 r.	Gmina Rajgród	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
23.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Suchowola. Uchwała Nr XV/77/99 Rady Miejskiej w Suchowoli z dnia 29 grudnia 1999 r.	Gmina Suchowola	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
24.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sztabin. Uchwała Nr XVI/156/04 Rady Gminy Sztabin z dnia 29 grudnia 2004 r.	Gmina Sztabin	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
25.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Sztabin. Uchwała Nr VI/91/2003 Rady Gminy Sztabin z dnia 29 lipca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 88, poz. 1707)	Gmina Sztabin	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
26.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trzcianne. Uchwała Nr 56/XIII/2000 Rady Gminy Trzcianne z dnia 24 lutego 200 r.	Gmina Trzcianne	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
27.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Trzcianne. Uchwała Nr 48/IX/03 Rady Gminy Trzcianne z dnia 21 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 88, poz. 1722)	Gmina Trzcianne	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
28.	Studium uwarunkowań i kierunków	Gmina Tykocin	Dokument nie zawiera zapisów, które	Dokument nie zawiera zapisów,	Brak potrzeby

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Tykocin. Uchwała Nr XIV/131/2000 Rady Miejskiej Tykocin z dnia 29 września 2000 r.		w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
29.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wizna. Uchwała Nr IV/23/02 Rady Gminy Wizna z dnia 30 grudnia 2002 r.	Gmina Wizna	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
30.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawady. Uchwała Rady Gminy Zawady Nr XXX/138/02 z dnia 30 stycznia 2002 r.	Gmina Zawady	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
31.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Augustów okres 01.01.2005 – 31.12.2014*	Nadleśnictwo Augustów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
32.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czarna Białostocka na okres 01.01.2006 – 31.12.2015*	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
33.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Knyszyn na okres 01.01.2008 – 31.12.2017*	Nadleśnictwo Knyszyn	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
34.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 – 31.12.2019*	Nadleśnictwo Łomża	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
35.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Płaska na okres 01.01.2005 – 31.12.2014*	Nadleśnictwo Płaska	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących
36.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Rajgród na okres 01.01.2010 – 31.12.2019*	Nadleśnictwo Rajgród	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Brak potrzeby podejmowania działań minimalizujących lub kompensujących

* dla dokumentów nie wykonywano strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

2.6.1 Przedmioty ochrony – część tabelaryczna

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	A021 bąk *Botaurus stellaris*	**B**		43-65 samców	Terytoria lęgowe na obszarach porośniętych trzcinowiskami w środkowym i dolnym basenie Biebrzy	Bardzo dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
2.	A022 bączek *Ixobrychus minutus*	**C**		7-10 par	Pojedyncze pary lęgowe wzdłuż Biebrzy w dolnym basenie	Dostateczny	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
3.	A027 czapla biała *Egretta alba*	**C**		36-116 par	Biebrza w dolnym basenie	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2008-2012)
4.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra*	**B**		14-18 par	Pojedyncze pary lęgowe w podmokłych lasach	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2012-2013)
5.	A031 bocian biały *Ciconia ciconia*	**B**		490 par	Przeważająca większość par lęgowych związana jest z ternami zabudowanymi na całym obszarze Natura 2000	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2008-2013)
6.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus)* – populacja wędrowna	**C**		320-400 osobników	Rozlewiska wody w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku oraz dane z: Polakowski, Broniszewska 2013, Polakowski mat. nie publik.
7.	A041 gęś białoczelna *Anser albifrons* – populacja wędrowna	**C**		75000-90000 osobników	Rozlewiska wody w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku oraz dane z: Polakowski i inni 2011, Polakowski mat. niepublik.
8.	A050 świstun *Anas penelope* – populacja	**B**		25000	Wody płynące, wody stojące i inne miejsca	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
	wędrowna			osobników	okresowo zalewane i wypełnione wodą		w 2012 i 2013 roku
9.	A054 rożeniec *Anas acuta* – populacja wędrowna	**C**		10000 osobników	Wody płynące, wody stojące i inne miejsca okresowo zalewane i wypełnione wodą	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
10.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus*	**B**		12-35 par	Pojedyncze pary lęgowe w lasach liściastych na całym obszarze Natura 2000	Dostateczny	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za rok 2013)
11.	A075 bielik *Haliaeetus albicilla*	**B**		11-12 par	Pojedyncze pary lęgowe w lasach na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2012-2013)
12.	A080 gadożer *Circaetus gallicus*	**B**		0-1 para	Lasy na torfowiskach wysokich	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2009-2013)
13.	A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*	**B**		55-140 par	Większość par lęgowych związana jest trzcinowiskami i na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku.
14.	A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*	**B**		5-45 pary	Większość par lęgowych rozmnaża się na turzycowiskach na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
15.	A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*	**B**		20-25 pary	Pojedyncze pary lęgowe w lasach głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2012-2013)
16.	A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	**A**		13-18 par	Pojedyncze pary lęgowe w lasach głownie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2012-2013)
17.	A119 kropiatka *Porzana porzana*	**A**		315-3250 samców	Tereny podmokłe na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
18.	A120 zielonka *Porzana parva*	**B**		18-50 samców	Tereny gdzie występuje woda stojąca lub obrzeża cieków wodnych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
19.	A122 derkacz *Crex crex*	**B**		400-580 samców	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
20.	A127 żuraw *Grus grus* – populacja lęgowa	**B**		250-370 par	Lasy wilgotne na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
21.	A127 żuraw *Grus grus* – populacja wędrowna	**B**		5200-9300 osobników	Tereny otwarte przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2010-2013)
22.	A151 batalion *Philomachus pugnax* – populacja wędrowna	**C**		20000 osobników	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
23.	A153 kszyk *Gallinago gallinago*	**B**		4000 – 8000 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
24.	A154 dubelt *Gallinago media*	**A**		155-186 tokujących samców	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
25.	A156 rycyk *Limosa limosa*	**B**		220-530 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
26.	A160 kulik wielki *Numenius arquata*	**B**		70-100 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku (Chylarecki 2014)
27.	A162 krwawodziób *Tringa totanus*	**B**		400-600 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
28.	A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*	**C**		5-25 par	Obszar zalewowy w basenie dolnym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
29.	A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*	**B**		97-200 par	Obszary z wodą stojącą lub wolnopłynącą w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
30.	A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*	**A**		45-50 par	Obszary z wodą stojącą lub wolnopłynącą w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
31.	A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*	**A**		750-4700 par	Obszary z wodą stojącą lub wolnopłynącą w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
32.	A215 puchacz *Bubo bubo*	**B**		21-27 par	Podmokłe lasy, przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2009-2013)
33.	A222 uszatka błotna *Asio flammeus*	**A**		0-7 par	Otwarte turzycowiska, przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i w 2013 roku
34.	A224 lelek *Caprimulgus europaeus*	**B**		108-138 samców	Suche i świeże bory sosnowe na całym obszarze Natura 2000	Dostateczny	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
35.	A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*	**B**		10-50 par	Lasy na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
36.	A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	**C**		135-340 par	Lasy liściaste na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
37.	A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*	**A**		65-100 par	Lasy liściaste na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
38.	A272 podróżniczek *Luscinia svecica*	**B**		320-360 śpiewających samców	Strefa krzewów pomiędzy lasem i otwartymi, podmokłymi torfowiskami i łąkami na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
39.	A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*	**A**		2594-2671 śpiewających samców	Otwarte torfowiska niskie głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za rok 2012)
40.	A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	**C**		48-100 par	Grądy głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
41.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	**B**		48-50 tokujących samców	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2012-2013)

* Szczegółowe wyniki inwentaryzacji poszczególnych gatunków oraz ich porównanie z danymi literaturowymi przedstawiono w Załączniku nr 4.

2.6.2 Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru – część opisowa

Poniżej przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, w tym ogólną charakterystykę gatunku, ogólną metodykę jego inwentaryzacji na potrzeby PZO oraz najważniejsze wyniki. Szczegółową metodykę inwentaryzacji, która została opracowana na potrzeby projektu i zatwierdzona przez Biebrzański Park Narodowy (jako Zamawiającego) i recenzenta przedstawiono w Załączniku nr 3. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji poszczególnych gatunków przedstawiono w Załączniku nr 4.

A021 **bąk *Botaurus stellaris***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 69-81 cm, rozpiętość skrzydeł (RS) 100-130cm. Duża płowobrązowa czapla, krępa i przysadzista z grubszą szyją zwykle wtuloną w ramiona. Lata dość niechętnie. Podczas lotu charakterystyczne szerokie skrzydła, „gruby" przód i „wleczone" nogi; z daleka zdaje się cały rudobrązowy (może przypominać myszołowa lub sowę). Ukrywa się wśród trzcin, jego obecność zwykle zdradza charakterystyczny głos, zaniepokojony przyjmuje postawę maskującą z wyciągniętym ku górze dziobem. Bąk zasiedla całą niżową Polskę, wyraźnie unikając obszarów górskich [Dombrowski 2001]. Najliczniej gniazduje w strefie pojezierzy, a w szczególności w Wielkopolsce i na Mazurach [Kupczyk 2000, Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Obecnie krajowa populacja tego gatunku szacowana jest na 4100–4800 samców, [Dombrowski 2004, Chylarecki i Sikora 2007]. W Polsce bąk uznany został za gatunek zagrożony i został wpisany do pierwszej i drugiej edycji Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt [Lewartowski i Pugacewicz 1992, Dombrowski 2001]. Przylot bąków na lęgowiska jest rozciągnięty w czasie i trwa od marca do początku maja [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Pomiędzy sezonami występują duże różnice, które w dużej mierze uzależnione są od warunków pogodowych, m.in. temperatur oraz terminów ustąpienia pokrywy lodowej na zbiornikach wodnych [Polak i Kasprzykowski 2010]. Odlot tego gatunku trwa od sierpnia do listopada [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Wraz z ocieplaniem się klimatu narasta zjawisko regularnego zimowania bąka w Polsce. W Polsce najważniejszymi środowiskami lęgowymi bąka są: litoral jezior eutroficznych oraz szuwary zlokalizowane w podmokłych dolinach rzecznych, natomiast w regionach pozbawionych jezior, głównym biotopem dla tego gatunku są stawy rybne. Kluczowymi wymaganiami gniazdowymi tego gatunku jest gęsta i wysoka roślinność, pozwalająca skutecznie ukryć gniazdo, oraz obecność wody w miejscu lęgowym, która jest zarówno barierą dla drapieżników, jak i miejscem, gdzie bąki zdobywają pokarm [Polak i Krogulec 2006].

Metodyka. **Obszar inwentaryzacji**: cały obszar OSO. **Indeks:** samce odzywające się głosem godowym. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** zwarte płaty szuwarów trzcinowych rosnące przy Biebrzy, jej starorzeczach oraz innych większych rzekach w ostoi. **Obiekt liczeń:** samce odzywające się głosem godowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20-30 kwietnia, 1-10 maja i 10-20 maja. **Pora doby:** od godziny przed do godziny po wschodzie słońca – pierwsza i trzecia kontrola, od godziny przed do godziny po zachodzie słońca – druga kontrola. **Stymulacja głosowa** i **wyszukiwanie gniazd** – nie prowadzono.

Fot. Widok siedliska lęgowego bąka

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 43-65 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A022 **bączek *Ixobrychus minutus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 33-38 cm, RS 49-58 cm. Bardzo mała czapla. W locie charakterystyczne szybkie, nierówne uderzenia skrzydłami oraz wyróżniające go kremowe plamy na skrzydłach u dorosłych osobników, mniej zarysowane u młodych. Dorosły ♂ ciemię i wierzch ciała czarne; plama na skrzydle płowobiała, wyraźna, kontrastowa. Dorosła ♀: partie czarne u ♂ są brązowe; plama na skrzydle płowobrązowa, niekreskowana, ale mniej kontrastowa. Bączek jest bardzo nielicznym ptakiem lęgowym występującym w Polsce niżowej. Rozmieszczony jest nierównomiernie — najbardziej rozpowszechniony w zachodniej i południowej części kraju (w Wielkopolsce, na Górnym Śląsku i w Małopolsce) — natomiast na północy jest skrajnie nieliczny [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Kupczyk i Cempulik 2007, Betleja 2009]. Liczebność gatunku szacowana jest na 700–800 par. Charakterystyczne są dla niego także krótkoterminowe znaczne fluktuacje liczebności [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Kupczyk i Cempulik 2007]. Przelot wiosenny trwa od początku kwietnia do końca maja. Składanie jaj rozpoczyna się przeważnie w drugiej połowie maja i w czerwcu. Przelot jesienny obejmuje okres od drugiej dekady sierpnia do końca września, a ostatnie osobniki notowano jeszcze w końcu października [Tomiałojć i Stawarczyk 2003,Dombrowski 2004, Betleja 2009]. Bączek zasiedla różne typy zbiorników wodnych, zarówno naturalnych, jak i antropogenicznych. Odpowiednie są dla niego obiekty płytkie z dobrze rozwiniętą roślinnością — trzcinowiskami, szuwarami pałki wąskolistnej lub szerokolistnej, zaroślami łęgowymi, zaroślami krzewiastych wierzb. Gniazda umieszcza w trzcinach, szuwarach pałki lub na krzewach do 2 m nad lustrem wody lub lądem [Cempulik 1994, Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Dombrowski 2004, Kupczyk i Cempulik 2007, Nieoczym 2007, Betleja 2009]. Żywi się rybami, żabami, owadami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus. Badania terenowe obejmowały obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), podczas spływów, a także kontrole z lądu. **Indeks:** wszystkie stwierdzenia bączka. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** zwarte płaty szuwarów trzcinowych rosnące przy Biebrzy i jej starorzeczach. **Obiekt liczeń**: wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych bączków, kierunek skąd słyszano głoś lub kierunek przelotu. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy połączone z inwentaryzacją rybitw w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola siedlisk z lądu w terminie 1 czerwca-30 lipca. **Pora doby**: obserwacje prowadzone cały dzień ze szczególnym uwzględnieniem pór od wschodu słońca do godz. 9 i od 4 godz. przed zachodem słońca do zachodu słońca. **Przebieg kontroli w terenie:** w trakcie spływów, a także w miejscach wyniesionych lub pozwalających na dłuższe obserwacje potencjalnych siedlisk. **Stymulacja głosowa** i **wyszukiwanie gniazd** – nie prowadzono.

Fot. Widok siedliska lęgowego bączka

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 7-10 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A027 **czapla biała *Egretta alba***

Ogólna charakterystyka gatunku. Czapla biała to ptak wielkości 85-100 cm, o rozpiętości skrzydeł 145-170 cm – jest największą czaplą Europy. Charakterystyczną cechą są tej czapli są śnieżnobiałe pióra oraz żółty nieopierzony fragment skóry w kątach dzioba. Podczas okresu lęgowego (szata godowa), dziób u tej czapli jest czarny, a są nogi żółte. Po lęgach (szata spoczynkowa) dziób staje się żółty, a nogi są ciemno-żółtozielone [Svensson 2012]. Czapla biała jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym w Polsce. Pierwsze współczesne lęgi w Polsce odnotowano w 1997 roku [Pugacewicz, Kowalski 1997, Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Janiszewski 2009]. Jedynie w trzech miejscach zarejestrowano przynajmniej dwukrotne gniazdowanie: w dolinie Biebrzy oraz w ujściu Warty i na Zbiorniku Jeziorsko [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Czapla biała może gniazdować zarówno pojedynczo, jak i kolonijnie, często z innymi gatunkami ptaków – w Polsce z czapla siwa, ślepowronem lub kormoranem [Pugacewicz i Kowalski 1997, Janiszewski i Glubowski 2002]. W roku 2002 jej liczebność na znanych krajowych stanowiskach wynosiła 28 par, podczas gdy w pozostałych sezonach było to tylko kilka par [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Stawarczyk 2004]. Zakłada tylko jeden lęg w sezonie. Zniesienie zawiera zwykle 3–5 jaj, rzadko 2 lub 6 [Cramp i Simmons 1983]. Podczas wiosennej wędrówki pojawia się w kraju od początku marca do końca maja. Gatunek zasiedlający płytkie i rozległe zbiorniki retencyjne lub stawy rybne. Odnotowano również kilka stanowisk lęgowych znajdujących się w trudno dostępnych zaroślach wierzbowych, a na jednym czaple gniazdujące w trzcinowiskach [Stawarczyk 2004]. W Polsce gniazda czapli białej znajdowały się zazwyczaj w zalanych wodą, zwartych i trudno dostępnych łozowiskach. Czapla biała jest rybożerna.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** nie dotyczy. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy**: jedna kontrola w kolonii lęgowej w czerwcu. **Pora doby:** cały dzień. **Przebieg kontroli w terenie:** penetracja obszaru kolonii lęgowej w celu policzenia zajętych gniazd oraz określenia sukcesu lęgowego. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok środowiska żerowania czapli białej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 36-116 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A030 **bocian czarny *Ciconia nigra***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 90-105 cm, RS 173-205 cm. Z bliska łatwo odróżnialny po czarnej głowie, szyi, piersi, z metalicznym zielonym lub fioletowym połyskiem. W locie należy zwrócić uwagę, ze spód skrzydeł ma białe trójkąty na podbarkówkach. Dorosłe osobniki dziób i nogi czerwone, juwenalne dziób i nogi mają szarozielone. Żywi się głównie płazami, owadami. Bocian czarny jest szeroko rozpowszechnionym ptakiem lęgowym na terenie całego kraju, od nizin po obszary górskie, gdzie gnieździ się do wysokości 1000–1200 m n.p.m. Liczebność w Polsce szacowana jest aktualnie na 1400–1600 par [Zieliński i in. 2011a]. Najniższy stan liczebności populacji lęgowej bociana czarnego, po silnym regresie trwającym od XIX wieku, obserwowano w Polsce w latach 20. XX w. Od tamtego czasu obserwuje się systematyczny wzrost liczby gniazdujących par [Czuchnowski i Profus 2009, Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Obecnie ok 40 % populacji występuje w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 [Raport krajowy z wdrożenia Dyrektywy Ptasiej, 2013]. Z zimowisk bociany czarne powracają na przełomie kwietnia i marca, jednakże pierwsze osobniki przylatują już na początku drugiej dekady marca [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Okres lęgowy jest dość znacznie rozciągnięty w czasie. Najwcześniejsze lęgi w północno-wschodniej Polsce stwierdzono w końcu marca, najpóźniejsze natomiast między 15 a 20 maja [Pugacewicz 1994]. Siedliskiem optymalnym są zwarte, rozległe, stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu obfitujących w pokarm rzek, strumieni, stawów rybnych, starorzeczy, oczek wodnych, podmokłych łąk, bagien i rozlewisk. Ważną rolę odgrywa obecność odpowiednich drzew gniazdowych, tj. szczególnie starych, ponad, stuletnich dębów i sosen na nizinach oraz jodeł i buków w górach [Pugacewicz 1994, Treinys i in. 2009, Zieliński i in. 2011b].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk podmokłych. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku gniazdowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w II i III dekadzie kwietnia w celu stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w I i II dekadzie lipca w celu określenia efektu lęgu**. Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwane i kontrolowane gniazda, a uzupełniająco notowane wszystkie obserwacje bocianów czarnych w siedlisku lęgowym. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

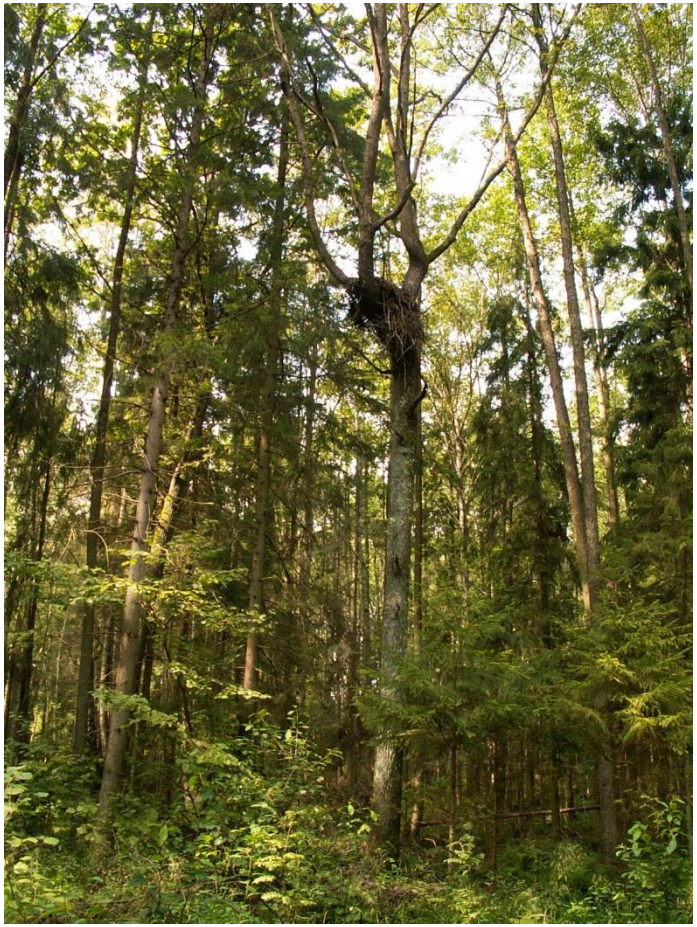

Fot. Widok siedliska lęgowego bociana czarnego *Fot. K. Henel*

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 14-18 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A031 **bocian biały *Ciconia ciconia***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 95-110 cm, RS 180-218 cm. Bardzo duży, z długą szyją i długimi nogami. Czarno biały z czerwonym dziobem i czerwonymi nogami. Nie do pomylenia, gdy jest widziany na ziemi. W locie trzyma szyję wyciągniętą, ma wystające nogi i krąży w mało zsynchronizowany sposób. Gniazduje na otwartych terenach rolnych z dostępem do bogatych dolin rzecznych, mokradeł i terenów zalewowych. Ostoja w wschodzie Europy. Zimuje a Afryce tropikalnej. Z zimowiska ptaki powracają w ostatnich dniach marca lub w kwietniu. Tuż po przylocie poprawiają swoje stare gniazda lub przystępują do budowy nowych. Dojrzałość płciową osiągają w wieku 3-5 lat i wówczas po raz pierwszy przystępują do lęgu. Pierwsze jaja składają na ogół w drugiej dekadzie kwietnia. Żywi się żabami, owadami, także wężami, pisklętami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Warstwa do inwentaryzacji**: warstwa „zabudowania". **Obiekt liczeń:** wszystkie stwierdzenia gniazd zajętych przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** 1 liczenie w pierwszej połowie lipca. **Pora doby:** cały dzień. **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwano i notowano zajęte gniazda, wraz z informacją o efekcie lęgu. W 2012 r. cenzus został przeprowadzony na obszarze objętym corocznym monitoringiem bociana białego przez służby BbPN w otulinie Parku. Do oceny liczebności z części OSO nie objętej monitoringiem wykorzystane zostały dane zebrane podczas całościowej inwentaryzacji w latach 2009 - 2011.

Fot. Bocian biały – widok nietypowego miejsca lęgowego i typowego środowiska żerowania

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 490 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A037 **łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Gatunek ten osiąga wielkość 115-127 cm, a rozpiętość jego skrzydeł wynosi 170-195 cm i jest mniejszą od łabędzia krzykliwego - z krótszą szyją, większą głową i bardziej krępym tułowiem oraz dziobem. Na dziobie ma mniej żółci niż czerni, a żółta plama jest zwykle kwadratowa lub zaokrąglona, rzadziej klinowata. Młode jasnoszare, rozróżnialny „dorosły" wzór na dziobie(koniec różowy, nasada brudnobiała [Svennson 2012]. Łabędź czarnodzioby w Polsce nie jest gatunkiem lęgowym. Pojawia się jedynie w okresie wędrówek, a stada łabędzia czarnodziobego zwykle nie przekraczają 500 ptaków. Największe zgrupowania stwierdzano w północno-zachodniej i zachodniej części kraju (Zalew Wiślany, jezioro Miedwie, Zalew Szczeciński, stawy Dzwonowo, ujście Warty, dolina Dolnej Odry, stawy Osiek, Smogulec i Występ w dolinie Noteci, dolina Baryczy), a na wschodzie kraju w dolinie Biebrzy [Wieloch 2002, Wieloch, Czyż 2008, 2009]. W latach 90. XX wieku łabędź czarnodzioby wykazywał silny wzrost liczebności [Delany, Scott 2006] [Rees et al. 1997c]. Natomiast od końca XX wieku, liczebność populacji europejskiej obniżyła się o około 30%. (Nagy et al. 2012). Pomimo tego w Polsce, od lat 70. XX w. obserwuje się coraz liczniej łabędzie czarnodziobe (Ławicki i in. 2011, Dudzik i in. 2012, Wylegała 2012.). Wędrówka wiosenna, jak i jesienna są wyraźnie zaznaczone. Jesienią pierwsze ptaki pojawiają się w Polsce na początku października. Szczyt przelotu przypada na przełom października i listopada [Dyrcz et al. 1991, Kosiński, Winiecki 2000a b, Wieloch i Czyż 2008]. Większość ptaków dociera do zimowisk w listopadzie [Mathiasson 1991]. Wiosną przelot rozpoczyna się na początku marca, ze a ostatnie osobniki spotykane są na początku maja. Łabędzie czarnodziobe chętnie zatrzymują się na rozlewiskach w szerokich dolinach rzecznych.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus -** liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych**,** co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Wiosenne rozlewiska Biebrzy – środowisko występowania wędrownej populacji łabędzia czarnodziobego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 320-400 osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A041 **gęś białoczelna *Anser albifrons***

Ogólna charakterystyka gatunku. Wielkość ciała waha się od 64 do 78 cm, rozpiętość skrzydeł wynosi 130-160 cm. Gęś średniej wielkości z dość krótką krępą szyją. Nogi pomarańczowoczerwone. U dojrzałych osobników występuje wyraźna biała plama wokół nasady dzioba oraz poprzeczne czarne plamy na brzuchu, masywniejszy dziób, biała plama zwykle nie sięga ciemnienia, a jej skraj jest niemal prosty. Młode ptaki nie mają białej plamy i ciemnego rysunku na brzuchu, dziób ciemnoróżowy z ciemnym paznokciem. Ciemniejsze, szare upierzenie wokół nasady dzioba i na czole, kontrastujące z jaśniejszym policzkiem, ponadto mniej wydatne jasne brzegi piór na wierzchu ciała, a nasada żuchwy niejednolicie czarna [Svensson 2012]. W Polsce pojawia się licznie podczas wędrówek, a kluczowymi obszarami w tym okresie są: PN Ujście Warty, Dolina Dolnej Odry, Jezioro Miedwie, Zalew Wiślany, dolina Noteci, dolina Neru, Zbiornik Jeziorsko, Bagna Biebrzańskie [Staszewski i Czeraszkiewicz 2001, Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Ławicki et al. 2010a, Ławicki et al. 2010b, Wilk et al. 2010, Wylegała i Krąkowski 2010].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus -** liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych**,** co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Środowisko występowania wędrownej populacji gęsi białoczelnej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 75000-90000 osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A050 **świstun *Anas penelope***

Ogólna charakterystyka gatunku. Ptak ten, osiąga wielkość 42-50 cm, a rozpiętość skrzydeł wynosi 71-85 cm. Jest średniej wielkości kaczką, z krótką szyją, z okrągłą, stosunkowo dużą głową oraz małym dziobem i spiczastym ogonem. We wszystkich szatach widoczna jest wyraźna biała plama na brzuchu. Podbarkówki i pokrywy podskrzydłowe są nieskontrastowane i jasnoszare. Szata godowa dorosłych samców jest nie do pomylenia. Głowa i szyja są kasztanowe, czoło i ciemię kremowożółte, a pierś szaroróżowa - reszta ciała szara z czarno-białym tyłem. Dorosłe samice są ubarwione rdzawobrązowo lub szaro, ze zmienną ilością rozmytych plamek lub kresek. Najlepiej odróżnialna po: dość ciemnym upierzeniu, kształcie, małym jasnosinym dziobie z czarnym końcem oraz kontrastowo białym brzuchu. Lusterko ciemne, matowe. Młode wyglądają jak dorosłe samice ale biały spód jest często delikatnie plamkowany, a lusterko jeszcze bladsze [Svensson 2012]. Odżywią się pokarmem roślinnym zdobywanym w zbiornikach wodnych, natomiast zimą, często można je spotkać żerujące na polach uprawnych.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus -** liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych**,** co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Miejsca występowania świstunów

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 25000 osobników (pozostawiono wg danych z SDF)

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A054 **rożeniec *Anas acuta***

Ogólna charakterystyka gatunku. Rożeniec to ptak wielkości około 51-62 cm, którego rozpiętość skrzydeł wynosi 79-87 cm. Skrzydła ma długie, wąskie i spiczaste, ogon u tego ptaka jest długi i zaostrzony - zwłaszcza u samców. Samce charakteryzują wydłużone środkowe sterówki. Poza tym, głowa i górna część szyi u samców są brązowe, pierś i dolna część szyi białe. Na skrzydłach występują lusterka czarniawo-zielone. Dorosła samica jest brązowo-łuskowana i plamkowana, o smukłym białym dziobie, niemal jednolicie brązowej głowie, kontrastującej z raczej szarym tułowiem pokrytym wyraźnie łuskowanym rysunkiem. Lusterka u samicy są ciemnobrązowe. Młode lotne ptaki wyglądem są takie jak dorosłe osobniki, ale rysunek na tułowiu mniej wyraźnie łuskowany, raczej rozmyty, plamkowany i prążkowany a lusterka. W Polsce rożeniec jest skrajnie nielicznie lęgowy, a liczenie występuje podczas wędrówek [Svensson 2012].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus -** liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych**,** co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Środowisko wytypowania wędrownej populacji rożeńca

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 10000 osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A072 **trzmielojad *Pernis apivorus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 52-59 cm, RS 113- 135 cm. Nieco dłuższy i bardziej długoskrzydły od myszołowa. Z mniejszej odległości widać smuklejszą szyję, głowa w locie trzymana do przodu jak u kukułki; ogon dość długi, mniej więcej dorównuje szerokości skrzydła, boki lekko wypukłe a rogi zaokrąglone; w ślizgu widziane od przodu skrzydła łagodnie wygięte do dołu; lot aktywny z wolniejszymi, miększymi uderzeniami skrzydeł. Ubarwienie zmienne, w tym odmiany ciemna, pośrednia, jasna i rdzawa, zarówno u dorosłych ptaków jak i u młodych. Dla obu kategorii wiekowych wspólna jest obecność prostokątnej bądź owalnej, ciemnej plamy nadgarstkowej. Trzmielojad występuje w całym kraju, przeważnie jako gatunek bardzo nielicznie lub nielicznie lęgowy. Aktualna liczebność szacowana jest na 2000–4000 [Chylarecki i Sikora 2007] lub 3000–5000 par lęgowych [Neubauer i in. 2011]. Co najmniej 1% krajowej populacji (30 par) gniazduje w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 [Wilk i in. 2010, uaktualnione i zmienione]. Najwyższe zagęszczenia trzmielojada stwierdzono w Lasach Strzeleckich — 3,0–3,7 p/10 km2 [Matusiak i in. 2002]. Gatunek wędrowny. Pierwsze osobniki przylatują do Polski na przełomie kwietnia i maja, wyjątkowo wcześniej [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Rozpoczynanie lęgów ma miejsce od trzeciej dekady maja do połowy czerwca. Wysiadywanie trwa 30-37 dni. Młode przebywają w gnieździe ok. 35–40 dni [Lontkowski 2009]. Odlot trwa do końca sierpnia do października, większość ptaków opuszcza nasz kraj do połowy września. Trzmielojad gnieździ się głównie w dużych kompleksach leśnych, na obszarach przylegających do terenów otwartych. Rzadziej występuje w śródpolnych niewielkich lasach. Preferuje lasy liściaste i mieszane oraz bory mieszane. W północno-wschodniej Polsce gniazda często lokowane są na świerkach.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: obserwacje punktowe. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na co najmniej 20 punktach leżących w granicach lub w pobliżu potencjalnych siedlisk. **Indeks:** zajęte rewiry oraz pozostałe obserwacje. **Warstwa do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane w wieku 60 lat i więcej. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku gniazdowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 20 czerwca - 15 lipca, 1-20 sierpnia. **Pora doby:** od 7:30-8:00 do 10:30-11:00 (3 godziny). **Przebieg kontroli w terenie:** obserwacje z możliwie wyniesionych punktów, pozwalających na objęcie polem widzenia jak największego obszaru. Punkty położone w pobliżu potencjalnych siedlisk lęgowych. Także notowane wszystkie inne, przypadkowe obserwacje trzmielojadów. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie stosowano.

Fot. Trzmielojad – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 12-35 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A075 **bielik *Haliaeetus albicilla***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 76-92cm, RS 190- 240 cm. Bardzo duży, z długimi, szerokimi skrzydłami o bardzo „palczastej dłoni". Dość krótki, tępy, klinowaty ogon i długa szyja oraz masywny dziób nadają charakterystyczną sylwetkę w locie. Od przodu skrzydła ma płaskie lub nieco wygięte (przedramię podniesione, dłoń opuszczona) Lot aktywny z długimi seriami spokojnych, dość płytkich uderzeń, od czasu do czasu przerywany krótkim ślizgiem; charakterystyczne są nagłe niewielkie zmiany pułapu lotu. Może długo krążyć na znacznej wysokości. Dorosły ptak jest brązowy z jaśniejszymi, żółtobrązowymi głową i nogami. Dziób żółty. Ogon śnieżnobiały lub biały z brązowymi plamami u nasady i przy końcu. Bielik jest nielicznym gatunkiem lęgowym, który od połowy lat 80. XX wieku wykazuje wyraźny i bardzo dynamiczny wzrost liczebności [Mizera 1999, Zawadzka i in. 2009]. W 2010 r. szacunek uzyskany poprzez ekstrapolację liczeń na wybranych losowo powierzchniach próbnych w ramach Monitoringu Ptaków Polski (Państwowy Monitoring Środowiska) wykazał 1450 par, natomiast w 2012 r. nawet 1760 par (http://monitoringptakow.gios.gov.pl/app/trendy). Obecnie bielik występuje niemal w całym kraju. Największe zagęszczenia i liczebności osiąga na zachodzie i północy kraju, a kolonizuje centrum. Największy przyrost liczby nowych par lęgowych odnotowano w województwie łódzkim [Anderwald i in. 2007, Anderwald i Przybyliński 2011] Okres lęgowy, zależnie od panujących warunków pogodowych, jest bardzo długi — od końca stycznia/początku lutego do końca czerwca/połowy lipca. Jaja (1–3) składane są zwykle od drugiej dekady lutego do trzeciej dekady marca. [Anderwald — mat. niepubl.].Siedliska lęgowe bielika to zwykle rozległe stare lasy sosnowe, bukowe i łęgi nadrzeczne, najczęściej w wieku 90–120 lat [Mizera 1999]. Bieliki mogą jednak gnieździć się we wszystkich typach lasów. Warunkiem jest obecność starych drzew z rozłożystymi koronami zdolnymi utrzymać duże gniazdo, osiągające czasami wagę do 1 tony. W dużych kompleksach leśnych gniazda umieszczane są w najstarszych, luźnych drzewostanach. W Polsce bieliki budują gniazda na co najmniej 15 gatunkach drzew. Gatunkiem gniazdowym najczęściej wykorzystywanym jest sosna zwyczajna (w skali kraju 70% gniazd), a następnie buk (9% gniazd) [Zawadzka i in. 2009].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniająco rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w marcu celem stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w I i II dekadzie czerwca w celu określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** kontrolowane zajęte gniazda, w przypadku stwierdzenia niezajęcia gniazda w okolicy obserwacje prowadzone w celu potwierdzenia zajęcia stanowiska oraz poszukiwania nowego gniazda. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Bielik *Haliaeetus albicilla*

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 11-12 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A080 **gadożer *Circaetus gallicus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Gadożer lub inaczej krótkoszpon, to duży od 62 do 69 cm, jasny ptak z długimi i szerokimi skrzydłami o rozpiętości 162-178 cm. Szyja u tego gatunku jest krótka, głowa szeroka. Charakterystyczna sylwetka w ślizgu - mocno wysunięte skrzydła do przodu. Długość ogona ok. 4/5 lub równa szerokości skrzydła, a sam ogon jest wąski, u nasady i równo ścięty. Gadożer ma bardzo jasny spód ciała, który odróżnia go od większości innych gatunków. Typowo srebrzystobiały z ostro ograniczoną ciemnoszarą głową/piersią, rzędy ciemnych plamek w poprzek brzucha i pokryw skrzydłowych oraz rzadko prążkowane lotki i sterówki. Na ogonie trzy równomiernie rozmieszczone ciemne pręgi, u niektórych ślad czwartej, pręgi są widoczne także z wierzchu. Ocena wieku jest trudna [Svensson 2012]. Gadożer występuje we wschodniej Polsce. Jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym, a jego aktualną liczebność szacuje się na 10-15 par [Stajszczyk 2009], a nawet zaledwie 2-5 par [Sikora i in. 2012]. Jedna para lęgowa to około 7-10% krajowej populacji. Krótkoszpon jest gatunkiem wędrownym - pierwsze osobniki przylatują na przełomie marca i kwietnia, natomiast główny przylot przypada na kwiecień [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Do lęgów przystępuje w ostatniej dekadzie kwietnia oraz pierwszej dekadzie maja - znosi tylko 1 jajo, które jest stosunkowo duże w porównaniu do wielkości ptaka [Cramp i Simmons 1980]. Odlot trwa do końca września i początku października [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Gatunek występujący na obszarach leśnych urozmaiconych otwartymi terenami podmokłymi. Gnieździ się w podmokłych i bagiennych drzewostanach, przeważnie w borach i lasach bagiennych w pobliżu otwartych torfowisk, mszarów oraz podmokłych łąk [Wójciak 2005, Lontkowski 2009]. Warunkiem występowania gadożera są bogate w gady i płazy żerowiska na otwartych torfowiskach i kompleksach podmokłych, oraz naturalnych, ekstensywnie użytkowanych łąkach [Zawadzka i inn. 2013].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks**: zajęte gniazda oraz uzupełniająco rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji**: wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń**: gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy**: w przypadku dokonania obserwacji gadożerów w sezonie lęgowym (maj-sierpień) przeprowadzenie dodatkowych kontroli w celu ustalenia czy terytorium jest zajęte oraz ewentualnie wyszukiwanie gniazda. **Pora doby**: cały dzień. **Przebieg kontroli w terenie**: w przypadku dokonania obserwacji gadożerów przeprowadzenie dodatkowych kontroli w celu ustalenia czy terytorium jest zajęte oraz ewentualnie wyszukiwanie gniazda. **Stymulacja głosowa**: nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd**: tak.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 0-1 para

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A081 **błotniak stawowy *Circus aeruginosus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 43- 55 cm, RS 115- 140 cm. Największy błotniak, nieco większy od myszołowa, o smuklejszym tułowiu, węższych skrzydłach i dłuższym ogonie. Szybuje ze skrzydłami uniesionymi w płytkie V, w locie ślizgowym przedramię uniesione, a dłoń bardziej pozioma. ♂: kontrastowo czarne końce skrzydeł, jednolicie jasny sinoszary ogon, głowa i pierś jasne, żółtobiałe, wierzch skrzydła trój- lub czterobarwny.♀: ciemnobrązowa z kremowobiałym ciemieniem, gardłem i przodem skrzydła. Często jasna plama na piersi. Najliczniejszy jest na zachodzie, północy i północnym wschodzie kraju. Aktualna liczebność szacowana jest na 4300–7700 par lęgowych [Kuczyński i Chylarecki 2012]. W ostatnim 30-leciu odnotowano wyraźny wzrost liczebności błotniaka stawowego w kraju [Buczek 2007]. Nowsze dane wskazują na istotny spadek liczebności w wielu regionach: w Dolinie Dolnej Noteci o ponad 30% [Wylegała 2003, Wylegała i in. 2012]. Gatunek wędrowny. Pierwsze osobniki przylatują do Polski na początku marca. Sporadycznie pojedyncze ptaki zimują podczas łagodniejszych zim [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Rozpoczynanie lęgów ma miejsce od połowy kwietnia, a szczyt przypada na koniec kwietnia. Możliwe jest w niektórych latach przesunięcie tego terminu na początek maja. Wysiadywanie rozpoczyna się po złożeniu pierwszego jaja i trwa przeciętnie 33 dni [Buczek i Keller 1994]. Błotniak stawowy występuje na obszarach bogatych w trzcinowiska i szuwary wokół zbiorników wodnych oraz na torfowiskach zarastających trzcinami i zaroślami wierzbowymi. Gniazduje głównie w łanach trzcin, w szuwarach pałkowych i oczeretowych, porastających jeziora, zbiorniki retencyjne, stawy rybne, zalewy nadmorskie, starorzecza i śródpolne oczkach wodne. Na torfowiskach błotniak stawowy lęgnie się w łanach kłoci wiechowatej i szuwarach wielkoturzycowych. Błotniaki stawowe żerują najchętniej na rozległych terenach łąkowych oraz penetrują uprawy rolne (zboża i okopowe). Występowaniu tego gatunku sprzyja mozaikowość siedlisk w zróżnicowanym krajobrazie otwartym [Buczek 2007].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach warstwy do inwentaryzacji. Wylosowanych 30 powierzchni próbnych. Dodatkowo weryfikowane wszystkie przypadkowe, mogące wskazywać na gniazdowanie, obserwacje z obszaru całej ostoi. **Indeks:** pary lęgowe. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary nieleśne z wyłączeniem obszarów zabudowanych, pól ornych i wód. Do losowania wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie ponad 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 2 km^2). **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje błotniaków wykazujących zachowania lęgowe: toki, przenoszenie pokarmu lub materiału na gniazdo, wielokrotne zapadanie ptaków w ten sam fragment potencjalnego siedliska lęgowego, budowa gniazda, przekazywanie pokarmu, zaniepokojenie i obrona terytorium, rodzina. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20 kwietnia- 10 maja; 11 - 30 maja; 10 czerwca- 15 lipca. **Pora doby:** kontrole dzienne, w godzinach od 15.00 - 21.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd**: nie stosowano.

Fot. Błotniak stawowy – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 55-140 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A084 **błotniak łąkowy *Circus pygargus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 39- 50 cm, RS 96- 116 cm. Bardzo długie i wąskie skrzydła, smukły tułów i wąski, długi ogon. Lot sprężysty i przypominający rybitwę, zwłaszcza ♂. W Europie ♂ przypomina błotniaka zbożowego ale różni się pokrojem, lotem i czarnymi paskami drugorzędowymi (jeden z wierzchu, dwa od spodu), rozleglejszą czernią na końcach skrzydeł, ciemniejszym grzbietem i nasadą skrzydła. ♀: najlepiej odróżniana od błotniaka zbożowego po sylwetce. Błotniak łąkowy jest bardzo nielicznym, lokalnie nielicznym ptakiem lęgowym niżu Polski [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Występuje nierównomiernie, najliczniej w centrum i na wschodzie kraju, zwłaszcza na Podlasiu (450–500 par) [Pugacewicz 1997a, 1997b]. W świetle danych MPD (Monitoring Ptaków Drapieżnych realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska) z lat 2007–2009 liczebność krajowej populacji oceniono na 3300–3550 par przy rozpowszechnieniu obejmującym 33% powierzchni kraju [Cenian 2009]. Analiza danych MPPL (Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych) dała zbliżone wartości — ok. 3200 par [1890–5390, Kuczyński i Chylarecki 2012]. Całkowita liczebność błotnika łąkowego w Polsce w roku 2013 została oszacowana na 3722 rewirów (Kuczyński, Krupiński 2013). Błotniak łąkowy jest migrantem dalekodystansowym. Z zimowisk, położonych w strefie Sahelu w środkowej Afryce, powraca na przełomie kwietnia i maja. Pierwsze ptaki (głównie samce) są obserwowane już w drugiej, a sporadycznie nawet w pierwszej dekadzie kwietnia. Lęgowiska opuszcza w sierpniu, rzadziej we wrześniu. W warunkach krajowych należy przyjąć, iż sezon lęgowy błotniaka łąkowego obejmuje okres od połowy kwietnia do końca sierpnia. Błotniak łąkowy jest związany z terenami otwartymi. Wykorzystuje różne typy siedlisk, zarówno podmokłe, jak również suche uprawy rolne. Gniazda na polach są zlokalizowane w uprawach zbóż ozimych (głównie pszenżyta, żyta, pszenicy, rzadziej jęczmienia) oraz rzepaku.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach warstwy do inwentaryzacji. Wylosowano 30 powierzchni próbnych. dodatkowo weryfikowane wszystkie przypadkowe, mogące wskazywać na gniazdowanie, obserwacje z obszaru całej ostoi. **Indeks:** pary lęgowe. **Warstwa do inwentaryzacji:** obszary nieleśne z wyłączeniem obszarów zabudowanych, pól ornych i wód. Do losowania wybrano kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie ponad 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 2 km^2). **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje błotniaków wykazujących zachowania lęgowe: toki, przenoszenie pokarmu lub materiału na gniazdo, wielokrotne zapadanie ptaków w ten sam fragment potencjalnego siedliska lęgowego, budowa gniazda, przekazywanie pokarmu, zaniepokojenie i obrona terytorium, rodzina. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20 kwietnia: 10 maja; 11 - 30 maja; 10 czerwca: 15 lipca. **Pora doby:** kontrole dzienne, w godzinach od 15.00 - 21.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd**: nie stosowano.

Fot. Błotniak łąkowy – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 5-45 par
Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B
Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

A089 **orlik krzykliwy *Aquila pomarina***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 55-65 cm, RS 143- 168 cm. Średniej wielkości, ciemny i krępy orzeł. Skrzydła równej szerokości, końce bardzo „palczaste", dłoń mniej rozłożysta. Ogon zaokrąglony, długość ogona 2/3 do ¾ szerokości skrzydła. W locie skrzydła lekko zgięte w nadgarstku, a lotki I rzędu opuszczone, zwłaszcza w ślizgu. Głowa i szyja jak myszołowa, dziób mały jak na orła. Nozdrza okrągłe (typowe dla orlików). Najlepiej odróżniany po ubarwieniu: ciemnobrązowy z kontrastowo jaśniejszymi głową/szyją i pokrywami naskrzydłowymi, z wierzchu małe rozjaśnienia u nasady lotek I rzędu. Orlik krzykliwy jest bardzo nielicznym, krajowym gatunkiem lęgowym, zasiedlającym niewiele ponad 20% powierzchni kraju [Rodziewicz i in. 2007]. Najliczniej orlik krzykliwy występuje na Warmii i Mazurach, gdzie może aktualnie gniazdować 40% krajowej populacji gatunku (ok. 1000 par). Reszta znaczących populacji: zachodniopomorska, karpacka, lubelska i podlaska liczą po około 300 par. Zagęszczenie populacji lęgowej w obrębie zwartego areału w Polsce kształtuje się przeważnie w przedziale od 1 do 5 par/100 km2 [Cenian i in. 2006, Cenian 2009]. Orlik krzykliwy spędza w Polsce niecałe 6 miesięcy w roku. W pierwszej i drugiej dekadzie września większość orlików rozpoczyna jesienną migrację na zimowiska, które znajdują się, aż w południowej Afryce. Do Polski orliki wracają w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia, choć pierwsze osobniki mogą pojawiać się już pod koniec marca. Za sezon lęgowy orlika krzykliwego należałoby uznać okres od początku kwietnia do końca września. Pisklęta opuszczają gniazda najczęściej na przełomie lipca i sierpnia, ale po tym okresie ptaki mogą jeszcze powracać do gniazda na karmienie. Orlik krzykliwy gniazduje najczęściej w dojrzałych drzewostanach, często podmokłych i o urozmaiconym podszycie, przeważnie do kilkuset metrów w głąb lasu [Mirski 2009, Zub i in. 2010]. Na nizinach, w Polsce północno-wschodniej i całej północnej części zasięgu orlika krzykliwego wyraźnie preferowanym gatunkiem drzewa gniazdowego jest świerk [Mirski i in. 2013, Väli i in. 2004]. Żerowiskami orlika krzykliwego są najczęściej rozległe użytki zielone oraz mozaika łąk, pastwisk i upraw w krajobrazie rolniczym [Mirski 2009, Zub i in. 2010]. Żywi się gryzoniami, płazami i drobnymi ptakami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniająco rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w II połowie kwietnia lub I dekadzie maja celem stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w lipcu celem określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwane i kontrolowane będą gniazda, a uzupełniająco notowane wszystkie obserwacje orlików w siedlisku lęgowym. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok siedliska żerowania orlika krzykliwego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 20-25 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A090 **orlik grubodzioby *Aquila clanga***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 59- 69 cm, RS 153-177 cm. Duży, ciemny, krępy orzeł. Sylwetka w locie bardzo podobna jak orlika krzykliwego; nieznacznie rozłożystsza dłoń i duże „palce". Dziób średnio duży. Nozdrza okrągłe. Ubarwienie ciemnobrązowe, od spodu zwykle pokrywami ciemniejszymi od lotek (odwrotnie niż u krzykliwego) i bez wyraźnie jaśniejszych pokryw naskrzydłowych. Rozjaśnienie u nasady lotek I rzędu od góry słabsze, tworzone głównie przez biały nasady stosin, i szersze, sięgające niemal tylnej krawędzi skrzydła. Głowa bardzo ciemna, z kontrastowymi żółtymi zajadami. Orlik grubodzioby jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym. Obecnie gnieździ się tylko w północno-wschodniej części kraju. Wielkość krajowej populacji lęgowej utrzymuje się na poziomie ok. 20 par [Maciorowski i in. 2006].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniająco rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń**: gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w II połowie kwietnia celem stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w lipcu celem określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwane i kontrolowane gniazda, a uzupełniająco notowane wszystkie obserwacje orlików w siedlisku lęgowym. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok siedliska lęgowego orlika grubodziobego. *Fot. K. Henel*

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 13-18 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A119 **kropiatka *Porzana porzana***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 19-22,5 cm. Wędrowny gatunek lęgowy, nieliczny. Trochę mniejsza od wodnika. Rozpoznawana po krótkim, prostym dziobie, zwykle płowych pokrywach podogonowych, zielonkawych nogach i w trzepotliwym locie, białym przednim brzegu skrzydła. Z bliska delikatne kropkowanie szyi, piersi i spodu ciała oraz żółtoszary dziób z czerwoną plamką u nasady. Zamieszkuje głównie grząskie turzycowiska i podmokłe kępiaste łąki. Trudno ją wypłoszyć do lotu, wymyka się niepostrzeżenie nawet wśród niskich turzyc. W Polsce rozmieszczona wyspowo. Polską populację tego gatunku ocenia się na 2500–3500 samców [Tomiałojć i Stawarczyk 2003].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km) leżących w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** odzywające się głosem godowym kropiatki i terytorialne samce zielonki. **Warstwa GS do inwentaryzacji:** szuwar trzcinowy, turzycowiska i podmokłe łąki. Do losowania wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie więcej niż 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń**: ptaki odzywające się głosem godowym lub zaniepokojenia. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 5-15 maja; 16-31 maja. **Pora doby** - kontrolę prowadzono pól godziny po zachodzie słońca i zakończyć przed wschodem słońca. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd –** nie wyszukiwano.

Fot. Kropiatka *Porzana porzana* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 315-3250 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A120 **zielonka *Porzana parva***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 17- 19 cm. Mała, podobna do karliczki; różni się silną projekcją lotek, dość długim ogonem, u ad. czerwoną plamką u nasady dzioba, niemal zupełnym brakiem białego rysunku na wierzchu, oraz ograniczonym prążkowaniem tyłu boków. Dymorfizm płciowy (samiec) od spodu niebieskoszary ♀. Płowo szarobiała z niebieskoszarym cieniem na głowie. Zielonka to bardzo nieliczny, lokalnie nieliczny lub skrajnie nieliczny, ptak lęgowy niżu [Tomiałojc i Stawarczyk 2003, Lontkowski 2007]. Gatunek ten występuje w znacznym rozproszeniu – najmniej rozpowszechniony jest na Pomorzu Środkowym, znacznych połaciach Ślaska, Kielecczyzny, Lubelszczyzny oraz Suwalszczyzny [Lontkowski 2007]. Preferuje szerokie, przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąskolistnej lub turzycy na stawach, jeziorach i innych płytkich zbiornikach. Występowanie zielonki jest uzależnione od poziomu wody, zapewniającego nie tylko bezpieczeństwo lęgów, ale również odpowiednią bazę pokarmowa [Dombrowski 2004, Lontkowski 2007]. Zielonka odbywa często 2 lęgi w roku. Składanie jaj rozpoczyna się w drugiej dekadzie maja i trwa do końca czerwca [Cramp i Simmons 1980].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km) leżących w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** odzywające się głosem godowym kropiatki i terytorialne samce zielonki. **Warstwa GS do inwentaryzacji:** szuwar trzcinowy, turzycowiska i podmokłe łąki. Do losowania zostaną wybrano kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie więcej niż 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń**: ptaki odzywające się głosem godowym lub zaniepokojenia. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 5-15 maja; 16-31 maja. **Pora doby** - kontrolę prowadzono pól godziny po zachodzie słońca i zakończyć przed wschodem słońca. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd –** nie wyszukiwano.

Fot. Widok siedliska lęgowego zielonki

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 18-50 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A122 **derkacz** *Crex crex*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 22-25 cm. Mniejszy od kuropatwy i dużo smuklejszy. Pokrojem przypomina wodnika, ale z krótkim, grubym dziobem. Upierzenie szarawo żółtobrązowe z sinoszarą brwią i szarymi bokami piersi (szary kolor mniej widoczny u ♀); wierzch ciała mocno ciemno plamkowany. W locie rzucają się w oczy rdzawo brązowe skrzydła i duże, dyndające nogi. Derkacz jest w Polsce nielicznym, a lokalnie średnio licznym ptakiem lęgowym, gniazdującym na obszarze całego kraju. Większe zagęszczenia osiąga na północy i wschodzie Polski. Lokalnie, w odpowiednich siedliskach, stwierdza się duże zagęszczenia tego gatunku. Na lęgowiskach, jako dalekodystansowy migrant, przebywa tylko 5 miesięcy (maj–wrzesień). Gatunek ten zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami, turzycowiskami i ziołoroślami. Występuje w okolicach obfitujących w wodę, np.: w dolinach rzecznych, przy strumieniach, na bagnach, na łąkach ze stagnującą woda. Mniej chętnie zasiedla wilgotne, użyźnione łąki i pastwiska oraz uprawy zbóż i rzepaku. Niekiedy stwierdzany jest także w uprawach roślin okopowych, a także na zrębach i polanach śródleśnych, w uprawach leśnych oraz w sąsiedztwie zabudowań [Flade 1991, 1997; Juszczak i Olech 1997; Zieliński 2004].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 30 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** samce odzywające się głosem godowym. **Warstwa do inwentaryzacji:** turzycowiska, podmokłe łąki, łąki oraz pozostałe, niesklasyfikowane siedliska nieleśne. Do losowania zostaną wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie co najmniej 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń:** samce odzywające się głosem godowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 20 maja - 5 czerwca; 20 czerwca: 5 lipca. **Pora doby -** od 22.00 do wschodu słońca. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Derkacz *Crex crex* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 400-580 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A127 **żuraw *Grus grus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 96-119 cm, RS 180-222 cm. Ogromny, z bardzo długimi nogami i długą szyją. Ubarwienie jasnopopielate, ale większość ptaków lęgowych ma rdzawobrązowy grzbiet. Głowa i górna część szui czarno białe, czerwona naga skóra z tyłu ciemienia. Wydłużone lotki III rzędu wyjątkowo bujne i nieuporządkowane wyglądają jak ogon strusia. Światowa populacja żurawia obecnie około 590 000 dorosłych osobników, a jej zasięg wynosi 15 400 000 km2 (Metews i in. 2003). Z zimowisk pierwsze ptaki przylatują niekiedy już ok. 20 stycznia – w południowo-zachodniej części kraju [Konieczny 2004]. Większość ptaków przylatuje jednak znacznie później i ma to miejsce na przełomie lutego i marca [Pugacewicz 1999]. W Polsce głównymi ostojami żurawia były i są obfitujące w tereny podmokłe, bagna i wody obszary Warmii i Mazur, Pomorza, Północnego Podlasia, zachodniej Wielkopolski i niektóre fragmenty Dolnego Śląsk [Sokołowski 1972; Tomiałojć 1990; Tomiałojć, Stawarczyk 2003; Bobrowich i in. 2007]. Głównym miejscem gniazdowania są przede wszystkim śródleśne torfowiska, silnie podmokle doliny rzek oraz zarastające obrzeża zbiorników wodnych – stawów i jezior.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 powierzchniach próbnych (kwadraty 5x5 km) leżących losowo w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** liczenia miały na celu wykrycie frakcji (segmentu) populacji, par odzywających się głosem godowym (głosem antyfonalnym) na danym obszarze (powierzchni próbnej) w terminie 25 III-20 IV. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz borów sosnowych porastających wydmy i inne wyżej wyniesione miejsca. Do losowania wybrano kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie co najmniej 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 12,5 km^2). **Obiekt liczeń**: pary odzywające się głosem godowym (głosem antyfonalnym). **Liczba kontroli i ich terminy:** 1 kontrola, termin: 25 III-20 IV. **Pora doby:** od pół godziny przed wschodem słońca do 3 godzin po wschodzie. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Żuraw *Grus grus* – widok środowiska żerowania i siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 250-370 par (populacja lęgowa), 5200-9300 (populacja wędrowna)

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B (populacja lęgowa); B (populacja wędrowna)

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A151 **batalion *Philomachus pugnax***

Ogólna charakterystyka gatunku. Samiec bataliona ma wielkość 29-32cm, natomiast samica 22-26cm. Rozpiętość skrzydeł samca wznosi 54-60cm, a samicy jest nieco mniejsza - 46-49cm. U tego gatunku występuje wyraźny dymorfizm płciowy oraz różnice w wielkości – samce są zdecydowanie większe od samic. Wgląd: mała głowa na dużym tułowiu, dość długa szyja oraz średniej długości dziób, lekko zakrzywiony. U tego gatunku występuje zwyczaj lekkiego stroszenia piór płaszcza podczas żerowania, układający się w luźny, spiczasty „czub" na grzbiecie. Wąski, niewyraźny jasny pasek skrzydłowy, ale dwie znamienne owalne plamy po bokach pokryw nadoponowych. Kolor dzioba i nóg jest zmienny. Dorosły samiec jest charakterystyczny w szacie godowej (tylko w okrasie V-VI), ma czub i krezę, które może stroszyć o zróżnicowanym ubarwieniu, od gładkich po grubo prążkowane, czarne, rdzawe, pomarańczowe lub białe. Samica jest brunatna, rozmaicie czarno plamkowana i grubo kropkowana, dziób zwykle cały ciemny, ale nogi pomarańczowe lub brudnoczerwone (rzadko brunatne lub szarozielone). W zimie dorosłe płci różnią się od siebie tylko wielkością. Młode ptaki zimą wyglądają jak dorosłe, ale często są bardziej płowe na spodzie, a wierzch jest wyraźnie łuskowany z jednolicie ciemnymi środkami piór [Svensson, 2012].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus -** liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** – wskazane punkty obserwacyjne. Jednocześnie kontrola pozostałych miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych**,** co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Żerujące bataliony podczas wiosennej wędrówki w Ostoi Biebrzańskiej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 20000 osobników (pozostawiono wg danych z SDF)

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A153 kszyk *Gallinago gallinago*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 23- 28 cm (w tym dziób ok. 7), RS 39- 45 cm. Średniej wielkości siewkowiec. Charakterystyczne połączenie nieproporcjonalnie długiego, prostego dzioba, dość pękatej, krótkonogiej, skulonej sylwetki oraz paskowanych głowy i tułowia. Poderwany zygzakuje, wydając charakterystyczny głos i ukazując wąski biały, tylny brzeg skrzydła, po czym wznosi się szybko po krętym torze. Upierzenie zasadniczo brązowe, z wyraziście paskowanymi głową i wierzchem ciała. Boki ciemno prążkowane, brzuch biały. Wszystkie szaty podobne. Preferuje tereny podmokłe, np. łąki, rozlewiska, bagna, torfowiska. Wyprowadza dwa legi w roku od kwietnia od lipca. W Polsce nieliczny lub średnio liczny. Żywi się bezkręgowcami, mięczakami i owadami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: punkty kontrolne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia ze 100 losowych punktów kontrolnych leżących w granicach potencjalnych siedlisk; obszar kolonii koło Brzostowa zostanie skontrolowany oddzielnie w celu wyszukania gniazd. **Indeks:** tokujący ptak. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** turzycowiska, podmokłe łąki, łąki oraz pozostałe, niesklasyfikowane siedliska nieleśne. Do losowania zostały użyte punkty leżące w warstwie do inwentaryzacji w siatce 500x500m. Z warstwy do losowania punktów wykluczono obszar kolonii koło Brzostowa. **Obiekt liczeń:** punkty kontrolne: tokujące ptaki; kolonia koło Brzostowa: gniazda. **Liczba kontroli i ich terminy**: punkty kontrolne: 1 kontrola w terminie: 25 kwietnia - 10 maja; kolonia koło Brzostowa: 10 kontroli terenowych od drugiej połowy kwietnia do połowy czerwca, średnio co 7 dni. **Pora doby** - od 1,5 godziny przed zachodem słońca do 0,5 godziny po zachodzie słońca. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** punkty kontrolne: nie; kolonia koło Brzostowa: tak.

Fot. Kszyk *Gallinago gallinago* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 4000-8000 tokujących osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A154 **dubelt *Gallinago media***

Ogólna charakterystyka gatunku. D 26- 30 cm (w tym dziób 6-7), RS 43- 50 cm. Nieco większy, bardziej, bardziej krępy i o krótszym dziobie niż kszyk, latający stabilniej, niżej i krócej. Na wierzchu skrzydła biało obrzeżone ciemne pole. U siedzącego białe końce pokryw skrzydłowych tworzą wyraźne linie, zaś spód jest cały prążkowany. Lęgowiska dubelta w Polsce położone są przy południowo-zachodniej granicy europejskiego zasięgu gatunku [Kalas i in. 1997]. Dubelt gniazduje bardzo nielicznie we wschodniej połowie kraju, na Podlasiu i na Lubelszczyźnie, oraz skrajnie nielicznie w Wielkopolsce [Winiecki i in. 1997, Krupa i Winiecki 2000], w północnej części Mazowsza [Gorski i Nowakowski 1998, Kasprzykowski i Goławski 2000] i przypuszczalnie w dolinie Nidy [Polak i Wilniewczyc 2001]. W latach 90. XX w. krajowa populacja dubelta oceniono na 750–900 tokujących samców – najbardziej znaczące lęgowisko na Bagnach Biebrzańskich liczyło 400–480 samców, a w dolinie Narwi ok. 170 [Pugacewicz 2002]. Dubelt występuje najliczniej w rozległych dolinach średnich i małych rzek o charakterze nizinnym oraz na rozległych torfowiskach niskich poza dolinami rzecznymi, np. na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim [Buczek 2002, Pugacewicz 2002, Stachyra i in. 2010]. Pierwsze tokujące, pojedyncze dubelty obserwuje się już w pierwszej połowie kwietnia. Główny okres toków przypadał na maj i początek czerwca, z kulminacja od połowy do końca maja – na Podlasiu dubelty tokują jeszcze na początku czerwca [Dyrcz i in. 1972, Pugacewicz 2002].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji**: cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) wszystkie tokowiska potwierdzone w ostatnich latach w ramach Monitoringu Dubelta (GIOŚ/OTOP), (b) wszystkie inne znane tokowiska ze stwierdzeniami tokujących ptaków w ostatnich latach, (c) wszystkie nowe tokowiska wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** klasy „podmokłe łąki", „turzycowiska", „łąki". **Obiekt liczeń:** tokujące samce. **Liczba kontroli i ich terminy:** dwie kontrole: 1 kontrola w okresie od 5 maja do 20 maja, 2 kontrola 20 maja -10 czerwca. **Pora doby:** początek na 1 godzinę przed zachodem Słońca, koniec 2 godziny po zachodzie (możliwe kontrole również o wschodzie słońca). **Stymulacja głosowa:** tak, w przypadku niestwierdzenia ptaków na znanym tokowisku. **Wyszukiwanie gniazd:** nie wyszukiwano.

Fot. Dubelt *Gallinago media* – widok tokowiska

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 155-186 tokujących samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A156 **rycyk *Limosa limosa***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 37- 42 cm (w tym dziób 8-11 cm), RS 63-74 cm. W locie nie do pomylenia: szeroki biały pasek skrzydłowy, czarny pas na ogonie, kwadratowy biały kuper oraz jednakowo silna projekcja dzioba/głowy i ogona/nóg z obu końców tułowia, dając charakterystyczną wydłużoną sylwetkę. Dziób latem żółtawy lub pomarańczowo cielisty z ciemnym końcem. Rycyk jest obecnie w Polsce gatunkiem rzadkim, rozmieszczonym wyspowo. [Wylegała 2007]. Ostatnie oceny liczebności to 6500–7000 par [Tomiałojć i Stawarczyk 2003] lub 5000–6000 par [Sikora i Chylarecki 2010]. Zasadnicza część wiosennej wędrówki tego gatunku odbywa się od końca marca do końca kwietnia. Pierwsze ptaki mogą jednak pojawiać się już w pierwszej dekadzie marca. Lęgowiska opuszczane są zazwyczaj w czerwcu, choć po stracie lęgu (co zdarza się bardzo często) opuszczają terytorium już w maju. Polęgowe koncentracje rycyków obserwowane są już od połowy czerwca (głównie na zbiornikach retencyjnych oraz stawach rybnych), a regularny przelot jesienny odbywa się głównie w lipcu i sierpniu. Pojedyncze osobniki obserwowane są do października [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Optymalne siedliska tego gatunku to rozległe, podmokłe łąki kośne lub pastwiska położone w okresowo zalewanych dolinach dużych i średniej wielkości rzek. Preferuje obszary, gdzie występuje mozaika płytko zalanych lub podtopionych miejsc oraz terenów wyżej położonych niezalewanych wiosną. Unika łąk zakrzewionych, graniczących z terenami zalesionymi oraz sąsiedztwa dróg o dużym natężeniu ruchu.

Metodyka. Inwentaryzacja rycyka w trakcie i zgodnie z założeniami metodycznymi (Chylarecki 2013) do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Opracowano na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". **Obszar inwentaryzacji**: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 transektach o długości 4 km, przy czym pierwszy 2 km odcinek leżący w całości w obrębie losowo wyznaczonej powierzchni próbnej (2x2 km). **Indeks:** wszystkie obserwacje ptaków. **Warstwa do inwentaryzacji:** potencjalne siedliska lęgowe. **Obiekt liczeń**: wszystkie obserwacje w siedlisku lęgowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 10- 20 kwietnia; 1 maja: 10 maja; 1-10 czerwca. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd**: nie stosowano.

Fot. Rycyk – siedlisko lęgowe

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 220-530 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A160 **kulik wielki *Numenius arquata***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 48-57 cm (w tym dziób 9-15 cm), RS 89-106 cm. Największy siewkowiec, o charakterystycznym, bardzo długim, równo zagiętym do dołu dziobem (najdłuższy u ♀. Można go jedynie pomylić z mniej pospolitym kulikiem mniejszym. Wierzch jednolicie szarobrunatno kreskowany i prążkowany, bez wyróżniających się cech upierzenia. Lot raczej spokojny, podobny jak mewy. Kulik wielki jest gatunkiem rzadkim, rozmieszczonym w Polsce wyspowo. Wykazano go w 5,1% badanych pól Polskiego Atlasu Ornitologicznego [Dyrcz i in. 2007]. Dokładna liczba par kulika wielkiego gniazdujących w Polsce nie jest znana, jednak do określenia najważniejszych ostoi, grupujących ponad 1% krajowej populacji, przyjęto najbardziej aktualną wartość, tj. 450–500 par [Wilk i in. 2010]. Na terenach leżących na zachód od Wisły liczba par tego gatunku spadła z 293–365 par w latach 1980. do 84–109 par w latach 2004–2010 [Ławicki i Wylegała 2010]. Biorąc pod uwagę powyższe dane oraz wielkość populacji w głównych ostojach tego gatunku we wschodnie Polsce [Wilk i in. 2010], można ostrożnie oszacować jego liczebność w Polsce na 250–300 par. Kulik wielki pojawia się na lęgowiskach w drugiej połowie marca lub na początku kwietnia. Na zachodzie Polski podczas łagodnych zim pierwsze ptaki zajmują rewiry już na początku marca, a czasami nawet pod koniec lutego. Lęgowiska opuszczane są zazwyczaj w czerwcu i na początku lipca, choć po stracie lęgu (co zdarza się bardzo często) ptaki mogą opuszczać terytorium już w maju. Regularny przelot jesienny zaczyna się w końcu czerwca i trwa do końca listopada, a nawet początków grudnia. Coraz częściej pojedyncze ptaki pozostają u nas na okres zimowy, zwłaszcza na zachodzie kraju [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Kulik wielki zasiedla rozległe kompleksy łąk i pastwisk charakteryzujących się brakiem lub bardzo niskim udziałem zakrzewień i zadrzewień, położonych w szerokich dolinach dużych i średniej wielkości rzek, bądź w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych. Unika terenów, na których zaniechano gospodarki rolnej — z wyższą, nieskoszoną roślinnością, a także kompleksów łąk użytkowanych intensywnie i przesuszonych.

Metodyka. Założenia metodyczne (Chylarecki 2013) do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Opracowano na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". **Obszar inwentaryzacji**: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 transektach o długości 4 km, przy czym pierwszy 2 km odcinek leżący w całości w obrębie losowo wyznaczonej powierzchni próbnej (2x2 km). **Indeks:** wszystkie obserwacje ptaków. **Warstwa do inwentaryzacji:** potencjalne siedliska lęgowe. **Obiekt liczeń**: wszystkie obserwacje w siedlisku lęgowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 10- 20 kwietnia; 1 maja: 10 maja; 1-10 czerwca. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd**: nie stosowano.

Fot. Kulik wielki – siedlisko lęgowe

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 70-100 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A162 **krwawodziób *Tringa totanus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 24-27 cm, RS 47-53 cm. Czerwone nogi i nasada dzioba. We wszystkich szatach brązowy z wierzchu, z kreskowanymi bokami i piersią oraz białawymi obrączką oczną i przodem brwi. W locie ewidentnie biały klin na kuprze i biały pas na tylnym brzegu kupra. Nieliczny ptak lęgowy. Można go spotkać na terenach lęgowych od marca do sierpnia gdzie w czasie toków zatacza kręgi falistym lotem uderzając szybko i płytko skrzydłami. Żeruje całymi dniami przeszukując muł . Poluje tam na drobne bezkręgowce wydobywane z błotnistej wody i mułu. Zbiera też pokarm z ziemi. Są to owady, mięczaki, skorupiaki, pająki, dietę uzupełnia zielonymi częściami roślin. Nocą w zbitych grupach poluje na podmokłych brzegach na ślimaki.

Metodyka. Inwentaryzacja krawowodzioba w trakcie i zgodnie z założeniami metodycznymi (Chylarecki 2013) do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Opracowano na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". **Obszar inwentaryzacji**: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 transektach o długości 4 km, przy czym pierwszy 2 km odcinek leżący w całości w obrębie losowo wyznaczonej powierzchni próbnej (2x2 km). **Indeks:** wszystkie obserwacje ptaków. **Warstwa do inwentaryzacji:** potencjalne siedliska lęgowe. **Obiekt liczeń**: wszystkie obserwacje w siedlisku lęgowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 10- 20 kwietnia; 1 maja: 10 maja; 1-10 czerwca. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd**: nie stosowano.

Fot. Krwawodziób – siedlisko lęgowe

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 400-600 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A193 **rybitwa rzeczna *Sterna hirundo***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 34-37 (w tym wydłużone sterówki ad. 5-8 cm), RS 70-80 cm. Podobna do rybitwy popielatej, lecz nieco większa; stojący ptak ma inny pokrój: dłuższy dziób i głowę oraz dłuższe nogi. W locie dłuższe szyja i głowa oraz nieco szersze skrzydła, które zdają się osadzone mniej więcej po środku tułowia. Dziób pomarańczowoczerwony z czarnym końcem, spód jasnoszary, zwykle kontrastujący z białym policzkiem. Rybitwa rzeczna występuje w prawie całym kraju. Najliczniejsza jest na środkowej Wiśle, gdzie gniazduje ok. 2000–2300 par. [Tomiałojć i Stawarczyk 2003])Najnowsze dane wskazują, że jest ona także gatunkiem powszechnie gniazdującym nad większymi rzekami karpackimi, np. w dorzeczach Dunajca i Raby (gdzie łącznie może gniazdować 200–400 par w korytach rzek i na licznych żwirowniach, [Ł. Kajtoch, mat. niepubl]. Krajowa populacja tego gatunku oceniania jest na 4000–4500 par ([Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Bukaciński i Bukacińska 2007, Sikora i in. 2012]. Gatunek wędrowny; przeloty: kwiecień – początek maja i koniec lipca/początek sierpnia – początek października. Preferują okresowe wyspy we wczesnych stadiach sukcesji roślinnej oraz niskie piaszczyste, bądź żwirowe łachy i ławice, unikają terenów z wysoką roślinnością zielną i zakrzaczonych [Bukacińska i Bukaciński 2004, Bukaciński i Bukacińska 2009]. Rybitwy rzeczne zakładają gniazda w miejscach otwartych, bądź przy kępach niskiej roślinności. Unikają natomiast roślinności wysokiej oraz górnej osłony — gniazda są zwykle doskonale widoczne od góry [Burger i Gochfeld 1987, Ramos i del Nevo 1995].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji**: cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń**: gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby**: od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa**: nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Fot. Siedlisko lęgowe rybitwy rzecznej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 5-25 par
Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C
Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

A196 **rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 24-28 cm, RS 57- 63 cm. Większa, bardziej długonoga i często z mocniejszym dziobem niż inne „bagienne" rybitwy, o locie mniej zwinnym. Ubarwienie może przypominać rybitwę rzeczną lub popielatą lecz z płytszym wcięciem ogona oraz szarawym kuprem i ogonem. Dziób ciemnoczerwony; nogi czerwone. Z daleka może zdawać się dość jasna. Gniazduje nad jeziorami, rzekami i mokradłami. Wędrowna (koniec IV-IX). Ostatnio skolonizowała niemal całą Polskę.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji**: cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń**: gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby**: od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa**: nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Ryc. Siedlisko lęgowe i miejsca żerowania rybitwy białowąsej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 97-200 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A197 **rybitwa czarna *Chlidonias niger***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 22- 26 cm, RS 56- 62 cm. Głowa i tułów całe czarne, wierzch ciała dość jednolicie ciemnoszary, białe podogonie, a nogi i dziób ciemne. Głowa i spód ciała łaciate u pierzących się ad. wiosną. Młodociane ptaki posiadają rozległą czarną czapeczkę i wyraźne ciemne plamy z boku piersi. Najpospolitsza rybitwa „bagienna", gniazdująca na mokradłach śródlądowych z płatami niskiej roślinności pływającej, często dla bezpieczeństwa w koloniach śmieszek. Wędrowna (w Polsce koniec IV-IX). Zasiedla cały niż kraju, lecz bardzo nierównomiernie.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji**: cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń**: gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby**: od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa**: nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Fot. Środowisko żerowania rybitwy czarnej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 45-50 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A198 **rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 20-24 cm, RS 50-56 cm. Od rybitwy czarnej różni się nieco pokrojem: krótszy dziób, dłuższe nogi, szersze skrzydła, a ogon tylko lekko wcięty. Biały przód skrzydła; biały kuper; kontrastowe czarne „siodło" i pokrywy podskrzydłowe: jaskrawoczerwone nogi. Rzadsza i bardziej wschodnia krewna rybitwy czarnej, gniazdująca w podobnych biotopach. Wędrowna (V-IX). Silne wahania liczebności, w Polsce głównie na północy (Biebrza).

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji**: cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń**: gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby**: od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa**: nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Fot. Widok siedliska lęgowego rybitwy białoskrzydłej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 750-4700 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A215 **puchacz *Bubo bubo***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 59-73 cm, RS 138-170 cm. Największa sowa. „Uszy" długie, niewidoczne tylko w locie. Lot energiczny i stabilny, uderzenia skrzydeł dość płytkie, ślizgi proste. Oczy pomarańczowoczerwone, duże. Spód przeważająco żółtobrązowy z ciemnymi kreskami, szerokimi na piersi. Wierzch ciemniej brązowy, pokrywy z wyrazistym czarniawym kreskowaniem i falistym rysunkiem. Gardło białe, ukazywane przy hukaniu. Puchacz występuje niemal w całej Polsce, ale jego liczebność wykazuje silne zróżnicowanie regionalne i znaczne rozproszenie. Zwarte, stabilne populacje zasiedlają Karpaty, Sudety, Lubelszczyznę, północny wschód i północny zachód kraju. Łączna liczebność szacowana jest na 270 par [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]lub 250–270 par [Sikora i in. 2007]. Ostatnie publikowane dane dokumentują liczebność na poziomie 250–280 par [Wilk i in. 2010], lecz z uwzględnieniem zaktualizowanych, niepublikowanych danych z Karpat, może być to ponad 300 par. Gatunek ściśle osiadły. Okres lęgowy (od toków do samodzielności młodych) trwa od stycznia do lipca, czasami dłużej. Puchacz zajmuje terytoria w styczniu lub lutym, zależnie od panujących warunków pogodowych. Jaja składa zwykle w marcu, rzadziej w kwietniu. Terminy rozpoczynania lęgów są rozciągnięte w czasie[Piechocki 1985, Snow i Perrins 1998]. W górach siedliska lęgowe puchacza stanowią prześwietlone lasy bukowe i mieszane, zwykle powyżej120 lat (co najmniej 70 lat), o znacznym nachyleniu terenu, na ogół zacienione, ze ścianami skalnymi, grupami pojedynczymi większymi skałami, także wysokie i strome skały w terenach o niskiej lesistości w krajobrazie rolniczym. Na nizinach siedliska lęgowe to olsy i łęgi w wieku powyżej 70 lat z licznymi kępami oraz wysepkami, prześwietlone bory na terenach pagórkowatych, rozległe, częściowo zalesione torfowiska, stare drzewostany borowe lub mieszane z gniazdami ptaków szponiastych lub bociana czarnego, położone zawsze w pobliżu terenów otwartych. Żerowiska puchacza to graniczące z lasami jeziora, kompleksy stawów, doliny rzeczne ,podmokłe łąki, otwarte torfowiska, fragmenty ekstensywnie użytkowanych pól [Mikusek 2004].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: : cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte rewiry. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk podmokłych. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku gniazdowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** dwie efektywne kontrole (w warunkach pogodowych sprzyjających aktywności puchacza): pierwsza kontrola w lutym, druga kontrola w okresie marzec-kwiecień. **Pora doby:** godziny wieczorne i nocne. **Stymulacja głosowa:** uzupełniająco. **Wyszukiwanie gniazd:** nie prowadzono.

Fot. Puchacz *Bubo Bubo* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 20-27 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A222 **uszatka błotna *Asio flammeus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 33-40 cm, RS 95- 105 cm. Średniej wielkości, skrzydła bardzo długie, wąskie i dość spiczaste, głowa stosunkowo mała, krągła. „Uszy" malutkie i rzadko widoczne. Ubarwienie jasne żółtobrązowe i płowobiałe, silnie kreskowane. Jasna szlara z charakterystycznymi czarnymi plamami wokół oczu. Lot sprężysty i chwiejny. Występuje bardzo nielicznie na północy i wschodzie Polski. Liczebność z roku na rok podlega dużym wahaniom. Jedynym stałym obszarem lęgowym jest Kotlina Biebrzańska. W swojej diecie preferuje przede wszystkim norniki i inne gryzonie, a w okresach ich niskiej liczebności również inne drobne zwierzęta (w tym także ptaki).

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach warstwy do inwentaryzacji (to te same powierzchnie, na których inwentaryzowano błotniaki). Po pierwszym liczeniu odrzucono 10 powierzchni, na których nie stwierdzono uszatek błotnych i ich siedlisk. Druga i trzecia kontrola na pozostałych 20 powierzchniach próbnych. Dodatkowo weryfikowane wszystkie przypadkowe, mogące wskazywać na gniazdowanie, obserwacje z obszaru całej ostoi. **Indeks:** terytorialna para lub osobnik. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary nieleśne z wyłączeniem obszarów zabudowanych, pól ornych i wód. Do losowania zostaną wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmowała ponad 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 2 km^2). **Obiekt liczeń** - wszystkie obserwacje. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20 kwietnia: 10 maja; 11 - 30 maja; 10 czerwca-15 lipca. **Pora doby:** kontrole dzienne, w godzinach od 15.00 - 21.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie stosowano.

Fot. uszatka błotna *Asio flammeus* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 0-7 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A224 **lelek *Caprimulgus europaeus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 24-38 cm, RS 52-59 cm. Maskujące plamy o kolorze brązowym, płowo białym, szarym i czarnym, dzięki czemu trudno go wypatrzyć siedzącego wzdłuż gałęzi z przymrużonymi oczami. ♂: ma na skrzydłach i w rogach ogona śnieżnobiałe plamy. Lata bezszelestnie lekko i zwinnie, krótkie zawisy i nagłe szybkie ślizgi. Lelek występuje głównie w rozległych kompleksach leśnych, na siedliskach borów świeżych oraz suchych, gdzie jest na ogół nielicznym, lokalnie średnio licznym lub licznym ptakiem lęgowym. [Dyrcz i in. 1991]. Na niżu jest zdecydowanie bardziej rozpowszechniony oraz liczniejszy niż w górach, jednak i tu jest przypuszczalnie rozmieszczony wyspowo, zwłaszcza jego większe populacje — silnie związane z krajobrazem puszczańskim lub z największymi kompleksami leśnymi. Przylot lelków na lęgowiska następuje na ogół na początku maja [Dyrcz i in. 1991], chociaż pierwsze wiosenne pojawy mogą być bardzo wczesne, tj. w nawet w połowie kwietnia [M. Radziszewski - mat. niepubl., J. Lewandowski — mat. niepubl.]. Wyprowadza 2 lęgi: w maju i w lipcu. W okresie migracji jesiennej, już w sierpniu notowane były pierwsze przelotne ptaki [L. Tomiałojć - mat. niepubl.] Lelki zasiedlają głównie śródleśne zręby zupełne, młodniki, murawy, wrzosowiska, wydmy, poligony, polany, pożarzyska, szkółki leśne [Dombrowski 2004] położone w rozległych borach suchych i świeżych na lekkich, piaszczystych glebach. Gatunek ten w sezonie lęgowym może również zasiedlać silnie przerzedzone, starsze drzewostany w sąsiedztwie szerokich linii oddziałowych, piaszczystych duktów leśnych i dróg pożarowych oraz wiatrołomy i halizny. Ważnym elementem w okresie lęgowym w otwartych środowiskach (zręby, polany, murawy) są pojedyncze, wyższe drzewa oraz małe kępy drzew, stanowiące czatownie lub miejsca odpoczynku/snu wykorzystywane przez lelka zarówno w ciągu dnia, jak i w nocy.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 15 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x5 km). Ponadto, notowane wszystkie odzywające się głosem godowym ptaki stwierdzone przypadkowo poza tymi powierzchniami. **Indeks:** terytorialne samce. **Warstwa do inwentaryzacji:** lasy. **Obiekt liczeń:** wszystkie stwierdzenia lelków, ze szczególnym uwzględnieniem odzywających się głosem godowym samców wraz z ich równoczesnymi stwierdzeniami. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole, w terminach: 1-20 czerwca, 1-20 lipca. **Pora doby** - od zmierzchu do świtu, z uwzględnieniem wydłużonego okresu stymulacji w godzinach 23.00-1.00, kiedy jest niższa aktywność głosowa. **Stymulacja głosowa**: tak. **Wyszukiwanie gniazd** - nie.

Fot. Lelek *Caprimulgus europaeus* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 108-138 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A234 **dzięcioł zielonosiwy *Picus canus***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 27-30 cm. Głowę ma nieco mniejszą od dzięcioła zielonego i okrąglejszą, co podkreśla nieco krótszy i smuklejszy dziób; bardziej jednolicie szary rysunek na głowie; mniej czerni wokół oka, które jest bursztynowe; węższy ciemny wąs; zaś czerwona plama na czole SAMIEC w ogóle brak czerwieni na głowie ♀. Grzbiet jest oliwkowozielony, spód ciała jasny, bez rysunku i żółtawego odcienia. Dzięcioł zielonosiwy występuje w Polsce w południowej i północno-wschodniej części kraju [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Stajszczyk i Sikora 2007]. Jest on w Polsce nielicznym ptakiem lęgowym [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Łączna liczba par tego gatunku, występujących na terenie krajowych ostoi ptaków wynosi ok. 1600–2000 par [wyliczenia na podstawie Wilk i in. 2010]. Sezon lęgowy dzięcioła zielonosiwego obejmuje okres od połowy kwietnia (zależnie od wysokości n.p.m. i długości/surowości zimy) do początku sierpnia [Cramp 1985]. Z terenu Polski brak jest precyzyjnych danych o fenologii lęgów, jednak składanie jaj następuje prawdopodobnie od pierwszej/drugiej dekady kwietnia, a na północnym-wschodzie i w górach nieco później. Pisklęta opuszczają dziuple w czerwcu [Sikora2009]. Gatunek ten występuje najczęściej w lasach liściastych — w buczynach i jaworzynach w górach oraz w łęgach i grądach na nizinach [Kempa i Kosiński 2003, Stajszczyk i Sikora 2004, Sikora 2006]. Gniazduje głównie w starszych, rzadziej w młodszych fragmentach, a jego rewiry najczęściej rozmieszczone są w pobliżu terenów otwartych [Stajszczyk i Sikora 2007]. Zamieszkuje też nadrzeczne lasy łęgowe, olsy, a także lasy mieszane, duże parki i zadrzewienia śródpolne, przy czym najważniejsza dla jego występowania jest obecność przynajmniej pojedynczych, starych drzew [Dyrcz 1991, Pugacewicz 1997, Wilniewczyc 2005].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 40 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km). **Indeks:** terytorialne osobniki bądź pary dzięciołów zielonosiwych. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane, z wyłączeniem drzewostanów młodszych niż 40 lat (dotyczy drzewostanów, dla których dostępne są dane urządzeniowe). Drogą losowania wybrano 30 kwadratów na których powyższe siedliska zajmowały co najmniej 30% powierzchni oraz 10 kwadratów na których lasy (wszystkie rodzaje) zajmowały powyżej 50%. **Obiekt liczeń**. Notowane wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych dzięciołów, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków odzywających się głosem godowym, werblujących lub wydających głos zaniepokojenia. Dodatkowo notowane: płeć ptaków, kierunek przylotu i stwierdzenia równoczesne. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w okresach: 15-31 marca, 1 - 15 kwietnia. **Pora doby:** godziny: 7.00 - 13.00. **Stymulacja głosowa**: tak. **Wyszukiwanie gniazd:** nie.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 10-50 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A238 **dzięcioł średni *Dendrocopos medius***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 19,5-22 cm. Krótki, smukły dziób i krągła, jasna głowa. Płcie podobne: czerwona czapeczka (u ♂ sięga dalej do tyłu, a barwa jest intensywniejsza); czarny wąs nie sięga dzioba; białe czoło i bok głowy; różowawe podogonie przechodzące płynnie w żółtobrązowy brzuch oraz delikatne ciemne kreski na bokach. Dzięcioł średni występuje w całym kraju, lecz jego rozmieszczenie jest nierównomierne i zależy od obecności starych lasów liściastych, głównie dębowych. Liczebność tego gatunku w Polsce szacowana jest na 10 000–20 000 par lęgowych[Chylarecki i Sikora 2007], chociaż dane z Państwowego Monitoringu Środowiska wskazują na liczebność 18 000–29 000 par [Sikora i in. 2012]. Dzięcioł średni jest gatunkiem osiadłym. W zachodniej Polsce sezon lęgowy obejmuje okres od końca kwietnia do początku czerwca. We wschodniej części kraju, w Puszczy Białowieskiej, okres lęgowy rozpoczyna się prawdopodobnie ok. 10 dni później [Kosiński 2009]. Warunkiem występowania dzięcioła średniego jest obecność drzew charakteryzujących się obecnością grubej i spękanej kory (dęby, jesiony, wierzby), w szczelinach której gatunek ten poszukuje stawonogów. Gatunek występuje głównie w lasach w wieku powyżej 80 lat, osiągając jednak najwyższe zagęszczenie w lasach ponad 120-letnich [Kosiński i Winiecki 2005, Kosiński 2006].

Metodyka. **Obszar inwentaryzacji**: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 30 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km). **Indeks:** zajęte terytoria. **warstwa do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane z wyłączeniem drzewostanów młodszych niż 40 lat (dotyczy drzewostanów, dla których dostępne są dane urządzeniowe). Do losowania wybrano kwadraty na których warstwa do inwentaryzacji zajmie powyżej 50%. **Obiekt liczeń**: notowano wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych dzięciołów, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków odzywających się głosem godowym, werblujących lub wydających głos zaniepokojenia. Dodatkowo notowano kierunek przylotu i stwierdzenia równoczesne. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w okresach: 20 marca - 5 kwietnia; 5-20 kwietnia. **Pora doby**: cały dzień. **Stymulacja głosowa**: tak. **Wyszukiwanie gniazd**: nie prowadzono.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 135-340 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A239 **dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 25-28. Podogonie jasnoczerwone, niewyraźnie odgraniczone, nikły płowo różowy nalot na brzuchu. Boki kreskowane. Czarny pas z boku głowy nie dochodzi do ciemienia. Pozostawiając biały przesmyk. W locie widoczny biały dół grzbietu. Dzięcioł białogrzbiety w Polsce zasiedla Karpaty, wyżyny i północno-wschodnią część kraju [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Piotrowska i Wesołowski 2007]. Jest gatunkiem osiadłym, jedynie w okresie jesienno-zimowym część osobników, głównie młodych, może koczować i wtedy mogą być okazjonalnie spotykane poza stałymi lęgowiskami. Główny sezon lęgowy obejmuje okres od końca lutego lub początku marca (w zależności od wysokości n.p.m. i długości zimy) do czerwca. Dzięcioł białogrzbiety najliczniej występuje w buczynach, najprawdopodobniej w efekcie dominacji tego typu drzewostanów na skutek zmian wprowadzanych przez człowieka, natomiast w rzeczywistości preferuje zróżnicowane gatunkowo drzewostany liściaste. Na pogórzach i we wschodniej części Beskidów duża część populacji karpackiej zasiedla lasy dolinne a ptaki wykorzystują tam jako żerowiska także opuszczone, zdziczałe, stare sady owocowe. Ponadto może występować na pograniczu buczyn i górnoreglowych borów świerkowych oraz w lasach bagiennych. Siedliska lęgowe, jak i żerowiskowe dzięcioła białogrzbietego na niżu to ponad 100-letnie lasy liściaste różnego typu, z obecnością martwych i obumierających drzew, w tym złomów i leżaniny. [Czeszczewik 2009a, 2010].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 40 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km). **Indeks:** terytorialne pary lęgowe dzięciołów białogrzbietych. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane, z wyłączeniem drzewostanów młodszych niż 40 lat (dotyczy drzewostanów, dla których dostępne są dane urządzeniowe). Drogą losowania wybrano 30 kwadratów na których powyższe siedliska zajmą co najmniej 30% powierzchni oraz 10 kwadratów na których lasy (wszystkie rodzaje) zajmą powyżej 50%. **Obiekt liczeń**. Notowano wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych dzięciołów, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków odzywających się głosem godowym, werblujących lub wydających głos zaniepokojenia. Dodatkowo notowano: płeć ptaków, kierunek przylotu i stwierdzenia równoczesne. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w okresach: 15-31 marca, 1 - 15 kwietnia. **Pora doby:** godziny: 7.00 - 13.00. **Stymulacja głosowa**: tak. **Wyszukiwanie gniazd:** nie.

Fot. Dzięcioł białogrzbiety – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 65-100 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A272 **podróżniczek *Luscinia svecica***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 13-14 cm. Smukły ptak o długich, cienkich nogach, we wszystkich szatach rozpoznawany po wyraźnej białawej brwi oraz rdzawoczerwonych bokach nasady ogona. ♂: jaskrawy niebieski śliniak obwiedziony od dołu wąską czarno-białą półobrożą i szerszą rdzawą. ♀: zmienny rysunek na gardle: zwykle jeden łuk z czarnych kropek na kremowobiałym tle, u starszych ptaków czasem z odrobiną niebieskiego do tego czarno-rdzawa półobroża na piersi. W Polsce bardzo nieliczny gatunek lęgowy 1300-1600 par. Rozmieszczony bardzo nierównomiernie, gniazduje najliczniej w dolinach większych rzek. Preferuje tereny podmokłe wzdłuż rzek i zbiorników wodnych (turzycowiska, trzcinowiska, zakrzewienia). W górach zasiedla płaty kosówki nad brzegami jezior.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 40 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (wielkości 1x0,5km). Ponadto notowano wszystkie śpiewające samce stwierdzone przypadkowo poza tymi powierzchniami. **Indeks:** śpiewające samce. **Warstwa do inwentaryzacji:** siedliska podróżniczka określone w trakcie jednokrotnej kontroli całego obszaru ostoi. **Obiekt liczeń:** notowano wszystkie stwierdzenia podróżniczków, ze szczególnym uwzględnieniem śpiewających samców wraz ze stwierdzeniami równoczesnymi. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole, w terminie: 15 kwietnia-10 maja. **Pora doby** - godziny 3.00-9.00. **Stymulacja głosowa**: tak. **Wyszukiwanie gniazd -** nie.

Fot. Podróżniczek *Luscinia svecica* – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 320-360 śpiewających samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A294 **wodniczka *Acrocephalus paludicola***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 11,5-13 cm. Podobna do rokitniczki; różni się następującymi cechami: wyraźni wąski żółty środkowy pasek ciemieniowy; dwa wyraźnie żółtopłowe paski wzdłuż grzbietu i intensywniejsze czarne kreskowanie wierzchu; jasny kantarek. Charakterystyczna sylwetka podczas śpiewu: ogon opuszczony, szyja wyciągnięta do granic możliwości pod koniec każdej zwrotki. Brak dymorfizmu płciowego. Światowa populacja tego gatunku liczy zaledwie 10 200-14 200 śpiewających samców [Flade, Lachmann, 2008].Wodniczka tereny bagienne zasiedla z końcem kwietnia, a samce starają się zająć jak największe terytoria. Samice przylatują nieco później. Największą aktywność samce wodniczki wykazują o zmierzchu [Cramp red., 1992]. Wodniczka związana jest ze środowiskiem podmokłym, a preferuje głównie torfowiska niskie [Flor, 2006]. Poza tym, istotnymi miejscami dla występowania tego gatunku mogą być: solniska nadmorskie, torfowiska nadkredowe, zalewane muliste brzegi rzek, nizinne i górskie torfowiska zasadowe o charakterze turzycowatym oraz mechowiska [Dyrycz, Maniakowski, 2004]. Średnia data rozpoczęcia pierwszych lęgów przypada w różnych latach na okres między 15 a 22 maja. Drugie lęgi składane są w okresie od 25 czerwca do 5 lipca. W pierwszym lęgu znajduję się zazwyczaj od 4 do 6 jaj, w drugim lęgu samice składają 4-5 jaj. [Cramp red.,1992,Drycz,Maniakowski, 2004].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: 2 metody: pełne liczenie (cały obszar OSO) oraz transekty. **Sposób inwentaryzacji**: pełne liczenie wszystkich śpiewających samców na całym znanym obszarze występowania tego gatunku oraz obszarach występowania potencjalnego tam, gdzie to występowanie jest najbardziej prawdopodobne (ocena ekspercka); metoda transektowa: liczenia na 50 transektach zlokalizowanych na obszarze rzeczywistego występowania wodniczki. **Indeks:** śpiewające samce. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** 2 warstwy: obszar rzeczywistego występowania wodniczki (obszary, gdzie stwierdzono śpiewające samce wodniczki w latach 2003-2010) oraz obszar potencjalnego występowania wodniczki (pozostałe ekosystemy nieleśne w dolinie Biebrzy z wyłączeniem nadrzecznych trzcinowisk oraz obszarów o zbyt niskim uwilgotnieniu: ocena ekspercka). **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje śpiewających samców. **Liczba kontroli i ich terminy:** pełne liczenie: 16.05-22.06.2012 (jedna kontrola); metoda transektowa: 20.05.: 25.06.2012 (trzy kontrole na jednym transekcie. **Pora doby:** pełne liczenie: w godzinach 19.00-21.30; metoda transektowa: od pół godziny przed zachodem słońca do godziny po zachodzie słońca. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. wodniczka *Acrocephalus paludicola* – widok optymalnego siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 2594-2671 śpiewających samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A320 **muchołówka mała *Ficedula parva***

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 11-12 cm. Wierzch przeważająco brązowym spód białawy, wąska jasna obrączka wokół ciemnego oka. Dość mały dziób z różowobrązową nasadą żuchwy. ♂ : pomarańczowo czerwona plama na gardle z rozmytym dolnym skrajem, ale z boku ostro odcięta od ołowianoszarych boków szyi. Muchołówka mała jest umiarkowanie rozpowszechnionym, nielicznym, lokalnie średnio licznym gatunkiem lęgowym. Krajowa populacja lęgowa szacowana jest na 20 000–40 000 par [Stajszczyk 2007], natomiast wg danych Sikory i in. (2012) — na podstawie wyników Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych — wynosi 8 000–16 000 par. Przylot pierwszych ptaków przypada średnio na pierwszą połowę maja, choć wyjątkowo mogą pojawiać się już w połowie kwietnia. Samce przylatują kilka dni przed samicami i zajmują terytoria [Stajszczyk 2004]. Składanie jaj rozpoczyna się od pierwszej dekady maja i trwa do pierwszej dekady czerwca. Po stracie lęgu na etapie składania lub wczesnego wysiadywania jaj, regularnie obserwowane są lęgi zastępcze [Mitrus 2009]. Muchołówka mała występuje przede wszystkim w dużych kompleksach leśnych, zasiedlając dojrzałe (z reguły ponad 80–100-letnie), cieniste drzewostany liściaste i mieszane, głównie grądy (drzewostany ze znacznym udziałem dębu, lipy lub graba) i buczyny (w górach także jaworzyny i lasy zboczowe z klonem, lipą, wiązem, niżej z dębem; Ł. Kajtoch — mat. niepubl.), a na wschodzie Polski dość licznie występuje w lasach z dominującą osiką i brzozą. Unika drzewostanów młodszych niż 40–50 lat [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Stajszczyk 2004, 2007, Wichmann i Frank 2007, Mitrus 2009]. Do żerowania wykorzystuje raczej niższe warstwy drzewostanu. Żeruje najczęściej na drzewach (pobierając głównie pokarm z liści), w mniejszym stopniu chwytając owady w powietrzu oraz, rzadko, na ziemi [Korňan 2000].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji**: liczenia na 20 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km). W 2013 roku liczenia na całości powierzchni siedlisk optymalnych. **Indeks:** śpiewające samce, ptaki wykazujące zachowania lęgowe, gniazda. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** lasy na siedliskach lasowych i olsowych, starsze niż 60 lat. Do losowania wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmowały więcej niż 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń**: wszystkie obserwacje muchołówek małych. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 15-25 maja, 25 maja-5 czerwca. **Pora doby -** od wschodu słońca do 9.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd –** nie stosowano.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 48-100

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A409 **cietrzew *Tetrao tetrix***

Ogólna charakterystyka gatunku. Samiec (♂) wielkość (D) - 49-58 cm (w tym ogon ok.21 cm), samica (♀) 40-45 cm. Umiarkowanie duży kurak z małą głową i małym dziobem. ♂ czarny z fioletowym połyskiem i z białymi pokrywami podogonowymi (demonstrowanymi podczas toków) białym spodem skrzydła i białym pasem skrzydłowym oraz czerwonymi różami. Najbardziej rzucający się w oczy lirowaty ogon, podczas toków podniesiony i rozłożony. ♀- cała szarobrązowa z czarnym prążkowaniem. Ogon szarobrunatny, często z lekkim rdzawym odcieniem, równo ścięty lub lekko wcięty. W locie ukazuje wąski białawy pasek skrzydłowy Pojedyncze ♂♂ mogą bulgotać z wierzchołków drzew. Cietrzew występuje w Polsce w kilku izolowanych populacjach, a łączna liczebność gatunku wynosi poniżej 300 kogutów, czyli ok. 500–600 osobników. W większości krajowych ostoi utrzymuje się silny trend spadkowy [Zawadzka i in. 2009].Czynne stanowiska cietrzewia zachowały się głównie na południu i północnym wschodzie kraju. Największa, częściowo podzielona i izolowana populacja zasiedla Karpaty. W okresie poza lęgowym dochodzi do koncentracji osobników w stada [Ciach i in. 2010], przy czym wyraźne jest tworzenie stad jednopłciowych, a tendencja do tworzenia większych stad zaznacza się silniej u samców. Toki cietrzewi na nizinach trwają od końca marca do połowy lub końca maja. Cietrzew występuje na obszarach wstępnej fazy sukcesji leśnej, o niskim stopniu zadrzewienia, często silnie uwilgotnionych. Preferuje ubogie siedliska. Najliczniejsze są populacje na obszarach dawnych poligonów, dużych pożarzysk, wilgotnych, częściowo zarastających łąk i torfowisk, łąk powyżej górnej granicy lasu. Kluczowym elementem biotopu cietrzewia są kępy młodych brzóz i olsz, stanowiących pokarm zimowy oraz w mniejszym stopniu występowanie sosny, jarzębiny i jałowca. W sezonie wegetacyjnym podstawę pożywienia stanowią borówka czernica oraz inne krzewinki wrzosowate. Ważnym elementem biotopu jest też występowanie fragmentów gołej ziemi (piasku) na kąpiele oraz żwiru będącego źródłem gastrolitów.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** tokujące samce. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie znane tokowiska w ostoi. **Obiekt liczeń**: wszystkie stwierdzenia tokujących samców. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 liczenia: pierwsze w terminie 25 marca: 5 kwietnia; drugie dwa tygodnie po pierwszym. **Pora doby:** od pół godziny przed wschodem słońca do godz. 9:00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Cietrzew – widok „grądzika”- tokowiska w Basenie Dolnym Biebrzańskiego Parku Narodowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 48-50 tokujących samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

2.6.3 Mapy występowania siedlisk przedmiotów ochrony

A021 bąk *Botaurus stellaris*
A022 bączek *Ixobrychus minutus*
A027 czapla biała *Egretta alba*
A030 bocian czarny *Ciconia nigra*
A031 bocian biały *Ciconia ciconia*
A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus)*
A041 gęś białoczelna *Anser albifrons*
A050 świstun *Anas penelope*
A054 rożeniec *Anas acuta*
A072 trzmielojad *Pernis apivorus*
A075 bielik *Haliaeetus albicilla*
A080 gadożer *Circaetus gallicus*
A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*
A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*
A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*
A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*
A119 kropiatka *Porzana porzana*
A120 zielonka *Porzana parva*
A122 derkacz *Crex crex*
A127 żuraw *Grus grus*
A151 batalion *Philomachus pugnax*
A153 kszyk *Gallinago gallinago*
A154 dubelt *Gallinago media*
A156 rycyk *Limosa limosa*
A160 kulik wielki *Numenius arquata*
A162 krwawodziób *Tringa totanus*
A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*
A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*
A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*
A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*
A215 puchacz *Bubo bubo*
A222 uszatka błotna *Asio flammeus*
A224 lelek *Caprimulgus europaeus*
A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*
A272 podróżniczek *Luscinia svecica*
A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*
A320 muchołówka mała *Ficedula parva*
A409 cietrzew *Tetrao tetrix*

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Ocena ogólna stanu ochrony gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska została dokonana na podstawie parametrów dotyczących stanu populacji, stanu siedliska oraz oceny szans zachowania danego gatunku. Zgodnie z założeniami projektu, w ramach prac wstępnych opracowano i uzgodniono z Zamawiającym zestaw indywidulanych (dostosowanych do każdego z gatunków) wskaźników umożliwiających określenie parametrów dotyczących populacji i siedliska gatunku. Charakterystykę poszczególnych wskaźników oraz system przyjętego ich kodowania zamieszono pod tabelą z oceną stanu.

Ocena parametrów stanu siedliska została dokonana na podstawie oceny stanu siedliska poszczególnych stanowisk (Załącznik nr 5), natomiast ocena parametrów populacji i szans zachowania gatunku została określona dla całego obszaru Natura 2000.

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Bąk *Botaurus stellaris*	A021	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	BS_p1	XX	FV	FV	FV	
					BS_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	BS_s1	XX	FV			
					BS_s2	XX	U1			
					BS_s3	XX	FV			
					BS_s4	XX	FV			
					BS_s5	XX	XX			
					BS_s6	XX	XX			
					BS_s7	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
2	Bączek *Ixobrychus minutus*	A022	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	IX_p1	XX	U1	U1	U1	
					IX_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	IX_s1	XX	XX			
					IX_s2	XX	XX			
					IX_s3	XX	FV			
					IX_s4	XX	FV			
					IX_s5	XX	FV			
					IX_s6	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
3	Czapla biała *Egretta alba*	A027	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	EGA_p1	XX	FV	FV	FV	
					EGA_p2	XX	FV			
					EGA_p3	XX	FV			
				Stan siedliska	EGA_s1	XX	FV			
					EGA_s2	XX	FV			
					EGA_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
4	Bocian czarny *Ciconia nigra*	A030	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CCN_p1	XX	U1	U1	U1	
					CCN_p2	XX	U1			
					CCN_p3	XX	XX			
					CCN_p4	XX	U1			
				Stan siedliska	CCN_s1	XX	U1			
					CCN_s2	XX	U1			
					CCN_s3	XX	U1			
					CCN_s4	XX	U1			
					CCN_s5	XX	FV			
					CCN_s6	XX	U1			
					CCN_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
5	Bocian biały *Ciconia ciconia*	A031	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CCC_p1	XX	FV	FV	FV	
					CCC_p2	XX	FV			
					CCC_p3	XX	XX			
					CCC_p4	XX	FV			
				Stan siedliska	CCC_s1	XX	FV			
					CCC_s2	XX	FV			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					CCC_s3	XX	FV			
					CCC_s4	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
6	Łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus)* – populacja wędrowna	A037	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CYB_p1	XX	FV	FV	FV	
					CYB_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CYB_s1	XX	FV			
					CYB_s2	XX	FV			
					CYB_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
7	Gęś białoczelna *Anser albifrons* - – populacja wędrowna	A041	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	ANB_p1	XX	FV	FV	FV	
					ANB_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	ANB_s1	XX	FV			
					ANB_s2	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
8	Świstun *Anas penelope* - populacja wędrowna	A050	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	ANE_p1	XX	FV	FV	FV	
					ANE_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	ANE_s1	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
9	Rożeniec *Anas acuta* - populacja wędrowna	A054	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	ANA_p1	XX	FV	FV	FV	
					ANA_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	ANA_s1	XX	FV			
					ANA_s2	XX	U1			
					ANA_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	Trzemielojad *Pernis apivorus*	A072	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PAV_p1	XX	XX	FV	FV	
					PAV_p2	XX	XX			
					PAV_p3	XX	XX			
				Stan siedliska	PAV_s1	XX	U1			
					PAV_s2	XX	FV			
					PAV_s3	XX	FV			
					PAV_s3	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
11	Bielik *Haliaeetus albicilla*	A075	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	HA_p1	XX	FV	FV	FV	
					HA_p2	XX	FV			
					HA_p3	XX	FV			
				Stan siedliska	HA_s1	XX	XX			
					HA_s2	XX	FV			
					HA_s3	XX	FV			
					HA_s4	XX	FV			
					HA_s5	XX	U1			
					HA_s6	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
12	Gadożer *Circaetus gallicus*	A080	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CIG_p1	XX	U2	U2	U2	
					CIG_p2	XX	U2			
				Stan siedliska	CIG_s1	XX	XX			
					CIG_s2	XX	XX			
					CIG_s3	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U2			
13	Błotniak stawowy *Circus aerugino-*	A081	Cały obszar Natura 2000	Stan populacji	CIA_p1	XX	U1	U1	U1	
					CIA_p2	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	sus		traktowany jako jedno stanowisko	Stan siedliska	ClA_s1	XX	XX			
					ClA_s2	XX	FV			
					ClA_s3	XX	FV			
					ClA_s4	XX	FV			
					ClA_s5	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
14	Błotniak łąkowy *Circus pygargus*	A084	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CIP_p1	XX	U2	U2	U2	
					CIP_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	CIP_s1	XX	FV			
					CIP_s2	XX	FV			
					CIP_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
15	Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*	A089	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	AQP_p1	XX	U1	U1	U1	
					AQP_p2	XX	U1			
					AQP_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	AQP_s1	XX	U1			
					AQP_s2	XX	U1			
					AQP_s3	XX	U1			
					AQP_s4	XX	U2			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
16	Orlik grubodzioby *Aquila clanga*	A090	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	AQC_p1	XX	U1	U1	U1	
					AQC_p2	XX	U1			
					AQC_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	AQC_s1	XX	U1			
					AQC_s2	XX	U1			
					AQC_s3	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					AQC_s4	XX	U1			
					AQC_s5	XX	U2			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
17	Kropiatka *Porzana porzana*	A119	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PZO_p1	XX	FV	FV	FV	
					PZO_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	PZO_s1	XX	U1			
					PZO_s2	XX	FV			
					PZO_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
18	Zielonka *Porzana parva*	A120	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PZA_p1	XX	U1	U1	U1	
					PZA_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	PZA_s1	XX	U1			
					PZA_s2	XX	U1			
					PZA_s3	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
19	Derkacz *Crex crex*	A122	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CX_p1	XX	U1	U1	U1	
					CX_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	CX_s1	XX	U1			
					CX_s2	XX	XX			
					CX_s3	XX	U1			
					CX_s4	XX	U1			
					CX_s5	XX	FV			
					CX_s6	XX	U1			
					CX_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
20	Żuraw *Grus grus* populacja lęgowa	A127	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GR_p1	XX	FV	FV	FV	
					GR_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	GR_s1	XX	FV			
					GR_s2	XX	FV			
					GR_s3	XX	XX			
					GR_s4	XX	U1			
					GR_s5	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
21	Żuraw *Grus grus* populacja wędrowna	A127	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GR_wp1	XX	FV	FV	FV	
					GR_wp2	XX	FV			
				Stan siedliska	GR_ws1	XX	FV			
					GR_ws2	XX	FV			
					GR_ws3	XX	U2			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
22	Batalion *Philomachus pugnax* - populacja wędrowna	A151	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PHX_p1	XX	U1	U1	U1	
					PHX_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	PHX_s1	XX	FV			
					PHX_s2	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
23	Kszyk *Gallinago gallinago*	A153	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GG_p1	XX	FV	FV	FV	
					GG_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	GG_s1	XX	FV			
					GG_s2	XX	FV			
					GG_s3	XX	U1			
					GG_s4	XX	FV			
					GG_s5	XX	FV			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					GG_s6	XX	FV			
					GG_s7	XX	FV			
					GG_s8	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
24	Dubelt *Gallinago media*	A154	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GM_p1	XX	U1	U1	U1	
					GM_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	GM_s1	XX	U1			
					GM_s2	XX	U1			
					GM_s3	XX	U1			
					GM_s4	XX	U1			
					GM_s5	XX	XX			
					GM_s6	XX	U1			
					GM_s7	XX	U1			
					GM_s8	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
25	Rycyk *Limosa limosa*	A156	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	LI_p1	XX	U1	U1	U1	
					LI_p2	XX	U1			
					LI_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	LI_s1	XX	FV			
					LI_s2	XX	FV			
					LI_s3	XX	U1			
					LI_s4	XX	XX			
					LI_s5	XX	FV			
					LI_s6	XX	U1			
					LI_s7	XX	U1			
					LI_s8	XX	U1			
					LI_s9	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					LI_s10	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
26	Kulik wielki *Numenius arquata*	A160	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	NA_p1	XX	U1	U1	U1	
					NA_p2	XX	U1			
					NA_p3	XX	XX			
				Stan siedliska	NA_s1	XX	U1			
					NA_s2	XX	U1			
					NA_s3	XX	U1			
					NA_s4	XX	XX			
					NA_s5	XX	U1			
					NA_s6	XX	U1			
					NA_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
27	Krwawodziób *Tringa totanus*	A162	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	TRT_p1	XX	FV	U1	U1	
					TRT_p2	XX	FV			
					TRT_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	TRT_s1	XX	FV			
					TRT_s2	XX	FV			
					TRT_s3	XX	U1			
					TRT_s4	XX	XX			
					TRT_s5	XX	FV			
					TRT_s6	XX	U1			
					TRT_s7	XX	U1			
					TRT_s8	XX	U1			
					TRT_s9	XX	U1			
					TRT_s10	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/		XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				zachowania						
28	Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*	A193	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	STH_p1	XX	U2	U2	U2	
					STH_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	STH_s1	XX	U2			
					STH_s2	XX	U2			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
29	Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*	A196	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CHB_p1	XX	FV	U1	U1	
					CHB_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CHB_s1	XX	U1			
					CHB_s2	XX	U1			
					CHB_s3	XX	FV			
					CHB_s4	XX	XX			
					CHB_s5	XX	FV			
					CHB_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
30	Rybitwa czarna *Chlidonias niger*	A1 97	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CHN_p1	XX	U1	U1	U1	
					CHN_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	CHN_s1	XX	U1			
					CHN_s2	XX	XX			
					CHN_s3	XX	U1			
					CHN_s4	XX	FV			
					CHN_s5	XX	U1			
					CHN_s6	XX	FV			
					CHN_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
31	Rybitwa biało-	A198	Cały obszar	Stan populacji	CHL_p1	XX	FV	U1	U1	

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	skrzydła *Chlido-nias leucopterus*		Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko		CHL_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CHL_s1	XX	U1			
					CHL_s2	XX	U1			
					CHL_s3	XX	XX			
					CHL_s4	XX	U1			
					CHL_s5	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
32	Puchacz *Bubo bubo*	A215	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	BB_p1	XX	U1	U1	U1	
					BB_p2	XX	XX			
				Stan siedliska	BB_s1	XX	U1			
					BB_s2	XX	U1			
					BB_s3	XX	XX			
					BB_s4	XX	U1			
					BB_s5	XX	U1			
					BB_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	XX			
33	Uszatka błotna *Asio flammeus*	A222	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	AFL_p1	XX	U1	U1	U1	
					AFL_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	AFL_s1	XX	FV			
					AFL_s2	XX	FV			
					AFL_s3	XX	U1			
					AFL_s4	XX	FV			
					AFL_s5	XX	XX			
					AFL_s6	XX	XX			
					AFL_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
34	Lelek *Caprimul-gus europaeus*	A224	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CM_p1	XX	FV	U1	U1	
					CM_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CM_s1	XX	XX			
					CM_s2	XX	U1			
					CM_s3	XX	U1			
					CM_s4	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
35	Dzięcioł zielono-siwy *Picus canus*	A234	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PU_p1	XX	U1	U1	U1	
					PU_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	PU_s1	XX	U1			
					PU_s2	XX	U1			
					PU_s3	XX	XX			
					PU_s4	XX	XX			
					PU_s5	XX	U1			
					PU_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
36	Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	A238	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	DE_p1	XX	FV	FV	FV	
					DE_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	DE_s1	XX	FV			
					DE_s2	XX	FV			
					DE_s3	XX	XX			
					DE_s4	XX	XX			
					DE_s5	XX	XX			
					DE_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
37	Dzięcioł biało-	A239	Cały obszar	Stan populacji	DL_p1	XX	U1	U1	U1	

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	grzebiety *Dendrocopos leucotos*		Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko		DL_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	DL_s1	XX	U1			
					DL_s2	XX	U1			
					DL_s3	XX	U1			
					DL_s4	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
38	Podróżniczek *Luscinia svecica*	A272	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	LUS_p1	XX	U1	U1	U1	
					LUS_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	LUS_s1	XX	FV			
					LUS_s2	XX	FV			
					LUS_s3	XX	XX			
					LUS_s4	XX	FV			
					LUS_s5	XX	FV			
					LUS_s6	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
39	Wodniczka *Acrocephalus paludicola*	A294	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	XD_p1	XX	FV	U1	U1	
					XD_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	XD_s1	XX	FV			
					XD_s2	XX	FV			
					XD_s3	XX	XX			
					XD_s4	XX	FV			
					XD_s5	XX	FV			
					XD_s6	XX	FV			
					XD_s7	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
40	Muchołówka	A320	Cały obszar	Stan populacji	FP_p1	XX	U1	U1	U1	

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfi-kacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	mała *Ficedula parva*		Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko		FP_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	FP_s1	XX	U1			
					FP_s2	XX	U1			
					FP_s3	XX	U1			
					FP_s4	XX	U1			
					FP_s5	XX	XX			
					FP_s6	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
41	Cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*	A409	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	TX_p1	XX	U2	U2	U2	
					TX_p2	XX	U2			
				Stan siedliska	TX_s1	XX	XX			
					TX_s2	XX	U1			
					TX_s3	XX	XX			
					TX_s4	XX	U1			
					TX_s5	XX	U1			
					TX_s6	XX	U1			
					TX_s7	XX	U1			
					TX_s8	XX	XX			
					TX_s9	XX	U1			
					TX_s10	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U2			

*Szczegółową charakterystykę (definicję) poszczególnych wskaźników dla każdego z gatunków oraz sposób wyliczenia paremterów przedstawiono poniżej. Na czerwono zaznaczono spełnione kryteria dla poszczególnych wskaźników.

Ocena parametru „Stan populacji"dokonywana była na podstawie 2-4 wskaźników odnoszących się do całego obszaru Natura 2000. Wskaźniki dotyczące liczebności i trendów zmian traktowano jako kardynalne, z których najniższy decydował o ostatecznej ocenie parametru.

Ocena parametru „Stan siedliska" dokonywana była na podstawie kilku (do 10) wskaźników odnoszących się do całego obszaru Natura 2000 (wskaźniki te służyły także do oceny stanu ochrony poszczególnych płatów siedlisk aktualnego i potencjalnego występowania gatunków, opisanej w Załączniku 5). Wskaźnikom z oceną FV przypisano 3 pkt, oceną U1 -2 pkt, a oceną U2 -1 pkt. Ocena paramteru wynikała ze średniej arytmetycznej (suma punktacji wskaźników/liczba ocenianych wskaźników), przy czym ocena FV przyznawana była przy punktacji wyższej niż 2,30 pkt, ocena U1 dla zakresu 1,70-2,20, a ocena U1 przy punktacji niżeszej niż 1,70. W przypadku wskaźników odnoszących się do pojedynczych stanowisk, na potrzeby oceny całego obszaru Natura 2000, przyjmowano wartość uśrednioną dla wszystkich analizowanych. W przypadku braku możliwości dokoania jednoznacznej oceny takich wskaźników były one pomijane (ocena XX – brak danych).

Ocena parametru „Perspektywy ochrony/ zachowania" jest oceną ekspercką .

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
1	Bąk *Botau-rus stellaris*	A021	Stan populacji	BS_p1	>40	40-27	<27
				BS_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	BS_s1	niepofragmentowany płat terenów podmokłych (bagienna dolina rzeczna, jezioro eutroficzne lub jego fragment porośnięty w dużej mierze przez roślin-nością wynurzoną, stawy rybne z długą i rozbudowaną linią styku szuwar-lustro wody itp.) zajmujący obszar powyżej 15 ha	płat terenów podmokłych (bagienna dolina rzeczna, jezioro lub jego frag-ment z roślinnością wynurzoną, stawy rybne z ekstensywną gospodarką ho-dowlaną itp.) o powierzchni 5-15 ha	silnie pofragmentowany płat terenów podmokłych (dolina rzeczna, jezioro lub jego fragment, stawy rybne, torfianki, żwirownie itp.) o powierzchni poniżej 5 ha
				BS_s2	na co najmniej 30% powierzchni wystę-puje gęsta i wysoka roślinność szuwa-rowa (szuwar trzcinowy, pałkowy, ocze-retowy, kłociowy, skrzypowy itp.)	niewielki udział (5-30%) roślinności wynurzonej (szuwar trzcinowy, pałko-wy, oczeretowy, kłociowy, skrzypowy itp.).	minimalny udział (poniżej 5%) roślinno-ści szuwarowej z niskim zagęszczeniem źdźbeł
				BS_s3	w trakcie sezonu lęgowego występuje stałe lustro wody (fluktuacje poniżej 10 cm).	w trakcie sezonu lęgowego zmienne lustro wody (fluktuacje 20-30 cm)	w trakcie sezonu lęgowego zmienne lustro wody (fluktuacje powyżej 30 cm) lub zbiornik wysycha

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				BS_s4	woda stojąca o głębokości od 40 do 90 cm	woda stojąca o głębokości od 20 do 40 cm	woda stojąca o głębokości poniżej 20 cm
				BS_s5	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada odpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: bardzo dobra przejrzystość wody powyżej 50 cm (mierzona metodą krążka Secchiego)	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada umiarkowane właściwości fizyko-chemiczne: umiarkowana przejrzystość wody z zakresie 20-50 cm (mierzona metodą krążka Secchiego)	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada nieodpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: słaba przejrzystość wody poniżej 20 cm (mierzona metodą krążka Secchiego)
				BS_s6	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada odpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: pH 7-7,5	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada umiarkowane właściwości fizyko-chemiczne: pH powyżej 7,5	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada nieodpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: pH poniżej 7
				BS_s7	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki hałaśliwych sportów wodnych, polowań, jeziora z zabudową letniskową poniżej50% linii brzegowej)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki hałaśliwych sportów wodnych, częste polowania, jeziora z zabudową letniskową przekraczająca 50% linii brzegowej)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
2	Bączek *Ixobrychus minutus*	A022	Stan populacji	IX_p1	>15	15-7	<7
				IX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	IX_s1	przypadający na 1 stanowisko fragment zbiornika wód stojących (naturalnego lub sztucznego) [lub fragment strefy przybrzeżnej wolno płynących cieków] o powierzchni powyżej 5 ha	przypadający na 1 stanowisko fragment zbiornika wód stojących (naturalnego lub sztucznego) [lub fragment strefy przybrzeżnej wolno płynących cieków] o powierzchni 3-5 ha	przypadający na 1 stanowisko fragment zbiornika wodnego o powierzchni minimum 1-3 ha
				IX_s2	pokrycie przez roślinność (trzcina, pałka itp.) o naturalnie zróżnicowanej strukturze przestrzennej (nieciągłości w	pokrycie przez roślinność (trzcina, pałka itp.) o naturalnie zróżnicowanej strukturze przestrzennej (nieciągłości w	pokrycie przez roślinność (trzcina, pałka itp.) o naturalnie zróżnicowanej strukturze przestrzennej (nieciągłości w

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					pokryciu, oczka wodne itp.) [lub w przypadku cieków najczęściej przez wikliniska/łozowiska] powyżej 30%	pokryciu, oczka wodne itp.) (lub w przypadku cieków najczęściej przez wikliniska/łozowska) 10-30% lub pokrycie przez ww. roślinność, ale o charakterze jednolitym min. 20%	pokryciu, oczka wodne itp.) (lub w przypadku cieków najczęściej przez wikliniska/łozowska) poniżej 10% lub pokrycie przez ww. roślinność, ale o charakterze jednolitym min. 20%
				IX_s3	średnia szerokość pasa roślinności powyżej 15 m	średnia szerokość pasa roślinności 5-15 m	średnia szerokość pasa roślinności poniżej 5 m
				IX_s4	głębokość wody w strefie roślinności 30-60 cm	głębokość wody w strefie roślinności 10-30 cm	głębokość wody w strefie roślinności poniżej 10 cm lub powyżej 60 cm
				IX_s5	w przypadku trzcinowisk, obecność w sąsiedztwie zakrzaczeń wierzbowych (lub innych) powyżej 50% powierzchni	w przypadku trzcinowisk, obecność w sąsiedztwie zakrzaczeń wierzbowych (lub innych) 10-50% powierzchni	w przypadku trzcinowisk, obecność w sąsiedztwie zakrzaczeń wierzbowych (lub innych) poniżej 10% powierzchni
				IX_s6	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki wędkowania, hałaśliwych sportów wodnych, polowań, jeziora z zabudową letniskową poniżej 50% linii brzegowej)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki wędkowania, hałaśliwe sporty wodne, częste polowania, jeziora z zabudową letniskową przekraczająca 50% linii brzegowej)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
3	Czapla biała *Egretta alba*	A027	Stan populacji	EGA_p1	>26	26-10	<10
				EGA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat liczebność nie wykazuje kierunkowych zmian lub trend wzrostowy	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek liczebności do 50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek liczebności powyżej 50%
				EGA_p3	liczba młodych na gniazdo z sukcesem powyżej 2,0	liczba młodych na gniazdo z sukcesem pomiędzy 1,0-2,0	liczba młodych na gniazdo z sukcesem poniżej 1,0
			Stan siedliska	EGA_s1	siedlisko w kolonii lęgowej: zakrzaczenia wierzbowe o wysokości >2m o powierzchni >3 ha lub trzcinowisko o powierzchni >3ha	siedlisko w kolonii lęgowej:zakrzaczenia wierzbowe o wysokości >2m o powierzchni 1-3 ha lub trzcinowisko o powierzchni 1-3ha	siedlisko w kolonii lęgowej: zakrzaczenia wierzbowe o wysokości >2m o powierzchni <1 ha lub wysokość zakrzaczeń nie przekracza 2m lub trzcinowi-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
							sko o powierzchni <1ha
				EGA_s2	poziom wody ponad grunt w potencjalnych siedliskach lęgowych w okresie maj-czerwiec średnio powyżej 10 cm	poziom wody ponad grunt w potencjalnych siedliskach lęgowych w okresie maj-czerwiec, średnio od 1 do 10 cm	poziom wody ponad grunt w potencjalnych siedliskach lęgowych w okresie maj-czerwiec, średnio poniżej 1 cm
				EGA_s3	brak presji turystycznej w kolonii presja turystyczna w siedlisku lęgowym poniżej 1 osoby/dzień w okresie marzec-czerwiec	brak presji turystycznej w kolonii, lub sporadyczne przypadki presja turystyczna w siedlisku lęgowym pomiędzy 1-2 os/dzień w okresie marzec-czerwiec	przypadki penetracji ludzkiej w kolonii >3x/sezon lęgowy presja turystyczna w siedlisku lęgowym powyżej 2 osoby/dzień w okresie marzec-czerwiec
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
4	Bocian czarny *Ciconia nigra*	A030	Stan populacji	CCN_p1	>24	24-12	<12
				CCN_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				CCN_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio powyżej 2,5 pisklęcia na parę przystępującą do lęgów	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio 2,0-2,5 pisklęcia na parę przystępującą do lęgów	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio poniżej 2,0 piskląt na parę przystępującą do lęgów
			Stan siedliska	CCN_s1	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni ponad 100 ha, w wieku powyżej 80 lat, z co najmniej 2 ocienionymi drzewami liściastymi (dąb, buk, olcha) lub drzewami iglastymi o rozłożystych koronach (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 50-100 ha lub na siedlisku borowym, który przecina sieć rowów melioracyjnych i inne cieki wodne w wieku powyżej 70-100 lat, z co najmniej 1 ocienionym drzewem liściastym (dąb, buk, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni poniżej 50 ha lub na siedlisku borowym, który przecina sieć rowów melioracyjnych i inne cieki wodne w wieku poniżej 70 lat, z co najmniej 1 ocienionym drzewem liściastym (dąb, buk, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha
				CCN_s2	(biotop lęgowy) drzewa w wieku powy-	(biotop lęgowy) drzewa w wieku 90-100	(biotop lęgowy) drzewa w wieku poni-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					żej 100 lat i pierśnicy powyżej 80 cm, ze śródleśnymi wilgotnymi polanami	lat i pierśnicy 60-80 cm, ze śródleśnymi wilgotnymi polanami	żej 90 lat i pierśnicy poniżej 60 cm, ze śródleśnymi wilgotnymi polanami
				CCN_s3	(biotop żerowiskowy) położony w dolinie rzecznej lub/i w pobliżu, tj. do 2 km od kompleksów stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk	(biotop żerowiskowy) położony w dolinie rzecznej lub w odległości do 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk.	(biotop żerowiskowy) położony w dolinie rzecznej lub w odległości powyżej 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk.
				CCN_s4	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				CCN_s5	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				CCN_s6	w okresie lęgowym (kwiecień-sierpień), promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio do 2 osób/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-sierpień), w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzie (średnio 2-5 osób/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-sierpień), w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzie (średnio powyżej 5 osób/dobę)
				CCN_s7	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 500 m od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 15 lipca w odległości mniejszej niż 500 m od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 15 lipca w odległości mniejszej niż 500 m od gniazda
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
5	Bocian biały *Cico-*	A031	Stan populacji	CCC_p1	>300	300-200	<200
				CCC_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	nia ciconia				lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	lat: spadek o 10-50%	lat: spadek powyżej 50%
				CCC_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: powyżej 2,5 pisklęcia na parę z sukcesem lęgowym	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: 2,0-2,5 pisklęcia na parę z sukcesem lęgowym	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: poniżej 2,0 piskląt na parę z sukcesem lęgowym
			Stan siedliska	CCC_s1	w promieniu 1 km od gniazda znajdują się powyżej 9 wymienionych elementów krajobrazu: zabudowa wiejska, wilgotne łąki, suche łąki, pastwiska, pola, uprawy koniczny, uprawy lucerny, ugory, płytkie zbiorniki wodne, płytkie rzeki, płytkie starorzecza, miedze, drogi polne	w promieniu 1 km od gniazda znajdują się 6-9 wymienionych elementów krajobrazu: zabudowa wiejska, wilgotne łąki, suche łąki, pastwiska, pola, uprawy koniczny, uprawy lucerny, ugory, płytkie zbiorniki wodne, płytkie rzeki, płytkie starorzecza, miedze, drogi polne	w promieniu 1 km od gniazda znajduje się do 5 wymienionych elementów krajobrazu: zabudowa wiejska, wilgotne łąki, suche łąki, pastwiska, pola, uprawy koniczny, uprawy lucerny, ugory, płytkie zbiorniki wodne, płytkie rzeki, płytkie starorzecza, miedze, drogi polne
				CCC_s2	w promieniu 1 km od gniazda istnieją trwałe użytki zielone koszone przed 1 lipca	w promieniu do 1 km od gniazda istnieją trwałe użytki zielone koszone w lipcu	w promieniu do 1 km od gniazda istnieją trwałe użytki zielone koszone po 1 sierpnia
				CCC_s3	w promieniu 1 km od gniazda nie mam lub występują pojedyncze monokultury upraw (zboża, rzepak, kukurydza, krzewy i drzewa owocowe) – 1 jednolity płat powyżej 30 ha	w promieniu 1 km od gniazda występują monokultury upraw (zboża, rzepak, kukurydza, krzewy i drzewa owocowe) – 2-5 jednolitych płatów powyżej 30 ha	w promieniu 1 km od gniazda występują monokultury upraw (zboża, rzepak, kukurydza, krzewy i drzewa owocowe) – powyżej 5 jednolitych płatów powyżej 30 ha
				CCC_s4	w promieniu 1 km od gniazda lasy zajmują powierzchnię poniżej 10%	w promieniu 1 km od gniazda lasy zajmują powierzchnię 10-30%	w promieniu 1 km od gniazda lasy zajmują powierzchnię powyżej 30%
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
6	Łabędź czarnodzioby *Cygnus*	A037	Stan populacji	CYB_p1	>300 (podana liczebność odnosi się do sumarycznej liczby osobników stwierdzonych synchronicznie (w trakcie jednego dnia) na terenie obszaru	300-150 (podana liczebność odnosi się do sumarycznej liczby osobników stwierdzonych synchronicznie (w trakcie jednego dnia) na terenie obszaru	<150 (podana liczebność odnosi się do sumarycznej liczby osobników stwierdzonych synchronicznie (w trakcie jednego dnia) na terenie obszaru

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna				Natura 2000 (tzw. peak count; patrz Neubauer i in. 2011)	Natura 2000 (tzw. peak count; patrz Neubauer i in. 2011)	Natura 2000 (tzw. peak count; patrz Neubauer i in. 2011)
				CYB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CYB_s1	rozległe tereny zalewowe o średniej powierzchni powyżej 50 ha	ograniczone tereny zalewowe o średniej powierzchni 10-50 ha	rozproszone niewielkie rozlewiska w dolinach rzek lub obniżeniach terenu o średniej powierzchni poniżej 10 ha
				CYB_s2	średni poziom wody na rozlewiskach do 50 cm	średni poziom wody na rozlewiskach 50 – 100 cm	średni poziom wody na rozlewiskach powyżej 100 cm
				CYB_s3	rozległe pola uprawne i pastwiska w pobliżu rozlewisk	pola uprawne i pastwiska w pobliżu rozlewisk	brak pól uprawnych i pastwisk w pobliżu rozlewisk
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
7	Gęś białoczelna *Anser albifrons* - – populacja wędrowna	A041	Stan populacji	ANB_p1	>50000	50000-25000	<25000
				ANB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	ANB_s1	rozległe tereny zalewowe o średniej powierzchni powyżej 50 ha	ograniczone tereny zalewowe o średniej powierzchni 10-50 ha	rozproszone niewielkie rozlewiska w dolinach rzek lub obniżeniach terenu o średniej powierzchni poniżej 10 ha
				ANB_s2	rozległe pastwiska i pola uprawne w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	pastwiska i pola uprawne w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	brak pól uprawnych i pastwisk w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
8	Świstun *Anas pene-*	A050	Stan populacji	ANE_p1	>7000	7000-3500	<3500
				ANE_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	lope - populacja wędrowna				lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	lat: spadek o 10-50%	lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	ANE_s1	regularnie (corocznie) zalewane łąki (woda do 10 cm) o powierzchni powyżej 50 ha	zalewane łąki łąki o powierzchni 10-50 ha	brak zalewanych łąk lub o powierzchni mniejszej niż 10 ha
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
9	Rożeniec *Anas acuta* - populacja wędrowna	A054	Stan populacji	ANA_p1	>2000	2000-1000	<1000
				ANA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	ANA_s1	nie przekształcone doliny rzeczne z rozlewiskami	przekształcone doliny rzeczne z rozlewiskami i płytkie zbiorniki wodne	głębokie zbiorniki wodne
				ANA_s2	płytkie wody stojące bez drzew	płytkie wody stojące (rozlewiska i zbiorniki wodne) z pojedynczymi drzewami i krzewami	głębokie zbiorniki, otoczone roślinnością krzewiastą i lasami
				ANA_s3	rozległe ekstensywne łaki i pastwiska w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	łąki i pastwiska w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	brak łąk i pastwisk w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
10	Trzmielojad *Pernis apivorus*	A072	Stan populacji	PAV_p1	>25	25-12	<12
				PAV_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				PAV_p3	zgęszczenie populacji wynosi >10 par/100 km^2	zgęszczenie populacji wynosi 3-10 par/100 km^2	zgęszczenie populacji wynosi <3 par/100 km^2
			Stan siedliska	PAV_s1	przypadający na 1 terytorium lęgowe	przypadający na 1 terytorium drzewo-	przypadający na 1 terytorium drzewo-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni 15–20 ha, w wieku ponad 90 lat w dużym kompleksie leśnym, z obecnością śródleśnych łąk i innych powierzchni otwartych, lub w pobliżu granicy lasu z terenami otwartymi	stan mieszany lub liściasty o powierzchni 5-15 ha w wieku 70–90 lat, w dużym kompleksie leśnym, z obecnością niewielkich śródleśnych powierzchni otwartych	stan mieszany lub liściasty o powierzchni poniżej 5 ha w wieku poniżej 70 lat, w dużym kompleksie leśnym, z obecnością niewielkich śródleśnych powierzchni otwartych
				PAV_s2	lasy liściaste i mieszane o powierzchni powyżej 250 ha, w bezpośrednim sąsiedztwie łąk o powierzchni 100 ha,	lasy liściaste i mieszane o powierzchni 20250 ha, w bezpośrednim sąsiedztwie łąk o powierzchni 30-100 ha,	lasy liściaste i mieszane o powierzchni poniżej 20 ha, w sąsiedztwie łąk o powierzchni poniżej 30 ha,
				PAV_s3	w okresie lęgowym (maj sierpień), promieniu do 200 m od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (maj-sierpień), w promieniu do 200 m r od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków zadkie przypadki penetracji ludzie (średnio 1-3 ospby/dobę)	w okresie lęgowym (maj-sierpień), w promieniu do 200 m od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków częste przypadki penetracji ludzie (średnio więcej niż 3 osoby/dobę)
				PAV_s4	odległość gniazda jastrzębia od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków większa niż 2500 m	odległość gniazda jastrzębia od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków 1500-2500 m	odległość gniazda jastrzębia od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków mniejsza niż 1500 m
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
11	Bielik *Haliaeetus albicilla*	A075	Stan populacji	HA_p1	>11	11-6	<6
				HA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				HA_p3	średnia liczba wyprowadzonych piskląt w przeliczeniu na parę przystępującą do lęgu większa niż 1,00	średnia liczba wyprowadzonych piskląt w przeliczeniu na parę przystępującą do lęgu: 0,90-1,00	średnia liczba wyprowadzonych piskląt w przeliczeniu na parę przystępującą do lęgu ponżej 0,90
			Stan siedliska	HA_s1	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku co	przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku 90–140 lat (sosna,	przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku poniżej 90 lat

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					najmniej 140 lat (sosna, buk) w odległości poniżej 1 km od gniazda	buk) w odległości poniżej 1-3 km od gniazda	(sosna, buk) w odległości powyżej 3 km od gniazda
				HA_s2	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku co najmniej 80-100 lat (olsza) w odległości poniżej 1 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku 70-80 lat (olsza) w odległości poniżej 1-3 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku poniżej 70 lat (olsza) w odległości powyżej 3 km od gniazda
				HA_s3	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan o powierzchni powyżej 100 ha (bory mieszane, buczyny, łęgi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie w odległości poniżej 1 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan o powierzchni 50-100 ha (bory mieszane, buczyny, łęgi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie w odległości poniżej 1-3 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan o powierzchni poniżej 50 ha (bory mieszane, buczyny, łęgi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie w odległości powyżej 3 km od gniazda
				HA_s4	obecność w promieniu do 5 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk	obecność w promieniu 5-10 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk	obecność w promieniu powyżej 10 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk
				HA_s5	w promieniu powyżej 10 km od gniazda brak wiatraków lub linii wysokiego i średniego napięcia	w promieniu 5-10 km od gniazda brak wiatraków lub linii wysokiego i średnie-go napięcia	w promieniu poniżej 5 km od gniazda istnieją wiatraki i linie energetycznymi wysokiego napięcia
				HA_s6	w promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (do 2 osób/dobę)	w promieniu do 200 m rzadkie przypad-ki penetracji ludzie (2-5 osób/dobę)	w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzie (powyżej 5 osób/dobę)
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
12	Gadożer *Circaetus gallicus*	A080	Stan populacji	CIG_p1	>2	2-1	<1
				CIG_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek poniżej 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 10%
			Stan siedliska	CIG_s1	przypadający na 1 terytorium podmokły	przypadający na 1 terytorium wilgotny	małe (poniżej 25 ha) powierzchnie wil-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					drzewostan sosnowy lub z przewagą sosny (bory bagienne i wilgotne) o powierzchni 100–200 ha w wieku powyżej 80 lat	drzewostan sosnowy lub mieszany o powierzchni 25–50 ha w wieku 60–80 lat	gotnych i podmokłych borów sosnowych w wieku 60–80 lat
				CIG_s2	drzewostan w pobliżu otwarte torfowiska i podmokłe łąki	drzewostan położony w pobliżu fragmentów torfowisk i podmokłych łąk	drzewostan w pobliżu małych powierzchni żerowisk — torfowisk i podmokłych łąk
				CIG_s3	w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec) w promieniu 200 m od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec) w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzie (średnio, 1-3 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec) w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzie (średnio powyżej 3 osób/dobę)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
13	Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*	A081	Stan populacji	CIA_p1	>100	100-50	<50
				CIA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CIA_s1	zbiorniki wodne powyżej 100 ha z pasami trzcin i szuwarów powyżej 30 m szerokości z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	zbiorniki wodne o powierzchni 10–100 ha z pasami roślinności nadbrzeżnej szerokości 10–30 m, w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo	zbiorniki wodne o powierzchni poniżej 10 ha z pasami roślinności nadbrzeżnej szerokości poniżej 10, w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo
				CIA_s2	brzegi rzek o szerokości trzcin i szuwarów ponad 50 m z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	brzegi rzek o szerokości trzcin i szuwarów 20-50 m z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	brzegi rzek o szerokości trzcin i szuwarów poniżej 20 m z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				CIA_s3	torfowiska niskie i przejściowe oraz podmokłe łąki o powierzchni ponad 100 ha z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	torfowiska niskie i przejściowe i podmokłe łąki o powierzchni 50–100 ha w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo	torfowiska niskie i przejściowe i podmokłe łąki o powierzchni poniżej 50 ha w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo
				CIA_s4	zabudowa <10% powierzchni	zabudowa 10-20% powierzchni	zabudowa powyżej 20% powierzchni
				CIA_s5	lesistość poniżej 20% powierzchni	lesistość 20–40% powierzchni	lesistość powyżej 40% powierzchni
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
14	Błotniak łąkowy *Circus pygargus*	A084	Stan populacji	CIP_p1	>80	80-30	<30
				CIP_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CIP_s1	obszar o powierzchni 1500 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2,2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk ekstensywnie użytkowanych rolniczo – monokultury upraw poniżej 10% powierzchni	obszar o powierzchni 1500 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2,2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk umiarkowanie użytkowanych rolniczo – monokultury upraw 10-30% powierzchni	obszar o powierzchni 1500 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2,2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk intensywnie użytkowanych rolniczo – monokultury upraw powyżej 30% powierzchni
				CIP_s2	obszar o powierzchni 1500 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2,2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: nieużytki, miedze i ugory zajmują powyżej 30% powierzchni	obszar o powierzchni 1500 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2,2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: nieużytki, miedze i ugory zajmują 10-30% powierzchni	obszar o powierzchni 1500 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2,2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: nieużytki, miedze i ugory zajmują poniżej 10% powierzchni
				CIP_s3	udział trwałych użytków zielonych powyżej 20% powierzchni	udział trwałych użytków zielonych 5–20% powierzchni	udział trwałych użytków zielonych poniżej 5% powierzchni

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
15	Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*	A089	Stan populacji	AQP_p1	>40	40-20	<20
				AQP_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				AQP_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: powyżej 0,7 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: 0,3-0,6 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: poniżej 0,3 pisklęcia na parę
			Stan siedliska	AQP_s1	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku powyżej 80 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni co najmniej 1000 ha	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku6080 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni 800–1000 ha	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku poniżej 60 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni poniżej 800 ha
				AQP_s2	brak zabudowy lub w promieniu 5 km od gniazda zabudowa zajmuje powierzchnię poniżej 5%	w promieniu 5 km od gniazda zabudowa zajmuje powierzchnię poniżej 5-10%	w promieniu 5 km od gniazda zabudowa zajmuje powierzchnię powyżej10%
				AQP_s3	w okresie lęgowym, promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (do 2 osób/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzie (2-5 osób/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzie (powyżej 5 osób/dobę)
				AQP_s4	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda
			Perspektywy ochrony/ zachowania				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
16	Orlik grubodzioby *Aquila clanga*	A090	Stan populacji	AQC_p1	>18	18-10	<10
				AQC_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				AQC_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: powyżej 0,7 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: 0,3-0,6 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: poniżej 0,3 pisklęcia na parę
			Stan siedliska	AQC_s1	lasy wilgotne, głównie olsy, bagienne (moczarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych o powierzchni powyżej 2000 ha,	lasy wilgotne, głównie olsy, bagienne (moczarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych o powierzchni 1000-2000 ha,	lasy wilgotne, głównie olsy, bagienne (moczarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych o powierzchni poniżej 1000 ha,
				AQC_s2	lasy wilgotne, głównie olsy, bagienne (moczarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych z wodą 10-70 cm ponad poziom gruntu w okresie do 15 maja	lasy wilgotne, głównie olsy, bagienne (moczarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych z wodą 0-10 cm ponad poziom gruntu w okresie do 15 maja	lasy wilgotne, głównie olsy, bagienne (moczarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych bez wody lub woda wyciska się po nastapinieniu
				AQC_s3	w promieniu 5 km od gniazda otwarte torfowiska i łąki zajmują powierzchnię powyżej 50%	w promieniu 5 km od gniazda otwarte torfowiska i łąki zajmują powierzchnię 30-50%	w promieniu 5 km od gniazda otwarte torfowiska i łąki zajmują powierzchnię poniżej 30%
				AQC_s4	w okresie lęgowym, promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (do 2 osób/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzie (2-5 osób/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzie (powyżej 5 osób/dobę)
				AQC_s5	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda
			Perspektywy ochrony/ zachowania				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
17	Kropiatka *Porzana porzana*	A119	Stan populacji	PZO_p1	>300	300-150	<150
				PZO_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PZO_s1	% siedliska jakie nie jest użytkowane (z wyższą roślinnością zielną) – 75-100%	% siedliska jakie nie jest użytkowane (z wyższą roślinnością zielną) – 33-75%	% siedliska jakie nie jest użytkowane (z wyższą roślinnością zielną) – 1-33%
				PZO_s2	uwilgotnienie – woda powyżej gruntu	uwilgotnienie – woda wyciska się po nastąpieniu	uwilgotnienie – woda nie wyciska się po nastąpieniu
				PZO_s3	krzewy porastają do 33% powierzchni	krzewy porastają 33-66% powierzchni	krzewy porastają powyżej 66% po-wierzchni
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
18	Zielonka *Porzana parva*	A120	Stan populacji	PZA_p1	>80	80-10	<10
				PZA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PZA_s1	przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąsko-listnej, wysokich turzyc o szerokości powyżej 15 m	przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąsko-listnej, turzyc o szerokości 5-15 m	przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąsko-listnej, turzyc o szerokości poniżej 5 m
				PZA_s2	szuwar trzcinowy, pałkowy lub wielko-turzycowy z poziomem wody powyżej 50 cm, utrzymującym się przez cały okres lęgowy (maj-lipiec)	szuwar trzcinowy, pałkowy lub wielko-turzycowy z poziomem wody 20-50 cm, utrzymującym się przez cały okres lę-gowy (maj-lipiec)	szuwar trzcinowy, pałkowy lub wielko-turzycowy z poziomem wody poniżej 20 cm, utrzymującym się przez cały okres lęgowy (maj-lipiec)
				PZA_s3	obszar wyłączony jest spod presji rekre-acyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antro-pogeniczną (pojedyncze przypadki wędkowania, hałaśliwych sportów wodnych, polowań, jeziora z zabudową letniskową poniżej 50% linii brzegowej)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki wędkowania, hałaśliwe sporty wodne, częste polowania, jeziora z zabudową letniskową przekraczająca 50% linii brzegowej)

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
19	Derkacz *Crex crex*	A122	Stan populacji	CX_p1	>1200	1200-350	<350
				CX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CX_s1	50-100 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	10-50 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu
				CX_s2	woda ponad gruntem w okresie maj-lipiec do 10% powierzchni siedliska gatunku	woda ponad gruntem w okresie maj-lipiec na 10%-30% powierzchni siedliska gatunku	woda ponad gruntem w okresie maj-lipiec powyżej 30% powierzchni siedliska gatunku
				CX_s3	obszar koszony raz w roku	obszar koszony 1-2 razy w roku	obszar koszony 2 lub więcej raz w roku lub obszar niekoszony
				CX_s4	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				CX_s5	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				CX_s6	koszenie po 15 lipca	koszenie przed 15 lipca poniżej 30% powierzchni	koszenie przed 15 lipca powyżej 30% powierzchni
				CX_s7	krzewy porastają do 20% powierzchni	krzewy porastają 20-50% powierzchni	krzewy porastają >50% powierzchni
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
20	Żuraw *Grus grus* popu-	A127	Stan populacji	GR_p1	>210	210-170	<170
				GR_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	lacja lęgowa				lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	lat: spadek o 10-50%	lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GR_s1	podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody 30-60 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni powyżej 50%	podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody 60-100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni powyżej 10-50%	podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody poniżej 30 lub powyżej 100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy, poniżej 10% powierzchni
				GR_s2	łąki i pola z „oczkami wodnymi" i innymi zbiornikami wodnymi z poziomem wody 30-60 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni powyżej 50%	łąki i pola z „oczkami wodnymi" i innymi zbiornikami wodnymi z poziomem wody 60-100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni 10-50%	łąki i pola z „oczkami wodnymi" i innymi zbiornikami wodnymi z poziomem wody poniżej 30 cm lub powyżej 100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy, na powierzchni poniżej 10%
				GR_s3	zbiornik wodny z szuwarem o powierzchni powyżej 10 ha	zbiornik wodny z szuwarem o powierzchni 5-10 ha	zbiornik wodny z szuwarem o powierzchni poniżej 5 ha
				GR_s4	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki wędkowania, hałaśliwych sportów wodnych, polowań)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki wędkowania, hałaśliwe sporty wodne, częste polowania)
				GR_s5	miejsce lęgowe położne jest w sąsiedztwie użytkowanych łąk, pastwisk i ugorów w odległości 0-1 km	miejsce lęgowe położne jest w sąsiedztwie użytkowanych łąk, pastwisk i ugorów w odległości 1-2 km	miejsce lęgowe położne jest w sąsiedztwie użytkowanych łąk, pastwisk i ugorów w odległości powyżej 2 km
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
21	Żuraw *Grus grus* populacja wędrowna	A127	Stan populacji	GR_wp1	>5200	5200-1900	<1900
				GR_wp2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GR_ws1	pola uprawne, łąki i pastwiska powyżej 500 ha w odległości do 5 km od terenów podmokłych i rozlewisk	pola uprawne, łąki i pastwiska od 100 do 500 ha w odległości do 5 km od terenów podmokłych i rozlewisk	pola uprawne, łąki i pastwiska do 100 ha w odległości do 5 km od terenów podmokłych i rozlewisk
				GR_ws2	płytkie wody stojące bez drzew	płytkie wody stojące (rozlewiska i	głębokie zbiorniki i rozlewiska, otoczo-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
						zbiorniki wodne) z pojedynczymi drzewami i krzewami	ne roślinnościa krzewiastą i lasami
				GR_ws3	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od zlotowiska	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od zlotowiska	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od zlotowiska
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
22	Batalion *Philomachus pugnax* - populacja wędrowna	A151	Stan populacji	PHX_p1	>7000	7000-3500	<3500
				PHX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PHX_s1	ekstensywnie użytkowane podmokłe łąki i pastwiska	użytkowane podmokłe łąki i pastwiska	intensywnie użytkowane podmokłe łąki i pastwiska
				PHX_s2	tereny zalewowe z niską roślinnością do 30 cm wysokości	tereny zalewowe z roślinnością o wysokości 30-100 cm	tereny zalewowe z roślinnością o wysokości powyżej 100 cm
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
23	Kszyk *Gallinago gallinago*	A153	Stan populacji	GG_p1	>4000	4000-2500	<2500
				GG_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GG_s1	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	rozległe kompleksy (20-50 ha) częściowo zmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	kompleksy (poniżej 20 ha) zmeliorowanych i przesuszonych łąk kośnych i pastwisk
				GG_s2	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (20-50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (poniżej 20 ha) torfowisk niskich

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				GG_s3	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-20%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 20%
				GG_s4	śródleśne, otwarte torfowiska i bagna o powierzchni powyżej 5 ha	śródleśne, otwarte torfowiska i bagna o powierzchni 1-5 ha	śródleśne, otwarte torfowiska i bagna o powierzchni poniżej 1 ha
				GG_s5	głębokość wody w okresie lęgowym powyżej 10 cm, ale woda zalega do 50% obszaru (kwiecień-lipiec)	głębokość wody w okresie lęgowym powyżej 10 cm, ale woda zalega 30-50% obszaru (kwiecień-lipiec)	woda w okresie lęgowym powyżej po-ziomu gruntu (kwiecień-lipiec)
				GG_s6	50-100 % powierzchni jest dobrze uwil-gotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	10-50 % powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu
				GG_s7	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				GG_s8	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
24	Dubelt *Gallinago media*	A154	Stan populacji	GM_p1	>390	390-150	<150
				GM_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GM_s1	otwarte i płaskie torfowisko niskie o powierzchni powyżej 100 ha	otwarte i płaskie torfowisko niskie o powierzchni 50-100 ha	torfowisko niskie o powierzchni poniżej 50 ha
				GM_s2	ekstensywnie użytkowane łąki i pastwi-ska, tereny zalewowe z niską roślinno-ścią do 30 cm wysokości	ekstensywnie użytkowane łąki i pastwi-ska, tereny zalewowe z roślinnością o wysokości 30-100 cm	ekstensywnie użytkowane łąki i pastwi-ska, tereny zalewowe z roślinnością o wysokości powyżej 100 cm
				GM_s3	uwilgotnienie – woda powyżej gruntu	uwilgotnienie – woda wyciska się po	uwilgotnienie – woda nie wyciska się po

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					do 10 cm, 50% powierzchni	nastąpieniu	nastąpieniu
				GM_s4	krzewy porastają do 10% powierzchni	krzewy porastają 10-50% powierzchni	krzewy porastają >50% powierzchni
				GM_s5	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				GM_s6	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				GM_s7	antropopresja – odległość od dróg, szlaków, zabudowań i innych miejsc przebywania ludzi powyżej 500 m	antropopresja – odległość od dróg, szlaków, zabudowań i innych miejsc przebywania ludzi 100-500 m	antropopresja – odległość od dróg, szlaków, zabudowań i innych miejsc przebywania ludzi poniżej 100
				GM_s8	obszar niekoszony lub koszony raz w roku po 15 lipca	obszar koszony 2 razy w roku	obszar koszony 2 lub więcej raz w roku
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
25	Rycyk *Li-mosa limo-sa*	A156	Stan populacji	LI_p1	>530	530-200	<200
				LI_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				LI_p3	procent par z sukcesem gniazdowym > 60%	procent par z sukcesem gniazdowym 40-60%	procent par z sukcesem gniazdowym < 40%
			Stan siedliska	LI_s1	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwar-tych łąk kośnych i pastwisk	rozległe kompleksy (20-50 ha) częścio-wo zmeliorowanych otwartych łąk ko-śnych i pastwisk	kompleksy (poniżej 20 ha) zmeliorowa-nych i przesuszonych łąk kośnych i pa-stwisk
				LI_s2	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (20-50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (poniżej 20 ha) torfowisk niskich
				LI_s3	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-20%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 20%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				LI_s4	pastwiska z niewielką obsadą bydła (poniżej 1DJP/ha)	pastwiska z obsadą bydła 1-1,5DJP/ha	pastwiska z obsadą bydła przekraczają-cą 1,5DJP/ha lub brak wypasu
				LI_s5	wypas prowadzony po 20 maja	wypas prowadzony przed 20 maja	brak wypasu
				LI_s6	brak koszenia ale wykonywane przy-najmniej raz na 3 lata po 1 sierpnia lub koszenie raz w roku po 1 sierpnia	koszenie po 1 lipca	koszenie w maju lub czerwcu
				LI_s7	brak prowadzenia prac agrotechnicz-nych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)	pojedyncze przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – 1-2 zabiegi/10 ha/miesiąc	częste przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – powyżej 2 zabie-gów/10 ha/miesiąc
				LI_s8	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				LI_s9	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				LI_s10	50-100 % powierzchni jest dobrze uwil-gotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu (kwiecień-lipiec)	10-50 % powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu (kwiecień-lipiec)	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu (kwie-cień-lipiec)
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
26	Kulik wielki *Numenius arquata*	A160	Stan populacji	NA_p1	>100	100-50	<50
				NA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				NA_p3	procent par z sukcesem gniazdowym > 60%	procent par z sukcesem gniazdowym 40-60%	procent par z sukcesem gniazdowym < 40%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Stan siedliska	NA_s1	rozległe kompleksy (powyżej 100 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%), położonych w szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek	kompleksy (50-100 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-10%), zwłaszcza na podłożu torfowiskowym, położonych w szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek	kompleksy (poniżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 10%), zwłaszcza na podłożu torfowiskowym, położonych w szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek
				NA_s2	rozległe kompleksy (powyżej 100 ha) torfowisk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%)	kompleksy (50-100 ha) torfowisk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-10%)	kompleksy (poniżej 50 ha) torfowisk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-10%)
				NA_s3	w siedlisku lęgowym występują wszystkie poniżej wymienione rośliny: turzyce Carex sp., firletka poszarpana Lychnis flos-cuculi, knieć błotna Caltha palustris, jaskry Rannunculus sp., rdest wężownik Polygonum bistora	w siedlisku lęgowym występują 3-4 poniżej wymienione rośliny: turzyce Carex sp., firletka poszarpana Lychnis flos-cuculi, knieć błotna Caltha palustris, jaskry Rannunculus sp., rdest wężownik Polygonum bistora	w siedlisku lęgowym występują 1-2 poniżej wymienione rośliny: turzyce Carex sp., firletka poszarpana Lychnis flos-cuculi, knieć błotna Caltha palustris, jaskry Rannunculus sp., rdest wężownik Polygonum bistora
				NA_s4	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				NA_s5	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				NA_s6	brak koszenia ale wykonywane przynajmniej raz na 3 lata po 1 sierpnia lub koszenie raz w roku po 1 sierpnia	koszenie po 1 lipca	koszenie w maju lub czerwcu
				NA_s7	brak prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)	pojedyncze przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – 1-2 zabiegi/10 ha/miesiąc	częste przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – powyżej 2 zabiegów/10 ha/miesiąc
			Perspektywy				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			ochrony/ zachowania				
27	Krwawodziób *Tringa totanus*	A162	Stan populacji	TRT_p1	>200	200-100	<100
				TRT_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				TRT_p3	procent par z sukcesem gniazdowym > 60%	procent par z sukcesem gniazdowym 40-60%	procent par z sukcesem gniazdowym < 40%
			Stan siedliska	TRT_s1	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	rozległe kompleksy (20-50 ha) częściowo zmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	kompleksy (poniżej 20 ha) zmeliorowanych i przesuszonych łąk kośnych i pastwisk
				TRT_s2	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (20-50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (poniżej 20 ha) torfowisk niskich
				TRT_s3	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-20%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 20%
				TRT_s4	pastwiska z niewielką obsadą bydła (poniżej 1DJP/ha)	pastwiska z obsadą bydła 1-1,5DJP/ha	pastwiska z obsadą bydła przekraczającą 1,5DJP/ha lub brak wypasu
				TRT_s5	wypas prowadzony po 20 maja	wypas prowadzony przed 20 maja	brak wypasu
				TRT_s6	brak koszenia ale wykonywane przynajmniej raz na 3 lata po 1 sierpnia lub koszenie raz w roku po 1 sierpnia	koszenie po 1 lipca	koszenie w maju lub czerwcu
				TRT_s7	brak prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)	pojedyncze przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – 1-2 zabiegi/10 ha/miesiąc	częste przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – powyżej 2 zabiegów/10 ha/miesiąc
				TRT_s8	50-100 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	10-50 % powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu
				TRT_s9	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					konserwowane co najmniej 5 lat temu	konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	konserwowane w okresie do 3 lat
				TRT_s10	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
28	Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*	A193	Stan populacji	STH_p1	>42	42-25	<25
				STH_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	STH_s1	wyspy piaszczyste bądź żwirowe (także półwyspy o dużym stopniu izolacji od lądu stałego) w inicjalnym stanie (bez rozwiniętej roślinności zielnej i zakrzaczeń) lub z wykształconą szatą roślinną, ale istniejącą wolną od roślinności plażą (piaszczystą bądź żwirową) o powierzchni powyżej 10 arów	wyspy piaszczyste bądź żwirowe (także półwyspy o dużym stopniu izolacji od lądu stałego) w inicjalnym stanie (bez rozwiniętej roślinności zielnej i zakrzaczeń) lub z wykształconą szatą roślinną, ale istniejącą wolną od roślinności plażą (piaszczystą bądź żwirową) o powierzchni 5-10 arów	wyspy piaszczyste bądź żwirowe (także półwyspy o dużym stopniu izolacji od lądu stałego) w inicjalnym stanie (bez rozwiniętej roślinności zielnej i zakrzaczeń) lub z wykształconą szatą roślinną, ale istniejącą wolną od roślinności plażą (piaszczystą bądź żwirową) o powierzchni poniżej 5 arów
				STH_s2	wyspy piaszczyste bądź żwirowe z roślinnością zawartą o wysokości powyżej 50 cm nad przeciętny stan wody wczesnoletniej,	wyspy piaszczyste bądź żwirowe z roślinnością zawartą o wysokości 20-50 cm nad przeciętny stan wody wczesnoletniej,	wyspy piaszczyste bądź żwirowe z roślinnością zawartą o wysokości poniżej 20 cm nad przeciętny stan wody wczesnoletniej,
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
29	Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*	A196	Stan populacji	CHB_p1	>100	100-50	<50
				CHB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Stan siedliska	CHB_s1	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni 1-5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni poniżej 1 ha
				CHB_s2	rozlewiska wody powyżej 50 cm głębokości na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości 30-50 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości poniżej 30 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca
				CHB_s3	na zbiorniku wodnym występują przynajmniej 3 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym występują 2 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym brak lub występuje tylko 1 gatunek rośliny, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny
				CHB_s4	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				CHB_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak kąpielisk	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: kąpieliska 1-5 osób	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: kąpieliska powyżej 10 osób
				CHB_s6	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak sportów i rekreacji wodnej	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
30	Rybitwa czarna *Chlidonias niger*	A197	Stan populacji	CHN_p1	>200	200-35	<35
				CHN_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CHN_s1	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni po-	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni 1-5	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni po-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					wyżej 5 ha	ha	niżej 1 ha
				CHN_s2	rozlewiska wody powyżej 50 cm głębokości na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości 30-50 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości poniżej 30 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca
				CHN_s3	na zbiorniku wodnym występuje osoka aleosowata i zajmuje 50-100 % powierzchni	na zbiorniku wodnym występuje osoka aleosowata i zajmuje 10-50 % powierzchni	na zbiorniku wodnym występuje osoka aleosowata i zajmuje poniżej 10 % powierzchni
				CHN_s4	na zbiorniku wodnym występują przynajmniej 3 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym występują 2 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym brak lub występuje tylko 1 gatunek rośliny, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny
				CHN_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				CHN_s6	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak kąpielisk	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: kąpieliska 1-5 osób	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: kąpieliska powyżej 10 osób
				CHN_s7	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak sportów i rekreacji wodnej	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
31	Rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*	A198	Stan populacji	CHL_p1	>300	300-100	<100
				CHL_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CHL_s1	starorzecza z wynurzoną roślinnością	starorzecza z wynurzoną roślinnością	starorzecza z wynurzoną roślinnością

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha	wodną i szuwarową o powierzchni 1-5 ha	wodną i szuwarową o powierzchni poniżej 1 ha
				CHL_s2	rozlewiska wody powyżej 50 cm głębokości na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości 30-50 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości poniżej 30 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca
				CHL_s3	na zbiorniku wodnym występują przynajmniej 3 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym występują 2 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym brak lub występuje tylko 1 gatunek rośliny, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny
				CHL_s4	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				CHL_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak sportów i rekreacji wodnej	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
32	Puchacz *Bubo bubo*	A215	Stan populacji	BB_p1	>30	30-20	<20
				BB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	BB_s1	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku powyżej 80 lat (olsza, brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku 50-80 lat (olsza, brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku poniżej 50 lat (olsza, brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha
				BB_s2	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku powyżej	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku 80-100	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku poniżej

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					100 lat (inne gatunki drzew niż olsza i brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	lat (inne gatunki drzew niż olsza i brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	80 lat (inne gatunki drzew niż olsza i brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha
				BB_s3	na siedliskach: olsu, łęgu, buczyny, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych, bociana czarnego lub wykrotami (powyżej 3 gniazd/wykrotów na 1 km transektu)	na siedliskach: olsu, łęgu, buczyny, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych, bociana czarnego lub wykrotami (2-3 gniazda/wykroty na 1 km transektu)	na siedliskach: olsu, łęgu, buczyny, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych, bociana czarnego lub wykrotami (0 lub 1 gniazdo/wykrot na 1 km transektu)
				BB_s4	obecność w otoczeniu (do 500 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk	obecność w otoczeniu (500-800 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk	obecność w otoczeniu (powyżej 800 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk
				BB_s5	w promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (do 2 osób/dobę)	w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzie (2-5 osób/dobę)	w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzie (powyżej 5 osób/dobę)
				BB_s6	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 15 lipca w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 15 lipca w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
33	Uszatka błotna *Asio flammeus*	A222	Stan populacji	AFL_p1	>10	10-1	<1
				AFL_p2	stwierdzono co najmniej 3 przypadki gniazdowania pewnego (kategoria C) lub gniazdowania prawdopodobnego (kategoria B) w różnych latach w ciągu ostatnich 6 lat	stwierdzono przynajmniej jeden przypadek gniazdowania pewnego (kategoria C) lub gniazdowania prawdopodobnego (kategoria B) w różnych latach w ciągu ostatnich 6 lat	nie stwierdzono gniazdowania pewnego lub gniazdowania prawdopodobnego w ciągu ostatnich 6 lat

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Stan siedliska	AFL_s1	otwarte i rozległe wilgotne torfowiska niskie i przejściowe o powierzchni powyżej 100 ha	otwarte i rozległe wilgotne torfowiska niskie i przejściowe o powierzchni 50-100 ha	otwarte i rozległe wilgotne torfowiska niskie i przejściowe o powierzchni poniżej 50 ha
				AFL_s2	obszar użytkowany po 1 sierpnia	obszar użytkowany po 1 lipca	obszar użytkowany po 1 czerwca
				AFL_s3	krzewy i drzewa porastają do 10% powierzchni	krzewy i drzewa porastają 10-50% powierzchni	krzewy i drzewa porastają >50% powierzchni
				AFL_s4	wilgotne turzycowiska i łąki z pojedynczymi krzewami i drzewami które wykorzystywane są jako czatownie i miejsca odpoczynku	wilgotne turzycowiska i łąki z pojedynczymi krzewami i drzewami które wykorzystywane są jako czatownie i miejsca odpoczynku w odległości do 100 m	wilgotne turzycowiska i łąki z pojedynczymi krzewami i drzewami które wykorzystywane są jako czatownie i miejsca odpoczynku w odległości powyżej 100 m
				AFL_s5	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				AFL_s6	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				AFL_s7	występują kępy turzyc na powyżej 30% powierzchni	występują kępy turzyc na powierzchni 10-30%	występują kępy turzyc na powierzchni poniżej10%
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
34	Lelek *Caprimulgus europaeus*	A224	Stan populacji	CM_p1	>100	100-50	<50
				CM_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CM_s1	rozległe, suche i świeże (nie podmokłe) nizinne puszczańskie bory o znacznej powierzchni (>100 km2)	suche i świeże, nizinne kompleksy leśne wielkości 50–100 km2, średniej wielkości (10–100 km2) wyspowe bory so-	małe (<10 km2) wyspy leśne położone w znacznej odległości od dużych kompleksów

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
						snowe	
				CM_s2	wewnątrz kompleksu liczne polany, zręby powyżej 5 ha z pojedynczymi drzewami	wewnątrz kompleksu 3-5 ha otwarte polany	wewnątrz kompleksu niewielkie <3 ha i silnie zarośnięte polany
				CM_s3	uprawy do 5 lat	uprawy do 10 lat i młodnikami powyżej 10 lat	młodniki powyżej 15 lat
				CM_s4	podszyt zajmuje powierzchnię 0-10 %	podszyt zajmuje powierzchnię 10-30 %	podszyt zajmuje powierzchnię powyżej 30 %
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
35	Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*	A234	Stan populacji	PU_p1	>70	70-10	<10
				PU_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PU_s1	płat drzewostanu liściastego o powierzchni powyżej 200 ha	płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 100-200 ha	płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni poniżej 100 ha,
				PU_s2	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 100 lat, powyżej 30%,	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat, powyżej 30%,	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat, poniżej 30%,
				PU_s3	średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 15% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 30 m3/ha	średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 10 m3/ha	średnia miąższość martwego drewna w płacie poniżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub poniżej 10 m3/ha.
				PU_s4	drzewostany niepodlegające użytkowaniu gospodarczemu oraz drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu, z pozostawianiem drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnej śmierci	drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu, z pozostawianiem drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnej śmierci	drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu
				PU_s5	przy mniejszym udziale drzew mar-	przy mniejszym udziale drzew mar-	przy mniejszym udziale drzew mar-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					twych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie 10–15% miąższości dojrzałego drzewostanu lub 20–30 m3/ha)	twych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie 5-10% miąższości dojrzałego drzewostanu lub poniżej 10 m3/ha)	twych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie poniżej 5 miąższości dojrzałego drzewostanu lub poniżej 10 m3/ha)
				PU_s6	drzewostany graniczące w odległości do 100 m z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone)	drzewostany graniczące w odległości 100-200 m z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone)	drzewostany graniczące w odległości powyżej 200 m z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
36	Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	A238	Stan populacji	DE_p1	>120	120-60	<60
				DE_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	DE_s1	udział płatów lasów liściastych o powierzchni >20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych >80%	udział płatów lasów liściastych o powierzchni >20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych 60–80%	udział płatów lasów liściastych o powierzchni ≤20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych <60%,
				DE_s2	udział w płacie drzewostanów w wieku >120 lat powyżej 80%	udział w płacie drzewostanów w wieku 80-120 lat w przedziale 60–80%	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat <60%
				DE_s3	zagęszczenie starych, wolnostojących dębów o średnicy >48 cm większe niż 40 drzew/ha lub całkowita powierzchnia przekroju pierśnicowego starych dębów 10-15 m2/ha	zagęszczenie starych dębów o średnicy >37 cm większe niż 40 drzew/ha lub powierzchnia przekroju pierśnicowego starych dębów <6,5 m2/ha	zagęszczenie starych dębów o średnicy >37 cm mniejsze niż 40 drzew/ha lub powierzchnia przekroju pierśnicowego starych dębów <6,5 m2/ha
				DE_s4	liczba stojących martwych drzew o średnicy >48 cm >10/ha	liczba stojących martwych drzew o średnicy >20 cm mniejsza niż 5/ha	brak stojących martwych drzew o minimalnej średnicy >20 cm
				DE_s5	drzewostan o wysokim stopniu naturalności, zróżnicowany gatunkowo tj. >2 gatunki drzew liściastych w górnym	drzewostan jednogatunkowy i jednowarstwowy	drzewostan jednogatunkowy i jednowarstwowy

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					piętrze lasu i wielopiętrowy (np. grądy i łęgi jesionowo-wiązowe), w którym udział gatunków liściastych >85% warunek zróżnicowania gatunkowego najwyższego piętra lasu nie dotyczy acidofilnych dąbrów, w których dominują dęby.		
				DE_s6	obecność luk w drzewostanie, powyżej 10% drzewostanu	obecność luk w drzewostanie, 5-10% drzewostanu	obecność luk w drzewostanie poniżej 5% drzewostanu
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
37	Dzięcioł białogrzebiety *Dendrocopos leucotos*	A239	Stan populacji	DL_p1	>100	100-40	<40
				DL_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	DL_s1	nieużytkowane lasy liściaste	lasy liściaste w których prowadzona jest zrównoważona gospodarka leśna	odmłodzone drzewostany pozbawione martwych drzew
				DL_s2	niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, brzozowe lasy bagienne o powierzchni powyżej 100 ha przypadającej na jedno terytorium	niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, brzozowe lasy bagienne o powierzchni 60-100 ha przypadającej na jedno terytorium	niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, brzozowe lasy bagienne o powierzchni poniżej 60 ha przypadającej na jedno terytorium
				DL_s3	ilość martwego drewna powyżej 50 m3/ha	ilość martwego drewna 30-50 m3/ha	ilość martwego drewna poniżej 30 m3/ha
				DL_s4	brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 20 lat	brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 10 lat	zabiegi gospodarcze (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 10 lat
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
38	Podróżni-	A272	Stan populacji	LUS_p1	>100	100-50	<50

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	czek *Luscinia svecica*			LUS_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	LUS_s1	występowanie strefy ekotonu zbiorowisk szuwarowych, zaroślowych i leśnych na torfowiskach niskich lub wzdłuż rzek o długości powyżej 1000 m	występowanie strefy ekotonu zbiorowisk szuwarowych, zaroślowych i leśnych na torfowiskach niskich lub wzdłuż rzek o długości 100-1000 m	strefa ekotonu zbiorowisk szuwarowych, zaroślowych i leśnych jest niewielka, poniżej długości 100 m
				LUS_s2	uwilgotnienie – woda powierzchniowa powyżej gruntu do 5 cm głębokości do 30% obszaru	uwilgotnienie – woda wyciska się po nastąpieniu	uwilgotnienie – woda nie wyciska się po nastąpieniu
				LUS_s3	zwarcie roślinności zielnej 20-70% pokrycia	zwarcie roślinności zielnej1-20% pokrycia	zwarcie roślinności zielnej powyżej 70% pokrycia
				LUS_s4	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				LUS_s5	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				LUS_s6	liczne, płytkie do 5 cm głębokości zastoiska wody	pojedyncze, płytkie do 5 cm głębokości zastoiska wody	brak zastoisk wody
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
39	Wodniczka *Acrocephalus paludicola*	A294	Stan populacji	XD_p1	>2600	2600-2000	<2000
				XD_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	XD_s1	otwarte torfowiska powyżej 100 ha z dominującymi turzycami o wysokości	otwarte torfowiska o wielkości 50-100 ha z dominującymi turzycami średniej	niewielkie torfowisko poniżej 50 ha, wilgotna łąka lub strefa zalewowa z

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					70-80 cm, obfitą warstwą mchów, obecnością zeszłorocznych, zeschłych turzyc	wysokości, z niewielką warstwą mchów, obecnością zeszłorocznych, zeschłych turzyc	turzycami 80-120 cm wysokości, brak mchów, brak zeszłorocznych, zeschłych turzyc
				XD_s2	krzewy i drzewa porastają mniej niż 10% powierzchni	krzewy i drzew porastają 10-30% powierzchni siedliska	krzewy i drzew porastają 30-60% powierzchni siedliska
				XD_s3	trzcina porastają mniej niż 10% powierzchni	trzcina porasta 10-20% powierzchni	trzcina porasta 20-50% powierzchni
				XD_s4	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze wysterują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				XD_s5	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				XD_s6	pomiędzy kępami turzyc i wysepkami innych roślin, woda ma poziom 1-15 cm	pomiędzy kępami turzyc i wysepkami innych roślin, woda wyciska się po nastąpieniu	pomiędzy kępami turzyc i wysepkami innych roślin, woda nie wyciska się po nastąpieniu
				XD_s7	brak koszenia lub koszenie po 1 września	koszenie po 1 sierpnia	koszenie przed 1 sierpnia
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
40	Muchołówka mała *Ficedula parva*	A320	Stan populacji	FP_p1	>100	100-25	<25
				FP_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	FP_s1	zwarty płat lasu o powierzchni powyżej 40 ha położony w rozległym kompleksie leśnym i nieprzylegający do brzegu drzewostanu	zwarty płat lasu o powierzchni 20-4 ha, nieprzylegający do brzegu drzewostanu lub większy, ale z obecną strefą brzeżną na granicy z powierzchnią otwartą i/lub	płaty lasów liściastych >15 ha

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
						przerwami w zwarciu koron drzew	
				FP_s2	średni wiek drzewostanu >100 lat	średni wiek drzewostanu 50-100 lat	średni wiek drzewostanu <50 lat
				FP_s3	udział gatunków liściastych w płacie >80%	udział gatunków liściastych w płacie 50-80%	udział gatunków liściastych w płacie <50%
				FP_s4	pokrycie przez podrost/podszyt <15%	pokrycie przez podrost/podszyt 15-40%	pokrycie przez podrost/podszyt >40%
				FP_s5	minimum 20 uszkodzo-nych/obumierających/martwych drzew o pierśnicy > 25 cm na hektar	minimum 5 uszkodzo-nych/obumierających/martwych drzew o pierśnicy >25 cm na hektar	mniej niż 5 uszkodzo-nych/obumierających/martwych drzew o pierśnicy >25 cm na hektar
				FP_s6	brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 10-15 lat	brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 5-10 lat	brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 5 lat
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				
41	Cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*	A409	Stan populacji	TX_p1	>140	140-50	<50
				TX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	TX_s1	bór bagienny o niskim zadrzewieniu (0,2–0,4) o powierzchni powyżej 100 ha	bór bagienny o niskim zadrzewieniu (0,2–0,4) o powierzchni 50-100 ha	bór bagienny o niskim zadrzewieniu (0,2–0,4) o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s2	torfowiska wysokie z pojedynczymi sosnami lub kępami sosen o powierzch-ni powyżej 100 ha	torfowiska wysokie z pojedynczymi sosnami lub kępami sosen o powierzch-ni 50-100 ha	torfowiska wysokie z pojedynczymi sosnami lub kępami sosen o powierzch-ni poniżej 50 ha
				TX_s3	otwarte wrzosowiska o powierzchni powyżej 100 ha	otwarte wrzosowiska o powierzchni o powierzchni 50-100 ha	otwarte wrzosowiska o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s4	torfowiska niskie o powierzchni powy-żej 100 ha	torfowiska niskie o powierzchni 50-100 ha	torfowiska niskie o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s5	wilgotne łąki o powierzchni powyżej 100 ha	wilgotne łąki o powierzchni 50-100 ha	wilgotne łąki o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s6	obecność, dostępność ziemi/piasku na	obecność, dostępność ziemi/piasku na	obecność, dostępność ziemi/piasku na

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natu-ra	Parametr stanu	Wskaź-nik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					„kąpiele piaskowe” do 10% powierzchni obszaru	„kąpiele piaskowe” – 5-10% powierzchni obszaru	„kąpiele piaskowe” – poniżej 5% powierzchni obszaru
				TX_s7	obecność, dostępność żwiru na gastrolity – powyżej 3 miejsc/50ha	obecność, dostępność żwiru na gastrolity – 2-3 miejsca/50ha	obecność, dostępność żwiru na gastrolity – 1 miejsce/50ha
				TX_s8	udział borówek >30%,	udział borówek 10-30%,	udział borówek <10%,
				TX_s9	wysokość runa <30 cm	wysokość runa 30-70 cm	wysokość runa powyżej 70 cm
				TX_s10	udział podszytu powyżej >30%	udział podszytu powyżej 30-50%	udział podszytu powyżej 50%
			Perspektywy ochrony/ za-chowania				

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
1.	A021	bąk	*Botaurus stellaris*	4-35	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie siedlisk lęgowych i miejsc przebywania w wyniku koszenia trzciny - słaby negatywny wpływ.
2.	A021	bąk	*Botaurus stellaris*	1-3	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata lęgowisk i żerowisk, na skutek ich zarastania przez krzewy - średni, negatywny wpływ.
3.	A021	bąk	*Botaurus stellaris*	1, 24-33	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
4.	A022	bączek	*Ixobrychus minutus*	1-30		G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Niszczenie siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na koszenie trzciny i usuwanie krzewów w ramach czynnej ochrony siedlisk innych przedmiotów ochrony – zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
5.	A022	bączek	*Ixobrychus minutus*	1-30	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
6.	A022	bączek	*Ixobrychus minutus*	1-30	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
7.	A027	czapla biała	*Egretta alba*	1, 2	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
8.	A027	czapla biała	*Egretta alba*	1, 2	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
9.	A027	czapla biała	*Egretta alba*	1, 2		H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)	Zmniejszenie zasobności bazy pokarmowej gatunku ze względu na zanieczyszczenie wody - zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
10.	A030	bocian czarny	*Ciconia nigra*	7, 8, 10, 12		K03.04 Drapieżnictwo	Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego przez drapieżnictwo kuny leśnej, bielika, puchacza – czynnik o charakterze naturalnym, negatywny wpływ na populację gatunku w Ostoi nie został dotąd wykazany – zagrożenie potencjalne.
11.	A030	bocian czarny	*Ciconia nigra*	1-4, 8, 10		B02.02 Wycinka lasu	Dotyczy potencjalnych nowych miejsc gniazdowania w przypadku ich nie wyłączenia z użytkowania po zasiedleniu przez ptaki, a także zmniejszenia dostępności miejsc lęgowych na skutek ewentualnej wycinki drzew starszych klas wieku w aktualnych miejscach rozrodu po ich opuszczeniu przez ptaki i zniesieniu ochrony strefowej.
12.	A030	bocian czarny	*Ciconia nigra*	1-4, 6-12	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.
13.	A030	bocian czarny	*Ciconia nigra*	1-6, 11, 12	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.
14.	A030	bocian czarny	*Ciconia nigra*	6, 7	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
15.	A031	bocian biały	*Ciconia ciconia*	1-37	A02 Zmiana sposobu uprawy		Zmniejszenie powierzchni żerowisk z powodu zwiększania powierzchni zasięgu uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
16.	A031	bocian biały	*Ciconia ciconia*	1-37	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - słaby negatywny wpływ.
17.	A031	bocian biały	*Ciconia ciconia*	7, 16, 20, 25, 29-32, 35	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.
18.	A037	łabędź czarnodzioby	*Cygnus columbianus*	1-5	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
19.	A037	łabędź czarnodzioby	*Cygnus columbianus*	1-5	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
20.	A037	łabędź czarnodzioby	*Cygnus columbianus*	1-5	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
21.	A037	łabędź czarnodzioby	*Cygnus columbianus*	1-5	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni negatywny wpływ.
22.	A041	gęś białoczelna	*Anser albifrons*	1-8	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
23.	A041	gęś biało-czelna	*Anser albi-frons*	1-5	G01 Sporty i różne formy czynnego wy-poczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
24.	A041	gęś biało-czelna	*Anser albi-frons*	1-5	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
25.	A041	gęś biało-czelna	*Anser albi-frons*	1-8	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni negatywny wpływ.
26.	A050	świstun	*Anas pene-lope*	1-6	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukce-sja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i że-rowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
27.	A050	świstun	*Anas pene-lope*	1-6	G01 Sporty i różne formy czynnego wy-poczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
28.	A050	świstun	*Anas pene-lope*	1-6	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
29.	A050	świstun	*Anas pene-lope*	1-6	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
30.	A054	rożeniec	*Anas acuta*	1-5	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
31.	A054	rożeniec	*Anas acuta*	1-5	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
32.	A054	rożeniec	*Anas acuta*	1-5	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
33.	A054	rożeniec	*Anas acuta*	1-5	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni negatywny wpływ.
34.	A072	trzmielojad	*Pernis apivorus*	1-27	B02.02 Wycinka lasu		Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu). Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym – silny, negatywny wpływ
35.	A072	trzmielojad	*Pernis apivorus*	1-27	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
36.	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*	1-3, 6, 7, 13		B02.02 Wycinka lasu	Dotyczy potencjalnych nowych miejsc gniazdowania w przypadku ich nie wyłączenia z użytkowania po zasiedleniu przez ptaki, a także zmniejszenia dostępności miejsc lęgowych na skutek ewentualnej wycinki drzew starszych klas wieku w aktualnych miejscach rozrodu po ich opuszczeniu przez ptaki i zniesieniu ochrony strefowej.
37.	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*	9, 14	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
38.	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*	9	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
39.	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*	1-8, 10-16	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.
40.	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*	1, 8	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.
41.	A075	bielik	*Haliaeetus albicilla*	9, 10, 14, 16		H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)	Zmniejszenie zasobności bazy pokarmowej gatunku ze względu na zanieczyszczenie wody - zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
42.	A080	gadożer	*Circaetus gallicus*	1-3, 6, 7, 13		B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu).

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
43.	A081	błotniak stawowy	*Circus aeruginosus*	1-10, 12, 13	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
44.	A081	błotniak stawowy	*Circus aeruginosus*	1-12	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
45.	A081	błotniak stawowy	*Circus aeruginosus*	1-13	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
46.	A081	błotniak stawowy	*Circus aeruginosus*	1-13	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.
47.	A084	błotniak łąkowy	*Circus pygargus*	1-5, 7, 8, 11-18, 21-23, 25, 27-29	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
48.	A084	błotniak łąkowy	*Circus pygargus*	1, 3-6, 8-11, 13, 14, 19-21, 24, 26	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
49.	A084	błotniak łąkowy	*Circus pygargus*	1-18, 21-25, 27-29	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
50.	A084	błotniak łąkowy	*Circus pygargus*	2, 6, 7, 9, 10, 12, 15-20, 22-29	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
51.	A089	orlik krzykliwy	*Aquila pomarina*	1-22	B02.02 Wycinka lasu		Dotyczy lasów niepaństwowych, a potencjalnie także lasów własności Skarbu Państwa w przypadku nowych miejsc gniazdowania i ich nie wyłączenia z użytkowania po zasiedleniu przez ptaki oraz zmniejszenia dostępności miejsc lęgowych na skutek ewentualnej wycinki drzew starszych klas wieku w aktualnych miejscach rozrodu po ich opuszczeniu przez ptaki i zniesieniu ochrony strefowej.
52.	A089	orlik krzykliwy	*Aquila pomarina*	1-22	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk na skutek zarastania łąk w przypadku zaprzestania ich użytkowania.
53.	A089	orlik krzykliwy	*Aquila pomarina*	1-22	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie w wyniku użytkowania szlaków turystycznych w granicach siedliskach gatunku - słaby, lokalny i sporadyczny, negatywny wpływ, niewymagający podjęcia działań.
54.	A089	orlik krzykliwy	*Aquila pomarina*	1-22	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.
55.	A089	orlik krzykliwy	*Aquila pomarina*	1-22		K03.04 – Drapieżnictwo	Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego przez drapieżnictwo kuny leśnej, jastrzębia i puchacza – czynnik o charakterze naturalnym, jego długofalowy, negatywny wpływ na populację gatunku w Ostoi nie został dotąd wykazany.
56.	A090	orlik grubodzioby	*Aquila clanga*	1, 3-7, 9-12, 14-24	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Zmniejszanie zasobności siedlisk żerowiskowych w wyniku zbyt częstego koszenia, bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów lub pozostawiania nieskoszonych fragmentów o zbyt małej powierzchni - średni, negatywny wpływ.
57.	A090	orlik grubodzioby	*Aquila clanga*	4, 6, 11, 19, 20, 22, 23	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
58.	A090	orlik grubo-dzioby	*Aquila clanga*	1, 3, 5, 12-18	B02.02 Wycinka lasu		Dotyczy lasów niepaństwowych, a potencjalnie także lasów własności Skarbu Państwa w przypadku nowych miejsc gniazdowania i ich nie wyłączenia z użytkowania po zasiedleniu przez ptaki oraz zmniejszenia dostępności miejsc lęgowych na skutek ewentualnej wycinki drzew starszych klas wieku w aktualnych miejscach rozrodu po ich opuszczeniu przez ptaki i zniesieniu ochrony strefowej.
59.	A090	orlik grubo-dzioby	*Aquila clanga*	7, 8, 60	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.
60.	A090	orlik grubo-dzioby	*Aquila clanga*	1-25	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie. K03 Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych, a w efekcie wkraczania konkurencyjnego gatunku - orlika krzykliwego - silny, negatywny wpływ.
61.	A090	orlik grubo-dzioby	*Aquila clanga*	1-25	K03.04 – Drapieżnictwo		Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego przez drapieżnictwo kuny leśnej, jastrzębia i puchacza – zjawisko o charakterze naturalnym, ale oddziaływujące znacząco na niewielką liczebnie populację gatunku w kraju – silny, negatywny wpływ.
62.	A119	kropiatka	*Porzana porzana*	1-10, 12-14, 16-18	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
63.	A119	kropiatka	*Porzana porzana*	1-18	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
64.	A119	kropiatka	*Porzana porzana*	15	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy – loklany, słaby, negatywny wpływ.
65.	A119	kropiatka	*Porzana porzana*	15	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku – loklany, słaby, negatywny wpływ.
66.	A119	kropiatka	*Porzana porzana*	1-11, 13, 14, 16-18	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Przekształcenie lub pogorszenie stanu siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na odwadnianie/osuszanie – średni, negatywny wpływ.
67.	A120	zielonka	*Porzana parva*	1-8	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
68.	A120	zielonka	*Porzana parva*	28, 29	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
69.	A120	zielonka	*Porzana parva*	1-3, 5-27	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
70.	A120	zielonka	*Porzana parva*	1-3, 5-28	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
71.	A120	zielonka	*Porzana parva*	4	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.
72.	A122	derkacz	*Crex crex*	1, 11-13, 17, 19, 23, 25, 27, 30, 39, 45, 57, 79, 85, 90, 93, 95, 104, 108, 112, 113, 117, 123-125, 127, 129, 131, 132, 134, 137, 139, 141, 145, 146, 150-152, 159, 164, 172, 174, 188, 191, 197, 201, 202, 205, 207-209, 211, 212, 224-226, 228, 230, 231, 238, 239, 242-245, 249, 250, 253, 259, 261, 264-268, 270-273, 277-279, 281-287, 289, 292, 296, 298, 299, 302-305, 311, 314, 317-320, 324, 325, 327-330, 333, 335-337, 340, 342-346, 348, 349, 351-353, 359, 360, 368, 370-372, 374, 376, 379-381, 384, 388, 390, 391, 394, 397, 399-413, 421, 447, 455, 458, 471, 478, 483, 489, 491, 496, 509, 512, 520, 523, 530-539, 540, 543, 545, 547, 549-558, 560, 562, 566, 568, 604, 628-643, 645	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
73.	A122	derkacz	*Crex crex*	1, 2, 5, 8-20, 22-34, 36-41, 43-45, 47, 50, 52, 53, 57, 60, 63, 65, 69, 78-80, 83-86, 89, 90, 92-97, 99, 102, 104, 106, 108, 109, 112-114, 116-118, 123-125, 127, 129-132, 134-139, 141, 143-147, 150-153, 159, 164, 172-174, 178, 179, 188, 191, 197, 201, 202, 205, 207-209, 211-213, 219, 224-226, 228-231, 233, 234, 237-239, 242-251, 253, 256, 257, 259, 261, 264-268, 270-279, 281-287, 289, 291, 292, 294, 296, 298, 299, 301-306, 308, 310, 311, 313-315, 317-330, 333-338, 340, 342-354, 356-360, 362-368, 370-374, 376, 378-382, 384-386, 388-394, 396, 397, 399-408, 410-414, 416-422, 424, 426, 427, 431, 433, 447, 455, 458, 459, 464, 471, 473, 476-478, 482, 483, 485, 488, 489, 491-494, 496-502, 505-510, 512, 513, 515, 518-527, 530-540, 543, 545, 547, 549-560, 562-643, 645	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
74.	A122	derkacz	*Crex crex*	2, 5, 8-10, 14-16, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 31-37, 40-44, 47, 48, 50-55, 58-74, 76, 78, 80-84, 86-89, 91, 92, 94, 96-103, 105-107, 109, 110, 114-116, 118-122, 126, 128, 130, 133, 135, 136, 138, 140, 142-144, 147, 149, 153, 155-158, 160-163, 165-171, 173, 176-187, 189-190, 192-196, 198-200, 203, 206, 210, 213-223, 227, 229, 232-237, 241, 246-248, 251, 255-257, 260, 262, 263, 274-276, 280, 288, 291, 293, 294, 297, 301, 306, 307, 308, 310, 313, 315, 316, 318, 321-323, 326, 331, 332, 334, 338, 339, 341, 343, 344, 347, 348, 350, 353, 354, 356-359, 361-375, 377-380, 382, 383, 385, 386, 388, 389, 391-394, 396, 397, 399, 400-411, 414-446, 448-451, 453, 454, 456, 457, 459-469, 472-477, 479-482, 484-488, 490, 492-495, 497-508, 510, 511, 513-519, 521, 522, 524-529, 541, 542, 544, 559, 563-567, 569-603, 605-627	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
75.	A122	derkacz	*Crex crex*	18, 38, 108, 111	A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych		Ograniczenie i niszczenie bazy pokarmowej ze względu na stosowanie pestycydów - słaby, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
76.	A122	derkacz	*Crex crex*	1, 2, 5, 8-20, 22, 23, 25, 27-30, 32-40, 42-45, 47, 48, 50, 51, 53-55, 57-61, 62, 64-67, 69-74, 76, 78, 79, 81, 82, 84-91, 93-107, 109-129, 131-134, 137, 139-142, 145, 146, 149-152, 155-174, 176-203, 205-213, 215-220, 222-226, 228-239, 242-251, 253, 255-257, 259-262, 264-268, 270-279, 281-289, 291, 292, 294, 296, 298, 299, 301-306, 308, 310, 311, 313-315, 317, 319-330, 333-338, 340, 342, 345-347, 349-352, 354, 356-358, 360-367, 369, 373, 375-378, 381-386, 389, 390, 392, 393, 396, 400-409, 412-420, 422-431, 433, 438, 447, 455, 457-465, 467-469, 471-545, 547, 549-560, 562-603, 605-643, 645	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
77.	A127	żuraw populacja wędrowna	*Grus grus*	1, 3, 4, 6, 7, 9	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
78.	A127	żuraw	*Grus grus*	139, 147	B02.02 Wycinka lasu		Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu). Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym – silny, negatywny wpływ
79.	A127	żuraw	*Grus grus*	1-147	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
80.	A127	żuraw populacja wędrowna	*Grus grus*	1-3, 5-8		F03.01 Polowanie	Płoszenie ptaków w miejscach zlotowisk w efekcie polowań – zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
81.	A127	żuraw populacja wędrowna	*Grus grus*	1-9		G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Płoszenie ptaków w miejscach zlotowisk w trakcie koszenia roślinności zielnej i usuwania krzewów na terenach podmokłych w ramach czynnej ochrony siedlisk innych przedmiotów ochrony – zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
82.	A127	żuraw	*Grus grus*	139, 147	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
83.	A127	żuraw populacja wędrowna	*Grus grus*	2, 4, 5, 8, 9	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni negatywny wpływ.
84.	A151	batalion	*Philomachus pugnax*	7	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.
85.	A151	batalion	*Philomachus pugnax*	1, 2, 5-9, 11	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
86.	A151	batalion	*Philomachus pugnax*	1, 3-6, 10, 11	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
87.	A151	batalion	*Philomachus pugnax*	1-9	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - słaby negatywny wpływ.
88.	A151	batalion	*Philomachus pugnax*	2, 8, 9	A02 Zmiana sposobu uprawy		Zmniejszenie powierzchni żerowisk z powodu zwiększania powierzchni zasięgu uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
89.	A153	kszyk	*Gallinago gallinago*	17, 19, 22, 25, 44, 50	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
90.	A153	kszyk	*Gallinago gallinago*	1, 3, 5, 6, 8-10, 12, 13, 15-19, 21, 22, 24-26, 30, 33-56	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
91.	A153	kszyk	*Gallinago gallinago*	1, 3, 6-9, 11-15, 18, 20, 21, 23, 24, 26-28, 30-33, 35-43, 45-54, 56	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk lęgowych ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) - słaby negatywny wpływ.
92.	A153	kszyk	*Gallinago gallinago*	1, 3, 5-13, 15-19, 21, 22, 25-28, 30-46, 49-56	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.
93.	A154	dubelt	*Gallinago media*	186	A08 Nawożenie (nawozy sztuczne)		Niekorzystne zmiany parametrów roślinności (skład gatunkowy i struktura) siedliska lęgowego i żerowisk spowodowane nawożeniem - słaby, negatywny wpływ.
94.	A154	dubelt	*Gallinago media*	11, 36, 39, 42-44, 46, 52, 70, 75, 78, 79, 81, 82, 84, 85, 88, 90, 93, 94, 109, 132, 137-139, 145, 146, 148-150, 153, 155, 156, 157, 159, 161-163, 167, 173, 178, 188-193	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
95.	A154	dubelt	*Gallinago media*	5, 14, 19	G05.01 Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		Niszczenie siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na wydeptywanie, nadmierne użytkowanie - silny, negatywny wpływ.
96.	A154	dubelt	*Gallinago media*	1, 3, 4, 6-10, 12, 13, 15-18, 20, 22-42, 45-69, 71-74, 76, 77, 80, 83, 86, 87, 89, 91, 92, 95-108, 110-129-133, 135, 137-139, 141-145, 147, 148, 156, 158, 162-166, 168-172, 174-177, 179-189	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
97.	A154	dubelt	*Gallinago media*	1-3, 6-10, 12, 16, 20, 22-24, 27, 51, 59, 71	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk lęgowych i żerowisk ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) w wyniku zarzucenia tradycyjnego wypasu zwierząt hodowlanych - słaby negatywny wpływ.
98.	A154	dubelt	*Gallinago media*	4, 11, 13, 15, 17, 18, 25, 26, 28-32, 34-43, 46, 52, 55-57, 62, 63, 65, 70, 74-79, 81, 82, 84, 85, 87, 90, 94, 96, 103, 104, 106-109, 112, 114, 117-119, 133-136, 141-144, 146, 147, 149, 150, 153, 155, 157, 159, 161-185, 187-193	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
99.	A154	dubelt	*Gallinago media*	55, 65, 88, 93, 102, 105, 110, 113, 115	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku penetracji terenów będących siedliskiem gatunku (tokowiska) przez użytkowników turystycznych szlaków wodnych - średni, negatywny wpływ.
100.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	3, 6, 23, 31, 54, 58, 61, 62, 67, 68	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
101.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	17, 19, 24, 25, 27, 29, 33, 40	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.
102.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	1, 2-4, 6, 9, 10, 14, 17, 19-29, 31-42, 47, 49-62, 65-77	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
103.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	2, 4, 5, 7-16, 18, 20-22, 26, 30, 32, 34-39, 41-53, 55-57, 59, 60, 63-66, 69-77	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
104.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	5, 13	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk lęgowych i żerowisk ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) w wyniku zarzucenia tradycyjnego wypasu zwierząt hodowlanych - słaby negatywny wpływ.
105.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	44, 45	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie podczas prac w lasach prywatnych i poprzez inne formy penetracji terenu w granicach siedlisk gatunku - średni, negatywny wpływ
106.	A156	rycyk	*Limosa limosa*	2-4, 6, 8-12, 15, 17-19, 21-25, 27-29, 31-35, 38, 40, 42, 43, 46-62, 65-77	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Pogorszenie jakości lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek ich osuszania poprzez sieć rowów drenujących, w tym nielegalnie pogłębionego w środkowej i zachodniej części rowu zbiorczego - silny, negatywny wpływ.
107.	A160	kulik wielki	*Numenius arquata*	1-3, 7-9, 27, 42, 49, 52, 62, 77, 81, 82, 85, 88, 89, 93, 97, 99-102, 104, 107, 111, 113, 114, 120, 125, 128, 129, 131, 132, 134, 151, 161, 173, 174, 179, 184, 186, 191, 192, 194, 195, 198-209	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
108.	A160	kulik wielki	*Numenius arquata*	4-6, 10-2, 14, 15, 17, 19, 22, 24, 32, 34, 35, 38, 41, 44-46, 48, 50, 51, 53-61, 63-65, 71, 84, 91, 95, 96, 103, 109, 118, 121, 123, 133, 136, 138, 141, 142, 144-147, 149, 152, 153, 160, 164	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
109.	A160	kulik wielki	*Numenius arquata*	4-6, 10-17, 19, 20, 22, 24, 25, 28-41, 43-48, 50, 51, 53-61, 63-76, 78-80, 83, 84, 86, 87, 90-92, 95, 96, 98, 103, 105, 106, 108, 110, 112, 115-117, 119, 122, 124, 126, 127, 130, 135, 137, 139, 143, 148, 150, 154-158, 162, 163, 172, 175-177, 180-183, 185, 187-190, 193, 196, 197, 210-232	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
110.	A160	kulik wielki	*Numenius arquata*	1-3, 7-9, 27, 42, 49, 52, 62, 77, 81, 82, 85, 88, 89, 93, 94, 97, 99-102, 104, 107, 111-114, 116, 117, 120, 122, 124, 125, 128, 129, 131, 132, 134, 135, 137, 139, 143, 148, 150, 151, 154-159, 161-163, 165-177, 179-181, 184, 186-232	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
111.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	3, 6, 22, 30, 53, 57, 60, 61, 66, 67	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
112.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	16, 18, 23, 24, 26, 28, 32, 39	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
113.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	1-4, 6, 9, 10, 14, 16, 18-28, 30-41, 46, 48-61, 64, 75	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
114.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	2, 4, 5, 7-15, 17, 19-21, 25, 29, 31, 33-38, 40-52, 54-56, 58, 59, 62-65, 68-74	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
115.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	5, 12	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk lęgowych i żerowisk ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) w wyniku zarzucenia tradycyjnego wypasu zwierząt hodowlanych - słaby negatywny wpływ.
116.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	3, 6, 18, 20-24, 26, 30-33, 37, 39, 41, 42, 45-61, 64-75	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
117.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	43, 44	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie podczas prac w lasach prywatnych i poprzez inne formy penetracji terenu w granicach siedlisk gatunku - średni, negatywny wpływ
118.	A162	krwawodziób	*Tringa totanus*	2, 4, 8-11, 13, 16, 17, 27, 28, 34	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Pogorszenie jakości lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek ich osuszania poprzez sieć rowów drenujących, w tym nielegalnie pogłębionego w środkowej i zachodniej części rowu zbiorczego - silny, negatywny wpływ.
119.	A193	rybitwa rzeczna	*Sterna hirundo*	1-6	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
120.	A193	rybitwa rzeczna	*Sterna hirundo*	1-6	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
121.	A193	rybitwa rzeczna	*Sterna hirundo*	1-6	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.
122.	A193	rybitwa rzeczna	*Sterna hirundo*	1-6	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
123.	A196	rybitwa biało-wąsa	*Chlidonias hybrida*	1-6	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
124.	A196	rybitwa biało-wąsa	*Chlidonias hybrida*	1-6	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
125.	A196	rybitwa biało-wąsa	*Chlidonias hybrida*	1-6	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
126.	A196	rybitwa biało-wąsa	*Chlidonias hybrida*	1-6	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Pogorszenie jakości lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek ich osuszania poprzez sieć rowów drenujących, w tym nielegalnie pogłębionego w środkowej i zachodniej części rowu zbiorczego - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
127.	A197	rybitwa czarna	*Chlidonias niger*	1-7	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
128.	A197	rybitwa czarna	*Chlidonias niger*	1-7	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
129.	A197	rybitwa czarna	*Chlidonias niger*	1-7	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
130.	A197	rybitwa czarna	*Chlidonias niger*	1-7	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Pogorszenie jakości lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek ich osuszania poprzez sieć rowów drenujących, w tym nielegalnie pogłębionego w środkowej i zachodniej części rowu zbiorczego - silny, negatywny wpływ.
131.	A198	rybitwa biało-skrzydła	*Chlidonias leucopterus*	1-11	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
132.	A198	rybitwa biało-skrzydła	*Chlidonias leucopterus*	1-11	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
133.	A198	rybitwa biało-skrzydła	*Chlidonias leucopterus*	1-11	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
134.	A198	rybitwa biało-skrzydła	*Chlidonias leucopterus*	1-11	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Pogorszenie jakości lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek ich osuszania poprzez sieć rowów drenujących, w tym nielegalnie pogłębionego w środkowej i zachodniej części rowu zbiorczego - silny, negatywny wpływ.
135.	A215	puchacz	*Bubo bubo*	1-4, 6-8	B02.02 Wycinka lasu		Dotyczy lasów niepaństwowych, a potencjalnie także lasów własności Skarbu Państwa w przypadku nowych miejsc gniazdowania i ich nie wyłączenia z użytkowania po zasiedleniu przez ptaki oraz zmniejszenia dostępności miejsc lęgowych na skutek ewentualnej wycinki drzew starszych klas wieku w aktualnych miejscach rozrodu po ich opuszczeniu przez ptaki i zniesieniu ochrony strefowej.
136.	A215	puchacz	*Bubo bubo*	1-4, 6-8	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ poza BbPN, w granicach Parku słaby, negatywny wpływ.
137.	A215	puchacz	*Bubo bubo*	2	A02 Zmiana sposobu uprawy		Zmniejszenie powierzchni żerowisk z powodu zwiększania powierzchni zasięgu uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
138.	A215	puchacz	*Bubo bubo*	1-4, 6-8	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie podczas prac w lasach prywatnych i poprzez inne formy penetracji terenu w granicach siedlisk gatunku - średni, negatywny wpływ
139.	A222	uszatka błotna	*Asio flammeus*	1, 2	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
140.	A223	uszatka błotna	*Asio flammeus*	1, 2	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
141.	A224	uszatka błotna	*Asio flammeus*	1, 2	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
142.	A224	lelek	*Caprimulgus europaeus*	1-64, 66-101		B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)	Zmniejszenie powierzchni żerowisk ze względu na zalesianie terenów otwartych, użytkowanych rolniczo - zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
143.	A234	dzięcioł zielonosiwy	*Picus canus*	1-16, 18-21	B02.02 Wycinka lasu		Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu). Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów w lasach w okresie lęgowym – silny, negatywny wpływ w lasach poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.
144.	A234	dzięcioł zielonosiwy	*Picus canus*	1-16, 18-21	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ
145.	A234	dzięcioł zielonosiwy	*Picus canus*	1-16, 18-21	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc lęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny w lasach prywatnych i średni w Lasach Państwowych, negatywny wpływ poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
146.	A238	dzięcioł średni	*Dendrocopos medius*	1-6, 10, 12-15, 17-22, 24-29, 31, 33-35	B02.02 Wycinka lasu		Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu). Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów w lasach w okresie lęgowym – silny, negatywny wpływ w lasach poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.
147.	A238	dzięcioł średni	*Dendrocopos medius*	18	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Przekształcenie lub pogorszenie stanu siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na odwadnianie/osuszanie - słaby negatywny wpływ.
148.	A238	dzięcioł średni	*Dendrocopos medius*	1-36	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc lęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny w lasach prywatnych i średni w Lasach Państwowych, negatywny wpływ poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.
149.	A239	dzięcioł biało-grzbiety	*Dendrocopos leucotos*	1-21, 23-25, 27-35, 37-42, 44-48	B02.02 Wycinka lasu		Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu). Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów w lasach w okresie lęgowym – silny, negatywny wpływ w lasach poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.
150.	A239	dzięcioł biało-grzbiety	*Dendrocopos leucotos*	1-48	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
151.	A239	dzięcioł biało-grzbiety	*Dendrocopos leucotos*	1-21, 23-35, 37-42, 44-48	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc lęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny w lasach prywatnych i średni w Lasach Państwowych, negatywny wpływ poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.
152.	A272	podróżniczek	*Luscinia svecica*	10, 12, 39, 40-46, 56-58, 61, 64, 67-73, 78-92, 96-98, 101-103, 105, 324-377, 401, 404, 413-415	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania przez trzcinę torfowisk, rzek, rozlewisk, starorzeczy i innych terenów podmokłych - średni, negatywny wpływ.
153.	A272	podróżniczek	*Luscinia svecica*	1-55, 59, 60, 62, 63, 65-415	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Przekształcenie lub pogorszenie stanu siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na odwadnianie/osuszanie - słaby negatywny wpływ.
154.	A294	wodniczka	*Acrocephalus paludicola*	5, 27, 32	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.
155.	A294	wodniczka	*Acrocephalus paludicola*	1-6, 9, 10, 17-19, 23, 36, 40, 44-51, 53, 59, 61-70, 74, 75	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenie bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
156.	A294	wodniczka	*Acrocephalus paludicola*	1-75	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
157.	A294	wodniczka	*Acrocephalus paludicola*	4, 6-9, 11, 13, 15-17, 21, 22, 24, 26, 29, 30, 36, 47, 48, 50-53, 55-56, 60, 62-65, 68, 70-75	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
158.	A320	muchołówka mała	*Ficedula parva*	1-27	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc lęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony			Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
					Istniejące	Potencjalne	
1	2			3	4	5	6
159.	A409	cietrzew	*Tetrao tetrix*	1-15	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego ze względu na drapieżnictwo norki amerykańskiej, lisa, jenota, kuny leśnej, dzika - silny, negatywny wpływ.
160.	A409	cietrzew	*Tetrao tetrix*	1-5, 7, 9-15	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
161.	A409	cietrzew	*Tetrao tetrix*	1-6, 8, 9, 11-15	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.
162.	A409	cietrzew	*Tetrao tetrix*	6, 7, 13	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszanie terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub pogłębiania istniejących rowów melioracyjnych - średni, negatywny wpływ poza BbPN, w granicach Parku słaby, negatywny wpływ.
163.	Wszystkie gatunki będące przedmiotami ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków migrujących oraz gniazdujących w obszarze, a żerujących poza jego granicami			Cały obszar Natura 2000		C03.03 Produkcja energii wiatrowej	Zwiększenie śmiertelności wskutek kolizji z wiatrakami - zagrożenie zewnętrzne, potencjalne, mogące mieć znacząco negatywne oddziaływania w przypadku lokalizacji wiatraków w obrębie intensywnie wykorzystywanych korytarzy migracyjnych oraz żerowisk bocianów i ptaków szponiastych.

5. Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
1	A021 bąk *Botaurus stellaris*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 40 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
2	A022 bączek *Ixobrychus minutus*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Bączek jest gatunkiem czapli który prowadzi skryty tryb życia, a to powoduje sporo problemów metodycznych w wiarygodnym określeniu liczebności. Określenie perspektywy osiągnięcia stanu populacji na poziomie FV, możliwe będzie dopiero po wykonaniu ekspertyzy/badań dotyczących weryfikacji liczebności i preferencji siedliskowych bączka.
3	A027 czapla biała *Egretta alba*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 36 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, z tym zastrzeżeniem że pomimo tego, że następuje wzrost populacji lęgowej, jednocześnie zdarzają się takie sezony lęgowe (jak miało to miejsca w 2009 r.) że czaple nie będą przystępowały do lęgów.
4	A030 bocian czarny *Ciconia nigra*	U1	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 24 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska z U1 do poziomu FV.	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV, wydaje się możliwe w okresie realizacji PZO, pomimo spadku liczebności populacji krajowej. Perspektywa poprawy stanu siedliska jest możliwa na pod koniec okresu obowiązywania PZO.
5	A031 bocian biały *Ciconia ciconia*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 300 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
6	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus)* – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 300 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
7	A041 gęś białoczelna *Anser albifrons* – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 50000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
8	A050 świstun *Anas penelope* – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 7000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, chociaż w porównaniu z danymi z aktualizacji SDF w roku 2011 wskazują na spadek liczebności populacji. Należy zwrócić uwagę, że liczebność gatunku kształtuje się poza granicami ostoi.
9	A054 rożeniec *Anas acuta* – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 5000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, chociaż w porównaniu z danymi z aktualizacji SDF w roku 2011 wskazują na spadek liczebności populacji. Należy zwrócić uwagę, że liczebność gatunku kształtuje się poza granicami ostoi.
10	A072 trzmielojad *Pernis apivorus*	FV	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Uzyskane w trakcie prac nad PZO wyniki nie pozwalają na wiarygodną ocenę stanu populacji (12-35 par) Określenie perspektywy osiągnięcia stanu populacji na poziomie FV, możliwe będzie dopiero po wykonaniu ekspertyzy/badań dotyczących weryfikacji liczebności i preferencji siedliskowych trzmielojada.
11	A075 bielik *Haliaeetus albicilla*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 11 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
12	A080 gadożer *Circaetus gallicus*	U2	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 2 pary lęgowe. Poprawa stanu siedliska z U2 do poziomu FV. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Ze względu na spadek liczebności populacji krajowej, określenie perspektywy osiągniecie właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska, możliwa dopiero po przeprowadzeniu dodatkowych badań (ekspertyzy) dotyczących wybiórczości siedliskowej tego gatunku w Ostoi Biebrzańskiej.
13	A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV, wydaje się możliwa do osiągnięcia w okresie obowiązywania PZO. Podobnie perspektywa utrzymania stanu siedliska jest możliwa w okresie obowiązywania PZO.
14	A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*	U2	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 80 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska z U1 do poziomu FV.	Ze względu na spadek liczebności populacji krajowej, określenie perspektywy osiągniecie właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska, możliwa w okresie obowiązywania PZO.
15	A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*	U1	Utrzymanie stanu populacji na poziomie U1, to jest ponad 20 par lęgowych. Zachowanie stanu siedliska na poziome U1.	Ze względu na to że istotnym zagrożeniem dla bliźniaczego gatunku czyli orlika grubodziobego, jest hybrydyzacja z orlikiem krzykliwym, dlatego też, należy utrzymać istniejący stan populacji i nie należy dążyć do zwiększania populacji orlika krzykliwe-

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
				go Podobnie, nie należy wprowadzać zmian związanych ze stanem siedliska.
16	A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest co najmniej 18 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska z U1 do poziomu FV.	Ze względu na spadek liczebności populacji europejskiej, w tym też i populacji krajowej, określenie perspektywy osiągnięcia właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Ważnym zadaniem w poprawie stanu siedlisk gatunku, jest zwiększanie uwilgotnienia, lecz będzie to trudne do przeprowadzenia w okresie obowiązywania PZO. Dlatego też, perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska jest także trudna do określenia.
17	A119 kropiatka *Porzana porzana*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, przy zwiększeniu ponad 300 liczby terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
18	A120 zielonka *Porzana parva*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 80 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do poziomie FV.	Zielonka jest gatunkiem chruściela który prowadzi skryty tryb życia, a to powoduje problemy metodyczne w wiarygodnym określeniu liczebności. Dlatego też, określenie perspektywy osiągnięcia stanu populacji i stanu siedliska na poziomie FV, możliwe będzie dopiero po wykonaniu ekspertyzy/badań dotyczących liczebności i preferencji siedliskowych gatunku.
19	A122 derkacz *Crex crex*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 1200 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do poziomie FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
20	A127 żuraw *Grus grus* – populacja lęgowa	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 210 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
21	A127 żuraw *Grus grus* – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 5200 osobników na zlotowiskach podczas jesiennej wędrówki. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
22	A151 batalion *Philomachus pugnax* – populacja wędrowna	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 7000 osobników podczas wiosennej wędrówki. Utrzymanie stanu siedliska na	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, chociaż w porównaniu z danymi z aktualizacji SDF w roku 2011 wskazują na spadek liczebności populacji. Zwiększanie liczebności, jest

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
			poziomie FV.	trudne do osiągnięcia, ze względu na to że liczebność gatunku kształtuje się poza granicami ostoi.
23	A153 kszyk *Gallinago gallinago*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 4000 par. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
24	A154 dubelt *Gallinago media*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 390 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na spadek liczebności populacji europejskiej, w tym spadek liczebności populacji krajowej. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO
25	A156 rycyk *Limosa limosa*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 530 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO
26	A160 kulik wielki *Numenius arquata*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na spadek liczebności populacji światowej, w tym spadek liczebności populacji krajowej. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO
27	A162 krwawodziób *Tringa totanus*	U1	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 480 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO
28	A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*	U2	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 42 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na fluktuacje liczebności populacji związane ze zmiennymi stanami poziomu wód w rzekach. Podobnie perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska, ze względu na duże fluktuacje poziomu wody w rzekach jest trudna do określenia.
29	A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest powyżej 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na to że gatunek podlega dużym fluktuacjom liczebności. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO.
30	A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*	U2	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 200 par lęgowych. Poprawa stanu	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na to że gatunek podlega dużym fluktuacjom liczebności. Per-

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
			siedliska do poziomu FV.	spektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO.
31	A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*	U1	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 300 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na to że gatunek podlega dużym fluktuacjom liczebności. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO.
32	A215 puchacz *Bubo bubo*	U1	Utrzymanie stanu populacji na poziomie U1, to jest ponad 20 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1.	Nie należy dążyć do zwiększania stanu populacji puchacza do poziomu FV, ponieważ jest to duży drapieżnik który może polować na inne cenne gatunki, w tym np. na pisklęta orlika grubodziobego czy bociana czarnego
33	A222 uszatka błotna *Asio flammeus*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 10 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być trudna do określania, ze względu na duże fluktuacje liczebności gatunku związane z fluktuacjami liczebności drobnych gryzoni, które są głównym źródłem pokarmu dla tego gatunku. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu – okres obowiązywania PZO
34	A224 lelek *Caprimulgus europaeus*	U1	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 100 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO, przy czym możliwy jest także spadek populacji, ze względu na zmniejszanie się powierzchni siedlisk w miarę sukcesji i dorastania upraw. Właściwą metodą polepszenia stanu siedlisk, jest wycinanie drzew w lasach i tworzenie, zarośniętych przestrzeni, wielkości ok. 5 ha. Ze względu na to, że wycinane drzew, powoduje utratę siedlisk dla innych przedmiotów ochrony, dlatego też, stan siedlisk należy utrzymywać na istniejącym poziomie, czyli U1.
35	A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 70 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
36	A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	FV	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 120 par lęgowych. Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
37	A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
38	A272 podróżniczek *Lusci-*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
	nia svecica		jest ponad 100 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	
39	A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*	U1	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 2600 śpiewających samców. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
40	A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	U1	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
41	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	U2	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 140 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Cietrzew jest gatunkiem wymierającym w Polsce, dlatego perspektywa osiągnięcia właściwego stanu populacji jest niemożliwa do określenia. Natomiast perspektywa poprawy stanu siedlisk do poziomu FV, wydaje się możliwa w okresie obowiązywania PZO.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Przystępując do określania działań ochronnych, na podstawie zgromadzonych danych wytypowano gatunki ptaków, które w obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska należy uznać za kluczowe (Wytyczne GDOŚ 2012). Potrzeby ich ochrony uznano za nadrzędne w przypadku konfliktu potrzeb ochrony innych gatunków. Do gatunków kluczowych zaliczono:

1. wodniczkę ze względu na fakt, że w obszarze występuje ok. 20% populacji światowej gatunku i ok. 80% populacji krajowej,
2. dubelta ze względu na fakt, że w obszarze występuje ok. 7% populacji Unii Europejskiej i ok. 20% populacji krajowej,
3. orlika grubodziobego ze względu na fakt, że w obszarze występuje ok. 50% populacji Unii Europejskiej i ok. 70% populacji krajowej,
4. cietrzewia ze względu na fakt, że jest to w Polsce gatunek na skraju wymarcia, a w obszarze występuje ok. 20% populacji krajowej

oraz w drugiej kolejności:

5. rycyka ze względu na fakt, że jest gatunkiem zagrożonym globalnie, a w obszarze rozmnaża się około 5% populacji krajowej,
6. derkacza ze względu na fakt, że w obszarze rozmnaża się około 1% populacji krajowej,
7. kszyka ze względu na fakt, że ostoja jest jednym z najważniejszych obszarów lęgowych w Polsce,
8. kulika wielkiego ze względu na fakt, że jest gatunkiem zagrożonym globalnie, poza tym w obszarze rozmnaża się około 20% populacji krajowej,
9. krwawodzioba ze względu na fakt, że w obszarze rozmnaża się około 10% populacji krajowej.

W sytuacjach w których w obrębie siedlisk występowania gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 występowały przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy, dokonywano analizy ewentualnych sprzeczności potrzeb ich ochrony i o ile to możliwe ujednolicano zapisy w obu dokumentach. Dla zapewnienia ich spójności, w przypadku płatów działań ochronnych dla ptaków pokrywających się z działaniami dla siedlisk przyrodniczych (głównie koszenia) wydzielono działanie nr 33 „Działania ochronne zgodnie z zapisami Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy". Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej nie powtarzano zapisów z innego aktu prawnego, natomiast dla czytelności dokumentacji w Załączniku nr 6 (Szczegółowy wykaz działek ewidencyjnych, w obrębie których planowane są poszczególne działania ochronne), działanie 33 rozpisano na warianty wynikające z działań na rzecz przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy.

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		A	*Działania związane z ochroną czynną*					
1.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A075 bielik *Haliaeetus albicilla* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A119 kropiatka *Porzana porzana* A120 zielonka *Porzana parva* A122 derkacz *Crex crex* A127 żuraw *Grus grus – populacja lęgowa* A127 żuraw *Grus grus – populacja wędrowna* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa*	1	Wykonanie i realizacja ekspertyzy hydrologicznej	1) Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej uwzględniającej: potrzebę, możliwości oraz sposób zwiększenia uwilgotnienia i zmniejszenia odpływu wód (zwłaszcza w okresie wiosennym), uwarunkowania przyrodnicze (w tym cenne gatunki roślin i zwierząt występujące w ciekach w rejonie oddziaływania ew. inwestycji) oraz studium wykonalności inwestycji na danym cieku lub obszarze. Szczególnie uwzględnione powinny zostać: renaturalizacja całości lub fragmentu Lebiedzianki, Jaziewianki, Rowu Wogzalskiego, Kosódki i Klimaszewnicy (wszystkie oprócz Rowu Wogzalskiego w granicach BbPN); zalądowienie całości lub części, wykonanie przetamowań na Kanale Łęg w Brzezinach Kapickich, rowach w Brzezinach Ciszewskich oraz rowach na Bagnie Ławki; spowolnienie odpływu wód systemem rowów w okolicach Krasnegoboru, Jastrzębnej, Polkowa, Okrasina i Zajek oraz rowach opaskowych wokół Bieli Suchowolskich, Brzezin Ciszewskich i południowej strony Brzezin Kapickich; 2) Realizacja inwestycji wynikających z powyższej ekspertyzy hydrologicznej.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	1) Wykonanie ekspertyzy - w ciągu pierwszych pięciu lat obowiązywania PZO; 2) Realizacja inwestycji - w ciągu całego okresu obowiązywania PZO po wykonaniu ekspertyzy	1) Wykonanie ekspertyzy – 1 000; 2) Realizacja inwestycji – brak danych	1) Wykonanie ekspertyzy: Dyrektor BbPN; 2) Realizacja ekspertyzy: Dyrektor BbPN (w granicach BbPN), RDOŚ w Białymstoku (poza BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A272 podróżniczek *Luscinia svecica* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola* A409 cietrzew *Tetrao tetrix*							
2.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	2	Budowa 30 platform gniazdowych	Budowa 30 szt. sztucznych platform lęgowych w miarę potrzeb (w miejscu istniejących gniazd w przypadku wywrócenia się lub prawdopodobieństwa wywrócenia się dotychczasowego gniazda oraz trudności w samodzielnej odbudowie gniazda przez ptaki)	Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	O: 2, 5 * 30 = 75	Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN), na terenach Lasów Państwowych w

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								uzgodnieniu z właściwym nadleśniczym
3.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	3	Zapobieganie drapieżnictwu kuny	Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami uniemożliwiającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd.	Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	10	Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN), na terenach Lasów Państwowych w uzgodnieniu z właściwym nadleśniczym
4.	A156 rycyk *Limosa limosa* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*	4	Redukcja liczebności norki amerykańskiej	Redukcja liczebności norki amerykańskiej poprzez odłowy do pułapek żywołownych: dwa razy w ciągu roku w okresach luty-marzec i listopad-grudzień, co najmniej 20 pułapek rozstawianych na 21 dni.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	20 * 10 {lata trwania PZO} = 200	Dyrektor BbPN
5.	A031 bocian biały *Ciconia ciconia*	5	Montaż platform lęgowych pod gniazda bociana	Montaż 100 platform lęgowych pod gniazda bociana białego w miejsce istniejących gniazd w złym stanie bądź stanowiących	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6	W ciągu całego okresu obowiązywania	2, 5 * 100 = 250	Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			białego.	zagrożenie.	i na mapie w Załączniku nr 11	PZO		(poza obszarem BbPN)
		B	*Utrzymanie lub modyfikacja metod gospodarowania*					
6.	A021 bąk *Botaurus stellaris* A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A075 bielik *Haliaeetus albicilla* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A089 orlik krzykliwy *Aquila*	6	O: Zachowanie siedliska gatunku	O: Utrzymanie siedliska gatunku, w tym zabezpieczenie przed zalesieniem, zaorywaniem i odwadnianiem (tzn. tworzeniem nowych, rozbudową i odtwarzaniem istniejących systemów melioracyjnych, za wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne, do wymogów siedliskowych gatunków)	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie	O: 0	O: właściciele i zarządcy gruntów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pomarina A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*							

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A075 bielik *Haliaeetus albicilla* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago*	7	O: Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe	Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe siedlisk gatunków	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie	O: 0	O: właściciele i zarządcy gruntów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	gallinago A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*							
8.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex*	8	F:zachowanie siedliska poprzez koszenie 15-50% powierzchni po 15 sierpnia oraz inne działania	F: Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku w terminie 15 sierpnia - 15 października, 15-50% powierzchni co roku w innym miejscu (lub na przemian) lub koszenie 30-100% powierzchni co 2 lata; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co dwa lata	F: [0, 5 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*			drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			prywatnych) + 1, 5 {stawka za koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
9.	A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A154 dubelt *Gallinago media* A215 puchacz *Bubo bubo* A294 wodniczka	9	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie ręczne 20% powierzchni po 15 sierpnia oraz inne działania	F: Koszenie ręczne raz w roku na 20% powierzchni co roku w innym miejscu lub całej powierzchni raz na 5 lat, w terminie 15 sierpnia - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 5 lat	F: 1, 5 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Acrocephalus paludicola			drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; ręczny zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			{lata trwania PZO} = kwota dla działania	gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
10.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope*	10	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 15-50% powierzchni po 15 sierpnia, ekstensywny wypas oraz inne działania	F: Koszenie raz w roku na 15-50% powierzchni, (co roku w innym miejscu) lub koszenie 30-100% powierzchni co 2 lata, w terminie 15 sierpnia - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co dwa lata	F: [0, 5 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	– *populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta* – *populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gal-linago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio*			szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w obsadzie 0, 5 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			prywatnych) + 1, 5 {stawka za koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	flammeus A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*							
11.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła	11	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie (zalecane ręczne) 15-25% powierzchni po 15 sierpnia oraz inne działania	F: Koszenie(zalecane ręczne) raz w roku na 15-25% powierzchni (co roku w innym miejscu) lub całości co 4-7 lat, w terminie 15 sierpnia - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) zimą po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 4-7 lat	F: [0, 5 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1, 5 {stawka za koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Chlidonias leucopterus A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*			nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				
12.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocepha-*	12	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 15-25% powierzchni po 15 sierpnia; ręczne usuwanie podrostów drzew i krzewów (w miarę potrzeby) oraz inne działania	F: Koszenie raz w roku na 15-25% powierzchni (co roku w innym miejscu) lub całości co 4-7 lat, w terminie 15 sierpnia - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 4-7 lat	F: [0, 7 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1, 7 {stawka za koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	lus paludicola			wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie); w miarę potrzeby ręczne usuwanie drzew, krzewów i ich odrostów.				
13.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*	13	F: zachowanie siedliska poprzez ręczne koszenie 5% powierzchni od 15 sierpnia do 31 stycznia; ręczne usuwanie drzew, krzewów i ich odrostów (w miarę potrzeby)	F: Koszenie ręczne raz w roku 5% powierzchni, co roku w innym miejscu; w terminie 15 sierpnia - 31 stycznia; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak wykonania zabiegu w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby lub wysokość pokrywy śniegowej jest zbyt duża; ręczny zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; monitoring roślinności krzewiastej i drzewiastej i w miarę potrzeby usuwanie drzew, krzewów i ich odrostów.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie	F: 0, 8 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*							
14.	A021 bąk *Botaurus stellaris* A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media*	14	F: zachowanie siedliska poprzez ręczne usunięcie drzew i krzewów	F: Usunięcie ręczne drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy w terminie od początku września do końca stycznia. Na obszarach silnie uwodnionych wywóz biomasy zimą, po zamarzniętym gruncie. Dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Jednokrotnie w ciągu całego okresu obowiązywania PZO	F: 0, 5 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*							
15.	A021 bąk *Botaurus stellaris* A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna*	15	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 50-70% powierzchni po 15 lipca, ekstensywny wypas oraz inne działania	F: Koszenie raz w roku 50-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub całości co dwa lata, w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3%	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co dwa lata	F: 0, 8 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo*			całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w obsadzie 0, 5 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				Białystok (poza obszarem BbPN)
16.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A075 bielik *Haliaeetus*	16	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 50-70% powierzchni po 15 lipca oraz inne	F: Koszenie raz w roku 50-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub całości co dwa lata, w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok;	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr	Corocznie lub co dwa lata	F: 0, 8 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu;

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	albicilla A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo*		działania	dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).	11		prywatnych) * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
17.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A215 puchacz *Bubo bubo*	17	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 50-70% powierzchni po 15 lipca z ekstensywnym wypasem lub	F: Koszenie raz w roku 50-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie	F: 0.8 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 {lata trwania PZO}	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			całoroczny wypas koników polskich z dokaszaniem niedojadów oraz inne działania	szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w obsadzie 0, 5 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie). LUB wypas całoroczny koników polskich w obsadzie do 0, 5 DJP/ha; dokaszanie niedojadów (do 50% powierzchni) w terminie od 15 lipca do 15 października.			= kwota dla działania	BbPN (na obszarze BbPN)
18.	A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media*	18	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 50-70% powierzchni po 15 lipca, ekstensywny wypas 1 DJP/ha lub ekstensywny wypas 1 DJP/ha z	F: Koszenie raz w roku 50-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie	F: 1 * (powierzchnia gruntów SP + 75% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*		dokaszaniem niedojadów oraz inne działania	obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 15.05 (lecz nie wcześniej niż 2 tygodnie po ustąpieniu zalewu) do 15.10 w obsadzie 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia LUB wypas od 15.05 (lecz nie wcześniej niż 2 tygodnie po ustąpieniu zalewu) do 15.10 w obsadzie 1 DJP/ha (dopuszczalny brak wypasu w czasie trwania zalewu i do dwóch tygodni po jego ustąpieniu); jeśli powierzchnie niedojedzone w czasie wypasu stanowią więcej niż 15% powierzchni, należy je wykosić w terminie od 15 sierpnia do 31 października, zbiór skoszonej biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia. Ponadto: nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie			działania	BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				
19.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media*	19	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 50-90% powierzchni, jeden lub dwa pokosy, ekstensywny wypas oraz inne działania	F: Użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe; kośne – na 50-90% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian); dwa razy w roku w terminie 15 czerwca - 15 października lub raz w roku w terminie 15 lipca - 15 października, lub całości co dwa lata w terminie 15 lipca – 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; kośno-pastwiskowe - jak kośne tylko zamiast drugiego pokosu dopuszczalny wypas w obsadzie 0, 5-1, 0 DJP/ha, wprowadzony nie wcześniej niż 2 tygodnie po pierwszym pokosie lub w przypadku wykonania dwóch pokosów dopuszczalny wypas w obsadzie do 0, 5 DJP/ha, w terminie od dwóch tygodni po ostatnim pokosie do 15.10. Dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie lub wypas bez	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co dwa lata	F: [0, 6 {stawka w przypadku dwóch pokosów} * 5% powierzchni gruntów prywatnych + 1, 2 {stawka w przypadku jednego pokosu} * powierzchnia gruntów SP] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*			naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				
20.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex*	20	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 15- 25% powierzchni oraz inne działania	F: Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku 15-25% powierzchni (co roku w innym miejscu) lub całości co 4-7 lat, w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 4-7 lat	F: [0, 5 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1, 5 {stawka za	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*			użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; ręczny zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą, po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	Białystok (poza obszarem BbPN)
21.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex*	21	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie (zalecane ręczne) 15-25% powierzchni po 15 lipca, ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej	F: Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; koszenie 15-25% powierzchni, co roku w innym miejscu lub całości co 4-7	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 4-7 lat	F: [0, 7 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1, 7 {stawka za	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*		oraz inne działania	lat; zalecane ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą, po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	Białystok (poza obszarem BbPN)
22.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A090 orlik grubodzioby	22	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 15-25% powierzchni, ekstensywny wypas oraz inne działania	F: Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 4-7 lat	F: [0, 5 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Aquila clanga A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*			powierzchni; koszenie 15-25% powierzchni, co roku w innym miejscu lub całości co 4-7 lat; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w obsadzie 0, 5 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą, po zamarzniętym gruncie; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			prywatnych) + 1, 5 {stawka za koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
23.	A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A084 błotniak łąkowy *Circus*	23	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie (1 lub 2 pokosy) 80-90% powierzchni po 15	F: Użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe; kośne – na 80-90% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) dwa razy w roku w	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr	Corocznie	F: [0, 6 {stawka w przypadku dwóch pokosów} * 5% powierzchni gruntów	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu;

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pygargus A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo*		czerwca, ekstensywny wypas oraz inne działania	terminie 15 czerwca - 15 października lub raz w roku w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; kośno-pastwiskowe - jak kośne tylko zamiast drugiego pokosu dopuszczalny wypas w obsadzie 0, 5-1, 0 DJP/ha, wprowadzony nie wcześniej niż 2 tygodnie po pierwszym pokosie lub w przypadku wykonania dwóch pokosów dopuszczalny wypas w obsadzie do 0, 5 DJP/ha, w terminie od dwóch tygodni po ostatnim pokosie do 15.10; pastwiskowe - rozpoczęcie wypasu nie wcześniej niż 1 maja i nie wcześniej niż 2 tygodnie po ustąpieniu zalewu, obsada do 1 lipca 0, 1-0, 5 DJP/ha, po 1 lipca 0, 5 DJP/ha, dopuszczalne obciążenie 10 DJP/ha, jeśli powierzchnie niedojedzone stanowią więcej niż 15% powierzchni, należy je wykosić w terminie od 15 sierpnia do 31 października. Dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie lub wypas bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w	11		prywatnych + 1, 2 {stawka w przypadku jednego pokosu} * powierzchnia gruntów SP] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				
24.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis*	24	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 50-90% powierzchni po 1 sierpnia, ekstensywny wypas oraz inne działania	F: Koszenie raz w roku 50-90% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub całości co dwa lata, w terminie 1 sierpnia - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 2 lata	F: 0.8 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 [lata trwania PZO] = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	apivorus A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo*			obsadzie 0, 5 DJP/ha lub w obsadzie minimalnej 10 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				
25.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*	25	F: zachowanie siedliska poprzez usunięcie drzew i krzewów, koszenie 25-70% powierzchni po 1 sierpnia oraz	F: Usunięcie drzew i krzewów (zgodnie z potrzebą), a następnie koszenie 25-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) raz w roku lub 50-100% powierzchni co 2 lata, w terminie 1 sierpnia	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co 2 lata	F: 1 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*		inne działania	- 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).			[lata trwania PZO] = kwota dla działania	gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
26.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus*	26	F: zachowanie siedliska poprzez	F: Koszenie 25-90% powierzchni raz w roku lub 50-100% co dwa lata (powierzchnia	Lokalizacja działań w	Corocznie lub co dwa lata	F: 1 * (powierzchnia	F: na gruntach objętych

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A215 puchacz *Bubo bubo*		koszenie 25-90% powierzchni po 1 sierpnia, ekstensywny wypas oraz inne działania	niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 1 sierpnia - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w obsadzie 0, 5 DJP/ha lub w obsadzie minimalnej 10 DJP/ha; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).	Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11		gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 [lata trwania PZO] = kwota dla działania	wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
27.	A072 trzmielojad *Pernis*	27	F: zachowanie	F: Koszenie 20-70% powierzchni raz w roku	Lokalizacja	Corocznie lub co	F: 1 *	F: na gruntach

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	apivorus A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*		siedliska poprzez koszenie 20-70% powierzchni po 15 lipca, ekstensywny wypas oraz inne działania	lub 40-100% co dwa lata (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny wypas jako uzupełnienie użytkowania kośnego, w terminie od 1.08. do 15.10., w obsadzie do 0, 5 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).	działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	dwa lata	(powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 [lata trwania PZO] = kwota dla działania	objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
28.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo*	28	F:zachowanie siedliska poprzez koszenie 25-90% powierzchni po 15 lipca, ekstensywny wypas oraz inne działania	F: Koszenie 25-90% powierzchni raz w roku lub 50-100% co dwa lata (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.08 do 15.10 w obsadzie 0, 5 DJP/ha lub w obsadzie minimalnej 10 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co dwa lata	F: 0.8 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 [lata trwania PZO] = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
29.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*	29	F: zachowanie siedliska poprzez usunięcie zakrzaczeń, koszenie 20-50% powierzchni po 15 lipca oraz inne działania	F: Usunięcie drzew i krzewów (zgodnie z potrzebą), a następnie koszenie 20-50% powierzchni raz w roku lub 40-100% co dwa lata (co roku w innym miejscu), w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Usunięcie drzew krzewów w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania PZO, a następnie corocznie lub co dwa lata	F: 1 * (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 [lata trwania PZO] = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
30.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus*	30	F: zachowanie siedliska poprzez	F: Koszenie 25-90% powierzchni raz w roku lub 50-100% co dwa lata (powierzchnia	Lokalizacja działań w	Corocznie lub co dwa lata	F: 0.8 * (powierzchnia	F: na gruntach objętych

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	columbianus) – populacja wędrowna A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo*		koszenie 25-90% powierzchni po 15 lipca oraz inne działania	niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 15 lipca - 15 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).	Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11		gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) * 10 [lata trwania PZO] = kwota dla działania	wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
31.	A090 orlik grubodzioby	31	Koszenie ręczne 25-	Koszenie ręczne 25-50% powierzchni raz w	Lokalizacja	Corocznie	2 * powierzchnia	Biebrzański PN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Aquila clanga		50% powierzchni	roku (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu), w terminie 15 lipca - 31 października; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; ręczny zbiór biomasy w kopy lub stogi w ciągu dwóch tygodni od skoszenia oraz jej wywóz po zamarzniętym gruncie.	działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11		w ha * 10 lat	
32.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus* A122 derkacz *Crex crex* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus*	32	F: zachowanie siedliska poprzez koszenie 15-70% powierzchni po 31 sierpnia, ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej oraz inne działania	F: Usunięcie drzew i krzewów (zgodnie z potrzebą), a następnie koszenie (zalecane ręczne) 15-70% powierzchni raz w roku (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub 30-100% co dwa lata, w terminie 31 sierpnia - 31 października; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; zalecane ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Corocznie lub co dwa lata	F: [0,7 {stawka za koszenie maszynowe} * (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1, 7 {stawka za koszenie ręczne} * (25% powierzchni gruntów SP* + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] * 10 {lata trwania PZO} = kwota dla działania	F: na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz gruntu; na pozostałych gruntach: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*			kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie konserwowanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem działań mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				
33.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* A084 błotniak łąkowy *Circus*	33	Działania zgodnie z określonymi w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy.	Działania zgodnie z określonymi w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy. Szczegółowe informacje dotyczące podziału działania 33 na warianty wynikające z działań dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy zawarto w Załączniku nr 6.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Zgodnie z określonymi w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy.	W ramach kosztów realizacji Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy.	Zgodnie z określonymi w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy.

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pygargus A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A122 derkacz *Crex crex* A151 batalion *Philomachus pugnax* A153 kszyk *Gallinago gallinago* A154 dubelt *Gallinago media* A156 rycyk *Limosa limosa* A160 kulik wielk *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* A215 puchacz *Bubo bubo* A222 uszatka błotna *Asio flammeus* A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*							
34.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	34	Redukcja zagęszczenia lisa i jenota	Obniżenie zagęszczenia lisa i jenota do maks. 2 os./10 km^2 i utrzymywanie tego zagęszczenia na tym poziomie.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Działania stałe	100 rocznie * 10 [lata trwania PZO] = 1 000.	Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN), na terenach Lasów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								Państwowych w uzgodnieniu z właściwym nadleśniczym
35.	A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A272 podróżniczek *Luscinia svecica* A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	35	Tworzenie stref przejściowych (ekotonów)	1) Wykonanie ekspertyzy ustalającej dokładną lokalizację, powierzchnię, termin, możliwości i sposób wykonania przerzedzeń zwartych zakrzaczeń i zadrzewień oraz wydłużenia, poszerzenia i utrzymania stref przejścia pomiędzy obszarami otwartymi a zadrzewionymi i zakrzaczonymi. 2) Realizacja zabiegów ochronnych wynikających z powyższej ekspertyzy.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	1) Wykonanie ekspertyzy - w ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO; 2) Realizacja zabiegów ochronnych - w ciągu całego okresu obowiązywania PZO po wykonaniu ekspertyzy	1) Wykonanie ekspertyzy – 25; 2) Realizacja zabiegów– brak danych	1) Wykonanie ekspertyzy: Dyrektor BbPN; 2) Realizacja ekspertyzy: Dyrektor BbPN (w granicach BbPN), RDOŚ w Białymstoku (poza BbPN)
36.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	36	1) Utworzenie stref ochrony; 2) Ograniczenie penetracji ludzkiej w okresie od 1 lutego do 31 lipca	1) Utworzenie stref ochrony wokół miejsc rozrodu, zimowania i stałego przebywania cietrzewi. 2) W miarę potrzeb, dla okresu od 1.02 do 31.07: wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN zakazu ruchu turystycznego w	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	1) Utworzenie stref: w ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania PZO; 2) Ograniczenie	0	Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				okresie; odstąpienie od prowadzenia przez BbPN lub RDOŚ w Białymstoku zabiegów ochronnych; negatywne opiniowanie wszelkich prac wymagających opinii BbPN lub RDOŚ w Białymstoku (np. wycinka drzew).		penetracji: od utworzenia stref do końca obowiązywania PZO		
37.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	37	Wspomaganie rozrodu bądź zasilanie populacji cietrzewi	Wsiedlenie do 200 dodatkowych osobników o pochodzeniu genetycznym właściwym dla północno-wschodniej Polski	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	200 rocznie * 10 [lata trwania PZO] = 2 000	Dyrektor BbPN
38.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	38	Wykup gruntów stanowiących siedliska cietrzewia	Wykup gruntów leżących w Biebrzańskim Parku Narodowym.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	5 * 400 ha = 2 000	Dyrektor BbPN
39.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	39	Odtworzenie i utrzymanie siedliska cietrzewia	1) Wykonanie ekspertyzy ustalającej dokładny sposób odtworzenia i utrzymania zróżnicowanej struktury siedliska z obecnością takich komponentów jak kośne i zarastające łąki oraz zakrzaczenia i zadrzewienia o różnym stopniu zwarcia; z podaniem lokalizacji, terminów, możliwości	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	1) Wykonanie ekspertyzy w ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO; 2) Usunięcie	1) Wykonanie ekspertyzy – 20; 2) Realizacja zabiegów - 0, 5* (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				i sposobu wykonywania zabiegów. 2) Realizacja zabiegów ochronnych wynikających z ekspertyzy.		drzew w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania PZO; pozostałe działania w ciągu całego okresu obowiązywania PZO	gruntów prywatnych) * 9 [lata trwania PZO po wykonaniu ekspertyzy] = kwota dla działania	
40.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A151 batalion *Philomachus pugnax* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna	40	Ograniczenia udostępniania obszaru BbPN	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń na okres 01.02. - 15.07. przez cały czas obowiązywania PZO: maksymalnie jeden spływ dziennie do 25 osób; zakaz wpływania na starorzecza i rozlewiska (nie dotyczy starorzecza przy polu namiotowym "Bóbr" w Osowcu Twierdzy); zakaz używania silników spalinowych i elektrycznych (nie dotyczy służb BbPN); zakaz używania tratw; zakaz wędkowania na Biebrzy na odcinku od mostu kolejowego w Osowcu Twierdzy do ujścia Wissy; zakaz wędkowania z lewego brzegu i z łodzi na Biebrzy na odcinku ujście Wissy - Brzostowo.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Chlidonias niger A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*							
41.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A151 batalion *Philomachus pugnax* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*	41	Ograniczenia udostępniania obszaru BbPN	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń na okres 01.02. - 15.07. przez cały czas obowiązywania PZO: maksymalnie trzy spływy dziennie do 50 osób łącznie; zakaz wpływania na starorzecza i rozlewiska; zakaz używania silników spalinowych i elektrycznych (nie dotyczy służb BbPN); zakaz używania tratw; zakaz wędkowania z lewego brzegu i z łodzi.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
42.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja*	42	Ograniczenia udostępniania obszaru BbPN	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń na okres	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6	W ciągu pierwszego roku obowiązywania	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	wędrowna A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A151 batalion *Philomachus pugnax* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*			01.02. - 15.07. przez cały czas obowiązywania PZO: maksymalnie trzy spływy dziennie do 50 osób łącznie; zakaz wpływania na starorzecza i rozlewiska; zakaz używania silników spalinowych i elektrycznych (nie dotyczy służb BbPN); zakaz używania tratw; zakaz wędkowania na Biebrzy z prawego brzegu i z łodzi na odcinku od mostu w Dolistowie do ujścia Kanału Kapickiego.	i na mapie w Załączniku nr 11	PZO		
43.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna*	43	Ograniczenia udostępniania obszaru BbPN	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń na okres 01.02. - 15.07. przez cały czas obowiązywania PZO: zakaz wpływania na starorzecza i rozlewiska; zakaz używania tratw; zakaz używania silników spalinowych i elektrycznych (nie dotyczy służb BbPN).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A151 batalion *Philomachus pugnax* A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*							
44.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna* A041 gęś białoczelna Anser *albifrons* A050 świstun *Anas penelope – populacja wędrowna* A054 rożeniec *Anas acuta – populacja wędrowna* A151 batalion *Philomachus pugnax*	44	O: Zachowanie siedliska gatunku	O: Utrzymanie siedliska gatunku, w tym zabezpieczenie przed zalesieniem, zaorywaniem i odwadnianiem (tzn. tworzeniem nowych, rozbudową i odtwarzaniem istniejących systemów melioracyjnych, za wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne, do wymogów siedliskowych gatunków);	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Działania stałe	O: 0	O: właściciele i zarządcy gruntów
45.	A021 bąk *Botaurus stellaris* A022 bączek *Ixobrychus minutus* A027 czapla biała *Egretta*	45	Ograniczenia udostępniania obszaru BbPN	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń na okres 01.04. - 15.07. przez cały czas	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	alba			obowiązywania PZO: zakaz wstępu, w tym wędkowania (nie dotyczy służb BbPN).	Załączniku nr 11			
46.	A127 żuraw *Grus grus – populacja wędrowna*	46	O: Zachowanie siedliska gatunku; F: ograniczenie przebywania ludzi na noclegowiskach w godzinach nocnych	O: Utrzymanie siedliska gatunku, w tym zabezpieczenie przed zalesieniem, zaorywaniem i odwadnianiem (tzn. tworzeniem nowych, rozbudową i odtwarzaniem istniejących systemów melioracyjnych, za wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne, do wymogów siedliskowych gatunków); F: ograniczenie użytkowania (tj. nie wykonywanie zabiegów ochronnych, prac rolnych i polowania) i przebywania w porze zlotów i nocowania żurawi: od 2 godzin przed zachodem słońca do 2 godzin po wschodzie słońca w okresie 01.09. - 31.10.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Działania stałe	O: 0; F: 0	O: właściciele i zarządcy gruntów F: Dyrektor BbPN (na obszarze BbPN) lub RDOŚ Białystok (poza obszarem BbPN)
47.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus* A224 lelek *Caprimulgus europaeus* A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	47	O: Zachowanie siedliska gatunku	O: Utrzymanie siedliska gatunku, w tym zabezpieczenie siedliska przed trwałym odlesieniem (zamianą na grunty rolne lub budowlane) i odwadnianiem (tzn. tworzeniem nowych, rozbudową i odtwarzaniem istniejących systemów melioracyjnych, za wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Działania stałe	O: 0	O: właściciele i zarządcy gruntów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos* A320 muchołówka mała *Ficedula parva*			poziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne, do wymogów siedliskowych gatunków);				
48.	A127 żuraw *Grus grus – populacja lęgowa* A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius* A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos* A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	48	Zakaz cięć w okresie lęgowym	Wprowadzenie do zadań ochronnych wyłączenia okresu lęgowego, tj. 01.02. - 31.08, z prowadzenia zabiegów ochronnych polegających na wycinaniu drzew.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
49.	A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius* A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos* A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	49	1) Zakaz cięć rębnych i sanitarnych drzew liściastych; 2) Wykup gruntów (lasy)	1) Usunięcie z obowiązujących i nie wprowadzanie w przyszłych planach zdań ochronnych cięć mających charakter użytkowania rębnego oraz cięć sanitarnych drzew liściastych; 2) Wykup gruntów w miejscach gniazdowania	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	1) 0; 2) 120 * 10 [lata trwania PZO] = 1 200	1) Dyrektor BbPN; 2) Dyrektor BbPN
50.	A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	50	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 140 ha drzewostanów w wieku 80	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6	W ciągu pierwszych dwóch lat	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych dębów, jesionów i olch do naturalnej śmierci (co najmniej 20 drzew na ha).	i na mapie w Załączniku nr 11	obowiązywania PZO		
51.	A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	51	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 60 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych dębów, jesionów i olch do naturalnej śmierci (co najmniej 20 drzew na ha).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród
52.	A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*	52	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 165 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych drzew liściastych do naturalnej śmierci (co najmniej 30 m^3 posuszu liściastego na ha).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów
53.	A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*	53	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 100 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych drzew liściastych do naturalnej śmierci (co najmniej 30 m^3 posuszu liściastego na ha).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
54.	A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*	54	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 75 ha drzewostanów w wieku 90 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych drzew do naturalnej śmierci (co najmniej 20 m^3 posuszu liściastego na ha).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów
55.	A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*	55	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 75 ha drzewostanów w wieku 90 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych drzew do naturalnej śmierci (co najmniej 20 m^3 posuszu liściastego na ha).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród
56.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra* A075 bielik *Haliaeetus albicilla* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A215 puchacz *Bubo bubo*	56	Zachowanie siedlisk lęgowych	Nie stosowanie rębni oraz cięć sanitarnych w istniejących oraz w powoływanych w trakcie obowiązywania PZO strefach ochrony częściowej wokół gniazd wymienionych gatunków na obszarach leśnych w granicach Biebrzańskiego PN. W przypadku ewentualnego opuszczenia stanowiska przez gatunek strefowy i zniesienia strefy ochronnej pozostawienie drzewa gniazdowego wraz z otaczającym go drzewostanem w promieniu co najmniej 100 metrów od gniazda	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
57.	A030 bocian czarny *Ciconia*	57	Zachowanie siedlisk	Nie stosowanie rębni zupełnych,	Obszar Natura	W ciągu całego	0	Nadleśniczy

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	nigra A075 bielik *Haliaeetus albicilla* A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A215 puchacz *Bubo bubo*		lęgowych	częściowych i gniazdowych (przy dopuszczeniu rębni przerębowej i stopniowej, z pozostawieniem drzew nadających się do założenia gniazd) w istniejących oraz w powoływanych w trakcie obowiązywania PZO strefach ochrony częściowej wokół gniazd wymienionych gatunków poza granicami Biebrzańskiego PN. W przypadku ewentualnego opuszczenia stanowiska przez bociana czarnego lub orlika grubodziobego i zniesienia strefy ochronnej pozostawienie drzewa gniazdowego wraz z otaczającym go drzewostanem w promieniu co najmniej 50 metrów od gniazda	2000 poza BbPN	okresu obowiązywania PZO		właściwego nadleśnictwa.
58.	A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	58	Ochrona ścisła	Objęcie obszaru ochroną ścisłą.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych trzech lat obowiązywania PZO	brak danych	Dyrektor BbPN
59.	A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	59	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 60 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych drzew do naturalnej śmierci (co najmniej 20	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				m^3 posuszu liściastego na ha).	11			
60.	A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	60	Zmiana Planu Urządzania Lasu	Zmiana Planu Urządzania Lasu, mająca na celu osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 16 ha drzewostanów w wieku 65 lat lub starszych. Pozostawianie pojedynczych drzew do naturalnej śmierci (co najmniej 20 m^3 posuszu liściastego na ha).	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu pierwszych dwóch lat obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród
61.	A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	61	Ograniczenia w ruchu turystycznym	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN zakazu użytkowania szlaków turystycznych w O.O. Grzędy BbPN na odcinku od uroczyska Kapli Dołek do zejścia z Solistowskiej Góry w okresie lęgowym orlika grubodziobego.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Przez pierwsze pięć lat obowiązywania PZO, a w razie skuteczności działania przez cały okres obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
62.	A030 bocian czarny Ciconia nigra A075 bielik Haliaeetus albicilla A089 orlik krzykliwy Aquila pomarina A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga* A215 puchacz Bubo bubo	62	Wykup gruntów	Wykup gruntów prywatnych w miejscach gniazdowania.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	3 000 na obszarze BbPN oraz w enklawie Lasu Wroceńskiego + 3 000 poza BbPN z wyjątkiem enklawy Lasu Wroceńskiego = 6 000	Dyrektor BbPN - obszar BbPN wraz z enklawą Lasu Wroceńskiego; RDOŚ Białystok - cały obszar poza BbPN z wyjątkiem enklawy Lasu Wroceńskiego.

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		C	*Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych*					
63.	Gatunki, dla ochrony których wśród działań ochronnych przewidziano koszenia	63	Monitoring zgodności wykonywania koszeń z ustaleniami PZO	Ocena zgodności terminów i warunków wykonywania koszeń z ustaleniami PZO.	Grunty prywatne i dzierżawione od Skarbu Państwa w granicach obszaru Natura 2000	Co roku w terminach określonych dla danych działań, wyrywkowo co najmniej 5 % działek objętych koszeniami	5 / rok = 50	RDOŚ w Białymstoku, a w granicach BbPN Dyrektor Parku.
		D	*Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochronnym*					
64.	A022 bączek *Ixobrychus minutus*	64	Uzupełnienie wiedzy na temat występowania bączka w granicach obszaru Natura 2000	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji bączka.	Cały obszar Natura 2000.	Jednokrotnie w latach 2015-2016	30	RDOŚ w Białymstoku, a w granicach BbPN Dyrektor Parku.
65.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus*	65	Uzupełnienie wiedzy na temat występowania trzmielojada w granicach obszaru Natura 2000	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji trzmielojada.	Cały obszar Natura 2000.	Jednokrotnie w latach 2015-2017	30	RDOŚ w Białymstoku, a w granicach BbPN Dyrektor Parku.
66.	A080 gadożer *Circaetus gallicus*	66	Uzupełnienie wiedzy na temat	Badania w celu wykrycia gniazd i rewirów lęgowych. Po potwierdzeniu występowania	Cały obszar Natura 2000.	W ciągu trzech pierwszych lat	6	RDOŚ w Białymstoku, a w

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			występowania gadożera w granicach obszaru Natura 2000	w obszarze ocena stanu ochrony gatunku		obowiązywania PZO		granicach BbPN Dyrektor Parku.
67.	A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosu* A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*	67	Rozpoznanie przyczyn spadku liczebności błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego	Przeprowadzenie badań dotyczących oceny sukcesu lęgowego oraz tempa wzrostu piskląt błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego w porównaniu z jakością siedlisk obszaru Natura 2000.	Cały obszar Natura 2000.	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	20	Dyrektor BbPN
68.	A090 orlik krzykliwy *Aquila clanga* A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	68	Rozpoznanie skali i tempa hybrydyzacji orlika grubodziobego i orlika krzykliwego	Przeprowadzenie badań dotyczących oceny skali i tempa hybrydyzacji orlika grubodziobego i orlika krzykliwego, z wykorzystaniem technik analizy DNA piór ptaków.	Cały obszar Natura 2000.	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	50	Dyrektor BbPN
69.	A156 rycyk *Limosa limosa* A156 kulik wielki *Numenius arquata* A162 krwawodziób *Tringa totanus*	69	Rozpoznanie uwarunkowań sukcesu lęgowego siewkowców	Przeprowadzenie badań dotyczących oceny uwarunkowań sukcesu lęgowego siewkowców gniazdujących w zróżnicowanych warunkach siedliskowych.	Cały obszar Natura 2000.	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	30	Dyrektor BbPN
70.	A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*	70	Uzupełnienie wiedzy na temat znaczenia obszaru Natura 2000 dla utrzymania światowej populacji	Przeprowadzenie badań mających na celu określnie procentu osobników wodniczki przystępujących do drugich lęgów nad Biebrzą, w tym migrujących na teren ostoi z innych stanowisk, gdzie odbywały pierwsze	Cały obszar Natura 2000.	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	30	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			wodniczki	lęgi.				
71.	A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus (Cygnus bewickii)* A054 rożeniec *Anas acuta* A041 gęś białoczelna *Anser albifrons* A050 świstun *Anas penelope* – populacja wędrowna A151 batalion *Philomachus pugnax* – populacja wędrowna	71	Uzupełnienie wiedzy na temat znaczenia obszaru Natura 2000 dla gatunków migrujących	Przeprowadzenie badań mających na celu rozpoznanie tempa wymiany osobników (*turnover*) gatunków przelotnych zatrzymujących się nad Biebrzą wiosną.	Cały obszar Natura 2000.	W ciągu całego okresu obowiązywania PZO	30	Dyrektor BbPN
72.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra*	72	Przeprowadzenie badań mających na celu określenie czynników wpływających na sukces lęgowy gatunku	Przeprowadzenie badań mających na celu określenie czynników wpływających na sukces lęgowy gatunku i stopnia ich oddziaływania za pomocą fotopułapek rejestrujących przebieg lęgów	Cały obszar Natura 2000.	Przez 3 lata w I połowie okresu obowiązywania PZO	50	Dyrektor BbPN

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	A021 bąk *Botaurus stellaris*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 40 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba samców odzywających się głosem godowym	Zgodnie z metodyką liczeń bąka (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	Corocznie	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
2.	A022 bączek *Ixobrychus minutus*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba wszystkich stwierdzeń bączka	Obserwacje ptaków w trakcie spływów.	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
3.	A027 czapla biała *Egretta alba*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 36 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba par lęgowych	Monitoring kolonii lęgowych – liczenie par lęgowych.	Corocznie, na przełomie maja i czerwca	Kolonie lęgowe	Dyrektor BbPN	0, 4 x 10 = 4 (koszty kontroli x liczba lat trwania PZO]
4.	A030 bocian czarny *Ciconia nigra*	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 24 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska z U1 do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0, 3 /za gniazdo
5.	A031 bocian	Utrzymanie stanu	Stan popula-	Liczba gniazd	Wyszukiwanie i	Corocznie	Cały obszar Natura	Dyrektor	0, 02 /za gniazdo

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	biały *Ciconia ciconia*	populacji na poziomie FV, to jest ponad 300 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	cji (wybrane wskaźniki)	zajętych na początku lipca	kontrola gniazd w 22 losowo wybranych miejscowościach		2000	BbPN	
6.	A037 łabędź czarnodzioby – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 300 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodyką liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13. Zwiększyć o 20-50 % punktów liczeń w porównaniu do metodyki stosowanej do inwentaryzacji PZO	Dyrektor BbPN	0, 4 x 10 = 4 (koszty kontroli x liczba lat trwania PZO]
7.	A041 gęś białoczelna – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 50000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodyką liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy łabędziu czarnodziobym)
8.	A050 świstun *Anas penelope* – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 7000 osobników podczas wędrówki wiosennej.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodyką liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) –	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy łabędziu czarnodziobym)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.			(Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)		wyznaczonych w latach 2012-13		
9.	A054 rożeniec *Anas acuta* – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 5000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodyką liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0, 3 /za gniazdo
10.	A072 trzmielojad *Pernis apivorus*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba rewirów w wybranych miejscach	Zgodnie z metodyką liczeń trzmielojada (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	W drugim i siódmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	30 punktów kontrolnych	Dyrektor BbPN	0, 3x10x2x2 = 20 [koszt jednej kontroli x ilość powierzchni próbnych x ilość kontroli x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
11.	A075 bielik *Haliaeetus albicilla*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 11 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0, 3 /za gniazdo
12.	A080 gadożer	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 2 pary lęgowe. Poprawa stanu siedliska z U2 do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola miejsc, co do których zachodzi podejrzenie lęgów gadożera (obserwacje	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0, 3 /za gniazdo

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.			dorosłych ptaków)				
13.	A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	2 kontrole poranne na 30 powierzchniach próbnych 2x2 km. liczenie ptaków należy wykonać z 2 km transektu przechodzącego przez środek powierzchni lub po jego granicy	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach 15-30.04., 01.-10.05. i 11.-25.05	30 powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0, 4x2x30x3 = 72 [koszt jednej kontroli x ilość kontroli x ilość powierzchni próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
14.	A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 80 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska z U1 do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	2 kontrole poranne na 30 powierzchniach próbnych 2x2 km	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 20.04-10.05 i 11-30.05	30 powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
15.	A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie U1, to jest ponad 20 par lęgowych. Zachowanie stanu siedliska na poziome U1.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN i Komitet Ochrony Orłów	0, 3 /za gniazdo
16.	A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest co najmniej 18 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska z	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	0 (liczenia w ramach Państwowego Monitoringu

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		U1 do poziomu FV.							Środowiska)
17.	A119 kropiatka *Porzana porzana*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, przy zwiększeniu ponad 300 liczby terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odzywających się samców stwierdzona na transektach	Liczenia odzywających się ptaków na 30 2-km transektach, 2 kontrole nocne w ciągu roku	W trzecim, szóstym i dziewiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 5-15.05 i 20-31.05	30 losowych transektów	Dyrektor BbPN	0, 5x2x30x3 = 90 [koszt jednej kontroli x ilość kontroli x ilość powierzchni próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
18.	A120 zielonka *Porzana parva*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 80 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odzywających się samców stwierdzona na transektach	Liczenia odzywających się ptaków na 30 2-km transektach, 2 kontrole nocne w ciągu roku	W trzecim, szóstym i dziewiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 5-15.05 i 20-31.05	30 losowych transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy kropiatce)
19.	A122 derkacz *Crex crex*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 1200 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odzywających się samców stwierdzona na transektach	Liczenia odzywających się ptaków na 30 2-km transektach, 2 kontrole nocne w ciągu roku	W trzecim, szóstym i dziewiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 5-15.05 i 20-31.05	30 losowych transektów	Dyrektor BbPN	0, 5x30x3=45 [koszt jednej kontroli x liczba transektów x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
20.	A127 żuraw *Grus grus* – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 5200 osobników na zlotowiskach podczas jesiennej wędrówki.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników na noclegowiskach	Zgodnie z metodyką PMŚ	Corocznie	Miejsca koncentracji żurawi w okresie od początku września do pierwszej dekady października	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	0 (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)
21.	A127 żuraw *Grus grus* – populacja	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 210 par	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odzywających się par na powierzchniach	Zgodnie z metodyką liczeń żurawia (Grzywaczewski,	W czwartym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań	Liczenia na 15 powierzchniach próbnych (kwadraty 5x5	Dyrektor BbPN	0, 4x5x5x2 = 20 [koszt jednej kontroli x liczba

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	lęgowa	lęgowych.		próbnych (5x5km)	Marczakiewicz 2013*)	ochronnych	km)		obserwatorów na powierzchnię x liczba powierzchni próbnych x liczba liczeń w ciągu trwania PZO)
22.	A151 batalion *Philomachus pugnax* – populacja wędrowna	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 7000 osobników podczas wiosennej wędrówki. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodyką liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	Corocznie, marzec-kwiecień- 1. dekada maja	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0, 3 /za gniazdo
23.	A153 kszyk *Gallinago gallinago*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 4000 par. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba tokujących osobników	Obserwacje na 40 punktach kontrolnych. Liczenie wszystkich osobników w podziale na odzywające tokujące (dudnienie) ponad gruntem) i inne głosy na gruncie. W punkcie liczenia, należy wykonać 2 liczenia po 5 min, z przerwą miedzy liczeniami 5 min.	W piątym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych; kontrola wieczorna w okresie od 25.04 do 10.05	40 losowych punktów kontrolnych	Dyrektor BbPN	0, 1x40x2 = 8 [koszt kontroli na jednym punkcie x ilość punktów kontrolnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
24.	A154 dubelt *Gallinago media*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 390 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników na tokowiskach	Zgodnie z metodyką PMŚ	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	0 (monitoring prowadzony ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)
25.	A156 rycyk *Limosa limosa*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 530 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	2 kontrole poranne na 30 powierzchniach próbnych 2x2 km	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 20.04-10.05 i 11-30.05	30 powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
26.	A160 kulik wielki *Numenius arquata*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	2 kontrole poranne na 30 powierzchniach próbnych 2x2 km	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 20.04-10.05 i 11-30.05	30 powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
27.	A162 krwawodziób *Tringa totanus*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie U1, to jest ponad 480 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	2 kontrole poranne na 30 powierzchniach próbnych 2x2 km	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 20.04-10.05 i 11-30.05	30 powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
28.	A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 42 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników wykazujących zachowania lęgowe	Obserwacje w trakcie spływów	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
29.	A196 rybitwa	Poprawa stanu populacji	Stan popula-	Liczba osobni-	Obserwacje w	Corocznie, 3 spływy w	Biebrza w raz z ob-	Dyrektor	0 (koszty

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	białowąsa *Chlidonias hybrida*	do poziomu FV, to jest powyżej 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	cji (wybrane wskaźniki)	ków wykazujących zachowania lęgowe	trakcie spływów, kontrole kolonii lęgowych (w celu potwierdzenia kategorii lęgowości)	ciągu roku	szarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	BbPN	uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
30.	A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 200 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników wykazujących zachowania lęgowe	Obserwacje w trakcie spływów, kontrole kolonii lęgowych (w celu potwierdzenia kategorii lęgowości)	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
31.	A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 300 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników nad koloniami lęgowymi	Obserwacje w trakcie spływów, kontrole kolonii lęgowych (w celu potwierdzenia kategorii lęgowości)	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0, 4x2x4x3x10 = 96 [koszt osobodnia x ilość osób x ilość dni spływu x ilość spływów w ciągu roku x ilość lat trwania PZO]
32.	A215 puchacz *Bubo bubo*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie U1, to jest ponad 20 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych rewirów	Nasłuchy odzywających się samców z 20 punktów obserwacyjnych, kontrolowanych dwukrotnie w sezonie lęgowym, z przerwą	W lata parzyste w ciągu trwania PZO	30 punktów kontrolnych, wybranych ze względu na bliskość znanych rewirów bądź siedlisk puchacza	Dyrektor BbPN	0, 4x15x5 = 30 [koszt osobodnia x ilość osobodni potrzebna do wykonania liczeń x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					pomiędzy kontrolami, która powinna wynosić 15-30 dni				
33.	A222 uszatka błotna *Asio flammeus*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 10 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	Liczenia prowadzone zgodnie z metodyką dla kulika wielkiego. 2 kontrole poranne na 15 powierzchniach próbnych 2x2 km	Corocznie w terminach: 20.04-10.05 i 11-30.05	15 powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
34.	A224 lelek *Caprimulgus europaeus*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 100 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba samców odzywających się głosem tokowym na powierzchniach próbnych	Nasłuchy odzywających się samców (ze stymulacją) na 10 powierzchniach próbnych	W pierwszym, piątym i ósmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	10 losowo wskazanych powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0, 5x10x3 = 15 [koszt kontroli jednej powierzchni x ilość powierzchni próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
35.	A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 70 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba stanowisk na powierzchniach próbnych	Obserwacje (ze stymulacją) ptaków wykazujących zachowania lęgowe na powierzchniach próbnych	W trzecim, szóstym i ósmym roku obowiązywania PZO	10 losowych powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0, 4x2x10x3 = 24 [koszt jednej kontroli x ilość kontroli na powierzchni x ilość powierzchni x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
36.	A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 120 par lęgowych. Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba stanowisk na powierzchniach próbnych	Obserwacje (ze stymulacją) ptaków wykazujących zachowania lęgowe na powierzchniach próbnych	W trzecim, szóstym i ósmym roku obowiązywania PZO	10 losowych powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy dzięciole zielonosiwym)
37.	A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	1) Liczba stanowisk na powierzchniach próbnych 2) Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	1) Zgodnie z metodyką PMŚ 2) Obserwacje na powierzchniach próbnych w trakcie monitoringu dzięcioła zielonosiwego i średniego	1) Corocznie 2) W trzecim, szóstym i ósmym roku obowiązywania PZO	1) 7 powierzchni próbnych 2x2 km 2). 10 losowych powierzchni próbnych	1) Główny Inspektorat Ochrony Środowiska 2) Dyrektor BbPN	1) 0 (monitoring prowadzony ramach Państwowego Monitoringu Środowiska) 2) 0 (koszty uwzględnione przy dzięciole zielonosiwym)
38.	A272 podróżniczek *Luscinia svecica*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba śpiewających samców na transektach kontrolnych	Liczenia śpiewających samców na transektach kontrolnych (ze stymulacją).	W pierwszym, piątym i dziewiątym roku obowiązywania PZO	10 transektów	Dyrektor BbPN	0, 4x10x3 = 12 [koszt jednej kontroli x liczba transektów x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
39.	A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*	Utrzymanie stanu populacji na poziomie FV, to jest ponad 2600 śpiewających samców. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	1) Liczba śpiewających samców na transektach. 2) Liczba śpiewających samców na powierzchniach siedliska, na której wystę-	Zgodnie z metodyką PMŚ – dwie metody transektowa i liczenia na całym siedlisku	1) Transekty – corocznie; 2) całość siedliska – dwa razy w ciągu obowiązywania PZO (preferowany drugi i ósmy rok obowiązywania PZO)	80 losowych transektów; całość siedliska wodniczki	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	0 (monitoring w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				pują śpiewające samce					
40.	A320 muchołówka mała *Ficedula parva*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba śpiewających samców na powierzchniach próbnych	Liczenia zgodnie z metodyką liczeń muchołówki małej (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) na 5 powierzchniach próbnych (1x1 km). Liczenia wykonać dwukrotnie z co najmniej czternastodniową przerwą pomiędzy kontrolami.	W trzecim i dziewiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	20-30 punktów wylosowanych w siedliskach preferowanych przez gatunek	Dyrektor BbPN	0, 2x2x5x2 = 4 [koszt jednej kontroli x liczba kontroli x liczba powierzchni próbnych x ilość liczeń w trakcie obowiązywania PZO]
41.	A409 cietrzew *Tetrao tetrix*	Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 140 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do poziomu FV.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba samców tokujących na tokowiskach	Liczenia tokujących samców na wszystkich znanych tokowiskach (z wyszukiwaniem nowych tokowisk)	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0, 5x10x10=5 [koszt jednej kontroli x liczba dni x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]

* Grzywczewski, Marczakiewicz 2013 to metodyka inwentaryzacji ptaków, będących przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLB20006 Ostoja Biebrzańska przygotowana w ramach projektu, przedstawiona z załączniku nr 3.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1	2	3
1.	Obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Augustów, Bargłów Kościelny, Dąbrowa Białostocka, Goniądz, Grajewo, Jaświły, Jedwabne, Lipsk, Mońki, Nowy Dwór, Radziłów, Rajgród, Suchowola, Sztabin, Trzcianne, Tykocin, Wizna, Zawady.	Uwzględnienie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz lokalizacji przedmiotów ochrony tego obszaru.
2.		Wprowadzenie zapisów *„Lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz zalecenia odnośnie działań ochronnych winny być brane pod uwagę przy realizacji zadań z zakresu gospodarki przestrzennej i lokalizacji przyszłych inwestycji”* oraz *„Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 lub w jego sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków będących przedmiotem ochrony tego obszaru.”*
3.		Wyłączenie z zalesień obszarów występowania siedlisk gatunków wymagających terenów otwartych, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.
4.		Wprowadzenie zakazu lokalizacji farm wiatrowych i wiatraków oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz zalecenia prowadzenia jako podziemne nowych linii niskiego i średniego napięcia.
5.		Wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach zalewowych, wyznaczonych zgodnie z Mapą Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego, opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej http://mapy.isok.gov.pl, a dla dolnego basenu Biebrzy uszczegółowionych w oparciu o materiały: Grygoruk M., Kwiatkowski G., Szarnecki A., Fabiszewski M., Rutkowski A., 2012. Flood extent maps – Biebrza Valley, Lower Biebrza Basin. Output 4.6.3, 2CE168P3 HABIT-CHANGE Project (rys. 4).
6.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące: • części obszaru gminy Trzcianne. Uchwała Nr 48/IX/03 Rady Gminy Trzcianne z dnia 21 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 88, poz. 1722) • części wsi Bargłów Kościelny, w Gminie Bargłów Kościelny. Uchwała nr V/41/07 Rady Gminy Bargłów z dnia 20 lipca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 190, poz. 1929) • części wsi Barszcze-Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/30/98	Brak wskazań do zmian.

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1	2	3
	Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 57) • części wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/32/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 59) • gminy Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIII/60/03 z dnia 21 grudnia 2003 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 2, poz. 39) • gminy Jaświły. Uchwała Nr XVIII/86/08 Rady Gminy Jaświły z dnia 4 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 289, poz. 2899) • gminy Mońki. Uchwała Nr IX/64/03 Rady Miejskiej w Mońkach (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 122, poz. 2247) • gminy Radziłów. Uchwała Nr XXXVIII/189/02 Rady Gminy Radziłów z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 59, poz. 1328) • gminy Sztabin. Uchwała Nr VI/91/2003 Rady Gminy Sztabin z dnia 29 lipca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 88, poz. 1707) • miasta Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIX/75/04 z dnia 28 kwietnia 2004 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1089) • terenów letniskowych we wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/31/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 58) • terenów wsi: Czarna Wieś, Pieńczykowo, Woźnawieś i w mieście Rajgrodzie. Uchwała Nr VIII/53/03 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 14 sierpnia 2003 r.	
7.	Przyszłe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin: Augustów, Bargłów Kościelny, Dąbrowa Białostocka, Goniądz, Grajewo, Jaświły, Jedwabne, Lipsk, Mońki, Nowy Dwór, Radziłów, Rajgród, Suchowola, Sztabin, Trzcianne, Tykocin, Wizna, Zawady, w granicach lub bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska	Wprowadzenie zapisów *„Lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz zalecenia odnośnie działań ochronnych winny być brane pod uwagę przy realizacji zadań z zakresu gospodarki przestrzennej i lokalizacji przyszłych inwestycji”* oraz *„Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 lub w jego sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków będących przedmiotem ochrony tego obszaru.”*

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1	2	3
8.		Wprowadzenie zakazu zalesień obszarów występowania siedlisk gatunków wymagających terenów otwartych, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.
9.		Wprowadzenie zakazu lokalizacji farm wiatrowych i wiatraków oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz zalecenia prowadzenia jako podziemne nowych linii niskiego i średniego napięcia.
10.		Wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach zalewowych, wyznaczonych zgodnie z Mapą Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego, opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej http://mapy.isok.gov.pl, a dla dolnego basenu Biebrzy uszczegółowionych w oparciu o materiały: Grygoruk M., Kwiatkowski G., Szarnecki A., Fabiszewski M., Rutkowski A., 2012. Flood extent maps – Biebrza Valley, Lower Biebrza Basin. Output 4.6.3, 2CE168P3 HABIT-CHANGE Project (rys. 4).
11.	Przyszłe plany urządzania lasu nadleśnictw: Augustów, Czarna Białostocka, Knyszyn, Łomża, Płaska, Rajgród	Uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz ustaleń wynikających z Planu Zadań Ochronnych tego obszaru, w tym działań ochronnych określonych w pkt. 6. PZO

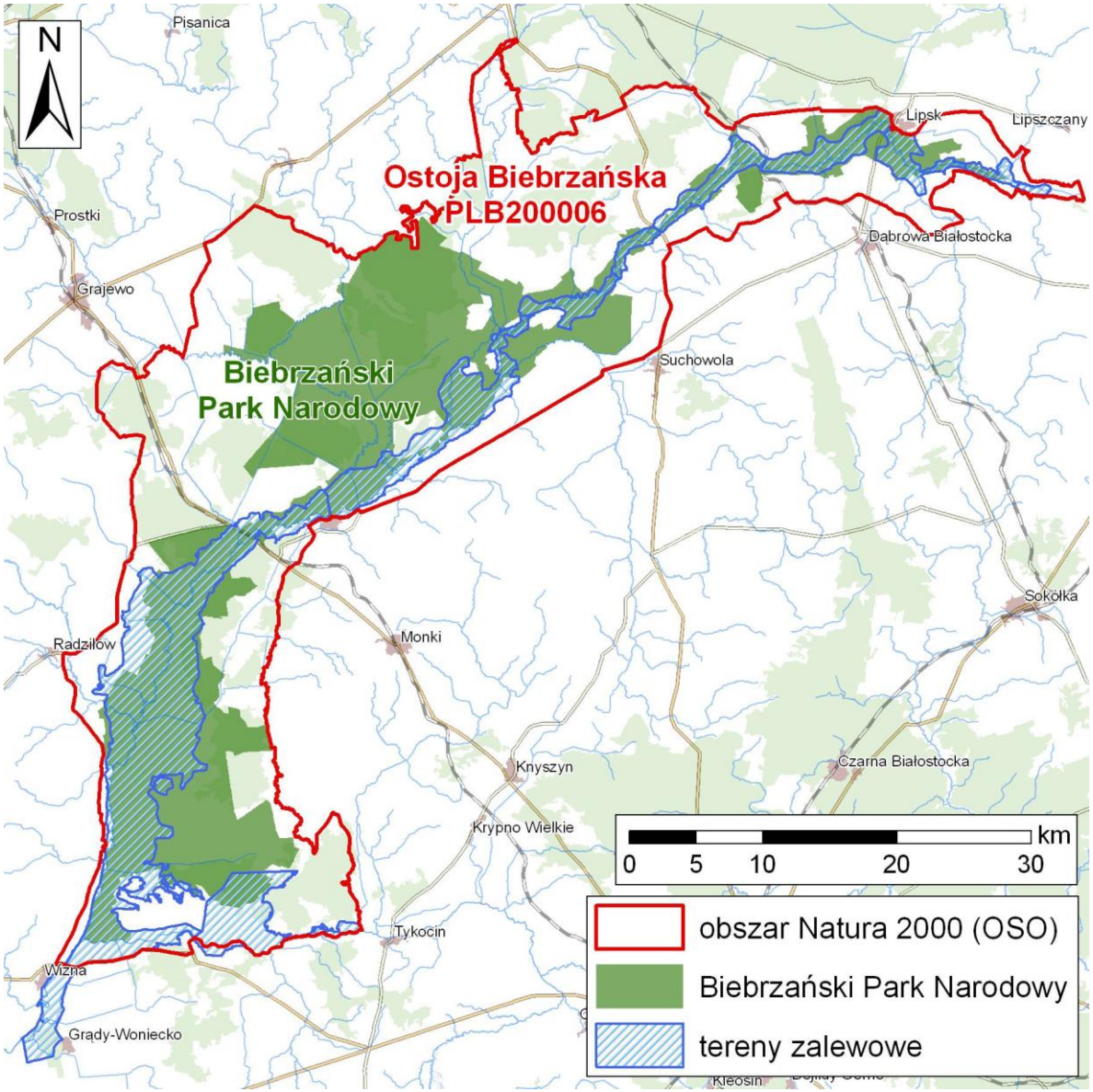

Rys. 4 Tereny zalewowe obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Brak przesłanek dla potrzeby sporządzenia planu ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.

10.Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Na czerwono zaznaczono propozycje zapisów do zmiany Standardowego Formularza Danych. Projekt nowego SDF zawiera Załącznik nr 7.

3.1 TYPY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE OBSZARU I OCENA ZNACZENIA OBSZARU DLA TYCH SIEDLISK

Zapis SDF	Proponowany zapis SDF										Uzasadnianie zmiany
	Typy siedlisk wymienione w załączniku I Dyrektywy siedliskowej						Ocena obszaru				
							A/B/C/D	A/B/C			
	Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych G/M/P	Reprezenta-tywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna	
Brak	2330					G				D	Siedliska zinwentaryzowne w trakcie prac nad PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy
Brak	3150					M				D	
Brak	3160					M				D	
Brak	3270					M				D	
Brak	4030					M				D	
Brak	6120					M				D	
Brak	6210					G				D	
Brak	6230					M				D	
Brak	6410					M				D	
Brak	6430					M				D	
Brak	6440					G				D	
Brak	6510					M				D	
Brak	7110					M				D	
Brak	7140					M				D	
Brak	7230					M				D	
Brak	9170					M				D	

Zapis SDF	Proponowany zapis SDF										Uzasadnianie zmiany
	Typy siedlisk wymienione w załączniku I Dyrektywy siedliskowej						Ocena obszaru				
	Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych G/M/P	A/B/C/D	A/B/C			
							Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna	
Brak	91D0					M				D	
Brak	91E0					M				D	
Brak	91F0					M				D	
Brak	91I0					G				D	
Brak	91T0					G				D	

3.2 GATUNKI OBJĘTE ART. 4 DYREKTYWY 2009/147/WE I GATUNKI WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DO DYREKTYWY 92/43/EWG ORAZ OCENA ZNACZENIA OBSZARU DLA TYCH GATUNKÓW

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
Kod	Nazwa naukowa	Wielkość		Jednostka	A/B/C/D	A/B/C			Wielkość		Jednostka	A/B/C/D	A/B/C			
		Min	Max		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna	
A021	Botaurus stellaris	27	120	males	B	A	C	B	43	65	males	C	A	C	B	Ocena populacji: Dolny próg stwierdzonej liczebności wynosi 43 samce, co stanowi ok. 1, 2 % populacji krajowej (100%=3300-4200 samców, na podstawie: Raport z wdrażania przez Polskę Dyrektywy Ptasiej) – ocena C (przedział 2%>p>0%).
A022	Ixobrychus minutus	7	7	p	C	A	C	C	7	10	p	C	A	C	C	
A027	Egretta alba		10	p	C	C	C	C	36	116	p	C	C	C	C	
A030	Ciconia nigra	24	26	p	B	A	C	B	14	18	p	C	A	C	B	Ocena populacji: Populacja wynosi 12-18 par, co stanowi 0, 7 % populacji krajowej (100%=1400-1600 par, na podstawie: Raport z

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa nauko-wa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	
																wdrażania przez Polskę Dyrektywy Ptasiej) – ocena C (przedział 2%>p>0%).
A031	Ciconia ciconia	300	400	p	B	B	C	B	490		p	C	B	C	B	Ocena populacji: Populacja wynosi 490 par, co stanowi ok. 1, 1% populacji krajowej (100%=51700-53900 par, na podstawie: Raport z wdrażania przez Polskę Dyrektywy Ptasiej) – ocena C (przedział 2%>p>0%).
A037	Cygnus colum-bianus bewickii	300	300	i	C	C	C	C	320	400	i	C	C	C	C	
A041	Anser albifrons	50000	50000	i	C	C	C	C	75000	90000	i	C	C	C	C	
A050	Anas penelope	25000	25000	i	C	C	C	C	25000	25000	i	A	B	C	B	Ocena populacji: A: 100% ≥ p > 15%. Ocena stanu za-chowania: B - dobry stan zachowania to: elementy zachowane w dobrym stanie, niezależnie od możliwości renaturyzacji *LUB* elementy zachowane w przeciętnym stanie lub nawet częściowo zdegra-dowane, ale renaturyzacja łatwa. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A054	Anas acuta	10000	10000	i	C	C	C	C	10000	10000	i	C	C	C	C	
A072	Pernis apivorus	28	35	p	B	A	C	B	12	35	p	B	A	C	B	
A075	Haliaeetus albicilla	12	13	p	C	C	C	C	11	12	p	B	A	C	B	

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa naukowa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna	
A080	Circaetus gallicus	0	1	p	A	B	B	B				A	B	B	B	
A081	Circus aeruginosus	170	296	p	A	A	C	A	55	140	p	C	B	C	B	Ocena populacji: Wg Zawadzkiej i in. red. (2013), 1% populacji krajowej wynosi 43 pary, w ostoi występuje 50-100 par, czyli C: 2% ≥ p > 0%. Ocena stanu zachowania: B - dobry stan zachowania to: elementy zachowane w dobrym stanie, niezależnie od możliwości renaturyzacji *LUB* elementy zachowane w przeciętnym stanie lub nawet częściowo zdegradowane, ale renaturyzacja łatwa. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A084	Circus pygargus	97	97	p	A	A	C	A	5	45	p	C	A	C	B	Populacja wynosi 5-50 pary, co stanowi ok. 0, 2 % populacji krajowej (100%=3000-4700 samców, na podstawie: Raport z wdrażania przez Polskę Dyrektywy Ptasiej) – ocena C (przedział 2%>p>0%).
A089	Aquila pomarina	34	35	p	B	A	C	B	20	25	p	B	A	C	B	
A090	Aquila clanga	21	23	p	A	A	A	A	13	18	p	A	B	A	A	Stan zachowania: ocena B (dobry) - stopień zachowa-

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa nauko-wa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	
																nia siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (rozległe torfowiska, użytkowane ekstensywnie)
A119	Porzana porza-na	300	1500	males	A	A	C	A	315	3250	males	A	A	C	A	
A120	Porzana parva	27	80	males	B	A	C	B	18	50	males	B	A	C	B	
A122	Crex crex	700	2000	males	A	A	C	A	400	580	males	C	A	C	B	Ocena populacji: Populacja wynosi 280-520 samców, co stanowi 0, 9% populacji krajowej (100%=30000-48000 samców, na pod-stawie: Raport z wdrażania przez Polskę Dyrektywy Ptasiej) – ocena C (przedział 2%>p>0%).
A127	Grus grus	600	600	p	B	A	C	B	250	370	p	B	A	C	B	
A127	Grus grus	1900	1900	i	B	A	C	B	5200	9300	i	B	A	C	B	
A151	Philomachus pugnax	20000	20000	i	C	C	C	C	20000	20000	i	C	C	C	C	
A153	Gallinago galli-nago	2500	2500	p	A	C	C	B	4000	8000	p	A	C	C	B	
A154	Gallinago me-dia	400	480	males	A	A	B	A	155	186	males	A	A	B	A	
A156	Limosa limosa	200	200	p	B	C	C	C	220	530	p	B	B	C	B	Ocena populacji: Wg Za-wadzkiej i in. red. (2013), 1% populacji krajowej wynosi > 50 par, w ostoi występuje 220-530 par, czyli B: 15% ≥ p > 2%. Oce-na stanu zachowania: B - dobry stan zachowania to: elementy zachowane w

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa nauko-wa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	
																dobrym stanie, niezależnie od możliwości renaturyzacji *LUB* elementy zachowane w przeciętnym stanie lub nawet częściowo zdegra-dowane, ale renaturyzacja łatwa. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A160	Numenius arquata	50	50	p	B	C	C	C	70	100	p	A	B	C	B	Ocena populacji: Wg Za-wadzkiej i in. red. (2013), 1% populacji krajowej wynosi > 3 par, w ostoi występuje 70-100 par, czyli A: 100% ≥ p > 15%. Ocena stanu zachowania: B - dobry stan zachowania to: elementy zachowane w dobrym stanie, niezależnie od możliwości renaturyzacji *LUB* elementy zachowane w przeciętnym stanie lub nawet częściowo zdegra-dowane, ale renaturyzacja łatwa. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A162	Tringa totanus	195	195	p	C	C	C	C	400	600	p	A	B	C	B	Ocena populacji: Wg To-miałojcia i Stawarczyka, (2003), w Polsce wstępuje

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa nauko-wa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	
																2000-2500 par, w ostoi występuje 480-680 par, czyli A: 100% ≥ p > 15%. Ocena stanu zachowania: B - dobry stan zachowania to: elementy zachowane w dobrym stanie, niezależnie od możliwości renaturyzacji *LUB* elementy zachowane w przeciętnym stanie lub nawet częściowo zdegra-dowane, ale renaturyzacja łatwa. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A193	Sterna hirundo	42	50	p	C	C	C	C	5	25	p				C	
A196	Chlidonias hybrida	1	150	p	B	A	C	B	97	200	p				B	
A197	Chlidonias niger	200	700	p	A	A	C	A	45	50	p				A	
A198	Chlidonias leucopterus	300	4700	p	A	B	B	B	750	4700	p	A	A	B	A	Ocena populacji: Populacja wykazuje duże fluktuacje roczne, zwykle 300-4700 par, co stanowi cn. 40% populacji krajowej (Sikora i inni 2007, Ławicki i inni 2011) – ocena A (przedział 100%>p>15%). Stan zacho-wania: ocena A - stopień zachowania siedliska: I – elementy zachowane w doskonałym stanie (duża

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa nauko-wa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	
																dolina rzeczna, Biebrza i Narew regularnie wylewają w okresie wiosennym, liczne starorzecza). Izolacja: ocena B (populacja nieizo-lowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatun-ku).
A215	Bubo bubo	34	35	p	B	A	C	B	21	27	p	B	A	C	B	
A222	Asio flammeus		4	p	A	A	C	A	0	7	p	A	A	C	A	
A224	Caprimulgus europaeus	138	138	p	B	B	C	B	108	138	males	B	B	C	B	
A234	Picus canus	70	80	p	B	A	C	B	10	50	p	B	A	C	B	
A238	Dendrocopos medius	130	340	p	C	B	C	C	135	340	p	C	B	C	C	
A239	Dendrocopos leucotos	80	110	p	A	A	A	A	65	100	p	A	A	A	A	
A272	Luscinia svecica	100	100	p	B	C	C	C	320	360	males	B	B	C	B	Ocena populacji: Wg Sikory i in. (2007), w Polsce wstę-puje 1300-1600 śpiewają-cych samców, w ostoi występuje 50-100 śpiewa-jących samców, czyli B: 15% ≥ p > 2% .Ocena stanu zachowania: B - dobry stan zachowania to: elementy zachowane w dobrym stanie, niezależnie od możliwości renaturyzacji *LUB* elementy zachowane w przeciętnym stanie lub nawet częściowo zdegra-dowane, ale renaturyzacja

Gatunek		Aktualny zapis w SDF							Proponowany zapis w SDF							Uzasadnianie zmiany*
		Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			Wielkość			A/B/C/D	A/B/C			
Kod	Nazwa nauko-wa	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max	Jednostka	Populacja	Stan zacho-wania	Izolacja	Ocena ogólna	
																łatwa. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A294	Acrocephalus paludicola	2528	2742	males	A	A	A	A	2594	2671	males	A	A	A	A	
A320	Ficedula parva	250	350	p	B	B	C	B	48	100	p	C	C	C	C	Ocena populacji: Wg Zawadzkiej i in. red. (2013), 1% populacji krajowej wynosi co najmniej 80-200 par, w ostoi występuje 10-100 par, czyli C: 2% ≥ p > 0%. Ocena stanu zachowaniaC: przeciętny lub zdegradowany stan zachowania to: wszystkie pozostałe kombinacje. Ocena izolacji: C: populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna: B: dobra.
A409	Tetrao tetrix tetrix	107	107	males	B	B	C	B	48	50	males	B	B	C	B	

*Uzasadnieniem dla zmian liczebności są wyniki inwentaryzacji i efekty analiz prowadzonych w ramach prac nad PZO.

3.3 POZOSTAŁE WAŻNE GATUNKI ROŚLIN I ZWIERZĄT (OPCJONALNIE)

Zapis w SDF	Proponowany zapis w SDF															Uzasadnienie zmiany
	Gatunek					Populacja w obszarze				Motywacja						
	Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gat. z zał. Dyr. siedliskowej		Pozostałe kategorie				
						Min	Max		C/R/V/P	IV	V	A	B	C	D	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Brak	B	Brak	*Anser brachyrhynchus*					i	V							Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	039	*Anser fabalis*					i	C							Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	140	*Tringa glareola*			0	1	p		+		+		+		Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	152	*Lymnocryptes minimus*			0	3	p				+		+		Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	163	*Pluvialis apricaria*					i	C	+		+		+		Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	166	*Tringa stagnatilis*			0	1	p				+		+		Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	396	*Branta ruficollis*					i	V	+				+		Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji
Brak	B	680	*Motacilla citreola*			12	18	p						+		Gatunek stwierdzony podczas inwentaryzacji

4.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Aktualny zapis w SDF	Proponowany zapis w SDF			Uzasadnienie zmiany
	Kod	Rodzaj pokrycia obszaru	Pokrycie [%]	
1	2	3	4	5
Brak	N06	Wody śródlądowe (stojące i płynące);	1, 20	Oceniono w trakcie prac nad PZO
Brak	N15	Pozostałe grunty orne	13, 94	
Brak	N21	Tereny nieleśne z uprawami roślin drzewiastych (w tym sady, gaje, winnice)	0, 08	
Brak	N23	Pozostałe tereny (w tym miasta, wsie, drogi, wysypiska śmieci, kopalnie, tereny	23, 48	

		przemysłowe)		
Brak	N25	Siedliska trawiaste i zarośla (ogólne)	32, 56	
Brak	N26	Siedliska leśne (ogólne)	28, 74	
	Całkowite pokrycie		**100 %**	

Propozycje zmian granic obszaru Natura 2000 PLB20006 Ostoja Biebrzańska, wynikające z potrzeby ich dowiązania do granic ewidencyjnych lub granic użytkowania, zawiera Załącznik nr 8. Mapa proponowanych zmian zamieszczona została w Załączniku nr 12.

11.Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Nie zgłoszono		
	Moduł B		
	Nie zgłoszono		
	Moduł C		
1	Usunięcie zagrożeń dla wybranych przedmiotów wynikających z prowadzenia gospodarki leśnej	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Nie uwzględniono – zdaniem autorów, pomimo tego że gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z ustawą o lasach i w oparciu o zatwierdzone plany urządzania lasów, niektóre z działań stanowią zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
2	Uwględnienie nadleśniczego jako organu sprawując nadzór nad obszarem Natura 2000	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Uwzględniono
3	Usunięcie działań dotyczących pozostawienia niezalesionych fragmentów ternów leśnych oraz martwych i umierających drzew i płatów drzewostanów	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Uwzględniono

12.Literatura

Anderwald D. Materiał niepublikowany.

Anderwald D., Janiszewski T., Przybyliński T., Zieliński P. 2007. Rozwój populacji lęgowej bielika *Haliaeetus albicilla* w województwie łódzkim w latach 1985–2007. Stud. Mat. CEPL, Rogów,

2/3: 419–430.

Anderwald D., Przybyliński T. 2011. Porównanie populacji lęgowej bielika *Haliaeetus albicilla* w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej PLB100001 i na Wielkim Sandrze Brdy PLB 220001. Stud. i Mat. CEPL, Rogów, 2: 105–113.

Bednorz J. 2000. *Lullula arborea* (L., 1758) — lerka. W: Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. Ptaki Wielkopolski. Monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 347–348.

Betleja J. 2004. Bączek *Ixobrychus minutus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 109-112.

Bobrowicz G., Konieczny K., Sikora A. 2007. Żuraw *Grus grus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). *Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004.* Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 180–181.

Buczek T. 2002. Dane niepublikowane

Buczek T. 2007. Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 140–141.

Buczek T., Keller M. 1994. Breeding ecology of the Marsh Harrier *Circus aeruginosus* in eastern Poland. Part.1. Population numbers and phenology of onset of laying. Acta Ornithol. 29: 67–80.

Bukacińska M., Bukaciński D. 2004. *Sterna hirundo* (L., 1758) — rybitwa rzeczna. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 8 (cz. II). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 186–191.

Bukaciński D., Bukacińska M. 2007. Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P.(red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 242–243.

Bukaciński D., Bukacińska M. 2009. Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 418–426.

Burger J., Gochfeld M. 1987. Nest site selection: comparison of Roseate and Common Terns (*Sterna dougallii* and *S. hirundo*) in a Long Island, New York Colony. Bird Behavior 7: 58–66.

Cempulik P. 1994. Bestandsentwicklung, Brutbiologie und Ökologie der Zwergdommel *Ixobrychus minutus* an Fisch- und Industrieteichen Oberschlesiens. Vogelwelt 115: 19–27.

Cenian Z. 2009. Państwowy Monitoring Ptaków Drapieżnych — metodyka oceny liczebności i rozpowszechniania na rozległych powierzchniach próbnych. Stud. Mat. CEPL, Rogów 3: 10–21.

Cenian Z. 2009. Wpływ mechanizmów ekonomicznych Wspólnej Polityki Rolnej UE na zachowanie właściwego stanu ochrony orlika krzykliwego. Stud. Mat. CEPL, Rogów 22: 32–44.

Cenian Z., Kalisiński M., Kapowicz R., Rodziewicz M., Stój M., Wójciak J. 2006. Sytuacja i stan ochrony orlika krzykliwego *Aquila pomarina* w Polsce na przełomie XX/XXI w. Stud. Mat. CEPL, Riogów 12: 93–103.

Chmielewski S. 2009. Metoda inwentaryzacji. W: Chmielewski S., Stelmach R. (red.). 2009. Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji, część I.: s. 14 – 29. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Chylarecki P., Sikora A. 2007. Ocena liczebności gatunków lęgowych w Polsce. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 35–42.

Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa

Ciach M., Wikar D., Bylicka M., Bylicka M. 2010. Flocking behaviour and sexual segregation in Black Grouse *Tetrao tetrix* during the nonbreeding period. Zoological Studies 49: 453–460.

Conway G., Wotton S., Henderson I., Eaton M., Drewitt A., Spencer J. 2009. The status of breeding Woodlarks *Lullula arborea* in Britain in 2006. Bird Study 56: 310–325.

Cramp S. (red.). 1985. The Birds of the Western Palearctic. 4. Oxford Univ. Press, Oxford.

Cramp S., Simmons K. 1980. The Birds of the Western Palearctic. Vol. 2. Oxford Univ. Press, Oxford.

Cramp S., Simmons K.E.L. (red.) 1977. The Birds of the Western Palearctic. Vol. 1. Oxford University Press; Oxford.

Cramp. S. (1992) The Birds of the Western Palearctic, Vol VI, Warblers: Acrocephalus paludicola Aquatic Warbler, pp 117-130. Oxford University Press, Oxford.

Czeszczewik D. 2009. Foraging behaviour of White-backed Woodpeckers *Dendrocopos leucotos* in a primeval forest (Białowieża National Park, NE Poland): dependence on habitat resources and season. Acta Ornithol. 44: 109–118.

Czeszczewik D. 2010. Wide intersexual niche overlap of the specialized White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* under the rich primeval stands in the Białowieża Forest, Poland. Ornis Polonica. 51: 241–251.

Czuchnowski R., Profus P. 2009. Bocian czarny *Ciconia nigra*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 134–143.

Delany S., Scott D. 2006. *Waterbirds population estimates* – 4th edition. Wetlands International Global Series 13, Wetlands International, Wageningen, The Netherlands.

Dombrowski A. 2001. Bąk (*Botaurus stellaris*). W: Głowaciński Z. (red.). Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL, Warszawa, ss. 110–112.

Dombrowski A. 2004. Bączek *Ixobrychus minutus*. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. T.7 (cz. I). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 63-66.

Dombrowski A. 2004. *Botaurus stellaris* (L., 1758) — Bąk. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa, ss. 58–63.

Dombrowski A. 2004. *Caprimulgus europaeus* — lelek. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. T. 8. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 242–244.

Dombrowski A. 2004. *Porzana parva* (L., 1766) – zielonka. W: Gromadzki M. (red.), Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny*;* ss. 294-297. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.

Dombrowski A. 2009. Lerka *Lullula arborea*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 552–555.

Dombrowski A., Mackowicz R., Rzępała M. 2007. Lerka *Lullula arborea*. W: Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2000. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 316–317.

Dudzik K., Kaczorowski G., Dobosz R. 2012. Obserwacje łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* w regionie świętokrzyskim w pierwszej dekadzie XXI wieku. Chrońmy Przyr. Ojcz. 68(1): 13–19.

Dyrcz A, Werpachowski C. (red.) 2005. Przyroda Biebrzańskiego Parku Narodowego. Monografia. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.

Dyrcz A. 1991. Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* Gmel., 1788. W: Dyrcz A., Grabiński W., Stawarczyk T., Witkowski J. (red.). Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, ss. 294–296.

Dyrcz A., Grabiński W., Stawarczyk T., Witkowski J. 1991. Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski. Wrocław.

Dyrcz A., Grabiński W., Stawarczyk T., Witkowski J. 1991. Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław.

Dyrcz A., Jermaczek A., Wójciak J. 2007. Kulik wielki *Numenius arquata*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań, ss. 212–213.

Dyrcz A., Maniakowski M. 2004. Acrocephalus paludicola (Vieill., 1817) – wodniczka. W: Gromadzki M. (red.): Ptaki (część II). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa. T. 8. s. 325-329.

Dyrcz A., Okulewicz J., Tomiałojc L. i Witkowski J. 1972. Breeding avifauna of the Biebrza Marshes and adjacent territories. Acta orn. 13: 343-422.

Dyrcz A., Werpachowski C. (red.). 2005. Przyroda Biebrzańskiego Parku Narodowego. Monografia. BbPN, Osowiec-Twierdza.

Flade M. 1991. The habitats of the Corncrake during the breeding season in three European stream valleys (Aller, Sava, Biebrza). Vogelwelt 112: 16-40.

Flade M. 1997. Habitat of the Corncrake Crex crex in primaeval landscapes. Vogelwelt 118: 141-146.

Flade M., Lachmann L. 2008. International Species Action Plan for the Aquatic Warbler Acrocephalus paludicola. BirdLife International.

Flor. I. 2006 www.aquaticwarbler.net

Gorski A. i Nowakowski J. 1998. Podlasie. W: Krogulec J. (red.) Ptaki łąk i mokradeł Polski (Stan populacji, zagrożenia i perspektywy ochrony). Fundacja IUCN Poland, Warszawa: 169-193.

Grzywaczewski G, Marczakiewicz P. 2013 Metodyka inwentaryzacji – ptaki (w ramach dokumentacji Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Biebrzańska i Dolina Biebrzy). Maszynopis. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska.

Grzywaczewski G., Cios Sz. Kus K., Szczepaniak P., Szczech R. 2011. Inwentaryzacja i waloryzacja awifauny z określeniem wskazań ochronnych na obszarze realizacji projektu LIFE09 NAT/PL/000258 „Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I". Maszynopis. Stowarzyszenie Ochrony Sów, Bodzentyn. BbPN, Osowiec-Twierdza.

Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2007. Sprawozdanie z badań wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2007 roku. Maszynopis, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, BbPN, Osowiec.

Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2009. Raport z badań wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2009 roku. Maszynopis, BbPN, Osowiec-Twierdza.

Janiszewski T. 2009. Czapla biała *Casmerodius albus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodycznydotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, s. 123–129.

Janiszewski T., Glubowski M. 2002. Gniazdowanie czapli białej *Egretta alba* i ślepowrona *Nycticorax nycticorax* na zbiorniku Jeziorsko w roku 2002. Notatki Ornitologiczne 43:259-262.

Janiszewski T.. Materiał niepublikowany.

Jermaczek A., Sikora A. 2007. Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 300–301.

Juszczak K., Olech B. 1997. Liczebność i rozmieszczenie derkacza Crex crex na terenach otwartych Kampinoskiego Parku Narodowego i jego okolic w latach 1996-1997. Not. Orn. 38: 197-213.

Kajtoch Ł. Dane niepublikowane.

Kasprzykowski Z. i Goławski A. 2000. Awifauna doliny Środkowej i dolnej Omulwi. Kulon 5: 45-59.

Kempa M., Kosiński Z. 2003. Ekspansja i pierwsze przypadki gniazdowania dzięcioła zielonosiwego *Picus canus* w Wielkopolsce. Not. Orn.. 44: 131–135.

Konieczny K. 2004. Ekologia rozrodu żurawia *Grus grus* na ziemi wołowskiej. W: Wolfram K. (red.). Żuraw. Materiały z sesji popularnonaukowej poświęconej żurawiowi jako zjawisku przyrodniczemu i kulturowemu. IX spotkania z naturą i sztuką, Uroczysko, Supraśl, s. 33–65.

Korňan M. 2000. Interspecifi c foraging substrate preferences among fl ycatchers in a primeval mixed forest (Šrámková National Nature Reserve). Oecologia 9: 36–43.

Korniluk M., Świętochowski P., Tumiel T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozmieszczenie rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* w dolnym basenie Biebrzy w roku 2010. Dubelt 2: 90-93.

Kosiński Z. 2006. Factors aff ecting the occurrence of middle spotted and great spotted woodpeckers in deciduous forests — a case study from Poland. Ann. Zool. Fennici 43: 198–210.

Kosiński Z. 2009. Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 528–538.

Kosiński Z., Bilińska E., Dereziński J., Jeleń J., Kempa M. 2010. Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* i buk *Fagus sylvatica* gatunkami zwornikowymi dla siniaka *Columba oenas* w zachodniej Polsce. Ornis Polonica. 51: 1–13.

Kosiński Z., Winiecki A. 2000. *Cygnus columbianus* (Ord., 1815) – łabędź czarnodzioby. W: Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. (red.). Ptaki Wielkopolski. Monografi a faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 63–67.

Kosiński Z., Winiecki A. 2005. Factors aff ecting the density of the middle spotted woodpecker *Dendrocopos medius*: a macrohabitat approach. J. Ornithol. 146: 263–270.

Krogulec J. Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) w Polsce w 1997 roku. Raport Końcowy OTOP. OTOP, Gdańsk (mat. niepubl.).

Krupa A. i Winiecki A. 2000. Awifauna Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. W: Winiecki A. (red.). Ptaki parków krajobrazowych Wielkopolski. Wielkopolskie Prace Ornitologiczne 9:

201–241.

Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.

Kuczyński L., Krupiński D. 2013. Krajowy Cenzus Błotniaka Łąkowego. Raport roczny. Towarzystwo Przyrodnicze "Bocian", Poznań-Warszawa

Kupczyk M. 2000. *Botaurus stellaris* (L. 1758) — Bąk. W: Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. (red.). Ptaki Wielkopolski. Poznań, ss. 43–44.

Kupczyk M., Cempulik P. 2004. Bączek *Ixobrychus minutus.* W: Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2000. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 114-115.

Lenkiewicz W., Ławicki Ł.. Materiał niepublikowany

Lewandowski J.. Materiał niepublikowany.

Lewartowski Z. - Inwazja rybitw białoskrzydłej i białowąsej (*Chlidonias leucopterus, Ch. hybridus*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Orlik 14

Lewartowski Z., Pugacewicz E. 1992. *Botaurus stellaris* (L. 1758) — Bąk. W: Głowaciński Z. (red.). Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa, ss. 102–103.

Lontkowski J. 2007. Zielonka *Porzana parva.* W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G. i Chylarecki P. (red.), Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004*;* ss. 172-173. Bogucki Wydawnictwo Naukowe; Poznań.

Poznań.

Lontkowski J. 2009. Gadożer *Circaetus gallicus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa, ss. 203–206.

Lontkowski J. 2009. Trzmielojad *Penis apivorus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa, ss. 167–176.

Ławicki Ł., Staszewski A., Czeraszkiewicz R. 2010a. Wędrówka i zimowanie gęsi zbożowej *Anser fabalis* i gęsi białoczelnej *A. albifrons* na Pomorzu Zachodnim w latach 1991–2008. Ornis Polonica 51 (w druku).

Ławicki Ł., Wylegała P. 2011. Spadek liczebności kulika wielkiego *Numenius arquata* w zachodniej Polsce w latach 1980–2010. Ornis Polonica 52: 40–52

Ławicki Ł., Wylegała P., Polakowski M., Wuczyński A., Smyk B. 2010b. New data of Bean Goose *Anser fabalis* and White-fronted Goose *Anser albifrons* migration and wintering in Poland. Goose Bulletin 11: 10–14.

Ławicki Ł., Wylegała P., Wieloch M., Sikora A., Grygoruk G., Dombrowski A., Chmielewski S., Lenkiewicz W., Włodarczyk R. 2011. Liczebność i rozmieszczenie łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* w Polsce wiosną 2010 roku. Ornis Pol. 52: 196-210.

Maciorowski G., Mizera T. 2009. Orlik grubodzioby – *Aquila clanga*. [w:] Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych . Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ. Warszawa: 244-253.

Mathiasson S. 1991. Eurasian Whooper Swan *Cygnus cygnus* migration, with particular reference to birds wintering in southern Sweden. *Wildfowl* supplement 1, Third IWRB International

Swan Symposium: 201–208.

Matusiak J., Wójciak J., Keller M. 2002. Rozmieszczenie, liczebność i efekty lęgów ptaków szponiastych Falconiformes w Lasach Strzeleckich. Not. Orn.. 43: 145–162.

Mewes W., Nowald G., Prange H. 2003. Kraniche. Mythen, Forschen, Fakten. G. Braun Buchverlag. Karlsruhe.

Mikusek R. 2004. Puchacz *Bubo bubo*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 444–450.

Mirski P. 2009. Selection of nesting and foraging habitat by the Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* (Brehm) in the Knyszyńska Forest (NE Poland). Pol. J. Ecol. 57: 577–583.

Mirski P., Cenian Z., Lontkowski J., Stój M., Wójciak J., Zawadzka D. 2013. Krajowy program ochrony orlika krzykliwego. Projekt. Komitet Ochrony Orłów, Olsztyn, manuskrypt.

Mitrus C. 2009. Muchołówka mała *Ficedula parva*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 583–589.

Mizera T. 1999. Bielik. Lubuski Klub Przyrodników, Świebodzin.

monitoringptakow.gios.gov.pl/app/trendy

Nagy, S., Petkov, N., Rees, E., Solokha, A., Hilton, G., Beekman, J. and Nolet, B. 2012. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Northwest European Population of Bewick's Swan (*Cygnus columbianus bewickii*). AEWA Technical Series No. 44.Bonn, Germany.

Neubauer G., Sikora A., Chodkiewicz T., Cenian Z., Chylarecki P., Archita B., Betleja J., Rohde Z., Wieloch M., Woźniak B., Zieliński P., Zielińska M. 2011. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2008–2009. Biul. Monit. Przyr. 8: 1–40.

Nieoczym M. 2007. Znaczenie stawów hodowlanych w Samoklęskach na Lubelszczyźnie w zachowaniu lokalnej różnorodności ptaków wodno-błotnych. Chrońmy Przyr. Ojcz. 63: 83–97.

Piechocki R. 1985. Der Uhu. A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.

Piotrowska M., Wesołowski T. 2007. Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 308–309.

Polak M. i Wilniewczyc P. 2001. Ptaki lęgowe doliny Nidy. Not. Orn. 42: 89-102

Polak M., Kasprzykowski Z. 2009. Liczebność i zagęszczenie populacji bąka *Botaurus stellaris* na wybranych stawach rybnych Lubelszczyzny i Południowego Podlasia. Not. Orn.. 50: 155–164.

Polak M., Krogulec J. 2006. Threats and opportunities for the bittern within fishpond management in Poland. W: White G., Purps J., Alsbury S. (red). The Bittern in Europe: a guide to species and habitat management. The RSPB, Sandy, ss. 159–161.

Polakowski M. 2011. Wysokie zagęszczenie wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Dolinie Biebrzy wiosną 2010 roku. Ornis Polonica, 52 (1).

Pugacewicz E. 1994. Populacja orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Not. Orn. 35: 139-156.

Pugacewicz E. 1994. Stan populacji bociana czarnego (*Ciconia nigra*) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1985-1994. Not. Orn. 35: 297-308.

Pugacewicz E. 1995. Stan populacji orlika grubodziobego (*Aquila clanga*) w Kotlinie Biebrzańskiej w latach 1989-1994. Not. Orn. 36: 311-322.

Pugacewicz E. 1995. Stan populacji puchacza (*Bubo bubo*) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. Not. Orn. 36: 119-134.

Pugacewicz E. 1997. Ptaki lęgowe Puszczy Białowieskiej. Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Białowieża

Pugacewicz E. 1997a. Zmiany liczebności ptaków drapieżnych w krajobrazie rolniczym Równiny Bielskiej w latach 1983–1996. Not. Orn. 38: 183–195.

Pugacewicz E. 1997b. Nowości ornitologiczne z Bagien Biebrzańskich. Biul. Inf. PTOP 2–3: 4–7.

Pugacewicz E. 1998 Aktualna sytuacja populacji cietrzewia (*Tetrao tetrix*) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 39: 77-90

Pugacewicz E. 1999 Stan populacji żurawia (*Grus grus*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 4 20-31

Pugacewicz E. 1999. Stan populacji żurawia *Grus grus* na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1976–1996. Chrońmy Przyr. Ojcz. 55 (4).

Pugacewicz E. 2002. Liczebność i rozmieszczenie dubelta *Gallinago media* na Nizinie Połnocnopodlaskiej w latach 1976-2000. Not. Orn. 43: 1-7.

Pugacewicz E. 2002. Stan populacji dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1803) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1984-2000. Chrońmy Przyr. Ojcz. 58, 1: 5-24.

Pugacewicz E., Kowalski J. 1997 Pierwsze w 20-tym wieku lęgi czapli białej (*Egretta alba*) w Polsce. Not. Orn. 38: 323-325

Pugacewicz E., Zub K. 1999 Liczebność, rozród oraz pokarm sowy błotnej (*Asio flammeus*) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 40: 69-77

Radziszewski M.. Materiał niepublikowany.

Ramos J. A., del Nevo A. J. 1995. Nest-site selection by Roseate Terns and Common Terns in the Azores. Auk 112: 580–589.

Rodziewicz M., Stój M., Wójciak J., Kalisiński M. 2007. Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 128–129.

Rzępała M. 2004. Lerka *Lullula arborea*. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. T. 8 (cz. II). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 284-287.

Sidło P.O., Błaszkowska B. i Chylarecki P.(red.) 2004 Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa

Sidor T. 2000. Waloryzacja zgrupowań ptaków z terenu objętego projektem. Renaturyzacja sieci hydrograficznej w basenie środkowym Doliny Biebrzy. Maszynopis, Grajewo (http://renaturyzacja.biebrza.org.pl/aktualizacja/data/pliki/819_ Waloryzacja_zgrupowan_ptakow.pdf - dostęp 20.12.2011 r.).

Sikora A. 2006. Rozmieszczenie i liczebność dzięcioła zielonosiwego *Picus canus* na Wysoczyźnie Elbląskiej i jego ekspansja na Warmii i Mazurach. Not. Orn.. 47: 32–42.

Sikora A. 2009. Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 513–520.

Sikora A. 2009. Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 505–512.

Sikora A. 2009. Metodyka liczenia żurawi *Grus grus* na zlotowiskach - propozycja monitoringu w Polsce. Not. Orn. 50: 29-41.

Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., Neubauer G., Chodkiewicz T., Woźniak B. 2012. Opracowanie wstępnej wersji raportu dla KE z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w zakresie monitoringu. GIOŚ, manuskrypt.

Sikora A., Chylarecki P., Meissner W., Neubauer G. (red.) 2011. Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny. GDOŚ, Warszawa.

Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań

Snow D. W., Perrins C. M. 1998. The birds of Western Palearctic, Vol. 1. Oxford Univ. Press, Oxford: 893–896.

Sokołowski J. 1972. Ptaki Ziem Polskich. T. 2.Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa.

Stachyra P. i in. 2010. Co wiemy a co wiedzieć musimy o ptakach Zamojszczyzny i Północnego Podkarpacia? Przedmowa do wydania monografii awifauny Pogranicza Regionów. Roztoczańskie Spotkania, Zwierzyniec.

Stajszczyk M. 2004. *Ficedula parva* (Bechst., 1794) — muchołówka mała. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. T. 8 (cz. II). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 340–343.

Stajszczyk M. 2007. Muchołówka mała *Ficedula parva.* W: Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2000.Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 418–419.

Stajszczyk M., Sikora A. 2004. *Picus canus* (Gmel., 1788) — Dzięcioł zielonosiwy. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 258–262.

Stajszczyk M., Sikora A. 2007. Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 296–297.

Staszewski A., Czeraszkiewicz R. 2001. Rozmieszczenie i liczebność gęsi w Polsce podczas jesiennej migracji i zimowania w latach 1991–1997. Not. Orn. 42: 15–36.

Stawarczyk T. 2004. *Egretta alba* (L., 1758) – czapla biała. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7, s. 70–72.

Svensson L., Mullarney K., Zetterstrom D., Grant P.J. 2012. Ptaki Europy i Obszaru Śródziemnego. MULTICO, Warszawa, s.14, 16, 24, 26, 82, 100, 166.

Świętochowski P. 2012. Monitoring parametrów rozrodu wybranych gatunków siewkowych *Charadriiformes* na niektórych obszarach Biebrzańskiego Parku Narodowego - raport z prac w roku 2012. Maszynopis, BbPN.

Świętochowski P., Korniluk M., Tumie T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozród czapli białej *Egretta alba* na Bagnach Biebrzańskich w roku 2010. Dubelt 2: 97-99.

Tomiałojć L. 1990. Ptaki polski. Liczebność i rozmieszczenie. PWN. Warszawa.

Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.

Tomiałojć L.. Materiał niepublikowany.

Treinys R., Stončius D., Augutis D., Skuja S. 2009. Breeding habitat of the Black Stork *Ciconia nigra* in Lithuania: Implications for conservation planning. Baltic Forestry 15: 33–40.

Väli Ü., Treinys R., Lohmus A. 2004. Geographical variation in macrohabitat use and preferences of the Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina*. Ibis 146: 661–671.

Walasz K., Mielczarek P. (red.). 1992. Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1985–1991. Biologica Silesiae, Wrocław.

Wichmann G., Frank G. 2007. Habitat choice of Red-breasted Flycatchers *Ficedula parva* is dependent on forestry management and game activity in a deciduous forest in Vienna (Austria). Bird Study 54: 289–295.

Wieloch M. 2002. Zimowanie łabędzi *Cygnus sp*. w Polsce – wyniki liczeń w styczniu 1995 i 2000 roku. Biuletyn Polskiej Grupy Badania Łabędzi 4–5: 55–59.

Wieloch M., Czyż S. 2008. Preliminary results of ringing of the Whooper Swan *Cygnus cygnus* breeding in Poland and the origin of birds ringed abroad and recovered in Poland. Programme and Book of Abstracts of The 1st European Swan Conference. Swan ecology and biology. 08–11.10.2008, Daugavpils, Latvia, 16.

Wieloch M., Czyż S. 2009. Bewick's Swan *Cygnus columbianus bewickii* in Poland. North West Europe Flyway Population Action Plan Workshop 25th September to 29th September 2009, St. Petersburg, Russia (pps).

Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.

Wilniewczyc P. 2005. Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* Gmel., 1788. W: Chmielewski S., Fijewski Z., Nawrocki P., Polak M., Sułek J., Tabor J., Wilniewczyc P. (red.). Ptaki Krainy Gór Świętokrzyskich. Monografi a faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Kielce-Poznań, ss: 280–281.

Winiecki A., Grzybek J., Krupa A. i Mielczarek S. 1997. Awifauna lęgowa doliny Środkowej Warty – stan aktualny i kierunki zmian. Not. Orn. 38: 87-120.

Włodarczyk A. 1999 Rozmieszczenie i liczebność Polskiej populacji biegusa zmiennego Calidris alpina schinzii. Not. Orn. 40: 45-49

Wotton S. R., Gillings S. 2000. The status of breeding Woodlarks *Lullula arborea* in Britain in 1997. Bird Study 47: 212–224.

Wójciak J. 2005. Gadożer *Circaetus gallicus*. W: Wójciak J., Biaduń W., Buczek T., Piotrowska M. (red.). Atlas ptaków lęgowych Lubelszczyzny. Lublin. ss. 92–93.

Wylegała P. 2003. Zmiany liczebności wybranych gatunków ptaków w dolinie Dolnej Noteci na odcinku Ujście–Wieleń w latach 1980–2003. Not. Orn. 44: 187–194.

Wylegała P. 2007. Rycyk *Limosa limosa*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań, ss. 210–211.

Wylegała P. 2012. Występowanie łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* i łabędzia krzykliwego *C. cygnus* w Wielkopolsce wiosną 2010 roku. Ptaki Wielkopolski 1: 68-75.

Wylegała P. Batycki A., Rudzionek B., Drab K., Blank M., Blank T., Barteczka J., Bagiński W., Konopka A. 2010. Awifauna Doliny Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego – stan aktualny oraz zmiany liczebności. Ornis Polonica 51: 43–55.

Wylegała P., Batycki A., Kasprzak A. 2012. Awifauna Doliny Dolnej Noteci – stan aktualny oraz zmiany liczebności. Ornis Polonica. 53: 39–49.

Wylegała P., Krąkowski B. 2010. Liczebność oraz rozmieszczenie gęsi w czasie migracji i zimowania w Wielkopolsce w latach 2000–2009. Ornis Polonica. 51: 107–116.

Wytyczne GDOŚ. 2012. Opracowanie Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 (zaakceptowane przez Dyrektora GDOŚ, 12.12.2012)

Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Zawadzka D., Mizera T., Cenian Z. 2009. Dynamika liczebności bielika *Haliaeetus albicilla* w Polsce. Stud. Mat. CEPL, Rogów, 3: 22–33.

Zawadzka D., Zawadzki J., Keller M. 2009. Głuszec *Tetrao urogallus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 302–311.

Zieliński P. 2004. *Crex crex* – derkacz. W: Gromadzki M. (red.), Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. ss. 298-301. Ministerstwo Środowiska; Warszawa.

Zieliński P. Stopczyński M., Janic B., Gapys A., Bańbura J. 2011b. Czy ochrona strefowa miejsc gniazdowych bociana czarnego *Ciconia nigra* jest wystarczająca? W: Anderwald D. (red.). Zarządzanie ekosystemami leśnymi a zachowanie populacji ptaków leśnych. Stud. Mat. CEPL, Rogów 2: 49–56..

Zieliński P., Profus P., Czuchnowski R. 2011a. Present situation of the Black Stork (*Ciconia nigra*) in Poland. 8th Conference of the European Ornithologists' Union Riga, 27–30 August 2011.

Zub K., Pugacewicz E., Jędrzejewska B., Jędrzejewski W. 2010. Factors aff ecting habitat selection by breeding Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* in northeastern Poland. Acta Ornithol. 45: 105–114.

13. Spis załączników

1. Opis granic obszaru
2. Aktualny SDF
3. Metodyka prowadzenia prac inwentaryzacyjnych
4. Szczegółowy opis wyników inwentaryzacji przedmiotów ochrony
5. Ocena stanu ochrony siedlisk poszczególnych stanowisk występowania przedmiotów ochrony
6. Wykaz działek ewidencyjnych planowanych działań ochronnych
7. Projekt aktualizacji SDF
8. Propozycja zmian granic obszaru
9. Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku wraz z uzasadnieniem
10. Mapa siedlisk gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w skali 1:10 000
11. Mapa działań ochronnych dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w skali 1:10 000
12. Mapa proponowanych zmian granic obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w skali 1:5 000
13. Baza danych GIS

14.Indeks skrotów

ARIMiR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

BbPN – Biebrzański Park Narodowy

BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GIS – System Informacji Przestrzennej

MŚ – Minister Środowiska

NFOŚ – Nadrowa Fundacja Ochrony Środowiska

OChK – Obszar Chronionego Krajobrazu

OTOP – Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

OSO - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

PIOS – Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PZO – Plan Zadań Ochronnych

RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

SDF – Standardowy Formularz Danych

SIWZ – Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000

WZMiUW – Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych